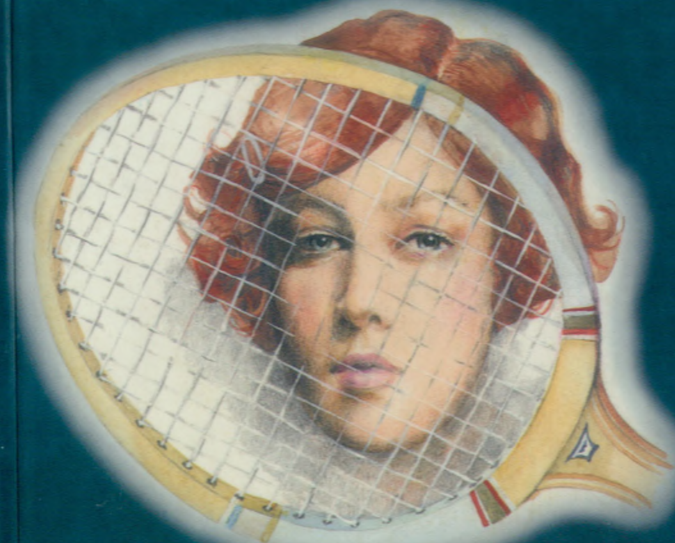
AGATOS KRISTI kolekcija

AGATHA CHRISTIE

KATĖ TARP BALANDŽIŲ

AGATA KRISTI

KATĖ TARP BALANDŽIŲ

LEIDYKLA

VILNIUS

UDK 820-3
CH 525

AGATHA CHRISTIE

CAT AMONG THE PIGEONS

Iš anglų kalbos vertė
Rasa Akstinienė

Redagavo
Remigijus Baltrušaitis
Rūtė Kiburytė

ISBN 9986-833-27-2

TURINYS

Skiriu Stelai ir Lariui Kervonams

PROLOGAS

Vasaros trimestras

I

Medoubenko mokykloje vyko vasaros trimestro pradžios šventė. Vėlyva popiečio saulė glostė priešais namą esantį platų žvyruotą plotelį. Paradinės durys buvo plačiai atvertos. Ant slenksčio stovėjo mis Vansitat, nuostabiai atitinkanti Jurgio laikų stilių. Glotniai sušukuoti plaukai, nepriekaištingai sukirptas paltas ir sijonėlis.

Kai kurie neišmanėliai tėvai manydavo, kad prieš juos stovi ta pati galingoji mis Balstroud, nežinodami, kad ji tokiais atvejais pasitraukdavo į kokį nors užkampį, į kurį įleidžiami tik išrinktieji ir privilegijuotieji.

Šalia mis Vansitat, tarsi visiška jos priešingybė, stovėjo mis Čedvik, rami, protinga ir taip susijusi su Medoubenku, kad be jos šios mokyklos neįmanoma būtų įsivaizduoti. Be jos Medoubenkas tarsi neegzistavo. Mis Balstroud su mis Čedvik įkūrė Medoubenko mokyklą. Mis Čedvik nešiojo pensnė, stovėjo susikūprinusi, buvo apsirengusi neskoningai, atrodė išsiblaškiusi, tačiau draugiška. Ji buvo puiki matematikė.

Mis Vansitat mandagiai pasisveikino:

– Kaip sekasi, misis Arnold? Ar tau, Lidija, patiko kelionė po Graikiją? Kokia nuostabi galimybė! Ar turi įdomių nuotraukų?

– Taip, ledi Garnet. Mis Balstroud gavo jūsų laišką apie dailės kursus ir viską sutvarkė.

– Kaip jums sekasi, misis Berd?... Gerai? Nemanau, kad mis Balstroud šiandien ras laiko su jumis pasikalbėti. Kažkur yra mis Rouven, gal norėsite aptarti su ja?

– Mes duosime tau kitą miegamąjį, Pamela. Būsi toje pusėje prie obels...

– Taip, iš tiesų, ledi Violeta, oras šį pavasarį buvo siaubingas. Ar tai jūsų jaunylis? Koks tavo vardas? Hektoras? Turi puikų lėktuviuką, Hektorai.

– *Tres heureuse de vous voir, Madame. Ah, je regrette, ce ne serait pas possible, cette apres-midi. Mademoiselle Bulstrode est tellement occupee*[*].

– Laba diena, profesoriau. Gal iškasėte ką nors įdomaus?

II

Mažame antro aukšto kambarėlyje Ana Šeplend, mis Balstroud sekretorė, greitai spausdino mašinėle. Ana buvo jauna daili trisdešimt penkerių metų moteris. Jos plaukai tiko jai tarsi juodo satino kepuraitė. Kai norėdavo, ji būdavo patraukli, tačiau gyvenimas ją daug ko išmokė, jos darbštumas ir žinios dažnai padėdavo jai išvengti įvairių nesusipratimų. Šiuo metu ji stengėsi būti tokia, kokia ir turėtų būti mergaičių mokyklos viršininkės sekretorė.

Retkarčiais, įdėdama naują lapą į mašinėlę, ji pažvelgdavo pro langą į ką tik atvykusius.

– Dieve mano! – pati sau tarė Ana. – Nežinojau, kad Anglijoje – tiek daug vairuotojų!

Ji šyptelėjo, pamačiusi, kaip nuvažiavo didingas Rols Roisas, o į jo vietą įriedėjo mažutėlis apdaužytas „Ostinas". Iš mašinos išlipo susirūpinęs tėvas su dukra, kuri atrodė daug ramesnė nei jis.

Kai jis dvejodamas sustojo, mis Vansitat išpuolė iš namo ir ėmėsi veikti.

– Majoras Hargrivas? O čia Alisa? Užeikite vidun. Norėčiau, kad pamatytumėte jos kambarį. Aš...

Ana nusišypsojo ir vėl ėmė spausdinti.

---

[*] Labai džiaugiuosi jus matydama, madam. Deja, negalėjau anksčiau... Madmuazelė Balstroud taip buvo užsiėmusi... (pranc.)

„Gerutė senoji Vansitat, išgirtoji dublerė, – pagalvojo ji. – Viską daro kaip Balstroud. Bet ji išties nuostabi!"

Milžiniškas, neįtikėtinai prabangus „Kadilakas", nudažytas avietine ir ryškiai mėlyna spalvomis, sunkiai įsuko į keliuką, nes buvo pernelyg gremėzdiškas. Jis sustojo už gerbiamo majoro Alistero Hargrivo senovinio „Ostino".

Vairuotojas iššoko ir atidarė dureles, išlipo barzdotas tamsiaodis vyras kupranugario vilnos apsiaustu, o jam iš paskos – paryžietiškais rūbais vilkinti moteris. Tada išlipo liekna tamsiaplaukė mergaitė.

„Turbūt princesė. Nežinau jos vardo." – pagalvojo Ana. Įdomu, kaip ji atrodys mokyklos uniforma, tačiau šis stebuklas, matyt, įvyks rytoj...

Šia proga pasirodė ir mis Vansitat su mis Čedvik.

– Juos nuves pas Paslaptingąją, – nutarė Ana.

Staiga kažkodėl suvokė: geriau su mis Balstroud nejuokauti. Ji buvo asmenybė.

„Geriau pagalvok apie savo rašliavą, mergyte, – subarė save, – ir baik spausdinti šiuos laiškus be klaidų".

Ana retai klysdavo. Ji galėjo rinktis, kur dirbti sekretore. Buvo asmeninė vyriausiojo naftos kompanijos administratoriaus Mervino Todhanterio, garsaus savo erudicija, nervingumu ir neįskaitoma rašysena, sekretorė. Dirbo pas du ministrus ir pas garsų visuomenės veikėją. Darbe ją visada supo vyrai. Dabar ji svarstė, kaip klostysis jos gyvenimas moteriškoje kompanijoje. Beje... tai gyvenimo patirtis! Be to, yra Denisas! Ištikimasis Denisas grįždavo iš Malajų, iš Birmos, iš įvairių pasaulio vietelių, ir kiekvieną kartą prašydavo jos rankos. Brangusis Denisas! Tačiau būti Deniso žmona – labai nuobodu.

Netrukus ji pasiges vyrų kompanijos. Pedagogės – tik moterys, aptarnaujantis personalas – taip pat. Vyrų, išskyrus sodininką, kuriam turbūt jau aštuoniasdešimt metų, irgi nėra.

Bet čia Anos laukė netikėtumas. Pažvelgusi pro langą, ji pamatė vyriškį, prie kelio karpantį gyvatvorę. Tai sodi-

ninkas, bet jam tikrai ne aštuoniasdešimt. Jis jaunas, tamsiaplaukis, dailus. Pluša kažkaip neįprastai, ir į kaimo jurgį visai nepanašus. Ką gi, šiais laikais žmonės atlieka įvairius darbus. Kai kurie jaunuoliai stengiasi užsidirbti šiek tiek pinigų savo sumanymams, arba tiesiog trokšta prasigyventi. Kai įsižiūri atidžiau, matai, kad jam karpyti gyvatvorę – įprastas darbas. Gal jis tikrai sodininkas?

„Dairosi, lyg bijotų, kad jį kas pašieps...“ – pamanė Ana.

Jai dar reikia atspausdinti vieną laiškelį ir tada galės pasivaikščioti po sodą...

III

Viršuje ekonomė mis Džonson rodė mokinėms jų kambarius, domėjosi naujokėmis ir linksmai sveikinosi su senomis mokinėmis.

Ji džiaugėsi, kad vėl prasideda mokslo metai. Mat per atostogas tiesiog nežinodavo, ką veikti. Ekonomė turėjo dvi ištekėjusias seseris, pas kurias paeiliui svečiuodavosi, tačiau šias daugiau domino jų pačių reikalai bei šeimos negu Medoubenkas. O mis Džonson, nors ir pareigingai rūpinosi seserimis, domėjosi tik Medoubenku.

Taip, puiku, kad prasidėjo mokslo metai...

– Mis Džonson?

– Taip, Pamela.

– Mis Džonson, noriu kai ką pranešti. Manau, mano lagaminėlyje kažkas sudužo ir liejasi. Turbūt, plaukų aliejus.

– Nagi, nagi! – mis Džonson nuskubėjo padėti Pamelai.

IV

Madmuazelė Blanš, naujoji prancūzų kalbos mokytoja, vaikštinėjo po pievelę priešais žvyruotą keliuką. Susidomėjusi žvilgtelėjo į raumeningą jaunuolį, karpantį gyvatvorę.

„*Assez bien*"*, – pagalvojo madmuazelė Blanš.

Ji buvo liesutė, kiek panaši į pelytę, beveik nepastebima. Užtat pati pastebėdavo viską.

Įdėmiai nužvelgė sustojusias prie paradinių durų mašinas ir mintyse paskaičiavo, kiek jos galėtų kainuoti. Tas Medoubenkas tikrai *formidable!*** Paskui pagalvojo, kiek uždirba mis Balstroud.

Taip, iš tiesų! Formidable!

V

Mis Rič, anglų kalbos ir geografijos mokytoja, skubėjo namo link, vis už ko nors užkliūdama, nes, kaip visada, pamiršdavo žvelgti sau po kojomis. Kelios plaukų sruogos buvo išsipešusios iš kuodo ir laisvai karojo. Jos veido išraiška buvo nekantri ir atstumianti.

Ji kalbėjo pati su savimi:

– Vėl grįžti! Būti čia... Rodos, metai...

Užkliuvusi už grėblio ji kluptelėjo. Jaunasis sodininkas paėmė ją už rankos:

– Atsargiau, madam.

Eilina Rič, nežiūrėdama į jį, padėkojo.

VI

Mis Roven ir mis Bleik, dvi jaunutės mokytojos, suko Sporto paviljono link. Mis Roven – išdžiūvusi, tamsiaplau-

---

* Labai gerai (pranc.)

** Siaubingas (pranc.)

kė ir rimta, mis Bleik – šviesiaplaukė ir putli. Abi gyvai aptarinėjo savo nuotykius Florencijoje: matytus paveikslus, skulptūras, žydinčius vaismedžius ir dviejų jaunų italų džentelmenų dėmesį (kuris buvo ne visai kuklus).

– Visi žino, kaip elgiasi tie italai, – atsiduso mis Bleik.

– Jie nesivaržo, – pritarė mis Roven. Ji dėstė psichologiją bei ekonomiką. – Labai jau palankūs. Visiškai nesusivaldo.

– Tačiau Džiuzepė, sužinojęs, kad dėstau Medoubenke, surimtėjo, – paprieštaravo mis Bleik. – Tuoj ėmė pagarbiau elgtis. Jis turi pusseserę, kuri norėtų čia mokytis, bet mis Balstroud mano, kad nebus laisvų vietų.

– Medoubenkas – išties svarbi mokykla, – laiminga pareiškė mis Roven. – Žinai, naujas Sporto paviljonas tikrai įspūdingas. Nesitikėjau, kad jį pastatys laiku.

– Mis Balstroud pažadėjo, – ryžtingai užbaigė mis Bleik ir išsigandusi aiktelėjo.

Sporto paviljono durys staiga prasivėrė, ir ant slenksčio išdygo jauna kaulėta moteris rausvai dažytais plaukais. Aštriu, nedraugišku žvilgsniu ji nudėbė abi drauges ir skubiai nukaukšėjo tolyn.

– Turbūt naujoji fizinio lavinimo mokytoja, – tarė mis Bleik. – Kokia neišauklėta!

– Nebus malonu su ja dirbti, – pritardama linktelėjo mis Roven. – Mis Džouns visada buvo draugiška, mėgdavo bendrauti.

– Ji taip rūsčiai nužvelgė mus abi, – įsižeidusi tarė mis Bleik.

Joms sugedo nuotaika.

VII

Mis Balstroud svetainės langai išėjo į abi puses. Pro vieną matėsi kelias su pievele, pro kitą – lysvė su rododendrais už namo. Kambarys atrodė įspūdingai, o mis Balstroud – dar įspūdingiau. Ji buvo aukšta, kilminga. Žili plau-

kai gražiai sušukuoti. Pilkose akyse šokčioja linksmos kibirkštėlės, burna tvirtai sučiaupta. Medoubenkas buvo pripažintas viena geriausių privačių mokyklų Anglijoje. Tik jos dėka mokykla išgarsėjo. Mokslai čia buvo labai brangūs, tačiau tai nieko nereiškė. Geriau būtų pasakyti: nors suplodavai krūvą pinigų, tačiau tai atsipirkdavo.

Jūsų dukra buvo auklėjama taip, kaip norėjote jūs ir taip, kaip pageidavo mis Balstroud. Rezultatai būdavo šaunūs. Kai tokios aukštos kainos, mis Balstroud galėjo nusamdyti visus darbuotojus. Mokykla – išskirtinė, ne tokia kaip kitos, tačiau joje buvo laikomasi griežtos drausmės. Mis Balstroud nuolat kartodavo: „Drausmė be lazdos". Jos palaikoma drausmė tiko jaunoms panelėms, todėl jos čia buvo saugios. Per didelis griežtumas jas tik erzintų. Mokinės buvo suvažiavusios iš įvairių vietovių. Čia mokėsi kelios užsienietės iš gerų, dažnai iš karališkųjų šeimų. Be to, buvo ir jaunų turtingų anglaičių, kurios norėjo studijuoti kultūrą, menus, mokėti elgtis su žmonėmis, diskutuoti su jais bet kokia tema. Buvo ir merginų, linkusių sunkiai dirbti ir išlaikyti stojamuosius egzaminus, gauti mokslinius laipsnius. Reikėjo tik gerai mokytis. Dar kitoms teko skirti specialų dėmesį, nes jos nemėgo tokių mokyklų tvarkos. Balstroud laikėsi savo taisyklių: ji atsisakydavo silpnapročių ar nepilnamečių nusikaltėlių, priimdavo tik tas merginas, kurių tėvai jai patikdavo, ir tas, apie kurias ji manydavo, kad jos turi ateitį. Mergaičių amžius buvo labai įvairus. Pasitaikydavo merginų, kurias labiau tiktų vadinti „senmergėmis", bet buvo ir tokių, kurios ką tik išaugo iš vaiko amžiaus. Kai kurių tėvai gyveno užsienyje, tokioms merginoms mis Balstroud surengdavo įdomias atostogas. Paskutinį žodį – priimti mergaites ar ne, visada tardavo mis Balstroud.

Dabar ji stovėjo prie židinio ir klausėsi kiek verkšlenančio misis Žeraldos Houp balso. Ji įžvalgiai nepasiūlė misis Houp atsisėsti.

– Matote, Henrieta labai įsitempusi. Tikrai labai įsitempusi. Mūsų daktaras sako...

Mis Balstroud linkčiojo, bandydama nuryti sakinį, kurį vis norėdavo įterpti. „Ar nežinai, idiote, kad taip kalba visos kvaištelėjusios motinos apie savo vaikus?"

Ji griežtai tarė:

– Jums nėra ko rūpintis, misis Houp. Mūsų darbuotoja mis Roven – patyrusi psichologė. Esu tikra, kad po poros trimestrų jūs nepažinsite Henrietos. (Ji miela protinga mergaitė, ir per daug tau gera).

– O, aš žinau. Su Lambetų mergaite jūs padarėte stebuklą – tikrą stebuklą! Aš patenkinta. Ir... O, taip, visai pamiršau. Šešioms savaitėms vykstame į pietų Prancūziją. Manau, kad pasiimsiu Henrietą. Ji truputį pailsės.

– Tai visiškai neįmanoma, – žaviai šypsodamasi, skubiai įsiterpė mis Balstroud, tarsi būtų pritarusi, o ne paprieštaravusi.

– O! Bet... – misis Houp suirzo ir pasipiktino. – Aš reikalauju. Pagaliau, ji mano vaikas.

– Būtent. Bet čia mano mokykla, – atkirto mis Balstroud.

– Aš galiu pasiimti vaiką iš mokyklos, kai noriu?

– O, taip, – linktelėjo mis Balstroud. – Galite. Žinoma, galite. Bet tada aš nepriimsiu jos atgal.

Misis Houp tikrai įsiuto.

– Jei kalbėsime apie didžiulius pinigus, kuriuos už viską moku...

– Taip, – tęsė mis Balstroud. – Jūs savo dukrai išsirinkote mano mokyklą, ar ne? Tačiau arba džiaukitės tokia, arba ją palikite. Tai kaip tas žavingas „Balenciaga" modelis, kurį vilkite. Tai „Balenciaga", ar ne? Džiugu sutikti moterį, kuri tikrai nusimano apie drabužius.

Ji paėmė misis Houp ranką, paspaudė, ir nulydėjo moteriškę prie durų.

– Nesijaudinkite. O, čia jūsų laukia Henrieta, – ji maloniai pažvelgė į Henrietą, mielą protingą mergytę, kuri nusipelnė geresnės motinos. – Margareta, nuvesk Henrietą Houp pas mis Džonson.

Mis Balstroud grįžo į savo svetainę ir po kelių sekundžių jau kalbėjo prancūziškai.

– Taip, jūsų kilnybe, jūsų dukterėčia galės mokytis modernių šokių. Visuomenėje tai labai svarbu. Ir kalbos tiesiog būtinos.

Kitus atvykėlius lydėjo toks brangių kvepalų šleifas, kad mis Balstroud vos neatšoko atgal.

„Ji turbūt kasdien užsipila ant savęs visą buteliuką," – pagalvojo mis Balstroud, sveikindamasi su puošniai apsirengusia tamsiaode moterimi.

– *Enchantée, Madame**.

Madam linksmai sukikeno.

Aukštas barzdotas vyriškis rytietiškais drabužiais paėmė mis Balstroud ranką, pabučiavo ją ir taisyklinga anglų kalba tarė:

– Man garbė pristatyti jums princesę Šaistą.

Mis Balstroud viską žinojo apie savo naująją mokinę, kuri ką tik atvyko iš mokyklos Šveicarijoje, tačiau apie jos palydą turėjo kiek miglotą supratimą. Ji nusprendė, kad prieš ją stovi ne pats emyras, greičiausiai – ministras arba reikalų patikėtinis. Kaip visada, kai abejodavo, ji kreipdavosi jūsų kilnybe, ir jį užtikrino, kad princesė Šaista bus kuo puikiausiai pasirūpinta.

Šaista mandagiai šypsojosi. Ji irgi buvo madingai aprengta ir išsikvėpinusi. Mis Balstroud žinojo, kad jai penkiolika, bet, kaip ir dauguma rytiečių bei merginų iš šalių prie Viduržemio jūros, ji atrodė vyresnė – beveik subrendusi. Mis Balstroud pasiteiravo jos apie būsimus mokslus ir lengviau atsiduso, pamačiusi, kad ji tuoj atsakė puikia anglų kalba ir be krizenimų. Tiesą pasakius, jos manieros buvo daug mielesnės negu daugelio anglų mokyklų penkiolikmečių mergaičių nerangumas. Mis Balstroud dažnai pagalvodavo, jog būtų puiku pasiųsti anglaites į užsienį, į Artimųjų Rytų šalis, kad jos ten pasimokytų manierų ir etiketo.

* Aš sužavėta, madam. (pranc.)

Abi pusės pasikeitė dar keliais komplimentais, kambarys vėl ištuštėjo, nors jame dar tvyrojo sunkus kvepalų kvapas. Mis Balstroud pradarė abu langus, kad kambarys kuo greičiau išsivėdintų.

Kiti lankytojai buvo misis Apdžon ir jos duktė Džulija.

Misis Apdžon – maloni jauna moteris, jau peržengusi trisdešimt, smėlio spalvos plaukais, strazdanota.

Galvą dengė prie nieko nepriderinta skrybėlaitė, kurią misis Apdžon užsidėjo, tik suvokdama šio atvejo rimtumą, nes ji tikrai buvo iš tų jaunų moterų, kurios vaikšto be skrybėlių.

Džulija – paprasta strazdanota mergaitė aukšta kakta. Buvo gerai nusiteikusi.

Jos dokumentus greitai sutvarkė, ir Margareta palydėjo Džuliją pas mis Džonson.

Išeidama mergaitė linksmai sučiauškėjo:

– Iki, mamyte. Kai manęs nebus, būk atsargi uždegdama dujinę viryklę.

Mis Balstroud šypsodamasi atsisuko į misis Apdžon, bet nepasiūlė jai atsisėsti.

– Gal ką svarbaus norėtumėte man pasakyti apie Džuliją? – pasiteiravo.

– Ne, nieko! – linksmai atsiliepė misis Apdžon. – Džulija – paprasta mergaitė. Sveika. Manau, kad ji labai protinga, bet turbūt daugelis motinų taip galvoja apie savo vaikus, ar ne?

– Pasitaiko visokių motinų, – niūriai atsakė mis Balstroud.

– Džiaugiuosi, kad ji galėjo atvykti, – tęsė misis Apdžon. – Iš tiesų už viską moka mano teta. Ji labai padeda. Pati negalėčiau už viską susimokėti. Bet man labai malonu. Ir Džulijai.

Priėjusi prie lango, ji pavydžiai pridūrė:

– Jūsų sodas labai mielas. Ir toks tvarkingas! Turbūt samdote daug sodininkų?

– Turėjome tris, – paaiškino mis Balstroud, – tačiau dabar apsiribojame vietiniais darbininkais.

– Žinoma, tokie jau šių laikų rūpestėliai, – atsiduso misis Apdžon. – Žmogus, pasivadinęs sodininku, kartais būna visai ne sodininkas, o tiesiog pienininkas, kuris nori ką nors nuveikti laisvalaikiu, arba aštuoniasdešimtmetis senukas. Kartais manau... Vaje! – klyktelėjo misis Apdžon, tebespoksodama pro langą. – Kaip keista!

Į staigų jos šūksnį mis Balstroud neatkreipė dėmesio. Tą akimirką ji žvelgė pro kitą langą, nukreiptą į rododendrų lysvę, ir pamatė labai nemalonią moteriškę, ne ką kita kaip ledi Veroniką Karlton–Sendveis, atlinguojančią takučiu. Jos didžiulė juodo velveto skrybėlaitė buvo nuslinkusi ant šono, ji kažką burbėjo po nosimi, ir aiškiai matėsi, kad buvo gerokai išgėrusi. Visiškai aišku, kokią grėsmę kelia ledi Veronika. Tai žavinga moteris, labai prisirišusi prie dukterų dvynukių ir labai miela, kai būna blaivi. Deja, kur kas dažniau ji būdavo kauštelėjusi. Jos vyras, majoras Karltonas-Sendveisas su ja puikiai tvarkėsi. Kartu su jais gyveno pusseserė, kuri nuolat prižiūrėdavo ledi Veroniką ir, jei būdavo neišvengiama, užkirsdavo jai kelią piktnaudžiauti taurele. Žaidynių dieną ledi Veronika atėjo su majoru Karltonu-Sendveisu ir pussesere, visiškai blaivi, gražiai apsirengusi; ji galėjo būti geros motinos pavyzdys.

Tačiau retkarčiais ledi Veronika pasprukdavo nuo savo geradarių, prisigerdavo ir droždavo tiesiai pas dukreles, manydama, kad šioms trūksta motiniškos meilės. Dvynukės šiandien atvyko rytiniu traukiniu, bet niekas nelaukė ledi Veronikos.

Misis Apdžon vis dar tarškėjo, nors mis Balstroud jos nesiklausė. Ji svarstė, kaip pasielgti, nes matė, kad nuožmiai nusiteikusi ledi Veronika greitai artėja. Staiga, tarsi atsakydama į mis Balstroud maldas, kiek uždususi išbėgo mis Čedvik. Ištikimoji Čedė... Ja visada galima pasitikėti, ypač, kai artėja apgirtusi motušė.

– Nedėkingieji, – garsiai jai pasakė ledi Veronika. – Jie mėgino mane nušalinti, nenorėjo, kad čia atvažiuočiau... Puikiai apkvailinau Editą. Nuėjau pailsėti... Pasiėmiau mūsų mašiną... Prasmukau pro senąją kvailę Editą... Ji paprasčiausia sena tarnaitė... Joks vyras nepažvelgs į ją du kartus... Pakeliui susibariau su policininku... Jis sakė, kad esu girta ir negaliu vairuoti mašinos... Nesąmonė! Atvažiavau pasakyti mis Balstroud, kad vežuosi mergaites namo. Noriu, kad jos būtų namie ir jas motiniškai mylėti. Motinos meilė – stebuklingas dalykas.

– Puiku, ledi Veronika, – linktelėjo mis Čedvik. – Mes labai džiaugiamės, kad atvykote. Ypač noriu, kad apžiūrėtumėte mūsų naująjį Sporto paviljoną. Jums jis patiks.

Ji mitriai apsuko netvirtai ant kojų besilaikančią ledi Veroniką ir nusitempė ją tolyn nuo namo.

– Tikiuosi, ten rasime jūsų mergaites, – linksmai pasakė ji. – Sporto paviljonas labai mielas. Įrengėme naujas drabužines, yra džiovykla maudymosi kostiumėliams, – jų balsai nutolo.

Mis Balstroud žiūrėjo joms pavymui. Kartą ledi Veronika pamėgino apsisukti ir grįžti į namą, bet mis Čedvik buvo lygiavertė varžovė. Jos tuoj pranyko už rododendrų lysvės.

Mis Balstroud lengviau atsiduso. Nuostabioji Čedė! Kokia ji patikima! Nemoderniška. Nepasižymi puikiu protu, išskyrus matematiką, bet visada pagelbsti, kai iškyla rūpesčiai.

Atsigręžusi pažvelgė į misis Apdžon, kuri vis dar kažką tarškėjo...

– ... nors, žinoma, – kalbėjo ji, – niekada nebuvo tikrų maskuočių ir durklų. Nesileidau parašiutais, nevykdžiau sabotažų, netapau pasiuntine. Man pritrūktų drąsos. Tai buvo labai nuobodus darbas įstaigoje. Ir brėžiniai žemėlapiuose. Žinoma, kartais tai jaudindavo ir dažnai, kaip jau sakiau, būdavo visai smagu... Visi slaptieji agentai sekdavo vienas kitą Ženevoje, iš matymo pažinodavo vieni kitus ir dažnai

susidurdavo tuose pačiuose baruose. Aišku, tada dar buvau netekėjusi. Taip, smagūs buvo laikai...

Ji staiga nutilo ir, lyg atsiprašydama, draugiškai nusišypsojo.

– Atsiprašau, kad tiek prišnekėjau. Užėmiau jūsų laiką. Jums reikia susitikti su tiek daug žmonių.

Ji kilstelėjo ranką, atsisveikino ir išėjo.

Mis Balstroud kurį laiką stovėjo susiraukusi. Nuojauta jai kuždėjo, kad ji praleido tai, kas gali būti svarbu.

Bet tuoj susitvardė. Tai vasaros trimestro pradžios šventė, jai dar reikia pamatyti daug tėvų. Jos mokykla dar niekada nebuvo tokia populiari, jos dar niekada nelydėjo tokia sėkmė. Medoubenkas pasiekė šlovės zenitą.

Ji niekaip negalėjo nuspėti, kad po kelių savaičių Medoubenkas skęs rūpesčių jūroje, kad čia karaliaus netvarka, maišatis ir žmogžudystės, ir kad kai kurie įvykiai jau prasidėjo...

1 SKYRIUS

Revoliucija Ramate

Maždaug prieš du mėnesius, iki prasidedant vasaros trimestrui Medoubenke, atsitiko kai kurie įvykiai, vėliau susilaukę atgarsio toje išrinktųjų mergaičių mokykloje.

Ramato rūmuose du jauni vyrai sėdėjo ir rūkė, kalbėdami apie artimiausią ateitį. Vienas jaunuolis – tamsiaplaukis, lygia alyvų spalvos oda ir didelėmis melancholiškomis akimis. Tai buvo princas Alis Jusufas, Ramato šeichas, valstybėlės, kuri, nors ir maža, bet buvo viena turtingiausių Artimųjų Rytų šalių. Antrasis buvo geltonplaukis, strazdanotas ir beveik beturtis. Jis gaudavo tik didelį atlyginimą, kad dirbo asmeniniu Jo Didenybės princo Alio Jusufo pilotu. Nepaisant šio luomų skirtumo, abu sutarė kaip lygus su lygiu. Lankė tą pačią viešąją mokyklą ir seniai draugavo.

– Jie šovė į mus, Bobai, – negalėdamas tuo patikėti, kalbėjo princas Alis.

– Taip, tikrai į mus šovė, – patvirtino Bobas Rolinsonas.

– To ir siekė. Norėjo mus numušti.

– Tie šunsnukiai tikrai to norėjo, – niūriai pakartojo Bobas.

Alis kurį laiką galvojo.

– Vargu ar verta mėginti dar kartą?

– Šįkart sėkmė gali nusigręžti nuo mūsų. Tiesą sakant, Ali, mes per vėlai pradėjom. Tu turėjai iškeliauti prieš dvi savaites. Tą, beje, tau sakiau.

– Nenorėjau sprukti, – atsiduso Ramato valdovas.

– Suprantu. Tačiau prisimink, ką kalbėjo Šekspyras, o gal ir koks kitas poetėlis apie tuos, kurie, iškeitę kovą, pasprunka svetur.

– Bet tu pagalvok, – jausmingai įsiterpė jaunasis princas, – apie pinigus, kurie buvo paaukoti, kad mūsų valstybė būtų turtinga. Ligoninės, mokyklos, sveikatos apsauga...

Bobas Rolinsonas jį pertraukė:

– Ar negalėtų padėti ambasada?

Alis Jusufas įpykęs išraudo.

– Pasislėpti tavo ambasadoje? Ne, niekados. Ekstremistai turbūt išsprogdintų pastatą – jie negerbs diplomatinio neliečiamumo. Be to, jei taip pasielgčiau, tikrai būtų galas! Dar prisidėtų kaltinimas, kad esu provakarietiškas. – Jis atsiduso. – Taip, tą sunku suprasti, – kalbėjo jis ilgesingai ir atrodė jaunesnis nei dvidešimt penkerių, nors tiek metų jam buvo iš tiesų. – Mano senelis buvo žiaurus žmogus, tikras despotas. Turėjo šimtus vergų ir žiauriai su jais elgėsi. Per genčių karą jis negailestingai žudė savo priešus ir žiauriai juos kankino. Bet kas, tik išgirdęs sušnabždant jo vardą, mirtinai išblykšdavo. Tačiau... jis vis dar tebėra legenda! Juo žavimasi! Jis gerbiamas! Didysis Achmedas Abdulajus! O aš? Ką padariau aš? Pastačiau ligonines, mokyklas, gyvenamuosius namus, pasirūpinau jų socialine apsauga... Padariau tai, ko, atseit, žmonės trokšta. Bet argi jie to nenori? O gal jiems labiau patiktų brutalus mano senelio valdymas?

– Gal ir taip, – pritarė Bobas Rolinsonas. – Tai skamba truputį nesąžiningai, bet taip jau yra.

– Bet kodėl, Bobai? Kodėl?

Bobas Rolinsonas atsiduso, pasimuistė ir pamėgino paaiškinti tai, ką jautė. Kalbėjo nerišliai.

– Na, – pasakė. – Jis, manau, surengė spektaklį... Todėl. Jis buvo... dramatiškas, jei supranti, ką turiu galvoje.

Ir pažvelgė į savo draugą. Mielas, ramus, padorus vaikinas, nuoširdus ir sumišęs... Toks buvo Alis, ir todėl Bobas jį mėgo. Jis nebuvo nei gražuolis, nei karštakošis. Tačiau tik Anglijoje gražuoliai ir karštakošiai trikdo kitus ir nėra labai mėgiami. Artimuosiuose Rytuose viskas kitaip. Tuo Bobas buvo įsitikinęs.

– Tačiau demokratija, – pradėjo Alis.

– O, demokratija... – Bobas mostelėjo pypke. – Šis žodis visur turi vis kitokias reikšmes. Tačiau viena aišku: jis niekada neturės tos reikšmės, kurią jam suteikė graikai. Lažinuosi iš ko tik nori, jei tave jie išgrūs iš čia, koks nors gražbyliaujantis prekeivis paims valdžią, ir, girdamas save, pasivadins Visagaliu Dievu. Paskui bet kurį pakars ar nukirs galvą, jei tik kas nors išdrįs jam prieštarauti. Be to, įsidėmėk, jis sakys, kad tai demokratiška vyriausybė – iš žmonių ir žmonėms. Tikiuosi, jiems tai irgi patiks. Juos jaudins pralietas kraujas.

– Bet mes ne laukiniai! Mes civilizuota tauta.

– Yra įvairių civilizacijos rūšių, – vangiai kalbėjo Bobas. – Be to, manau, mes visi būname šiek tiek laukiniai, jei tik sugebame gražiai pasiteisinti.

– Matyt, tu teisus, – liūdnai atsiduso Alis.

– Šiais laikais žmonės nemėgsta blaiviai mąstančio žmogaus, – tęsė Bobas. – Nors pats niekada nebuvau labai protingas... Na, tą tu gerai žinai, Ali. Manau, kad pasauliui tikrai reikia bent šiek tiek blaivaus proto, – jis padėjo pypkę į šalį ir atsisėdo ant kėdės. – Negalvokime apie tai. Geriau nuspręskime, kaip tave iš čia išvežti. Ar armijoje yra žmonių, kuriais galėtum pasitikėti?

Princas Alis Jusufas lėtai papurtė galvą.

– Prieš savaitę būčiau pasakęs, kad taip. Dabar nežinau... tuo nesu tikras...

Bobas linktelėjo.

– Taip, velniški dalykai. Šie tavo rūmai man kelia šiurpą.

Alis pritardamas linktelėjo.

– Taip, rūmuose pilna šnipų... Jie viską girdi... ir... viską žino.

– Net žemai, angare... – Bobas nutilo. – Senukas Achmedas buvo teisus. Jis turėjo šeštąjį pojūtį. Radau vieną mechaniką, bandantį kišti nagus prie lėktuvo... Vieną vyrą, kuriuo, atseit, galėjome pasitikėti. Klausyk, Ali, jei ruošia-

mės prasmukti ir išskraidinti tave iš čia, turime veikti greitai.

– Žinau... žinau... Dabar esu tuo tikras: jei pasiliksiu, mane nužudys.

Jis kalbėjo bejausmiu balsu, jame nesijautė nė trupučio panikos. Kalbėjo švelniai ir abejingai.

– Mus bet kokiu atveju gali nužudyti, – įspėjo jį Bobas. – Žinai, turėsime skristi į šiaurę. Jie ten mūsų nesulaikys. Bet tai reiškia, kad skrisime per kalnus... O šiuo metų laiku...

Jis truktelėjo pečiais.

– Tu privalai suprasti. Tai velniškai rizikinga.

Alis Jusufas atrodė apimtas sielvarto.

– Jei kas nutiks tau, Bobai...

– Dėl manęs nesijaudink, Ali. Ne tą turėjau galvoje. Nesu svarbus asmuo. Be to, aš – iš tų vyrukų, kurie anksčiau ar vėliau žus. Aš visada elgiuosi beprotiškai. Ne, tai tu... Nenoriu tavęs versti elgtis vienaip ar kitaip. Jei kuri nors armijos dalis yra lojali...

– Man nepatinka mintis – sprukti, – tarė Alis. – Tačiau visai nenoriu būti kankiniu, kad mane susmulkintų į gabaliukus prastuomenė.

Jis kurį laiką tylėjo.

– Ką gi, gerai, – pagaliau atsiduso. – Mes pamėginsime. Tik kada?

Bobas gūžtelėjo pečiais.

– Kuo greičiau, tuo geriau. Turime kaip nors nugabenti tave į lauko oro uostą.O jei pasakytume, kad vyksti patikrinti naujo kelio konstrukcijų už Al Džesaro? Staigus įgeidis. Vyk šią popietę. Tada, kai tavo automobilis važiuos pro oro uostą, sustok ten... Aš būsiu paruošęs ir užvedęs lėktuvą. Supranti, sakysime, jog nori ištirti kelią iš oro. Mes pakylame ir varome! Žinoma, negalime imti jokio bagažo. Viskas turi būti improvizuota.

– Nėra nieko, ką norėčiau pasiimti su savimi... išskyrus vieną dalyką...

Jis nusišypsojo, ir ta šypsena staiga pakeitė jo veidą, pavertė jį visai kitu žmogumi. Dabar jis nebuvo tuo šiuolaikišku, doru, vakarietišku jaunuoliu... Jo šypsenoje jautėsi visas rasės klastingumas ir gudrumas.

– Tu esi mano draugas, Bobai, ir tu tuoj pamatysi.

Jis pasirausė užantyje ir ištraukė mažytį zomšinį maišelį.

– Kas tai? – Bobas susiraukė, jis atrodė sutrikęs.

Alis paėmė maišelį, atrišo ir išpylė jį ant stalo.

Bobas trumpam sulaikė kvapą, paskui švilpdamas iškvėpė.

– Gerasis Dieve. Ar jie tikri?

Alis linksmai nusijuokė:

– Žinoma, kad tikri. Jų didžioji dalis priklausė mano tėvui. Jis, kaip ir aš, kasmet įsigydavo naujų. Ir aš. Jie atvežti iš įvairių vietų. Mūsų šeima juos pirko iš žmonių, kuriais galėjome pasitikėti... Jie iš Londono, Kalkutos, Pietų Afrikos. Tai mūsų šeimos tradicija. Visada turime juos po ranka, jei prireiktų, – ir dalykišku balsu pridūrė: – Šių dienų kainomis jie verti maždaug tris ketvirčius milijono.

– Trys ketvirčiai milijono svarų, – Bobas švilptelėjo, paėmė akmenėlius, pavartė rankoje. – Tai fantastiška. Tarsi pasaka.

– Taip, – linktelėjo tamsiaodis vyriškis. Jo veidas vėl suseno. – Kai kalbama apie brangakmenius, vyrai pasikeičia. Tokius dalykus visada lydi smurtas. Mirtys, kraujo praliejimai, žmogžudystės. Su moterimis dar blogiau. Joms svarbi ne tik jų vertė. Tai kažkaip susiję su pačiais brangakmeniais. Gražūs brangakmeniai varo moteris iš proto. Jos jų nori. Nori apsukti juos aplink savo gerkles ar užsidėti ant kaklo. Nepatikėčiau jų jokiai moteriai. Bet juos patikėsiu tau.

– Man? – Bobas įsispoksojo į jį.

– Taip. Nenoriu, kad šie akmenėliai patektų į mano priešų rankas. Nežinau, kada prasidės sukilimas prieš ma-

ne. Gal jis suplanuotas šiai dienai. Ir šią popietę galiu nepasiekti oro uosto. Paimk juos ir kuo geriau paslėpk.

– Bet klausyk... aš nesuprantu. Ką turėčiau su jais daryti?

– Ką nors daryk, kad jie kuo greičiau iškeliautų iš šalies.

Alis maldaudamas žvelgė į sutrikusį draugą.

– Nori pasakyti, kad aš privalau juos išvežti, o ne tu?

– Gali sakyti ir taip. Nors, manau, kad sugalvosi kokį geresnį planą, kaip nugabenti juos į Europą.

– Klausyk, Ali, net nenumanau, kaip tą padaryti.

Alis atsilošė kėdėje. Jis šypsojosi.

– Tu mąstai blaiviai. Be to, esi sąžiningas. Kiek prisimenu, kai tapai mano draugeliu, visada tau šauna į galvą genialios mintys... Duosiu tau vyro, kuris tvarko šiuos mano reikalus, pavardę ir adresą... Tuo atveju, jei žūčiau. Nesijaudink, Bobai. Padaryk viską, ką galėsi. Tai viskas, ko prašau. Nekaltinsiu tavęs, jei nepavyks. Tebus taip, kaip panorės Alachas. Man tai įprasta. Nenoriu, kad šiuos akmenis nuimtų nuo mano lavono. O visa kita... – jis truktelėjo pečiais. – Bus taip, kaip pasakiau. Viskas pagal Alacho valią.

– Tu kvaištelėjai!

– Ne. Pasitikiu likimu.

– Klausyk, Ali. Ką tik pasakei, kad aš sąžiningas. Tačiau trys ketvirčiai milijono... Nemanai, kad tai gali pakirsti bet kokio vyro sąžinę?

Alis Jusufas susižavėjęs pažiūrėjo į savo draugą.

– Labai keista, – tarė, – bet tikiu tavimi.

2 SKYRIUS

Moteris balkone

I

Bobas Rolinsonas ėjo aidinčiais marmuriniais rūmų koridoriais. Dar niekada gyvenime jis nesijautė toks nelaimingas. Mintis, kad kelnių kišenėje nešasi tris ketvirčius milijono svarų, vertė jį nerimauti. Jis jautėsi taip, tarsi kiekvienas rūmų tarnautojas, kurį sutikdavo,būtų apie tai žinojęs. Net jautė, kad mintys apie brangiąją naštą atsispindi jo veide. Būtų kur kas lengviau, jei žinotų, kad jo strazdanotas veidas kaip visada – linksmas ir geros nuotaikos.

Stovintys lauke sargybiniai jį pagerbė ginklais. Bobas ėjo pagrindine Ramato gatve, pilna žmonių, o jo mintys vis dar buvo sujauktos. Kur eiti? Ką daryti? Jis nežinojo. O laiko buvo nedaug.

Pagrindinė gatvė buvo panaši į daugelį Artimųjų Rytų gatvių. Tai buvo prabangos ir skurdo mišinys. Didžiuliuose šiuolaikiniuose pastatuose įsikūrė bankai. Begalybė mažų krautuvėlių siūlė pigias prekes. Čia buvo prekiaujama ir vaikiška avalyne, ir pigiais žiebtuvėliais, siuvimo mašinomis ir atsarginėmis automobilių dalimis. Vaistinėse gulėjo musių nutupėti vaistai, įvairiausi antibiotikai, penicilinas. Daugelyje parduotuvių išvis nieko nevertėjo pirkti, išskyrus brangius šveicariškus laikrodžius, kurie buvo išdėlioti vitrinoje. Pasirinkti tikrai buvo iš ko.

Bobas vis dar ėjo tarsi apdujęs, todėl vis susidurdavo su tautinius bei europietiškus drabužius vilkinčiais žmonėmis, ėjo toliau, bet niekaip negalėjo suvokti, kur, po velnių, jis eina?

Įsuko į kavinę ir užsisakė arbatos su citrina. Siurbčiodamas ėmė pamažu atsigauti. Atmosfera kavinėje veikė raminančiai. Už stalo priešais jį sėdintis pagyvenęs arabas ra-

miai varstė gintarinius karolėlius, už jo du vyrai žaidė kauliukais. Tai buvo gera vieta pasėdėti ir pagalvoti.

Jis ėmė galvoti. Jam įteikti brangakmeniai, verti trijų ketvirčių milijono, todėl reikėjo sugalvoti, kaip juos išvežti iš šalies. Laiko lieka nedaug. Bet kurią akimirką gali prasidėti perversmas...

Be abejo, Alis truputį pakvaišęs. Taip lengvabūdiškai įkišo draugui tris ketvirčius milijono. Ir ramiausiai viską patikėjo Alachui.

Ką, velniai griebtų, daryti su tais prakeiktais akmenimis?

Pirmiau pagalvojo apie ambasadą. Ne, nereikia velti į šį reikalą diplomatų. Be to, jie atsisakys.

Jam reikia žmogaus, paprasčiausio žmogaus, kuris gali laisvai išvykti iš šalies. Tai gali būti verslininkas, bet geriau – turistas.Kad jis nebūtų susijęs su politika, tada jo bagažą apžiūrės tik paviršutiniškai, arba išvis netikrins. Žinoma, reikia pagalvoti ir apie kitokią pabaigą... Sensacija Londono aerouoste. Bandymas kontrabanda įvežti brangakmenius, vertus trijų ketvirčių milijono. Ir taip toliau, ir taip toliau. Vis dėlto reikia rizikuoti...

Koks nors paprastas žmogus – *bona fide** keliauninkas. Staiga Bobas pliaukštelėjo sau per kaktą. Žinoma, Džoana! Jo sesuo Džoana Satklif. Džoana čia gyveno du mėnesius su savo dukrele Dženifere, kuriai po plaučių uždegimo buvo liepta pakeisti klimatą į saulėtą ir sausą. Jos grįš laivu į namus po penkių dienų.

Džoana – idealus asmuo. Ką ten Alis kalbėjo apie moteris ir brangakmenius? Bobas šyptelėjo. Geroji Džoana! Ji nepames galvos dėl brangakmenių. Ja galima pasikliauti.

Nors, minutėlę... Ar jis gali pasikliauti Džoana? Taip, ji sąžininga. Bet ar diskretiška? Bobas apgailestaudamas papurtė galvą. Džoana viską išplepės, ji nesusilaikys. Dar blogiau. Ji šnekės užuominomis. „Vežuosi namo kai ką labai svarbaus, niekam negaliu to pasakoti. Tai tikrai nuostabu..."

---

* Pasitikėjimo vertas, sąžiningas (lot.)

Džoana niekada nemokėjo laikyti liežuvio už dantų, nors visada labai įsiusdavo, jei tą kas nors jai primindavo. Ne, Džoana neturi žinoti, ką vežasi. Taip bus saugiau. Jis suvynios akmenis į nekaltai atrodantį ryšulėlį. Papasakos jai kokią nors pasakėlę. Dovana? Užsakymas? Jis ką nors sugalvos...

Bobas žvilgtelėjo į laikrodį ir atsistojo. Laikas ėjo.

Gatvėje tvyrojo pusiaudienio karštis. Viskas atrodė įprastai. Negalėjai nujausti pavojaus. Tik rūmuose kvepėjo ugnimi, buvo šnipinėjama, sklandė gandai. Armija... viskas priklausė nuo armijos. Kas lojalus? Kas išduos? Būtinai mėgins įvykdyti valstybės perversmą. Ar jis bus sėkmingas?

Bobas suraukė kaktą ir įėjo į geriausią Ramato viešbutį. Jis kukliai vadinosi „Ritz–Savoy" ir turėjo didžiulį modernų fasadą. Atidarytas prieš trejus metus. Valdytojas buvo šveicaras, direktorius – austras, o metrdotelis – italas. Viskas buvo nuostabu. Direktorius iš Vienos pasitraukė pirmasis, paskui išėjo šveicaras. Dabar jau buvo išėjęs ir italas. Maistas vis dar buvo prašmatnus, bet neskanus, aptarnavimas pasibjaurėtinas, o didžioji santechnikos įrengimų dalis išėjusi iš rikiuotės.

Viešbučio tarnautojas gerai pažinojo Bobą ir nusišiepė jam:

– Labas rytas, eskadrilės vade. Norite susitikti su seserimi? Ji išvyko į užmiestį su mažyle...

– Į užmiestį? – nustebo Bobas. Kaip kvailai pasirinktas laikas iškylai gamtoje.

– Su misteriu ir misis Herstais iš Naftos kompanijos, – pranešė tarnautojas. Čia visi viską žinojo. – Jie linksminasi prie Kalat Divos tvenkinio.

Bobas tyliai nusikeikė. Džoanos ilgai nebus namie.

– Nueisiu į jos kambarį, – pasakė jis, imdamas iš tarnautojo raktą.

Atsirakino duris ir įėjo. Kambaryje su dvigule lova tvyrojo netvarka. Džoana Satklif nebuvo tvarkinga moteris.

Golfo kostiumas numestas ant kėdės, teniso raketės nusviestos ant lovos. Aplink voliojasi drabužiai, stalas užkrautas fotojuostelėmis, atvirukais, knygomis ir įvairiais suvenyrais, daugiausia įsigytais Birmingeme ir Japonijoje.

Bobas apsižvalgė, apžiūrėjo lagaminus ir rankines. Taigi, jis negalės, prieš išskraidindamas Alį, susitikti su Džoana. Nebus laiko nuvykti prie tvenkinio ir atgal. Nors galėtų paslėpti akmenis ir palikti raštelį... Bet tuoj pat atmetė šią mintį. Gerai žinojo, kad jį beveik visada seka. Tikriausiai ir dabar jį sekė einant pakeliui į viešbutį. Nors jis nieko nepastebėjo, bet tie vyrukai gerai išmano savo darbą. Nieko įtartino, kad jis atėjo į viešbutį pasimatyti su seseria, bet jei jis paliks raštelį ir ryšuliuką, raštelis bus perskaitytas, o brangakmeniai dings.

Laikas... laikas... Nėra laiko...

Tris ketvirčius milijono kainuojantys brangakmeniai jo kelnių kišenėje.

Jis apsižvalgė po kambarį...

Nusišypsojo ir išsitraukė iš kišenės nediduką futliarą. Prisiminė, kad jo dukterėčia Dženiferė turi plastilino, ir jis pravers.

Dirbo greitai ir meistriškai. Kartą įtariai žvilgtelėjo į atvertą langą. Ne, šis kambarys be balkono. Jis tik susinervinęs, todėl ir atrodo, kad jį kažkas stebi.

Jis užbaigė savo darbą ir linktelėjo. Niekas nepastebės, ką padarė – tuo buvo įsitikinęs. Nei Džoana, nei dar kas. Ir, žinoma, ne Dženiferė, savanaudė mergaitė, kuri niekada nematė ir nepastebėdavo nieko, išskyrus save.

Jis sunaikino savo darbo pėdsakus ir įsidėjo įrankius į kišenę... Paskui sustingo dvejodamas.

Prisitraukė arčiau misis Satklif užrašų knygutę ir, suraukęs kaktą, atsisėdo...

Jis turi palikti žinutę Džoanai...

Bet ką rašyti? Raštelį turi suprasti Džoana, bet kitiems jis būtų beprasmis.

Bet tai neįmanoma! Detektyviniuose romanuose, kuriuos Bobas skaitydavo laisvalaikiu, jūs paliekate kriptogramą, kurią kas nors visada sėkmingai iššifruoja. Šįkart jis negalėjo galvoti apie jokias kriptogramas. Rašant Džoanai, reikia sudėti visus taškus ant „i" ir visus brūkšnelius ant „t", kitaip ji nieko nesupras...

Jo kakta išrasojo. Jei nori nukreipti dėmesį nuo Džoanos, reikia palikti paprasčiausią raštelį. Paskui palikti žinutę kam nors kitam, kas vyksta į Angliją, kad jis ten pasikalbėtų su Džoana. Skubiai užraše:

Brangioji Džoana,

Užsukau paklausti, ar norėtum šį vakarą pažaisti golfą, bet tu išėjai prie tvenkinio ir nuvargusi turbūt nepajudinsi kojų. Gal rytoj? Penktą valandą klube.

Iki, Bobas.

Paprasta žinutė, palikta seseriai, kurios jis gal daugiau nepamatys, nors kartais toks paprastumas būna vertas aukso kainos. Džoanos nereikia velti į jokias avantiūras, ji net neturi žinoti, kas vyksta už jos nugaros. Ji nesusigaudys. Ją saugos tik tai, kad ji nieko nežinos.

Raštelis atliks dvigubą vaidmenį. Atrodys, kad jis, Bobas, niekur neplanuoja išvykti.

Kurį laiką pagalvojo, paskui priėjo prie telefono ir pasakė Britų ambasados numerį. Jį sujungė su Edmundsonu, trečiuoju sekretoriumi, savo draugu.

– Džonai? Čia Bobas Rolinsonas. Gal gali su manimi susitikti?.. Gal kiek anksteliau?.. Privalai, seni. Tai svarbu. Na, tai mergina... – jis sutrikęs kostelėjo. – Ji nuostabi. Tiesiog nuostabi. Tarsi iš kitos planetos. Tik kiek suktoka.

– Bobai, tu su savo merginomis, – Edmundsono balse pasigirdo nepritarimo gaidelės. – Gerai, antrą valandą, ar ne? – ir padėjo ragelį.

Bobas išgirdo negarsų klingtelėjimą, lyg kažkas, kas klausėsi, būtų padėjęs ragelį.

Gerasis senasis Edmundsonas. Nuo tada, kai Ramate ėmė klausytis telefonų pokalbių, Bobas su Džonu Edmundsonu išrado savo kodą. Nuostabi mergaitė iš kitos planetos, reiškė kažką svarbaus ir neatidėliotino.

Edmundsonas pasiims jį savo mašina prie naujojo Prekybos banko antrą valandą. Jis papasakos Edmundsonui apie slėptuvę. Pasakys jam, kad Džoana apie ją nieko nežino, bet kad ji, jei jam kas nutiktų, labai svarbi. Keliaudamos jūra, į Angliją Džoana su Dženifere grįš tik po šešių savaičių. Per tą laiką revoliucija tikrai įvyks, ji bus arba sėkminga, arba numalšinta. Alis Jusufas atsidurs Europoje, arba juos abu su Bobu nužudys. Jis pasakys Edmundsonui pakankamai, bet ne per daug.

Bobas paskutinį kartą apsidairė kambaryje. Jis atrodė vis toks pat – taikus, netvarkingas, jaukus. Vienintelis prisidėjęs daikčiukas buvo nekaltas raštelis Džoanai. Jis padėjo jį ant stalo ir išėjo. Ilgame koridoriuje nebuvo nė gyvos dvasios.

II

Moteris, užėmusi kambarį Džoanos Satklif kaimynystėje, iš balkono įėjo į vidų. Ji rankoje laikė veidrodį.

Įėjo į balkoną, norėdama atidžiau apžiūrėti plaukelį, kuris vis išaugdavo ant jos smakro. Jį išrovė pincetu, paskui susirūpino ryškioje saulės šviesoje nutviekstu savo veidu.

Staiga atsipalaidavusi ji veidrodyje kai ką pamatė. Kampas, kuriuo pasukusi laikė veidrodėlį, buvo toks, kad jame atsispindėjo rūbų spintos veidrodis gretimame kambaryje. Čia ji pamatė vyrą, užsiimantį labai keistu darbu.

Tai buvo taip keista ir netikėta, kad ji stovėjo nejudėdama ir spoksojo į jį. Jis, sėdėdamas už stalo, jos nepastebėjo, tačiau, ji, esant dvigubam atspindžiui, jį matė puikiai.

Aišku, jei jis būtų atsisukęs, būtų pastebėjęs jos veidrodėlio atspindį rūbų spintos veidrodyje, tačiau šis taip buvo susikaupęs, kad nieko aplink nematė...

Kartą, tiesa, jis žvilgtelėjo pro langą, bet, kadangi ten nieko nebuvo, vėl palenkė galvą.

Moteris stebėjo jį, kol šis užbaigė savo darbą. Paskui jis parašė raštelį ir padėjo ant stalo. Tada pasitraukė iš jos regėjimo lauko, bet ji tuoj suvokė, kad jis skambina telefonu. Ji negirdėjo jo žodžių, tik suprato, kad pokalbis buvo trumpas ir lengvabūdiškas. Paskui išgirdo, kaip užsitrenkė durys.

Moteris kelias minutes luktelėjo, paskui pravėrė duris. Tolimajame koridoriaus gale arabas šluostele valė dulkes. Jis pasuko už kampo ir išnyko iš akių.

Moteris skubiai pribėgo prie gretimų durų. Jos buvo užrakintos, bet to ji ir tikėjosi. Segtuku ir mažo peiliuko ašmenimis greitai ir meistriškai atrakino duris.

Įėjusi uždarė duris. Paėmė raštelį ir, suraukusi kaktą, jį perskaitė. Paaiškinimo nebuvo.

Sulankstė raštelį, padėjo jį atgal ir perėjo kambarį.

Staiga pro atvirą langą pasigirdo balsai iš terasos apačios.

Vienas buvo to kambario, kuriame ji stovi, gyventojos. Ryžtingas, pamokantis, pasitikintis savimi balsas.

Moteris prisėlino prie lango.

Apačioje stovėjo Džoana Satklif su dukra Dženifere, išblyškusia penkiolikmete, ir pasakojo visam pasauliui bei aukštam nelaimingai atrodančiam anglui iš Britų konsulato, ką ji mano apie potvarkius, su kuriais jis nori ją supažindinti.

– Tai kvaila! Niekada negirdėjau tokių nesąmonių. Čia visai ramu, visi patenkinti. Manau, veltui panikuojate.

– Mes to tikimės, misis Satklif, tikrai tikimės. Bet Jo Ekscelencija jaučia, kad visaip gali būti...

Misis Satklif jį pertraukė. Ji nieko nenorėjo girdėti apie ambasadorių nuojautas.

– Žinote, turime daug nešulių. Kitą trečiadienį išvykstame į namus. Jūros kelionė bus naudinga Dženiferei. Taip

sakė gydytojas. Nejaugi turiu atsisakyti visų savo planų ir skristi į Angliją šiuo kvailu lėktuvu?

Praradęs viltį, ambasados darbuotojas paguodė misis Satklif ir jos dukrą, kad jas galima nuskraidinti į Adeną, kur jos ir palauks laivo.

– Su mūsų bagažu?

– Taip, tą sutvarkysime. Atsiųsiu jums automobilį. Viską sukrausime.

– Na, gerai, – kapituliavo misis Saklif. – Manau, laikas krautis daiktus.

– Tuoj pat, jei neprieštaraujate.

Moteris miegamajame skubiai atsitraukė. Ji žvilgtelėjo į vieno lagamino etiketėje užrašytą adresą. Paskui išsmuko iš kambario ir įėjo į savąjį kaip tik tuo metu, kai misis Satklif suko iš už kampo.

Įstaigos tarnautojas bėgo prie jos.

– Misis Satklif, buvo atėjęs jūsų brolis, eskadrilės vadas. Jis lankėsi jūsų kambaryje. Manau, ką tik išėjo. Jūs prasilenkėte.

– Kaip graudu, – tarė misis Satklif. – Dėkui jums, – padėkojo ji tarnautojui, ir kreipėsi į Dženiferę: – Manau, Bobas irgi be reikalo jaudinasi. Gatvėse nematau jokio sujudimo. Šios durys neužrakintos. Žmonės labai nerūpestingi.

– Gal jų neužrakino dėdė Bobas, – tarė Dženiferė.

– Gaila, kad su juo prasilenkiau... O, štai raštelis, – ji išskleidė jį.

– Bet kokiu atveju Bobas nesijaudina, – triumfuodama pasakė. – Jis nieko apie tai nežino. Diplomatai visada perdeda. Dievulėliau, nekenčiu, kai reikia krautis daiktus, per tokį karštį. Šis kambarys lyg orkaitė. Nagi, Dženifere, išsiimk savo daiktus iš spintos ir iš komodos stalčių. Turime išsiaiškinti, kas kur yra. Paskui viską susidėsime tvarkingai.

– Niekada nemačiau revoliucijos, – susimąsčiusi pareiškė Dženiferė.

– Nemanau, kad ji šįkart įvyks, – šiurkščiai pertraukė ją motina. – Pamatysi. Nebus jokios revoliucijos.

Dženiferė atrodė nusivylusi.

3 SKYRIUS

Pasirodo misteris Robinsonas

I

Beveik po šešių savaičių jaunuolis tyliai pasibeldė į kambario Blumsberyje duris. Jį pakvietė užeiti.

Kambarys buvo mažas. Krėsle už stalo sėdėjo storas vidutinio amžiaus vyras. Jis dėvėjo suglamžytą kostiumą, kurio priekis buvo storai apkrėstas cigarų pelenais. Langai uždaryti, o oras toks tvankus, kad vos galėjai kvėpuoti.

– Na? – irzliai paklausė storulis, sėdėdamas primerktomis akimis. – Kas dabar, a?

Apie pulkininką Paikevėjų visi kalbėjo, kad jis užsimerkia tik miegodamas, o atsimerkia prabudęs. Be to, kai kas teigė, kad jo pavardė ne Paikevėjus, ir kad jis ne pulkininkas. Bet ko tik žmonės neprikalba!

– Edmundsonas iš *Forin Ofiso** atėjo, sere.

– O, – pasakė pulkininkas Paikevėjus.

Jis mirktelėjo, tarsi vėl ruoštųsi užmigti, ir sumurmėjo:

– Mūsų ambasados trečiasis sekretorius Ramate revoliucijos metu. Tiesa?

– Teisingai, sere.

– Tada, manau, jį reiktų priimti, – be jokio džiaugsmo pasakė pulkininkas Paikevėjus. Jis atsisėdo tiesiau, nukrėsdamas kažkiek pelenų nuo savo pilvo.

Misteris Edmundsonas buvo aukštas šviesiaplaukis, tvarkingai apsirengęs jaunuolis. Jautėsi, kad jis kiek sutrikęs.

– Pulkininkas Paikevėjus? Esu Džonas Edmundsonas. Man sakė, kad jūs... e... gal norėsite mane matyti.

– Iš tiesų? Na, turbūt taip ir yra, – atsakė pulkininkas Paikevėjus. – Sėskit, – pridūrė.

---

* Užsienio reikalų ministerija (vert. past.)

Jo akys vėl ėmė merktis, kai jis prabilo:

– Buvote revoliucijos metu Ramate?

– Taip, buvau. Bjaurus reikaliukas.

– Aš manau. Buvote Bobo Rolinsono draugas, ar ne?

– Aš jį gerai pažįstu.

– Klystate, – perspėjo jį pulkininkas Paikevėjus. – Jis miręs.

– Taip, sere, žinau. Bet nebuvau tikras... – jis nutilo.

– Jums nebūtina apsimetinėti, – pareiškė pulkininkas Paikevėjus. – Mes čia viską žinome. O jei nežinome, tai apsimetame, kad žinome. Rolinsonas revoliucijos dieną skraidino Ali Jusufą iš Ramato. Nuo to laiko apie lėktuvą nieko negirdėti. Jis galėjo nusileisti kokioje nors nepasiekiamoje vietovėje, arba sudužo. Arolezo kalnuose rastos lėktuvo nuolaužos. Du lavonai. Rytoj spauda paskelbs naujienas. Teisingai?

Edmundsonas pripažino, kad tai tiesa.

– Mes čia viską žinome, – pakartojo pulkininkas Paikevėjus. – Tam ir esame. Lėktuvas nuskrido į kalnus. Galėjo pakenkti oro sąlygos. Galimas daiktas, jog tai sabotažas. Uždelsto veikimo bomba. Kol kas išsamių žinių dar neturime. Lėktuvas sudužo sunkiai pasiekiamame užkampyje. Už jį buvo siūloma premija, bet tokie dalykai ilgai užsitęsia. Tada nuskraidinome ekspertus, kad ištirtų tą reikaliuką. Aišku, tai popierizmas. Kreipimaisi į užsienio vyriausybes, ministrų leidimai, kyšiai... Jau nekalbu apie tai, kad vietiniai valstiečiai pasiima viską, kas jiems pravers.

Jis nutilo ir pažiūrėjo į Edmundsoną.

– Tai labai liūdnas reikalas, – tarė Edmundsonas. – Princas Alis Jusufas būtų buvęs puikus valdovas, rėmęsis demokratiniais principais.

– Turbūt vargšelis tą ir bandė daryti, – tarė pulkininkas Paikevėjus. – Bet negalime gaišti laiko, pasakodami liūdnas istorijas apie valdovų mirtis. Suinteresuoti asmenys mūsų paprašė atlikti kai kuriuos tyrimus. Asmenys, kuriuos

palankiai vertina Jos Didenybės Vyriausybė, – jis rūsčiai nužvelgė pašnekovą. – Suprantate, ką turiu galvoje?

– Na, kai ką girdėjau, – nedrąsiai tarė Edmundsonas.

– Turbūt, žinote, kad prie kūnų ar tarp nuolaužų neradome vertingų daiktų, jų, kiek žinome, nepasisavino vietiniai. Nors tų valstiečių niekada nesupaisysi. Jie gali pūsti miglą į akis taip puikiai, kaip ir pati Užsienio reikalų ministerija. Ką jūs dar girdėjote?

– Daugiau nieko.

– Negirdėjote, ar ką vertingo reikėjo surasti? Kodėl jie pas mane jus atsiuntė?

– Sakė, gal norėsite man pateikti keletą klausimų, – mandagiai atsiliepė Edmundsonas.

– Jei pateiksiu jums klausimus, tikėsiuosi atsakymų, – šyptelėjo pulkininkas Paikevėjus.

– Savaime aišku.

– Sūneli, tai nėra savaime aišku. Ar Bobas Rolinsonas, prieš išskrisdamas iš Ramato, minėjo ką nors? Jis buvo Alio patikėtinis. Nagi, kalbėkite. Jis ką nors sakė?

– Ką, sere?

Pulkininkas Paikevėjus griežtai pažiūrėjo į jį ir pasikasė paausį.

– Nagi, nagi, – suniurzgėjo. – Rodos, norite kažką nuslėpti. O nereikėtų! Jei nežinote, apie ką kalbu, tai nežinote, ir viskas.

– Manau, buvo kai kas, – Edmundsonas kalbėjo atsargiai ir neryžtingai, – kai kas svarbaus, ką Bobas norėjo man pasakyti.

– A, – pulkininkas Paikevėjus atrodė kaip žvejys, pagaliau sugavęs stambią žuvį. – Įdomu. Ką jūs žinote?

– Labai nedaug, sere. Bobas ir aš turėjome paprastą kodą, nes visų Ramato telefonų klausomasi. Jis kai ką nugirsdavo rūmuose, o aš kartais turėdavau naudingos informacijos jam. Tad jei vienas iš mūsų paskambindavo kitam ir užsimindavo apie mergaitę ar mergaites „iš kitos planetos", reiškė, kad kažkas atsitiko!

– Kad turi kažkokios svarbios informacijos?

– Taip. Bobas paskambino man,įvesdamas šį kodą, tą dieną, kai prasidėjo spektaklis. Turėjau susitikti su juo mūsų įprastinėje vietoje – greta vieno banko. Tačiau tame kvartale prasidėjo riaušės, ir policija užtvėrė kelią. Negalėjau pasimatyti su Bobu. Jis tą pačią popietę išskraidino Ali.

– Suprantu, – sumurmėjo Paikevėjus. – Nenumanote, iš kur skambino?

– Ne. Galėjo iš bet kur.

– Gaila.

Pulkininkas patylėjo ir lyg tarp kitko mestelėjo:

– Ar pažįstate misis Satklif?

– Bobo Rolinsono seserį? Žinoma, buvau su ja susitikęs. Ji ten viešėjo su mokine dukra. Nelabai gerai ją pažįstu.

– Ar ji su Bobu Rolinsonu dažnai susitikdavo?

– Ne, nesakyčiau, – kurį laiką pagalvojęs tarė Edmundsonas. – Ji buvo žymiai už jį vyresnė ir visą laiką tai pabrėždavo. Be to, jis nemėgo jos vyro, jį visada vadindavo pasipūtusiu mulkiu.

– Šit kaip! Vienas mūsų šauniųjų pramonininkų pasipūtėlių? Nemanote, jog Bobas Rolinsonas būtų patikėjęs svarbią paslaptį savo seseriai?

– Sunku pasakyti... Bet ne, nemanau.

– Ir aš, – pritarė pulkininkas Paikevėjus ir atsiduso. – Ką gi, misis Satklif ir jos dukra grįžta namo po ilgos kelionės jūra. Laivas „Rytų Karalienė" rytoj atvyksta į Tilburio uostą.

Jis kurį laiką tylėjo, įdėmiai stebėdamas priešais sėdintį jaunuolį. Paskui, tarsi priėmęs sprendimą, ištiesė ranką ir skubiai tarė:

– Dėkoju, kad atėjote.

– Gaila, kad nelabai kuo galėjau padėti. Jūs tikras, kad nieko negaliu padaryti?

– Ne. Ne. Bijau, kad ne.

Džonas Edmundsonas išėjo.

Tylusis jaunuolis sugrįžo.

– Žinoma, galėjau pasiųsti jį į Tilburį, kad praneštų seseriai žinią, – tarė Paikevėjus. – Juk jis – jos brolio draugas. Tačiau nutariau, kad neverta. Nelankstus žmogelis. Jį išmankštino ministerija. Tai ne prisitaikėlis. Pasiųsiu kitą.

– Dereką?

– Teisingai, – linktelėjo pulkininkas Paikevėjus. – Pradedi skaityti mano mintis, ar ne?

– Stengiuosi, sere.

– Stengtis nepakanka. Reikia, kad pavyktų. Iš pradžių atsiųsk man Ronį. Turiu jam užduotį.

II

Pulkininkas Paikevėjus ruošėsi vėl užmigti, kai į kambarį įėjo jaunuolis, vardu Ronis. Jis buvo aukštas, tamsiaplaukis, raumeningas, elgėsi linksmai ir gana akiplėšiškai.

Pulkininkas Paikevėjus kurį laiką žvelgė į jį, paskui nusišiepė.

– Kaip manai, įsiskverbsi į mergaičių mokyklą? – pasiteiravo.

– Mergaičių mokyklą? – jaunuolis kilstelėjo antakius. – Čia kažkas nauja! Ką jos sumanė? Daro bombas chemijos kabinete?

– Nieko panašaus. Tai aukščiausios klasės mokykla. Medoubenkas.

– Medoubenkas!– jaunuolis švilptelėjo. – Negaliu tuo patikėti!

– Prilaikyk savo įžūlų liežuvėlį už dantų ir paklausyk manęs. Princesė Šaista, pirmos eilės velionio princo Alio Jusufo iš Ramato pusseserė ir vienintelė artima giminaitė, kitą trimestrą vyksta ten. Iki šiol ji mokėsi Šveicarijos mokykloje.

– Ką man daryti? Pagrobti ją?

– Žinoma, ne. Manau, ji netrukus atsidurs dėmesio centre. Noriu, kad viską stebėtum. Nežinau, kas ten nutiks, ar pasirodys, bet jei kuris nors iš mūsų nemėgstamų draugelių susidomės šiuo reikalu, pranešk... Būsi įgaliotas asmuo stebėti šią bylą.

Jaunuolis linktelėjo.

– Kaip man ten įsiskverbti? Gal būsiu paišybos mokytojas?

– Visos kviestinės mokytojos yra moterys, – pulkininkas Paikevėjus susimąstęs pažiūrėjo į jį. – Žinai, padarysime tave sodininku.

– Sodininku?

– Taip. Ką išmanai apie sodų priežiūrą?

– Jaunystėje metus tvarkiau „Tavo sodo" skiltį „Sandei Meil" žurnale.

– Tfu!– nusispjovė pulkininkas Paikevėjus. – Niekai! Pats galėčiau tvarkyti sodo skiltį, nieko apie jį nenutuokdamas – tiesiog nusirašyčiau žinutes iš iliustruotų „Sodininko" žurnalų bei iš Sodininkystės enciklopedijos. Žinau tą žargoną. „Kodėl šiais metais jums nenusisukus nuo tradicijų ir į savo gyvatvorę neįsodinus tikro tropinio akcento? Puikios Amabellis Gossiporia ir keli nuostabūs kinietiški Sinensis Maka foolia hibridai. Išbandykite turtingą žydinčių Sinistra Hopaless gėlių grožį. Jos nelabai tvirtos, bet, jei pasodinsite jas prie vakarinės sienos, atrodys šauniai." – jis nutilo ir nusišypsojo. – Visokios nesąmonės! Kvailiai perka tuos gėlynus, tada ankstyvos šalnos gėles išguldo, ir jie gailisi, jog nepasisodino vijoklių ir neužmirštuolių! Ne, mano berniuk, turiu galvoje tikrą darbą. Pasiraitok rankoves ir imkis kastuvo. Susipažink su komposto krūva, mulčiavimu, čiupk olandišką kauptuką ir kitokius kaplius, giliai sukask žemę savo žaliesiems žirneliams ir atlik kitus velniškai sunkius darbus. Galėsi tą padaryti?

– Tą dariau dar vaikystėje!

– Žinoma, kad darei. Pažįstu tavo motiną. Ką gi, tada sutarta.

– Ar Medoubenke atsiras vieta sodininkui?

– Aišku, – atsakė pulkininkas Paikevėjus. – Visiems Anglijos sodams trūksta darbuotojų. Parašysiu tau kelias puikias rekomendacijas. Pamatysi, jie tave tiesiog griebs, nieko nelaukę. Na, nešvaistykime tuščiai laiko, nes vasaros trimestras prasideda 29–tą.

– Turiu sodininkauti ir dairytis aplink, ar ne?

– Jei kokios nors seksualios paauglės bandys tave kabinti, tegul Dievas tavęs pasigaili, jei atsakysi tuo pačiu. Nenoriu, kad dėl blogo elgesio būtum išmestas lauk.

Jis prisitraukė arčiau popieriaus lapą.

– Kokio vardo norėtum?

– Tiktų Adomas.

– Pavardė?

– O jei Edenas?

– Man nepatinka tavo užuominos.* Būsi Adomas Gudmenas. Eik, aptark savo praeitį su Džensonu ir pasiskubink, – jis pažiūrėjo į laikrodį. – Neturiu tau laiko. Nenoriu, kad misteriui Robinsonui tektų laukti. Dabar jis jau turi būti čia.

Adomas (vadinkime jį naujuoju vardu) priėjęs prie durų, stabtelėjo.

– Misteris Robinsonas? – smalsiai pasiteiravo. – Ar jis atvyksta?

– Taip sakiau, – tuo metu pasigirdo skambutis ant stalo. – Štai ir jis. Misteris Robinsonas visada punktualus.

– Pasakykite man, – paprašė Adomas, – kas jis iš tiesų? Kokia jo tikroji pavardė?

– Jo pavardė, – atsakė pulkininkas Paikevėjus, – yra misteris Robinsonas. Tai viskas, ką žinau, ir tai viskas, ką žino visi kiti.

---

* Edenas – Rojus, aprašytas Biblijoje, kuriame gyveno pirmasis žmogus Adomas. (vert. past.)

III

Vyrui, įėjusiam į kambarį, nelabai tiko Robinsono pavardė, ar ji būtų tikra, ar išgalvota. Tai galėjo būti ir Demetrijus arba Izakšteinas, arba Perena, nors ir šios pavardės jam netiktų. Jis nebuvo nei žydas, nei tikras graikas, portugalas ar ispanas, juo labiau – netgi ir ne grynas Pietų Amerikos gyventojas. Tačiau labiausiai nepanašus į anglą Robinsoną. Storas, gerai apsirengęs, geltonveidis, melancholiškomis tamsiomis akimis, plačia kakta ir dosnia burna, kurioje blykčioja didžiuliai balti dantys. Gražios formos rankos, puikiai prižiūrimos. Angliškai kalba be akcento.

Su pulkininku Paikevėjumi jis pasisveikino tarsi abu būtų šalių valdovai. Viens kitam ištarė keletą mandagių frazių.

Kai misteris Robinsonas paėmė cigarą, pulkininkas Paikevėjus tarė:

– Labai gerai, kad pasisiūlei padėti.

Misteris Robinsonas užsidegė cigarą, patenkintas juo pasimėgavo, ir pagaliau prabilo:

– Mano brangus vaikine. Tiesiog pagalvojau... Žinai, kai ką nugirdau. Žmonės man daug pasipasakoja. Nesuprantu, kodėl.

Pulkininkas Paikevėjus nepaaiškino kodėl. Jis pasakė:

– Manau, girdėjai, kad radome princo Alio Jusufo lėktuvą.

– Praėjusios savaitės trečiadienį, – linktelėjo misteris Robinsonas. – Jaunasis Rolinsonas valdė lėktuvą. Pavojingas skrydis. Tačiau lėktuvas sudužo ne dėl jo klaidos. Prie jo prikišo nagus toks Achmedas, vyresnysis mechanikas. Rolinsonas manė, kad juo visiškai galima pasitikėti. Bet ne. Naujasis *régime** suteikė jam labai pelningą darbą.

– Vadinasi, tai buvo sabotažas! Mes dar tuo nebuvome įsitikinę. Liūdna istorija.

---

* Režimas (pranc.)

– Taip. Tas vargšas jaunuolis... turiu galvoje Alį Jusufą... tapo korupcijos ir išdavysčių auka. Manau, kad jo viešojo mokymo sistema nebuvo protinga. Tačiau dabar kalbame ne apie jį, ar ne? Tai praeities istorija. Nieko nėra negyvesnio už negyvą karalių. Mus domina tai, ką po savęs palieka mirę karaliai.

– Kaip tą suprasti?

Misteris Robinsonas truktelėjo pečiais.

– Ženevoje – turtinga banko sąskaita, Londone – kukli, jo paties šalyje esančią nuosavybę pasisavino šlovingasis naujasis régime. Kiek girdėjau, grobis buvo pasidalytas neteisingai! Pagaliau – mažytė asmeninė nuosavybė.

– Mažytė?

– Tai reliatyvu. Mažytė pagal apimtį. Ją gali pernešti vienas asmuo.

– Kiek žinome, jos nerado ant Alio Jusufo kūno.

– Ne. Jis ją perdave jaunajam Rolinsonui.

– Tu tuo tikras? – griežtai paklausė Paikevėjus.

– Niekuo negali būti tikras, – tarsi atsiprašydamas pasakė misteris Robinsonas. – Rūmuose sklando daug gandų. Viskas negali būti tiesa. Apie šį reikalą kalbama išties daug.

– Tačiau jos nebuvo ir prie jaunojo Rolinsono...

– Tokiu atveju, – tarė misteris Robinsonas, – matyt, ją iš šalies išvežė kitais keliais.

– Kitais keliais? Gal numanai, kokiais?

– Gavęs brangakmenius, Rolinsonas nuėjo į miesto kavinę. Kol ten sėdėjo, jo niekas nematė su kuo nors kalbantis ar kad jis prie ko nors prieitų. Paskui jis pasuko į „Ritz–Savoy" viešbutį, kuriame apsistojo jo sesuo. Jos kambaryje jis išbuvo apie dvidešimt minučių. Sesers tuo metu nebuvo. Iš viešbučio jis pasuko į Prekybos banką Pergalės skvere, kur išgrynino čekį. Kai iš jo išėjo, kilo neramumai. Maištavo studentai. Praėjo kiek laiko, kol skverą išvalė. Tada Rolinsonas nuėjo tiesiai į pakilimo taką. Lydimas seržanto Achmedo, įsėdo į lėktuvą.

– Alis Jusufas išvažiavo apžiūrėti naujo kelio konstrukcijų, sustabdė savo mašiną, prisijungė prie Rolinsono ir pareiškė norįs apžiūrėti tvenkinį ir naująją kelio konstrukciją iš oro. Jie pakilo ir negrįžo.

– Ką apie tai manai?

– Branguti, tą patį, ką ir tu. Ką darė Bobas Rolinsonas dvidešimt minučių savo sesers kambaryje, kai pastaroji buvo išėjusi, juolab, kad jam buvo pasakyta, kad ji tikriausiai negrįš iki vakaro? Jis paliko jai raštelį, kuriam parašyti reikėjo daugiausia trijų minučių. Ką jis veikė likusį laiką?

– Manai, kad paslėpė brangakmenius tarp sesers daiktų?

– Juk tai akivaizdu, ar ne? Misis Satklif tą pačią dieną buvo evakuota su dar keliais britais. Ji su dukterim skrido į Adeną. Manyčiau, ryt atplauks į Tilburį.

Paikevėjus linktelėjo.

– Prižiūrėk ją, – tarė misteris Robinsonas.

– Tą ir padarysim, – atsakė Paikevėjus. – Viskam pasiruošėm.

– Jeigu ji turės brangakmenius, jai grės pavojus, – jis užsimerkė. – Aš taip nekenčiu smurto.

– Manai, bus aukų?

– Yra suinteresuotų asmenų. Įvairių nemalonių žmonių, jei supranti, ką turiu galvoje.

– Suprantu tave, – niūriai burbtelėjo Paikevėjus.

– Aišku, jie bandys vieni kitus pergudrauti, – misteris Robinsonas papurtė galvą. – Kils tokia maišatis...

Pulkininkas Paikevėjus pasiteiravo:

– Gal jie ir tave domina?

– Aš atstovauju vienai interesų grupei, – atsiliepė misteris Robinsonas. Jo balse jautėsi mažas priekaištas. – Kai kuriuos akmenis velioniui Jo Didenybei perleido mano sindikatas už labai nedidelę ir protingą kainą. Ta žmonių grupė, kuriai atstovauju, nori surasti tuos akmenis. Manau, tam pritartų ir velionis savininkas. Daugiau nieko nepasakysiu. Šie reikalai labai subtilūs.

– Tu tikrai esi angelų pusėje, – nusišypsojo pulkininkas Paikevėjus.

– O, angelai! Taip, angelai, – jis patylėjo. – Gal žinai, kas gyveno kaimyniniuose kambariuose šalia misis Satklif ir jos dukters?

Pulkininkas Paikevėjus atrodė išsiblaškęs.

– Luktelėk, pagalvosiu... Manau, kad žinau. Iš kairės gyveno senjora Anželika de Toredo... ispanė... e... šokėja, pasirodanti vietiniame kabarete. Matyt, negryna ispanė ir ne itin gera šokėja. Bet mėgstama klientų. Kitoje pusėje gyveno mokytoja, kiek suprantu...

Misteris Robinsonas nušvito.

– Tu visada toks pat. Ateinu tau ką nors pasakyti, bet tu beveik visada viską žinai.

– Ne, ne, – mandagiai atsikalbinėjo pulkininkas Paikevėjus.

– Tarp mūsų šnekant, – tarė misteris Robinsonas, – mes žinome daug.

Jų akys susidūrė.

– Tikiuosi, kad pakankamai žinome... – pakildamas pridūrė misteris Robinsonas.

4 SKYRIUS

Sugrįžimas iš kelionės

– Nagi! – pažvelgusi pro viešbučio langą, piktai tarė misis Satklif. – Nesuprantu, kodėl visada turi lyti, kai grižtu į Angliją. Apima tokia depresija...

– Manau, kad malonu sugrįžti, – paprieštaravo Dženiferė. – Gatvėse visi kalba angliškai! Be to, dabar gausime tikrai geros arbatos. Sviesto, duonos, uogienės ir tikrų pyragaičių.

– Norėčiau, kad taip siaurai nemąstytum, brangute, – atsiduso misis Satklif. – Kas iš to, kad vežiausi tave į užsienį, į pačią Persų įlanką, gal būtum mieliau pasilikusi namie?

– Man buvo malonu porai mėnesių išvykti į užsienį, – atšovė Dženiferė. – Sakau, kad džiaugiuosi sugrįžusi.

– Dabar pasitrauk iš kelio, brangute, ir leisk man įsitikinti, kad atnešė visą bagažą. Iš tiesų jaučiu... Nuo pat karo jaučiu, kad žmonės dabar labai nesąžiningi. Esu tikra, jei nebūčiau prižiūrėjusi daiktų, tas vyras Tilburyje būtų pabėgęs su mano žaliu užtraukiamu krepšiu. Apie lagaminus sukiojosi dar vienas vyriškis. Paskui mačiau jį traukinyje. Žinai, tikiu, kad tie vagišiai pasitinka laivus ir, jei žmonės yra pasimetę arba kenčia nuo jūrligės, pavagia jų lagaminus.

– Oi, tu visada galvoji apie tokius dalykus, mama, – pasipiktino Dženiferė. – Manai, kad visi sutikti žmonės nesąžiningi.

– Daugelis tokių ir yra, – niūriai atšovė misis Satklif.

– Bet ne anglai, – paprieštaravo lojalioji Dženiferė.

– Tai ir yra blogiausia, – tęsė jos motina. – Iš arabų ir užsieniečių nieko kita ir nesitikime, bet Anglijoje, liovę saugotis, tik palengviname jų darbą. Dabar leisk man paskaičiuoti. Štai didysis žaliasis lagaminas, štai juodasis, ten du mažučiai rudi, krepšys su užtrauktuku, golfo lazdos, te-

niso raketės, kelionmaišis, brezentinis krepšys... O kur žalias krepšelis? A, štai jis. Dar dėžutės, kurias nusipirkome papildomiems daiktams... taip, viena, dvi, trys, keturios, penkios, šešios... taip,viskas gerai. Visi keturiolika ryšulių tebėra.

– Ar negalime dabar išgerti arbatos? – paklausė Dženiferė.

– Arbatos? Dar tik trys valandos.

– Aš baisiai išalkau.

– Gerai jau, gerai. Ar gali nulipti žemyn ir užsakyti? Jaučiu, kad tikrai turiu pailsėti, tada tiesiog išpakuosiu tuos daiktus, kurių mums reikės šįvakar. Labai negerai, kad tavo tėvas negalėjo mūsų pasitikti. Tiesiog neįsivaizduoju, kodėl šiandien jam reikėjo surengti svarbų direktorių susitikimą Niukeslyje prie Taino. Manyčiau, kad žmona ir dukra turi būti svarbiau negu jo reikalai. Ypač kai jis mūsų nematė tris mėnesius. Tu tikra, kad susitvarkysi pati?

– Oi, mamyte, dėl dievo meilės, – dūsavo Dženiferė. – Kaip manai, kiek man metų? Ar gali duoti man bent kiek pinigų? Neturiu angliškų monetų.

Ji paėmė dešimties šilingų banknotą iš motinos ir susiraukusi išėjo.

Prie lovos suskambo telefonas. Misis Satklif priėjo ir pakėlė ragelį.

– Alio... Taip... Taip, kalba misis Satklif...

Kažkas pasibeldė į duris. Misis Satklif pertraukė: „Minutėlę", – padėjo ragelį ir nuėjo prie durų. Už jų stovėjo jaunuolis tamsiai mėlynu kombinezonu ir mažu įrankių lagaminėliu.

– Elektrikas, – trumpai prisistatė. – Sugedo apšvietimas. Atėjau pažiūrėti, kas nutiko.

– O... na, gerai...

Ji atsitraukė. Elektrikas įėjo.

– Kur vonia?

– Štai ten, už antro miegamojo.

Ji grįžo prie telefono.

– Labai atsiprašau... Ką jūs sakėte?

– Vadinuosi Derekas O'Konoras. Gal galėčiau ateiti pas jus į kambarį, misis Satklif? Noriu pakalbėti apie jūsų brolį.

– Bobą? Ar... turite apie jį kokių nors žinių?

– Bijau, kad taip.

– O... O, suprantu... Taip, ateikite. 310 kambarys, trečias aukštas.

Ji atsisėdo ant lovos. Jau žinojo, kokios bus tos žinios.

Netrukus pasigirdo beldimas į duris. Atidariusi pamatė jaunuolį. Šis paspaudė jai ranką.

– Jūs iš Užsienio reikalų ministerijos?

– Esu Derekas O'Konoras. Mano šefas pasiuntė mane pas jus, nes, atrodo, niekas kitas jums to nepraneš.

– Prašau pasakykite man, – paprašė misis Satklif. – Jis žuvo. Ar ne?

– Taip, misis Satklif. Jis skraidino princą Ali Jusufą iš Ramato. Lėktuvas sudužo kalnuose.

– Kodėl aš negirdėjau... Kodėl niekas nepasiuntė telegramos į laivą?

– Tikslias žinias gavome tik prieš kelias dienas. Pradžioje žinojome, jog dingo lėktuvas. Tačiau tokiomis aplinkybėmis vis dar tikėjomės. Bet dabar suradome lėktuvo nuolaužas... Esu tikras, jog džiaugsitės sužinojusi, jog mirtis buvo staigi.

– Princas irgi žuvo?

– Taip.

– Visai nesistebiu, – misis Satklif balsas kiek drebėjo, bet ji puikiai tvardėsi. – Žinojau, kad Bobas mirs jaunas. Žinote, jis visada buvo nutrūktgalvis – skraidė naujais lėktuvais, bandė naujus triukus. Pastaruosius ketverius metus beveik nieko apie jį negirdėjau. Juk žmonių pakeisti negalima, tiesa?

– Ne, – atsakė svečias. – Bijau, kad ne.

– Henris visada kalbėjo, kad anksčiau ar vėliau jo lėktuvas nukris, – tarė misis Satklif. Rodės, kad jos vyro pra-

našystės taiklumas suteikė jai tarsi kažkokį melancholišką pasitenkinimą. Ašara nuriedėjo jos skruostu, ji ėmė ieškoti nosinės. – Toks sukrėtimas, – pridūrė ji.

– Žinau... man labai gaila.

– Aišku, Bobas negalėjo pabėgti, – tęsė misis Satklif. – Turiu galvoje, kad jo darbas – būti princo lakūnu. Nebūčiau norėjusi, kad jis viską mestų. Be to, jis buvo geras lakūnas. Esu tikra, jog tai, kad įsirėžė į kalną, nebuvo jo kaltė.

– Ne, – atsakė O'Konoras. – Tikrai nebuvo jo kaltė. Jei jis norėjo išvežti princą, privalėjo skristi bet kokiomis oro sąlygomis. Tai buvo pavojingas skrydis, ir išskristi nepavyko.

Misis Satklif linktelėjo.

– Viską suprantu, – tarė ji. – Dėkui, kad atėjote man tai pasakyti.

– Yra dar kai kas, – pasakė O'Konoras. – Noriu paklausti. Ar jūsų brolis patikėjo jums kokį nors daiktą, kurį turėjote parvežti į Angliją?

– Ar jis ką nors man įdavė? – pasiteiravo misis Satklif. – Ką turite galvoje?

– Ar perdavė jums kokį nors mažą ryšulėlį, kurį turėjote parvežti ir įteikti kam nors Anglijoje?

Ji nustebusi papurtė galvą.

– Ne. Kodėl manote, kad jis taip padarė?

– Tai buvo svarbus paketas. Manome, kad jūsų brolis galėjo jį kam nors įduoti, kad parvežtų namo. Per revoliuciją jis užsuko pas jus į viešbutį.

– Žinau. Jis paliko raštelį. Bet jame nieko nebuvo... tik kažkoks kvailas pasiūlymas kitą dieną palošti tenisą ar pažaisti golfą. Manau, kai rašė raštelį, nežinojo, kad tą pačią popietę turės išskraidinti princą.

– Tik tiek jis tepasakė?

– Raštelyje? Taip.

– Ar išsaugojote jį, misis Satklif?

– Tą, kuri jis paliko? Žinoma, kad ne. Jis buvo paprastas. Suplėšiau jį ir išmečiau lauk. Kodėl turėjau jį laikyti?

– Žinoma, nebuvo jokios priežasties, – pritarė O'Konoras. – Aš tik maniau...

– Ką? – piktai paklausė misis Satklif.

– Gal jame buvo kokia nors... paslėpta žinutė... Pagaliau, – nusišypsojo jis, – juk žinote, kad yra toks dalykas kaip nematomas rašalas.

– Nematomas rašalas!– pasibjaurėjusi šūktelėjo misis Satklif. – Turite galvoje tą dalykėlį, kurį vartoja šnipai?

– Bijau, kad būtent jį ir turiu galvoje, – atsiprašydamas pasakė O'Konoras.

– Kaip idiotiška, – pasipiktinusi išrėžė misis Satklif. – Esu tikra, kad Bobas niekada nevartojo nematomo rašalo. Kam jam to reikėtų? Jis buvo malonus dalykiškas protingas vyras, – ašara vėl nuriedėjo jos skruostu. – O dievulėliau, kur mano rankinukas? Man reikia nosinės. Tikriausiai jį palikau kitame kambaryje.

– Atnešiu jums, – pasisiūlė O'Konoras.

Jis išėjo pro duris ir užklupo jaunuolį su kombinezonu, pasilenkusį ties lagaminu. Šis staiga atsitiesė ir išsigandęs pažiūrėjo į O'Konorą.

– Elektrikas, – skubiai prisistatė jaunuolis. – Čia kažkokia netvarka su šviesomis.

O'Konoras paspaudė jungiklį.

– Man rodos, kad viskas gerai, – maloniai pasakė jis.

– Matyt, man pasakė ne tą kambario numerį, – pasiteisino elektrikas.

Jis pagriebė savo įrankių lagaminėlį ir skubiai smuko pro duris į koridorių.

O'Konoras suraukė kaktą, paėmė nuo tualetinio stalelio misis Satklif rankinuką ir atnešė jai.

– Atleiskite man, – pasakė jis ir pakėlė telefono ragelį. – Čia 310 kambarys. Jūs siuntėte elektriką į šį kambarį? Taip... Taip, aš palauksiu.

Jis laukė.

– Ne? Ne, aš taip ir maniau. Ne, nieko bloga.

Jis padėjo ragelį ir atsisuko į misis Satklif.

– Šviesa dega, – pasakė jis. – Viešbučio administracija nesiuntė jokio elektriko.

– Tai ką veikė tas žmogus? Gal jis vagis?

– Galbūt.

Misis Satklif skubiai žvilgtelėjo į rankinuką.

– Iš jo jis nieko nepaėmė. Visi pinigai tebėra.

– Jūs tikra, misis Satklif, ar jūs absoliučiai tikra, kad jūsų brolis jums nieko neperdavė, kad parvežtumėte namo, neįdėjo ko tarp jūsų daiktų?

– Esu tikra, – atsakė misis Satklif.

– O jūsų duktė... Jūs turite dukrą, ar ne?

– Taip. Ji apačioje geria arbatą.

– Ar jūsų brolis galėjo ką nors jai perduoti?

– Ne, esu tikra, negalėjo.

– Yra ir kita galimybė, – pasakė O'Konoras. – Jis tą dieną galėjo ką nors paslėpti bagaže tarp daiktų, kai laukė jūsų kambaryje.

– Kam Bobui taip elgtis? Tai absurdiška.

– Tai nėra taip absurdiška, kaip galėtų atrodyti. Rodos, princas Alis Jusufas kai ką perdavė jūsų broliui. Jis pamanė, jog saugiau bus tą daiktą paslėpti tarp jūsų daiktų, negu jį saugoti pačiam.

– Netikiu..

– Neprieštarausite, jei mes paieškotume?

– Norite pasakyti, kad apieškosite mano bagažą? Išpakuosite? – Ties šiuo žodžiu misis Satklif balsas virto aimana.

– Žinau, – tarė O'Konoras, – kad prašau jūsų siaubingo dalyko. Bet tai gali būti labai svarbu. Galėčiau jums padėti, – tikino jis. – Dažnai pakuodavau savo motinos daiktus. Ji sakydavo, kad aš tą sugebu.

Jis atskleidė visą savo žavesį, kurį labai vertino pulkininkas Paikevėjus.

– Et, gerai, – nusileido misis Satklif. – Manau... Jei taip sakote... Na, jei tai iš tiesų svarbu...

– Tai gali būti labai svarbu, – patvirtino Derekas O'Konoras. – Nagi, – jis nusišypsojo jai. – Gal pradėkime.

II

Po trijų ketvirčių valandos, atsigėrusi arbatos, grįžo Dženiferė. Ji apsidairė kambaryje ir nustebusi žioptelėjo.

– Mamyte, ką čia darei?

– Mes išpakavome daiktus, – piktai atšovė misis Satklif. – Dabar juos vėl sudedame. Tai – misteris O'Konoras. Mano duktė Dženiferė.

– Bet kodėl taip padarėte?

– Neklausk, kodėl, – supurkštė jos mama. – Buvo kilusi mintis, kad tavo dėdė Bobas įdėjo kai ką į mano bagažą, kad parvežčiau namo. Manau, jis tau nieko neįdavė, Dženifere?

– Ar dėdė Bobas ką nors perdavė man, kad parvežčiau atgal? Ne. Jūs išpakavote ir mano daiktus?

– Mes išpakavome viską, – linksmai pasakė Derekas O'Konoras. – Nieko neradome, ir dabar vėl sudedame daiktus. Manau, misis Satklif, jums reiktų išgerti arbatos ar dar ko nors. Gal galiu jums ką nors užsakyti? Gal brendžio su soda? – jis pasuko telefono link.

– Neatsisakyčiau didelio puodelio arbatos, – pasakė misis Satklif.

– Gėriau puikios arbatos, – įsiterpė Dženiferė. – Valgiau duonos su sviestu, sumuštinių, pyragaičių, paskui padavėjas atnešė dar sumuštinių, nes jo paprašiau. Skaniai užkandau.

O'Konoras užsakė arbatos, paskui baigė dėlioti misis Satklif daiktus, taip tvarkingai ir mikliai, kad ši nenorom susižavėjo.

– Matau, jūsų motina jus puikiai išmokė šio darbo, – tarė ji.

– O, aš moku įvairių darbų, – nusišypsojo O'Konoras. Jo motina jau seniai buvo mirusi, o jo gabumus išpakuoti ir sudėti daiktus atgal išmuštravo pulkininkas Paikevėjus.

– Dar paprašysiu, misis Satklif. Būkite labai atsargi.

– Atsargi? Kodėl?

– Na, revoliucija – pavojingas žaidimas. Ji iškrečia visokių siurprizų. Ilgam pasiliksite Londone?

– Rytoj vyksime į kaimą. Vyras atvažiuos mūsų pasiimti.

– Tada gerai. Tačiau, dėl viso pikto... Jei kas nors atsitiktų, paskambinkite 999.

– Oi! – nudžiugo Dženiferė. – Paskambinkite 999. Visada to norėjau.

– Nebūk kvaila, Dženifere, – subarė ją mama.

III

Ištrauka iš straipsnio vietos laikraštyje.

Vakar buvo įsilaužta į misterio Henrio Satklifo rezidenciją bandant ką nors pavogti. Kol visi šeimos nariai sekmadienio rytą sėdėjo bažnyčioje, buvo išverstas misis Satklif miegamasis, o daiktai išmėtyti. Virtuvės darbuotojai, ruošę priešpiečius, nieko negirdėjo. Policija areštavo vyrą, kai jis bandė pabėgti iš namo. Tikriausiai jį kas nors išgąsdino, ir jis, nieko nepavogęs, paspruko.

Pasisakė esąs Endrius Bolas, be nuolatinės gyvenamosios vietos, ir prisipažino kaltas. Dar pridūrė, kad neturi darbo ir ieškojęs pinigų. Misis Satklif laiko savo brangenybes banke, išskyrus kelis nuolat nešiojamus papuošalus.

– Sakiau tau, kad uždėtum groteles ant to svetainės lango, – toks buvo misterio Satklifo komentaras šeimos ratelyje.

– Mano brangusis Henri, – tarė misis Satklif, – rodos, tu nesuvoki, kad aš pastaruosius tris mėnesius buvau užsie-

nyje. Šiaip ar taip, kažkur skaičiau, kad, jei įsilaužėliai nori patekti vidun, jie visada tai ir padaro.

– Kaip šauniai skamba „virtuvės darbuotojai", – pridūrė ilgesingai, peržiūrėdama vietos laikraštį. – Juk taip skiriasi nuo tikrovės. Turime tik senąją misis Elis, kuri puskurtė ir vos pastovi ant kojų, bei tą silpnaprotę Berdvelsų dukterį, ateinančią padėti sekmadienio rytais.

– Nesuprantu, – įsiterpė Dženiferė, – kaip policija sužinojo, jog į namą įsilaužė vagis, ir laiku spėjo jį sučiupti?

– Labai keista, kad jis nieko nepaėmė, – pastebėjo ir jos motina.

– Ar tu visiškai tuo įsitikinusi, Džoana? – paklausė jos vyras. – Iš pradžių tarsi abejojai.

Misis Satklif išraiškingai atsiduso.

– Sunku paaiškinti. Mano miegamajame – šiukšlynas, visur išdrabstyti daiktai, ištraukyti ir išvartalioti stalčiai. Turėjau viską apžiūrėti... Nors dabar, kai pagalvoju, rodos, nemačiau savo geriausio šilkinio šalikėlio.

– Atsiprašau, mamyte. Tai aš kalta. Jį nupūtė už borto Viduržemio jūroje. Buvau pasiskolinusi. Norėjau tau pasakyti, bet pamiršau.

– Klausyk, Dženifere, kiek kartų tau sakiau, kad be mano žinios neimtum mano daiktų?

– Ar galėčiau dar įsidėti pudingo? – pamėgino nukreipti kalbą į šalį Dženiferė.

– Manau, taip. Iš tiesų, misis Elis nuostabiai mikli. Nieko baisaus, kad jai reikia garsiai šaukti. Nors tikiuosi, kad mokykloje nepagalvos, jog tu per daug valgai. Prisimink, Medoubenkas – nepaprasta mokykla.

– Nežinau, ar tikrai noriu vykti į Medoubenką, – prabilo Dženiferė. – Pažįstu merginą, kurios pusseserė ten mokėsi. Ji sako, kad ten siaubinga. Visą laiką tau grūda į galvą žinias, kaip įlipti į „Rols Roisą", kaip iš jo išlipti, ir kaip elgtis, kai eini pietauti pas Karalienę.

– Tai pravers, Dženifere, – pareiškė misis Satklif. – Tu nesupranti, kokia laimė tau nusišypsojo. Būti priimtai į

Medoubenką! Galiu pasakyti, kad mis Balstroud priima ne kiekvieną mergaitę. Čia vis tavo tėvo aukšta padėtis bei tavo tetos Rozamundos įtaka. Tau labai pasisekė. Be to, – pridūrė misis Satklif, – jei kada Karalienė pakvies tave pietų, bus neblogai, jei žinosi, kaip elgtis.

– O, – atsiduso Dženiferė. – Manau, Karalienė dažnai pietauja su žmonėmis, nemokančiais elgtis – su afrikiečių vadais, žokėjais, šeichais...

– Afrikiečių vadai puikiai išmano etiketą, – įsiterpė jos tėvas, ką tik grįžęs iš trumpos verslo kelionės Ganoje.

– O Arabijos šeichai išties mandagūs, – pritarė misis Satklif.

– Argi neprisimeni tos šeicho šventės, į kurią ėjome? – pasiteiravo Dženiferė. – Kai jis išlupo avies akį ir padavė ją tau, dėdė Bobas stuktelėjo tave alkūne, kad nekeltum triukšmo ir ją valgytum. Noriu pasakyti, jei šeichas taip padarytų su keptu ėriuku Bakingemo rūmuose, Karalienė būtų sukrėsta, ar ne?

– Užteks, Dženifere, – griežtai pasakė jos motina.

IV

Kai Endrius Bolas, neturintis nuolatinės gyvenamosios vietos, buvo nuteistas trims mėnesiams už įsilaužimą, Derekas O'Konoras, sėdėjęs teismo salėje, priėjo prie telefono ir surinko numerį.

– Tam pagautam vyrukui nelabai pasisekė, – pasakė jis. – Nuteistas ilgam.

– Kas jis toks? Gal pažįstame?

– Manau, iš Geko gaujos. Smulki žuvelė. Jie jį pasamdė tokiai veiklai. Ne itin galvotas vaikis, bet sako, ne visprotis.

– Jis sutiko bausmę kaip ėriukas? – kitame laido gale šypsojosi pulkininkas Paikevėjus.

– Taip. Puikiai vaizdavo kvailą bernioką, išvestą iš doros kelio. Niekada nesusietum jo su kokiais reikšmingais darbais. Žinoma, tai jo vertybė.

– Ir jis nieko nerado, – susimąstęs kalbėjo pulkininkas Paikevėjus. – Ir tu nieko neradai. Ar tau neatrodo, kad ten išvis nėra ko ieškoti? Mūsų idėja, jog Rolinsonas perdavė tuos daikčiukus savo seseriai, klaidinga.

– Rodos, kiti žmonės irgi taip mano.

– Per daug akivaizdu... Gal mes užkibome ant meškerės.

– Gal. Turime kitų versijų?

– Daugybę. Tie akmenys gali būti Ramate. Gal paslėpti kur nors „Ritz-Savoy" viešbutyje. Gal Rolinsonas perdavė juos kam nors, važiuodamas į pakilimo taką. Be to, reikėtų atkreipti dėmesį ir į misterio Robinsono užuominą. Juos galėjo turėti moteris. Gali būti, kad misis Satklif, pati to nežinodama, turėjo juos su savimi visą laiką, ir išmetė į Raudonąją jūrą už borto su kažkuo, ko jai nereikėjo.

– Tai, – pridūrė jis susimąstęs, – būtų geriausia išeitis.

– Oi, sere, juk jie verti daugybės pinigų.

– Žmogaus gyvenimas irgi turi vertę, – atrėžė pulkininkas Paikevėjus.

5 SKYRIUS

Laiškai iš Medoubenko mokyklos

Džulijos Apdžon laiškas motinai:

Brangioji mamyte!

Dabar aš jau įsikūriau, ir man čia viskas labai patinka. Šį trimestrą čia irgi mokosi naujokė, vardu Dženiferė. Mes su ja susidraugavome. Abi labai mėgstame tenisą. Ji – visai nebloga žaidėja. Kai jai pasiseka perduoti kamuoliuką, smūgis būna labai stiprus, bet tai pavyksta ne visada. Ji sako, kad jos raketė išsikraipė, jai pabuvojus Persų įlankoje. Ten siaubingai karšta. Ji ten buvo, kai vyko revoliucija. Aš jos klausiau, gal kas atsitiko, bet ji atsakė, kad ne, kad jos nieko nematė. Jas nuvežė į ambasadą ar į panašią įstaigą, ir jos ten visą laiką praleido.

Mis Balstroud yra romi kaip ėriukas, bet gali ir įbauginti. Kol esi naujokė, tau daug kas leidžiama. Visi slapčia ją vadina *Buliumi**. Anglų literatūrą mums dėsto nuostabioji mis Rič. Kai ji labai susinervina, visiškai nebesivaržo. Jos veidas keistas, bet gana įdomus. Kai ji skaito ištraukas iš Šekspyro, rodos, jog visa, kas ten rašoma, yra tiesa. Vieną dieną ji pasakojo mums apie Jagą, ką jis jautė, apie pavydą, kaip jis tave sugraužia, kaip tu kenti tol, kol išsikraustai iš proto, norėdamas įskaudinti žmogų, kurį mylėjai. Mes tiesiog imame krūpčioti, išskyrus Dženiferę, nes jos niekas nejaudina. Mis Rič mums dar dėsto geografiją. Visada maniau, kad šis mokslas nuobodus, bet tik ne su mis Rič. Šį rytą ji mums pasakojo apie prieskonių prekybą ir kad prieskoniai pagyvina gyvenimą.

Pradedu mokytis menų su mis Lori. Ji atvažiuoja dukart per savaitę ir nusiveža mus į Londono paveikslų gale-

---

* Žodžių žaismas. Bulstroud (Balstroud) pavardės sutrumpinimas. (vert. past.)

rijas. Madmuazelė Blanš dėsto prancūzų kalbą, tik jai nelabai sekasi palaikyti tvarką pamokose. Dženiferė sako, kad prancūzės to tiesiog nesugeba. Ji nepikta, bet jai nuobodu su mumis. Ji visą laiką kalba: „Enfin, vous m'ennuiez, mes enfants!" Mis Springer – tikra pabaisa. Ji moko gimnastikos ir fizinio lavinimo. Jos plaukai rausvi, o kai ji suprakaituoja, ima dvokti. Dar yra mis Čedvik (Čedė), ji čia dėsto nuo mokyklos įkūrimo pradžios. Moko matematikos, ji neramuolė, bet miela. O mis Vansitat moko istorijos ir vokiečių kalbos. Panaši į mis Balstroud, tik energingesnė.

Čia daug užsieniečių mergaičių: dvi italės ir dvi vokietės, labai linksma švedė (princesė ar panašiai), ir pusiau turkė, pusiau persė, kuri visada sako, kad būtų ištekėjusi už princo Alio Jusufo, kuris žuvo, sudužus lėktuvui, bet Dženiferė sako, kad tai netiesa, kad Šaista taip kalba tik todėl, kad yra pusseserė. Bet Dženiferė sako, kad jis negalvojo jos vesti. Jam patiko kita mergina. Dženiferė daug žino, bet paprastai visko nepasakoja.

Manau, netrukus tu išvyksi į tą kelionę. Nepalik savo paso, kaip padarei praėjusį kartą!!! Ir pasiimk pirmosios pagalbos vaistinėlę, jei kas nutiktų.

Tave mylinti Džulija

Dženiferės Satklif laiškas motinai:

Brangioji mamyte!

Čia nėra taip jau blogai. Man čia patinka daug labiau, nei tikėjausi. Oras buvo nuostabus. Vakar turėjome rašyti rašinėlį „Ar gali būti per daug gerų savybių?" Brr... Neturėjau ką pasakyti. Kitą savaitę rašysime „Džiuljetos ir Dezdemonos charakterių kontrastai". Ši tema irgi atrodo kvaila. Kaip manai, gal gali man nupirkti naują teniso raketę? Žinau, kad maniškė praėjusį rudenį buvo taisyta, tačiau ji prasta. Matyt, išsikraipė. Žinai, norėčiau pasimokyti graikų kalbos. Ar galiu? Man patinka kalbos. Kai kurios mūsų mergaitės kitą savaitę važiuos į Londoną žiūrėti baleto

„Gulbių ežeras". Maistas čia įvairus ir geras. Vakar pietums valgėme viščiuką, o prie arbatos gavome skanutėlių naminių pyragaičių.

Nesugalvoju daugiau jokių naujienų... Ar pas tave daugiau niekas nesilaužė?

Tavo mylinti duktė Dženiferė

Vyresniųjų klasių mokinės Margaretos Gor-Vest laiškas motinai:

Brangioji mamyte,

naujienų turiu nedaug. Šį trimestrą mokausi vokiečių pas mis Vansitat. Sklinda kalbos, kad mis Balstroud ruošiasi išeiti į pensiją ir tada mis Vansitat ją pakeis, bet čia – tiek daug gandų, kad esu tikra, jog tai – netiesa. Pasiteiravau mis Čedvik (juk teirautis pačios mis Balstroud nebūčiau drįsusi!), ji man šiurkščiai atrėžė, jog tai netiesa. Liepė nesiklausyti paskalų. Antradienį važiavome į baletą. Matėme „Gulbių ežerą". Buvo per daug gražu, kad galėčiau žodžiais jausmus išsakyti!

Princesė Ingrida gana miela. Akys – dangaus žydrumo, bet jos dantis dengia plokštelės. Yra dvi naujokės iš Vokietijos. Jos gana gerai kalba angliškai.

Grįžo mis Rič. Atrodo gana šauniai. Mes pasiilgome jos praėjusį trimestrą. Naujoji fizinio lavinimo mokytoja yra mis Springer. Ji baisiai mėgsta nurodinėti, todėl jos niekas nemėgsta. Nors tenisą ji puikiai žaidžia. Viena naujokė, Dženiferė Satklif, tikrai bus gera žaidėja. Tiesa, jos smūgis iš kairės kiek silpnokas. Jos geriausia draugė – Džulija. Mes vadiname jas tauškalėmis!

Nepamirši manęs išsivežti dvidešimtą, ar ne? Žaidimų diena bus birželio 19-tą.

Myliu tave. Margareta

Anos Šeplend laiškas Denisui Ratbounui:

Mielasis Denisai!

Būsiu užimta iki trečiosios trimestro savaitės. Tada labai norėčiau su tavimi pavakarieniauti. Tai bus šeštadienis arba sekmadienis. Pranešiu tau.

Mokykloje dirbti gana smagu. Bet, dėkui Dievui, nesu mokyklos direktorė! Kaip mat išprotėčiau.

Visada tavo, Ana

Mis Džonson laiškas seseriai:

Brangioji Edita,

Čia niekas nepasikeitė. Vasaros trimestras visada malonus. Sodas atrodo gražiai, o senajam Brigsui padeda naujas sodininkas – jaunas ir stiprus! Tiesa, gaila, kad jis – gražuolis. Juk mergaitės tokios kvailos.

Mis Balstroud daugiau nekalbėjo, kad išeis į pensiją, tikiuosi, ji apsigalvos. Mis Vansitat jokiu būdu jos neatstos. Tikrai netikiu, kad pasilikčiau pas ją.

Perduok mano linkėjimus Dikui ir vaikams, ir primink apie mane Oliveriui ir Keitei, kai juos pamatysi.

Elspetė.

Madmuazelės Angelės Blanš laiškas Renė Diupon. Bordo, iki pareikalavimo.

Brangioji Renė,

Čia viskas gerai, nors negaliu pasakyti, kad man smagu. Mergaitės neišauklėtos ir nepagarbiai elgiasi. Tik manau, kad mis Balstroud neturėčiau skųstis. Su ja reikia būti labai atsargiai!

Šiuo metu nėra jokių įdomių naujienų.

Mušė

Mis Vansitat laiškas draugei:

Brangioji Glorija!

Vasaros trimestras prasidėjo ramiai. Naujokės labai šaunios. Užsienietės įsikūrė gerai. Mūsų mažajai princesei (iš Rytų, ne iš Skandinavijos) trūksta stropumo, bet manau, kad to ir reikėjo tikėtis. Užtat jos elgesys tiesiog žavus.

Naujoji fizinio lavinimo mokytoja, mis Springer, pasirinkta nelabai tinkamai. Mergaitės jos nemėgsta, o ji į jas žiūri iš aukšto. Pagaliau, juk čia nėra paprasta mokykla. Fizinis lavinimas nėra svarbiausia pamoka! Be to, ji labai smalsi, per daug domisi intymiais klausimais. Tai labai erzina ir rodo jos blogą išsiauklėjimą. Madmuazelė Blanš, naujoji prancūzų mokytoja, gana maloni, bet madmuazelė Depiui buvo geresnė.

Pirmą trimestro dieną vos išvengėme nemalonumų. Atvyko visiškai girtutėlė ledi Veronika Karlton-Sendveis! Bet ją pasitiko mis Čedvik ir nusivedė šalin. Kitu atveju būtume sulaukusios labai nemalonaus skandalo. O dvynukės labai mielos.

Mis Balstroud dar nieko aiškaus nepasakė apie savo ateitį, bet iš jos elgsenos sprendžiu, kad ji jau apsisprendė. Medoubenkas yra tikrai daug pasiekusi mokykla, ir man bus garbė tęsti tas pačias tradicijas.

Kai pamatysi Mardžorę, perduok jai mano linkėjimus.

Visada tavo, Elinora.

Laiškas pulkininkui Paikevėjui, išsiųstas įprastais kanalais:

Vyro, pasiųsto į pavojingą zoną, raportas! Aš esu vienintelis tvirtas patinas tarp šimto devyniasdešimties moterų.

Jos Didenybė atvyko šauniai. Braškių ir dangaus žydrumo spalvų „Kadilakas", įžymus rytietis tautiniais drabužiais, puošeiva žmona iš Paryžiaus ir Jos Karališkoji Didenybė.

Kitą dieną vos atpažinau ją su mokyklos uniforma. Nebus sunku su ja užmegzti draugiškus santykius. Ji jau

mėgino tą padaryti. Klausinėjo manęs nekaltu mielu balsiuku, kokie įvairių gėlių pavadinimai, kai pasirodė raudonplaukė strazdanota Megera, kuri, šaukdama grieżlės balsu, nusivarė merginą. Ji nenorėjo eiti. Žinau, kad tos rytietės nuo vaikystės dengiamos šydais ir mokomos kuklumo. O ši tikriausiai kiek susipažino su pasauliu mokydamasi Šveicarijoje.

Megera, arba mis Springer, fizinio lavinimo mokytoja, grįžo manęs iškoneveikti. Sodo darbininkai nekalba su mokinėmis, ir taip toliau. Aš savo ruožtu nekaltai nustembu. „Atleiskite, mis. Jaunoji ledi klausė, ar čia šarkakojai. Turbūt jų šalyje tokių augalų nėra." Megerą buvo lengva nuraminti, galų gale ji net ėmė kvailai šypsotis. Mis Balstroud sekretorė neprieinama. Žinote, ji iš tų merginų, kurios vilki moteriškus kostiumėlius. Prancūzų dėstytoja sukalbamesnė. Iš pažiūros kukli ir baikšti, bet iš tikrųjų tokia nėra. Dar susidraugavau su trimis maloniomis kikentojomis Pamela, Luiza ir Marija. Nežinau jų pavardžių, bet jos aiškiai aristokratiškos kilmės. Griežta aktyvi veteranė mis Čedvik atidžiai mane stebi, tad stengiuosi negadinti savo reputacijos.

Mano viršinininkas, senasis Brigsas, gana irzlus. Nuolat tik ir šneka apie tai, kaip gera buvo seniau, kai jis buvo, įtariu, ketvirtasis ar penktasis sodininkas. Jį erzina daugelis įvykių ir žmonių, tačiau misis Balstroud jis nepaprastai gerbia. Aš irgi. Ji ištarė man keletą malonių frazių, tačiau apėmė siaubingas jausmas, kad ji mane kiaurai permato ir viską žino apie mane.

Kol kas nėra jokių grėsmingų ženklų, bet aš gyvenu viltimi.

6 SKYRIUS

Artimiausios dienos

I

Mokytojų kambaryje buvo keičiamasi naujienomis apie keliones į užsienį, matytas pjeses, aplankytas meno parodas. Visos žiūrinėjo nuotraukas. Kiekviena entuziastingai norėjo parodyti savo fotografijas, tačiau buvo verčiamos žiūrėti kitų.

Pagaliau pokalbis supaprastėjo. Buvo sukritikuotas ir išgirtas naujasis Sporto paviljonas. Visos pripažino, kad tai gražus pastatas, bet, aišku, kiekviena būtų jame ką nors pakeitusi.

Tada trumpai apkalbėjo naujokes, nuosprendis buvo teigiamas.

Maloniai užkalbintos ir dvi naujos mokytojos. Ar madmuazelė Blanš anksčiau lankėsi Anglijoje? Iš kurios Prancūzijos vietos ji kilusi?

Madmuazelė Blanš į klausimus atsakė mandagiai, bet santūriai.

Mis Springer norėjosi pasipasakoti daugiau.

Ji kalbėjo pabrėždama žodžius, ryžtingai. Atrodė, kad ji skaito paskaitą tema: „Mis Springer pranašumas". Kokia ji buvo mėgstama bendradarbė. Kaip direktorės dėkingai klausėsi jos patarimų ir jos nurodymu pertvarkydavo savo tvarkaraščius.

Mis Springer nebuvo jautri. Ji nepastebėjo klausytojų šurmulio. Tad mis Džonson buvo priversta jai švelniai priminti:

– Manau, kad jūsų idėjos ne visada būdavo įgyvendinamos.

– Turi būti pasiruošęs susidurti su nedėkingais žmonėmis, – atšovė mis Springer. Ji ir taip kalbėjo šaižiai, bet da-

bar ėmė kalbėti dar garsiau. – Bėda ta, kad žmonės labai bailūs ir nemėgsta teisybės. Jie nepastebi, kas darosi po jų nosimi. O aš ne tokia. Einu tiesiai prie reikalo. Ne kartą atskleidžiau bjaurius sąmokslus ir iškėliau juos viešumon. Mano puiki uoslė... Kai tik užuodžiu pėdsakus, jų nepametu... Seku jais tol, kol priremiu savo auką prie sienos, – ji garsiai ir linksmai nusijuokė. – Mano nuomone, mokytojų gyvenimas privalo būti lyg atversta knyga. Jei kas nors bando ką nors nuslėpti, iš karto pastebiu. O! Jūs nustebtumėte, jei papasakočiau jums keletą dalykėlių, kuriuos sužinojau apie žmones. Apie tai net nepagalvoji.

– Jūs tuo mėgaujatės, ar ne? – pasiteiravo madmuazelė Blanš.

– Aišku, kad ne. Tik atlieku savo pareigą. Bet manęs nepalaikė. Gėdingas aplaidumas. Tada aš atsistatydinau – protesto vardan.

Ji apsidairė ir vėl garsiai ir linksmai nusikvatojo.

– Tikiuosi, kad čia niekas neturi ką slėpti, – užbaigė patenkinta.

Niekam nebuvo linksma. Bet mis Springer buvo ne iš tų moterų, kurios tai pastebėtų.

II

– Ar galiu pasikalbėti su jumis, mis Balstroud?

Mis Balstroud atidėjo į šalį parkerį ir pažiūrėjo į išraudusį ekonomės mis Džonson veidą.

– Taip, mis Džonson.

– Aš dėl tos mergaitės Šaistos, egiptietės ar kaip ten...

– Taip?

– Dėl jos... e... apatinių drabužių.

Mis Balstroud nustebusi pakėlė antakius.

– Jos... na... jos korsažo.

– Kas blogai su jos liemenuku?

– Na... jis nėra paprastas... na, jis neprilaiko krūtinės. Jis... e... jis išpučia ją... ir to visai nereikia.

Mis Balstroud, slėpdama šypseną, prikando lūpą. Tą ji dažnai darydavo, kalbėdama su mis Džonson.

– Gal geriau bus, jei nueisiu ir pažiūrėsiu, – rimtai pasakė ji.

Įvyko tarsi apklausa.

– Tai toks įrenginys iš vielos, – nepritardama kalbėjo mis Džonson.

– Matote, mano krūtys nedidelės, – puolė aiškinti Šaista. – Nepakankamai didelės. Aš neatrodau kaip moteris. O mergaitei labai svarbu pasirodyti, kad ji moteris, o ne berniukas.

– Tam dar turėsi laiko. Tau tik penkiolika, – pareiškė mis Džonson.

– Penkiolika – aš esu moteris! Ir atrodau kaip moteris, argi ne?

Ji kreipėsi į mis Balstroud, kuri pritardama linktelėjo.

– Tik mano krūtys nedidukės. Todėl noriu padaryti taip, kad jos neatrodytų tokios mažos. Ar suprantate?

– Puikiai suprantu, – atsakė mis Balstroud. – Suprantu tavo požiūrį. Bet matai, šioje mokykloje tu esi tarp mergaičių, kurių dauguma yra anglės, o anglės penkiolikmetės dažniausiai nėra labai moteriškos. Man patinka, kai mano mergaitės diskretiškai dažosi ir dėvi drabužius, atitinkančius jų amžių. Siūlyčiau tau dėvėti šį liemenuką, kai rengsiesi į vakarėlį ar vyksi į Londoną, bet ne kiekvieną dieną. Čia mes daug sportuojame ir žaidžiame, todėl reikia, kad tavo kūnas laisvai judėtų.

– Visų tų bėgiojimų ir šuolių man per daug, – rūgščiai suburbėjo Šaista. – Ir fizinio lavinimo. Aš nemėgstu mis Springer, ji visada sako: „Greičiau, greičiau, neištižkite". Aš pavargstu.

– Taip jau bus, Šaista, – valdingai tarė mis Balstroud. – Tavo šeima atsiuntė tave mokytis į anglų mokyklą. Visi šie pratimai labai tinka tavo figūrai ir padidins tavo krūtis.

Paleidusi Šaistą, ji nusišypsojo susijaudinusiai mis Džonson.

– Tai tiesa, – pasakė ji. – Ši mergaitė visiškai subrendusi. Iš pažiūros duočiau jai daugiau nei dvidešimt. Ji taip ir atrodo. Nesitikėkite, jog ji jausis taip pat kaip Džulija Apdžon. Protu Džulija smarkiai lenkia Šaistą. Bet pagal savo išvaizdą... ji gali dėvėti laisvą korsažą.

– Norėčiau, kad jos visos būtų kaip Džulija Apdžon, – atsiduso mis Džonson.

– O aš ne, – tuoj atšovė mis Balstroud. – Jei visos mokinės rengtųsi vienodai, būtų labai nuobodu.

„Nuobodu", – pagalvojo ji, grįždama taisyti rašomuosius darbus. Šį žodį ji jau kurį laiką kartojo mintyse. Nuobodu...

Jos mokykla tikrai nebuvo nuobodi. Būdama direktore ji nė karto nejautė nuobodulio. Aišku, iškildavo sunkumų, kuriuos reikėdavo nugalėti, nenumatytų krizių, irzlių pokalbių su tėvais bei vaikais, jei grėsdavo šeimyninės suirutės. Visas kylančias katastrofas ji pasitikdavo drąsiai ir didžiuodamasi jas įveikdavo. Toks gyvenimas stimuliavo, jaudino ją, dėl jo tikrai buvo verta gyventi. Net dabar, nors jau buvo apsisprendusi, ji nenorėjo palikti mokyklos.

Jos fizinė sveikata buvo puiki, beveik tokia gera, kaip tada, kai ji su Čede (ištikimoji Čedė!) ėmėsi didžiulės iniciatyvos su nediduke saujele vaikų, padedant labai toliaregiškiems bankams. Čedė buvo labiau akademiškesnė už ją, tačiau būtent ji sukūrė mokyklos viziją ir pavertė ją tokia vieta, kuri išgarsėjo visoje Europoje. Ji niekada nebijojo eksperimentuoti, o Čedė buvo patenkinta, kad mokė to, ką pati išmanė. Didžiausias Čedės pasiekimas – kad ji visada būdavo čia pat, po ranka, ištikima smūgių švelnintoja, mikliai ateinanti į pagalbą, kai tos pagalbos reikėdavo. Kaip ir pirmąją trimestro dieną su ledi Veronika. Mis Balstroud susimąsčiusi pagalvojo, kad tik per jos kietumą ir užsispyrimą iškilo šis šaunus pastatas.

Ką gi, žvelgiant iš materialiosios pusės, abi moterys labai gerai pasidarbavo. Jei jos atsistatydins dabar, abi likusią gyvenimo dalį turės pajamų. Mis Balstroud

svarstė, ar Čedė atsistatydins, kai ji išeis? Turbūt, ne. Jai ši mokykla atstoja namus. Ji ištikimai rems mis Balstroud įpėdinę.

Kadangi mis Balstroud jau apsisprendė, įpėdinė turės būti. Iš pradžių jos viską tvarkys kartu, paskui ši turės valdyti viena. Gyvenime reikia žinoti, kada išeiti. O išeiti reikia, kol dar neišseko jėgos, kol dar nenusilpo kumštis, kol nepajutai visiško išsekimo, nenoro toliau stengtis.

Mis Balstroud baigė taisyti rašinius. Ji įsidėmėjo, kad Apdžonų mergaitė protauja originaliai. Dženiferei Satklif trūksta vaizduotės, tačiau ji protingai suvokia faktus. Marija Vys, žinoma, yra išsimokslinusi mergina, turi gerą atmintį. Tačiau kokia nuobodi mergaitė! Nuobodi... vėl tas žodis. Mis Balstroud išmetė jį iš galvos ir pasikvietė savo sekretorę.

Ėmė diktuoti laiškus.

Brangioji ledi Valens. Džein turėjo šiokių tokių rūpesčių su klausa. Pridedu daktaro išvadas... ir t.t.

Brangus barone fon Aizengeri. Mes tikrai galime pasirūpinti, kad Hedviga nuvyktų į Operą tuo atveju, jei Helstern atliks Izoldos vaidmenį...

Valanda prabėgo greitai. Mis Balstroud retai nutildavo. Anos Šeplend pieštukas lakstė popieriumi.

Puiki sekretorė, pagalvojo mis Balstroud. Geresnė už Verą Lorimer. Vera – įkyri mergiotė. Taip staiga atsisakė darbo. Ji skundėsi nerviniu išsekimu. Tai kažkaip buvo susiję su vyru, pagalvojo mis Balstroud. Tai visada siejasi su vyrais.

– Viskas, – pasakė mis Balstroud, padiktavusi paskutinį žodį, ir lengviau atsiduso.

– Laukia tiek daug nuobodžių darbų, – palingavo ji. – Kai rašai laiškus tėvams, tarsi šeri šunis. Įmeti kokią švelnią banalybę į kiekvieną pražiotą burną.

Ana nusijuokė. Mis Balstroud nužvelgė ją įdėmiu žvilgsniu.

– Kodėl ėmėtės sekretorės darbo?

– Negaliu pasakyti. Nebuvau linkusi į ką nors. Tai toks dalykas, prie kurio traukia beveik visus.

– Nemanote, kad tai monotoniška?

– Manau, man pasisekė. Turėjau daug įvairių darbų. Metus dirbau pas serą Merviną Todhanterį, archeologą, paskui pas serą Endrių Pitersą Šele. Kurį laiką buvau aktorės Monikos Lord sekretore, ir tai tikrai buvo beprotiška! – ji nusišypsojo.

– Šiais laikais daug tokių merginų, – pasakė mis Balstroud. – Jūs nuolat kaitaliojate pažiūras ir darbus, – atrodė, kad ji tam nepritaria.

– Žinote, negaliu nieko dirbti ilgai. Turiu invalidę motiną. Ji... na... retkarčiais su ja būna sunkoka. Tada turiu grįžti namo ir ja pasirūpinti.

– Suprantu.

– Vis dėlto bijau, kad aš bet kokiu atveju kaitaliočiau darbus. Nesu pastovi. Kai nuolat keičiuosi, man ne taip nuobodu.

– Nuobodu... – sumurmėjo mis Balstroud, vėl išgirdusi šį lemtingą žodį.

Ana nustebusi pažvelgė į ją.

– Nekreipkite į mane dėmesio, – nuramino ją mis Balstroud. – Tiesiog kartais vienas koks nors žodis nuolatos netikėtai išsprūsta. Ar jums patiktų būti mokyklos direktore? – pasmalsavo.

– Bijau, kad nekęsčiau šio darbo, – nuoširdžiai prisipažino Ana.

– Kodėl?

– Man jis labai nuobodus... O, atsiprašau.

Ji sutrikusi nutilo.

– Mokymas nėra nuobodus dalykas, – karštai paprieštaravo mis Balstroud. – Tai turbūt pats įdomiausias darbas pasaulyje. Labai pasiilgsiu jo, kai išeisiu į pensiją.

– Bet juk... – Ana spoksojo į ją. – Ar jūs ruošiatės išeiti į pensiją?

– Taip, tai nuspręsta. O, dar kokius metus ar net dvejus nepasitrauksiu.

– Bet... kodėl?

– Atidaviau tai, kas geriausia, mokyklai ir pati pasiėmiau iš jos tai, kas geriausia. Nenoriu antro „geriausia".

– O mokykla išliks?

– O, taip. Turiu gerą įpėdinę.

– Tikriausiai mis Vansitat?

– Pagalvojote apie ją? – mis Balstroud žvilgsnis buvo griežtas. – Įdomu...

– Apie tai negalvojau. Tiesiog nugirdau besišnabždančias darbuotojas. Manyčiau, kad jai gerai sektųsi, ji tęstų jūsų tradicijas. Be to, jos išvaizda sukrečia, ji graži ir gana ori. Įsivaizduoju, kad tai svarbu, ar ne?

– Taip. Taip, esu tikra, kad Elinora Vansitat – tinkamas žmogus.

– Ji tęs tai, ką pradėjote jūs, – tarė Ana, rinkdama savo daiktus.

„Bet ar aš to noriu? – ėmė galvoti mis Balstroud, kai Ana išėjo. – Tęsti tai, ką pradėjau? Būtent tą Elinora darys! Jokių naujų eksperimentų, jokios revoliucijos. Juk ne tokį Medoubenką kūriau. Naudojausi galimybėmis. Nuliūdinau daugybę žmonių. Ieškojau priekabių ir pataikavau, atsisakiau mėgdžioti kitas mokyklas. Argi ne to dabar norėčiau? Kad kas nors įlietų naujų jėgų į šią mokyklą, pradėtų naują erą. Kokia nors dinamiška moteris... kaip... Taip... Eilina Rič."

Bet Eilina per jauna ir dar nepatyrusi. Bet ji patraukli ir moka dėstyti. Jos galva nuolat pilna visokių idėjų. Ji niekada nebūtų nuobodi... Nesąmonė, reikia šį žodį išmesti iš galvos. Elinora Vansitat nėra nuobodi...

Ji pakėlė galvą ir pamatė įėjusią mis Čedvik.

– O, Čede. Malonu tave matyti! – pasakė.

Mis Čedvik kiek nustebo.

– Kodėl? Ar kas atsitiko?

– Rūpesčius sukeliu aš. Nesuprantu savo minčių.

– Tai visai nebūdinga tau, Onorija.

– Iš tiesų, ar ne? Kaip vyksta trimestras, Čede?

– Manyčiau, viskas gerai, – mis Čedvik balsas skambėjo netvirtai.

Mis Balstroud ją tuoj užsipuolė:

– Nagi. Tęsk. Kas negerai?

– Nieko. Tikrai, Onorija, visiškai nieko. Tiesiog... – mis Čedvik suraukė kaktą, ji tapo panaši į susirūpinusį bokserį... – O, tai tik jausmas. Bet tikrai nieko nėra, į ką galėčiau besti pirštu. Naujokės malonios. Tačiau man ne itin patinka madmuazelė Blanš. Bet aš nemėgau ir Ženevjevos Depiui. Slapūnės.

Mis Balstroud nelabai kreipė dėmesį į jos kritiką. Čedė tuo visada kaltino prancūzų kalbos mokytojas.

– Ji nėra gera mokytoja, – tarė mis Balstroud. – Ir tai keista. Jos rekomendacijos buvo puikios.

– Prancūzės negali būti geros mokytojos. Nemoka palaikyti drausmės, – pareiškė mis Čedvik. – O mis Springer pernelyg jau geras žvėriūkštis! Šokinėja be paliovos. *Springer* pavardė jai puikiai tinka.*

– Ji gera darbuotoja.

– O taip, pirmarūšė.

– Nauji darbuotojai visada nuvilia, – tarė mis Balstroud.

– Taip, – energingai pritarė mis Čedvik. – Esu tikra, kad nieko daugiau ir neturim. Beje, tas naujasis sodininkas gana jaunas. Šiais laikais taip retai būna. Rodos, kad jaunų sodininkų nebelikę. Gaila, kad jis toks gražus. Teks dairytis akis išplėtus.

Abi damos pritardamos linktelėjo. Jos geriau už visus žinojo, kokią sumaištį paauglių mergaičių širdyse sukelia gražūs jaunuoliai.

---

* Springer – šokikas, šuolininkas (angl.)

7 SKYRIUS

Užuominos

– Ne taip jau blogai, berniuk, – suniurzgėjo senasis Brigsas, – ne taip jau blogai.

Jis kalbėjo apie savo naujojo padėjėjo darbą. Šis sukasė žemės rėžį. „Nereikia, kad tas jaunuolis imtų pūstis ir riesti nosį", – pagalvojo Brigsas.

– Įsidėmėk, – tęsė jis, – tau nereiktų iš karto griebtis visų darbų.Apsiramink. Ramybė visada praverčia.

Jaunuolis suprato, kad jo darbo tempo senukas neištvers.

– Na, o čia, – tęsė Brigsas, – mes pasodinsime keletą puikių astrų. Jai astros nepatinka, bet aš nekreipiu į tai dėmesio. Moterys turi savų kaprizų, bet jei nekreipsite dėmesio į juos, devynios iš dešimties nieko nepastebės. Bet aš sakyčiau, Ji viską pastebi. Nors Jai ir taip užtenka galvą kvaršinančių rūpesčių, tvarkant šią mokyklėlę.

Adomas suprato, kad „Ji", taip dažnai figūruojanti Brigso monologe, yra mis Balstroud.

– Su kuo tave mačiau ką tik šnekantis? – įtariai paklausė Brigsas. – Kai ėjai į pašiūrę atnešti bambukų.

– O, su viena iš jaunųjų damų, – atsakė Adomas.

– A, su viena iš tų dvynukių, ar ne? Būk atsargus, mano berniuk. Neprasidėk su dvynukėmis. Žinau, ką sakau. Per pirmąjį karą pažinojau dvynukes. Jei tada būčiau žinojęs, ką žinau dabar, būčiau atsargesnis. Supranti?

– Nebuvo nieko baisaus, – suirzo Adomas. – Ji tiesiog kurį laiką pabuvo su manimi ir paklausė poros gėlių pavadinimų.

– A, bet tu būk atsargus. Šioje vietoje negalima kalbėtis su jaunomis panelėmis. Jai tai nepatiks.

– Nepadariau nieko blogo ir nepasakiau nieko, ko neturėčiau pasakyti.

– Ir nesakau, kad taip pasielgei, vaikine. Tačiau kartoju, kad nieko ir nereikia daryti, kad šioms jaunoms moterims, sugrūstoms čia, pasimaišytų galvelės. Geriau būk atsargus. Tai viskas. O, čia ateina sena bjaurybė. Galiu lažintis, norės, kad atliktume kokį sunkų darbelį.

Prie jų skubėjo mis Balstroud.

– Labas rytas, Brigsai, – pasisveikino ji. – Labas rytas, e...

– Adomas, mis.

– O taip, Adomas. Ką gi, atrodo, šią lysvę puikiai sukasei. Brigsai, tolimojoje teniso aikštelėje įtempkite tinklą. Pasirūpinkite tuo.

– Gerai, mem, gerai. Pažiūrėsiu.

– Ką čia priešais sodinate?

– Na, mem, aš pamaniau...

– Jokių astrų, – paliepė mis Balstroud, neleisdama jam užbaigti „jurginus", apsisuko ir nuėjo.

– Ateina, įsakinėja, – suburbėjo Brigsas. – Sakiau, ji pastabi. Tuoj pamato, jei nepadarai savo darbo. Ir prisimink, ką kalbėjau apie atsargumą, berniuk. Apie dvynukes ir kitas.

– Jei ji prisikabins prie manęs, – suirzęs atšovė Adomas, – žinosiu, ką man daryti. Yra begalės darbų.

– Aha. Šiais laikais pilna tokių kaip tu. Nė žodžio jiems nesakyk. Tik primenu, žinok, ką darai.

Adomas vis dar atrodė suirzęs, bet tęsė darbą.

Mis Balstroud raukydamasi grįžo takeliu į mokyklą.

Mis Vansitat ją pasitiko priešais.

– Kokia tvanki popietė, – atsiduso mis Vansitat.

– Taip, išties, slogi ir kaitri, – mis Balstroud vėl suraukė kaktą. – Pastebėjai tą jaunuolį... Jaunąjį sodininką?

– Nekreipiau į jį dėmesio.

– Jis man atrodo... na... kažkoks keistas, – susimąsčiusi prabilo mis Balstroud. – Tokių žmonių čia sutiksi retai.

– Gal jis ką tik baigė Oksfordą ir nori užsidirbti kiek pinigų?

– Jis gražus. Mergaitės jį pastebi.

– Įprasta problema.

Mis Balstroud nusišypsojo.

– Reikia suderinti mergaičių laisvę ir griežtą priežiūrą, ar ne, Elinora?

– Taip.

– Mes susitvarkysime, – pareiškė mis Balstroud.

– Taip, tikrai. Juk tau valdant Medoubenke niekada nebuvo skandalų, ar ne?

– Porą kartų šis tas vos nenutiko, – nusijuokė mis Balstroud. – Kol buvau direktore, niekada nebuvo nuobodu. Elinora, ar gyvenimas tau kada nors atrodė nuobodus?

– Tikrai ne, – atsiliepė mis Vansitat. – Šis darbas labai įdomus, ir aš juo patenkinta. Turi labai didžiuotis ir būk labai laiminga, Onorija. Juk tiek daug pasiekei.

– Manau, puikiai tvarkausi, – susimąsčiusi tarė mis Balstroud. – Aišku, niekas nevyksta taip, kaip norėtum...

– Sakyk, Elinora, – staiga pridūrė ji, – jei taptum mokyklos direktore, ką čia pakeistum? Atsakyk nesivaržydama. Man bus įdomu išgirsti.

– Nemanau, kad norėčiau kažką keisti, – tarė Elinora Vansitat. – Man rodos, kad šios vietos dvasia ir visa organizacija yra beveik ideali.

– Nori pasakyti, kad tęstum tuos pačius darbus?

– Taip. Nemanau, kad čia dar galima ką pagerinti.

Mis Balstroud valandėlę tylėjo. Ir pati pagalvojo: „Įdomu, ar ji tą pasakė, norėdama mane pamaloninti". Niekada neperprasi žmonių. Kad ir koks artimas būtum jiems daugelį metų. Nors ji, matyt, turėjo galvoje ką kita. Bet koks ir bent kiek kūrybingas žmogus turi ką nors keisti. Nors, tiesa, tą pasakyti būtų netaktiška... o jausti taktą – labai svarbu. Ypač bendraujant su tėvais, mergaitėmis ir darbuotojomis. Elinora tikrai taktiška moteris.

O garsiai pasakė:

– Betgi visada turi būti kokie nors pasikeitimai, ar ne? Kalbu apie gyvenimo sąlygas ir pedagogines idėjas.

– A, tas tai taip, – pritarė mis Vansitat. – Reikia žengti į koją su laiku. Bet tai tavo mokykla, Onorija, tu ją tokią įkūrei, ir tavo tradicijos – jos esmė. Manau, tradicijos labai svarbios, ar ne?

Mis Balstroud neatsakė. Ant liežuvio galo sukosi kiti žodžiai. Ji galėtų pasiūlyti bendradarbiauti. Mis Vansitat, būdama gerai išsiauklėjusi, niekuo neišsidavė, kad tikriausiai žino apie šį pasiūlymą. Mis Balstroud iš tikrųjų nežinojo, kas ją stabdo. Kodėl ji taip nenori įsipareigoti? Gal dėl to, kad nenori perduoti kontrolę. Paslapčia, aišku, ji nori pasilikti ir toliau būti direktore. Bet ar tikrai nebus vertesnės įpėdinės už Elinorą? Ji tokia patikima. Žinoma, jei jau apie tai kalbame, tokia yra ir brangioji Čedė – patikima. Vis dėlto negalėtum įsivaizduoti Čedės kaip įžymios mokyklos direktorės.

„Ko aš noriu? – pagalvojo mis Balstroud. – Esu tokia bjauri! Tikrai, lig šiol neryžtingumas niekada nebuvo mano yda."

Tolumoje suskambėjo varpelis.

– Mano vokiečių pamoka, – tarė mis Vansitat. – Turiu eiti, – ji greitais, bet išdidžiais žingsniais nuskubėjo mokyklos pastatų link. Lėčiau kulniuodama jai iš paskos, mis Balstroud vos nesusidūrė su Eilina Rič, kuri skubiai išsuko iš šoninio takučio.

– O, atsiprašau, mis Balstroud. Nemačiau jūsų, – kelios jos plaukų sruogos kaip visada karojo išsipešusios iš kuodo. Mis Balstroud dar kartą įdėmiai nužvelgė šią keistą, energingą, prikaustančią dėmesį moterį nuo galvos iki kojų.

– Turi pamoką?

– Taip. Anglų...

– Tau patinka mokyti? – paklausė mis Balstroud.

– Myliu šį darbą. Tai žaviausias darbas pasaulyje.

– Kodėl?

Eilina Rič tarsi suakmenėjo. Ranka perbraukė per plaukus. Įtemptai mąstydama, suraukė kaktą.

– Kaip įdomu. Berods, iš tiesų apie tai niekada negalvojau. Kodėl patinka mokyti? Todėl, kad jautiesi didinga ir svarbi? Ne, ne... Ne taip jau blogai. Ne, manyčiau, kad tai panašu į žvejybą. Niekada nežinai, kokį laimikį parsineši, kai eini traukti tinklo iš jūros. Tai reakcija, atsakymas. Kai jis užeina, labai susijaudinu. Žinoma, tai pasitaiko retai.

Mis Balstroud pritardama linktelėjo. Ji buvo teisi! Ši mergina tikrai įdomi!

– Tikiuosi, kurią nors dieną tu tapsi mokyklos direktore, – tarė ji.

– O, manau, kad taip, – atsakė Eilina Ryč. – Labai tikiuosi. To trokštu labiau už viską.

– Turbūt turi kokių idėjų, kaip reiktų tvarkyti mokyklą?

– Manau, mes visi turime idėjų, – atsiliepė Eilina Ryč. – Drįstu teigti, kad didžioji jų dalis yra fantastiška, ir, jei mėginčiau jas įgyvendinti, būtų blogai. Aišku, visada yra rizika. Bet reiktų pamėginti. Turėčiau pasimokyti iš savo patirties... Siaubinga, kad negali pasimokyti iš kitų žmonių klaidų, ar ne?

– Iš tiesų, – pritarė mis Balstroud. – Kol gyveni, esi priverstas daryti klaidas.

– Gyvenime taip jau būna, – tęsė Eilina Ryč. – Gali suimti save į rankas ir pradėti viską iš naujo, – ji sugniaužė kumščius. Jos veidas buvo paniuręs. Paskui jis vėl kiek atsipalaidavo. – Bet jei mokykla subyra į šukes, juk negali jų surinkti ir pradėti viską iš pradžių, tiesa?

– Jei tu būtum Medoubenko direktore, ar ką keistum, ar eksperimentuotum? – pasiteiravo mis Balstroud.

Eilina Ryč sumišo.

– Tai... tai sunku pasakyti, – pralemeno ji.

– Nori pasakyti, kad kažką keistum, – tarė mis Balstroud. – Nebijok išsakyti savo minčių, vaikeli.

– Manau, žmonės visada nori įgyvendinti savo idėjas, – prabilo Eilina Ryč. – Nesakau, kad man pasisektų. Gali ir nepavykti.

– Bet verta rizikuoti?

– Juk visada verta rizikuoti, ar ne? – pasiteiravo Eilina Rič. – Ypač, jei jautiesi stiprus kokioje nors srityje.

– Tu nebijai rizikuoti. Suprantu... – nutęsė mis Balstroud.

– Manau, visada gyvenau rizikingai, – jos veidu nuslinko šešėlis. – Turiu eiti. Jos jau laukia, – ji nuskubėjo tolyn.

Mis Balstroud žiūrėjo jai pavymui. Ji vis dar stovėjo vietoje, panirusi į savo mintis, kai prie jos atskubėjo mis Čedvik.

– O! Štai kur tu. Visur tavęs ieškojome. Ką tik skambino profesorius Andersonas. Nori žinoti, ar šį savaitgalį galės pasiimti Meroją. Žino, kad tai prieštarauja taisyklėms, bet jis netikėtai turi išvykti į... kažkur, kas skamba kaip Azerbadžinas.

– Azerbaidžanas, – tuoj pataisė ją vis dar nugrimzdusi į savo mintis mis Balstroud.

– Nepakanka patirties, – sumurmėjo po nosim. – Tai rizikinga. Ką sakei, Čede?

Mis Čedvik pakartojo savo žodžius.

– Liepiau mis Šeplend pasakyti, kad mes jam perskambinsime, ir pasiunčiau ją tavęs ieškoti.

– Pasakyk, viskas bus gerai, – tarė mis Balstroud. – Suprantu, tai išimtinė situacija.

Mis Čedvik atidžiai pažvelgė į ją.

– Tu jaudiniesi, Onorija.

– Taip. Tikrai savęs nesuprantu. Tai man neįprasta... ir mane liūdina... Žinau, ką norėčiau daryti, bet jaučiu, jei perduosiu valdžią kam nors neturinčiam patirties, mokyklai neišeis į naudą.

– Norėčiau, kad atsisakytum tos atsistatydinimo idėjos. Tavo vieta čia. Medoubenkui reikia tavęs.

– Čede, Medoubenkas tau daug reiškia, ar ne?

– Kitos tokios mokyklos nėra visoje Anglijoje, – atsakė mis Čedvik. – Mes galime didžiuotis savimi, tu ir aš, kad ją įkūrėme.

Mis Balstroud susižavėjusi ranka apglėbė jos pečius.

– Tikrai galime, Čede. Tu esi mano gyvenimo palaima. Nėra nieko, ko nežinotum apie Medoubenką. Rūpiniesi juo taip, kaip ir aš. O tai daug ką pasako, mano mieloji.

Mis Čedvik patenkinta nuraudo. Juk taip retai Onorija Balstroud išreikšdavo jausmus.

II

– Negaliu žaisti su šiuo bjauriu daiktu. Ji niekam tikusi.

Dženiferė susikrimtusi nušveitė raketę ant žemės.

– Dženifere, kam keli tokį sąmyšį?

– Dėl pusiausvyros, – ji vėl pakėlė raketę ir eksperimentuodama ja mostelėjo. – Ji klaidina.

– Ji daug geresnė už mano senutę, – Džulija kyštelėjo savo raketę. – Maniškė tarsi kempinė. Tu tik pasiklausyk, – ji atmušė kamuoliuką. – Norėjome pertempti stygas, bet mamytė pamiršo.

– Vis tiek, man labiau patiktų taviškė, – Dženiferė paėmė ją ir porą kartų atmušė kamuoliuką.

– Taip, norėčiau tavosios. Tada tikrai galėčiau žaisti gerai. Aš mainysiuos, jei sutinki.

– Gerai, keiskimės.

Dvi mergaitės nuplėšė mažus pleistro gabaliukus, ant kurių buvo užrašyti jų vardai, ir užklijavo juos viena kitai ant rakečių.

– Aš nebeatsikeisiu, – įspėjo Džulija. – Todėl nesakyk, kad tau nepatinka mano sena kempinė.

III

Adomas, tempdamas tinklą teniso aikštelėje, linksmai švilpavo. Atsidarė Sporto paviljono durys, ir pro jas pažvelgė madmuazelė Blanš, mažoji pelytė, prancūzų mokytoja. Pamačiusi Adomą, ji, rodos, išsigando. Kurį laiką dvejojo, paskui grįžo vidun.

– Norėčiau žinoti, ką ji sumanė, – sušnibždėjo Adomas. Jam nebūtų šovę į galvą, kad madmuazelė Blanš kažką rengia, jei ji taip nesielgtų. Ji žvelgė it nusikaltusi, ir jis tuoj ėmė ją įtarinėti. Pagaliau ji vėl išėjo, uždarydama duris ir sustojo prie jo pasikalbėti.

– Matau, taisote tinklą.

– Taip, mis.

– Čia labai mielos aikštelės, baseinas ir salė. O! Le sport! Jūs manote, kad daugelis anglų sportiški, ar ne?

– Na, tokie jau mes esame, mis.

– Ar žaidžiate tenisą? – jos žvilgsnis buvo švelnus, o akys nežymiai viliojo. Adomas vėl ėmė galvoti, kokia ji. Net toptelejo, kad madmuazelė Blanš nėra labai tinkama mokytoja Medoubenkui.

– Ne, – pamelavo, – nežaidžiu teniso. Neturiu laiko.

– Gal tada žaidžiate kriketą?

– Na, kai buvau vaikas, žaidžiau. Dauguma berniukų jį yra žaidę.

– Neturėjau daug laiko apsižvalgyti, – tęsė Angelė Blanš. – Tik šiandien sumaniau apžiūrėti Sporto paviljoną. Noriu parašyti namo savo draugams prancūzams, kurie išlaiko savo mokyklą.

Adomas vėl kiek nustebo. Jam pasirodė, kad šis pasiaiškinimas visai nereikalingas. Negi madmuazelė Blanš nori atsiprašyti, jog lankėsi Sporto paviljone? Kodėl? Ji turi teisę eiti, kur nori. Tikrai nėra ko atsiprašinėti sodininko padėjėjo. Jis vėl ėmė įtarinėti. Ką ši jauna moteris veikė Sporto paviljone?

Susimąstęs žiūrėjo į madmuazelę Blanš. Būtų neblogai apie ją sužinoti daugiau. Jo elgesys subtiliai pasikeitė. Vis dar buvo pagarbus, bet nebe taip.... Savo žvilgsniu leido pasakyti jai, kad ji – žavinga jauna moteris.

– Jums turbūt nuobodu dirbti mergaičių mokykloje, mis, – tarė jis.

– Na, šis darbas nelabai mane džiugina.

– Vis dėlto, – pridūrė Adomas, – manau, turite ir poilsio dienų, ar ne?

Trumpam įsivyravo tyla. Rodės, kad ji ginčijasi pati su savimi. Apgailestaudamas pajuto, kad praraja tarp jų pagilėjo.

– O taip, – sučiauškėjo ji, – turiu daug laisvo laiko. Darbo sąlygos puikios, – ji nežymiai jam linktelėjo. – Gero ryto.

Mergina pasuko namo link.

– Tu kažką veikei Sporto paviljone, – sumurmėjo Adomas.

Jis palaukė, kol ji pranyko jam iš akių, tada metė darbą, priėjo prie Sporto paviljono ir pažvelgė vidun. Tačiau kad ir kiek žiūrėjo, visi daiktai buvo savo vietose.

– Ir vis dėlto, – sušnibždėjo jis, – ji buvo kažką sumaniusi.

Kai išėjo į lauką, jį netikėtai užklupo Ana Šeplend.

– Gal žinote, kur mis Balstroud? – pasiteiravo mergina.

– Manau, grįžo atgal į pastatą, mis. Ji ką tik kalbėjosi su Brigsu.

Ana suraukė kaktą:

– O ką jūs veikėte Sporto paviljone?

Adomas sutriko. Kodėl ji mane įtarinėja?

– Pamaniau, kad norėčiau jame pasižvalgyti, – akiplėšiškai atšovė jis. – Juk nepadariau jokios žalos žiūrėdamas, ar ne?

– Gal geriau užsiimtumėte savo darbais?

– Ką tik baigiau tempti teniso tinklą aikštelėje, – jis pasisuko ir pažiūrėjo į pastatą priešais save. – Jį neseniai pastatė, ar ne? Turėjo kainuoti krūvą pinigų. Čia jaunos damos gauna visa, kas geriausia, ar ne?

– Jos už tai užsimoka, – sausai atkirto Ana.

– Kiek girdėjau, sukiša didžiulius pinigus, – pritarė Adomas.

Jam kilo noras įžeisti ar suerzinti šią merginą. Ji visada buvo tokia šalta, tokia pasitikinti savimi. Jam labai patiktų matyti ją įtūžusią.

Bet Ana tokio džiaugsmo jam nesuteikė. Ji tik pasakė:

– Geriau baikite tvarkyti tinklą, – ir nuėjo atgal namo link. Pusiaukelėje ji sulėtino žingsnius ir atsigręžė. Adomas tvirtino tinklą. Ji susimąsčiusi žvelgė į už jo esantį Sporto paviljoną.

8 SKYRIUS

Žmogžudystė

Seržantas Grynas naktį budėjo šv. Kipro policijos nuovadoje ir žiovavo. Suskambo telefonas, jis pakėlė ragelį. Netrukus jo elgesys pasikeitė. Jis ėmė skubiai rašyti pieštuku ant lapelio.

– Taip? Medoubenkas? Taip... ir pavardė? Prašau pasakykite paraidžiui. S–P–R–I–N–G kaip grotos? –E–R. Springer. Taip. Taip, pažiūrėkite, kad niekas nieko neliestų. Netrukus kas nors atvažiuos pas jus.

Skubiai ir metodiškai jis ėmėsi visų būtinų procedūrų.

– Medoubenkas? – tarė detektyvas inspektorius Kelsis, kai atėjo jo eilė. – Tai mergaičių mokykla, ar ne? Ką nužudė?

– Fizinio lavinimo mokytoją, – susimąstęs pakartojo Kelsis. – Skamba kaip detektyvinio romano pavadinimas.

– Kaip manai, kas galėjo ją nužudyti? – paklausė seržantas. – Juk tai nenatūralu.

– Fizinio lavinimo mokytojos taip pat patiria meilę, – pareiškė detektyvas inspektorius Kelsis. – Kur jie rado lavoną?

– Sporto paviljone.

– Fizinio lavinimo mokytojos mirtis Sporto paviljone, – pakartojo Kelsis. – Labai jau sportinis nusikaltimas, ar ne? Sakei, ji buvo nušauta?

– Taip.

– Jie rado pistoletą?

– Ne.

– Įdomu, – pasakė detektyvas inspektorius Kelsis ir, susirinkęs žmones, išvyko į nusikaltimo vietą.

II

Paradinės Medoubenko durys buvo atvertos, pro jas veržėsi šviesa. Inspektorių Kelsį priėmė mis Balstroud. Jis pažinojo ją iš matymo, kaip ir beveik visi žmonės kaimynystėje. Net šią sąmyšio ir netikrumo valandą mis Balstroud nepasimetė, valdė situaciją ir savo pavaldinius.

– Detektyvas inspektorius Kelsis, madam, – prisistatė inspektorius.

– Ko pageidautumėte iš pradžių, inspektoriau Kelsi? Eiti į Sporto paviljoną, ar išklausyti visą pasakojimą?

– Su manimi yra daktaras, – pranešė Kelsis. – Jei jūs jam ir dviems mano vyrams parodytumėte, kur yra lavonas, norėčiau šnektelėti su jumis.

– Be abejonės. Eikime į mano svetainę. Mis Roven, ar parodysite kelią daktarui ir kitiems? Viena mano darbuotoja ten žiūri, kad niekas nieko neliestų, – pridūrė ji.

– Dėkoju jums, madam.

Kelsis nusekė paskui mis Balstroud į jos svetainę.

– Kas rado lavoną?

– Ekonomė, mis Džonson. Vienai mergaitei skaudėjo ausį ir mis Džonson ėjo jos prižiūrėti. Atėjusi pas ją, pastebėjo, kad neužtrauktos užuolaidos. Ji priėjo prie lango ir pamatė, kad Sporto paviljone dega šviesa, ko pirmą valandą nakties neturėtų būti, – sausai užbaigė mis Balstroud.

– Aišku, aišku, – linktelėjo Kelsis. – Kur dabar mis Džonson?

– Jei norėsite ją pamatyti, ji čia.

– Kiek vėliau. Gal tęskite, madam.

– Mis Džonson nuėjo ir pažadino kitą mano darbuotoją, mis Čedvik. Abi nutarė pažiūrėti, kas atsitiko. Išeidamos pro šonines duris, išgirdo šūvį, todėl bėgo kiek tik kojos nešė Sporto paviljono link. Atbėgusios ten...

– Dėkui jums, mis Balstroud, – įsiterpė inspektorius. Norėčiau likusią pasakojimo dalį išgirsti iš mis Džonson. Bet iš pradžių papasakosite man apie nužudytąją moterį.

– Tai Greisė Springer.

– Seniai pas jus dirba?

– Ne. Čia ji atvyko tik šį trimestrą. Ankstesnioji fizinio lavinimo mokytoja išvyko dirbti į Australiją.

– Ką jus žinote apie tą mis Springer?

– Jos rekomendacijos buvo nuostabios, – tarė mis Balstroud.

– Iki tol asmeniškai ją pažinojote?

– Ne.

– Ar bent kiek nutuokiate, kodėl įvyko ši tragedija? Ar ji buvo nelaiminga? Įsivėlusi į kokį nemalonų reikalą?

Mis Balstroud papurtė galvą.

– Nieko apie tai nežinau. Galiu teigti, kad man tai atrodo tiesiog neįtikėtina. Ji ne iš tokių moterų.

– Dar bus ko stebėtis, – paslaptingai pasakė inspektorius Kelsis.

– Norite, kad dabar atvesčiau mis Džonson?

– Būkite tokia maloni. Kai paklausysiu jos pasakojimo, eisiu į sporto salę ar... kaip jūs ją vadinate... Sporto paviljonas?

– Tai naujas šiais metais pastatytas mokyklos priestatas, – paaiškino mis Balstroud. – Jis greta plaukimo baseino, jame yra skvošo aikštelė ir kiti privalumai. Ten laikomos raketės, lakroso kamuoliai ir lazdos. Šalia džiovykla maudymosi kostiumėliams.

– Kokios priežastys galėjo paskatinti mis Springer eiti į Sporto paviljoną naktį?

– Jokios, – tvirtai pareiškė mis Balstroud.

– Labai gerai, mis Balstroud. Dabar pasikalbėsiu su mis Džonson.

Mis Balstroud išėjo iš kambario ir grįžo su ekonome. Mis Džonson buvo išgėrusi dvigubą brendžio porciją, kad atsigautų po netikėtai patirto smūgio. Netrukus jai atsirišo liežuvis.

– Susipažinkite, detektyvas inspektorius Kelšis, – pristatė mis Balstroud. – Susiimk, Elspete, ir pasakyk jam tiksliai, kas nutiko.

– Tai siaubinga, – prapliupo mis Džonson. – Tikrai siaubinga. Tokių dalykų per visą gyvenimą nesu regėjusi. Niekada! Nebūčiau patikėjusi, tikrai nebūčiau tuo patikėjusi! Mis Springer irgi!

Inspektorius Kelsis buvo nuovokus vyriškis. Jis visada mielai nukrypdavo nuo įprasto kurso, jei išgirsdavo kokią neįprastą pastabą.

– Jums labai keista, kad buvo nužudyta mis Springer? – pasiteiravo jis.

– Na, taip, inspektoriau. Ji buvo... Na, žinote, tokia griežta. Labai energinga. Tokia moteris, kuri galėtų be pašalinės pagalbos sudoroti vieną ar du įsilaužėlius.

– Įsilaužėlius? Hm, – numykė inspektorius Kelsis. – Ar Sporto paviljone yra ką vogti?

– Na, ne, tikrai nežinau, ką iš ten būtų galima pavogti. Nebent maudymosi kostiumėlius ar sportinę įrangą.

– Tą galėtų nugriebti vagišius, – pritarė Kelsis. – Nors vargu ar verta laužtis. Beje, ar buvo įsilaužta?

– Na, aš nepagalvojau, reiktų pažiūrėti, – atsakė mis Džonson. – Noriu pasakyti, kai mes ten įėjome, durys buvo atviros ir...

– Įsilaužta nebuvo, – įsiterpė mis Balstroud.

– Suprantu, – tarė Kelsis. – Panaudojo raktą.

Jis pažiūrėjo į mis Džonson.

– Ar mis Springer mėgote? – paklausė.

– Na, negalėčiau pasakyti. Pagaliau ji mirusi.

– Jums ji nepatiko, – pareiškė Kelsis, ignoruodamas švelnius mis Džonson jausmus.

– Nemanau, kad kas nors ją labai mėgo, – paaiškino mis Džonson. – Žinote, ji labai pasitikėjo savimi. Atvirai prieštaraudavo žmonėms. Sakyčiau, buvo labai stropi ir rimtai žiūrėjo į savo darbą. Kaip manote, mis Balstroud?

– Taip taip, – linktelėjo mis Balstroud.

Kelsis vėl grįžo prie pagrindinio klausimo.

– Dabar, mis Džonson, papasakokite, kas iš tikrųjų nutiko.

– Džeinei, vienai mūsų mokinei, skaudėjo ausį. Ji pabudo nuo stipraus skausmo ir atėjo pas mane. Daviau vaistų ir,nuvedusi ją atgal į lovą, pamačiau, kad jos kambario užuolaidos plaikstosi. Pamaniau, gal bus geriau, jei jos langą tą naktį uždengsiu, nes vėjas pūtė ta kryptimi. Žinoma, merginos labiau mėgsta, kai langai atviri. Kartais užsienietės priešinasi, bet aš visada reikalauju, kad...

– Dabar tai neturi reikšmės, – nutraukė ją mis Balstroud. – Mūsų higienos taisyklės inspektoriaus Kelsio nedomina.

– Ne, ne, žinoma, ne, – sutarškėjo mis Džonson. – Kaip jau sakiau, nuėjau uždaryti lango ir nustebau, pamačiusi šviesą Sporto paviljone. Ji plieskė ryškiai. Atrodė, kad net juda.

– Norite pasakyti, kad tai buvo ne elektros lemputės šviesa, bet deglo ar žibintuvėlio blyksniai?

– Taip, taip, būtent taip ir buvo. Iš karto pamaniau: „Jergutėliau, kas gi ten nakties metu vyksta?" Aišku, apie įsilaužėlius negalvojau. Kaip jau sakiau, tai būtų labai keista.

– Apie ką jūs pagalvojote? – paklausė Kelsis.

Mis Džonson žvilgtelėjo į mis Balstroud.

– Na, nemanau, kad buvo kokių ypatingų minčių. Noriu pasakyti, kad... na, iš tiesų, aš negaliu teigti...

– Manyčiau, mis Džonson pagalvojo, jog viena mūsų mokinių galėjo įsmukti ten, norėdama slapta susitikti su vaikinu, – įsiterpė mis Balstroud. – Ar tai tiesa, Elspete?

Mis Džonson žioptelėjo.

– Būtent tokia mintis man ir šovė į galvą. Gal kuri nors italė. Užsienietės daug anksčiau subręsta nei anglės.

– O, neįžeidinėk jų, – pasipiktinusi tarė mis Balstroud. – Turėjome daug anglaičių, kurios bandė skirti slaptus pasimatymus. Tau šovė labai paprasta mintis, greičiausiai tą patį būčiau pagalvojusi ir aš.

– Tęskite, – paliepė inspektorius Kelsis.

– Pamaniau, jog bus geriausia, – kalbėjo mis Džonson, – nueiti pas mis Čedvik ir paprašyti jos, kad eitų kartu su manimi pažiūrėti, kas vyksta.

– Kodėl, mis Čedvik? – paklausė Kelsis. – Kokios priežastys paskatino pasirinkti būtent tą mokytoją?

– Nenorėjau trukdyti mis Balstroud, – paaiškino mis Džonson, – mes įpratusios visada eiti pas mis Čedvik, jei nenorime trukdyti mis Balstroud. Matote, mis Čedvik čia dirba seniai, ji labai patyrusi.

– Taigi, nuėjote pas mis Čedvik ir pažadinote ją. Teisingai?

– Taip. Ji pritarė man, kad turime tučtuojau ten eiti. Negaišome laiko apsirengimui, tiesiog užsivilkome megztinius ir paltus ir išėjome per šonines duris. Kaip tik tada, stovėdamos ant takelio, išgirdome šūvį Sporto paviljone.Nubėgome takučiu, kiek tik kojos nešė. Buvome kvailos, kad nepasiėmėme deglo, ir vargiai matėme žemę po kojomis. Porą kartų suklupome, bet gana greitai atsidūrėme ten. Durys buvo praviros. Mes įjungėme šviesą ir...

– Kai jūs ten atbėgote, šviesos nebuvo? – įsiterpė Kelsis. – Jokio deglo, jokio žibintuvėlio?

– Ne. Viskas skendėjo tamsoje. Mes uždegėme lempą, ji buvo ten. Ji...

– Viskas gerai, – maloniai nuramino ją inspektorius Kelsis. – Kol kas pakaks. Dabar aš pats ten nueisiu ir viską apžiūrėsiu. Ar pakeliui į ten nieko nesutikote?

– Ne.

– Ir negirdėjote ko nors nubėgant?

– Ne. Mes nieko negirdėjome.

– Ar dar kas nors mokykloje girdėjo šūvį? – paklausė Kelsis, žiūrėdamas į mis Balstroud.

Ši papurtė galvą.

– Ne. Bent jau nieko apie tai nežinau. Niekas nesakė, kad būtų ką girdėjęs. Sporto paviljonas tolokai nuo čia ir abejoju, kad šūvį būtų kas nors išgirdęs.

– Gal kuriame nors kambaryje toje namo pusėje, kuri atgręžta į Sporto paviljoną?

– Vargu, nebent kas nors būtų specialiai klausęsis. Esu tikra, šūvis nebuvo itin garsus, jog ką nors pažadintų.

– Ką gi, ačiū, – padėkojo inspektorius Kelsis. – Dabar eisiu į Sporto paviljoną.

– Eisiu su jumis, – pasisiūlė mis Balstroud.

– Norite, kad taip pat eičiau? – paklausė mis Džonson. – Eisiu, jei to pageidausite. Noriu pasakyti, kad nėra reikalo vengti atsakomybės, ar ne? Visada jaučiau, reikia nevengti bet ko, kas įvyksta, ir...

– Dėkui jums, – pasakė inspektorius Kelsis, – bet nėra reikalo, mis Džonson. Nenorėčiau sukelti jums dar didesnės įtampos.

– Tai baisu, – tęsė mis Džonson. – Jaučiuosi dar blogiau vien todėl, kad nelabai ją mėgau. Tiesą pasakius, pereitą naktį susibarėme mokytojų kambaryje. Aš tvirtinau, kad fizinis krūvis kai kurioms silpnesnėms mergaitėms yra per sunkus. Mis Springer atrėžė, jog tai nesąmonė, joms kaip tik reikia krūvių. Dar pridūrė, kad toks krūvis jas tik sustiprins, išryškins jų figūras. Aš jai pasakiau, kad ji nėra visažinė, nors ir taip mano. Pagaliau aš mokiausi pas profesionalus ir žinau daug daugiau apie mergaičių silpnumą bei ligas, nei mis Springer žino... žinojo, nors visai neabejoju, kad ji neblogai nusimano apie lygiagretes, ožius ir tenisą. Bet, dievulėliau, kai pagalvoju, kas nutiko,gailiuosi, kad tiek prikalbėjau. Turbūt, visi taip jaučiamės po to, kai atsitinka kas nors siaubingo. Aš tikrai kaltinu save.

– Dabar sėsk čia, brangute, – mis Balstroud nuvedė ją prie sofos. – Tiesiog sėsk, pailsėk ir nekreipk dėmesio į tuos nereikšmingus ginčus. Gyvenimas būtų labai nuobodus, jei mes visais atvejais palaikytume kitų žmonių nuomones.

Mis Džonson, purtydama galvą, atsisėdo, paskui nusižiovavo. Mis Balstroud išlydėjo Kelsį į koridorių.

– Daviau jai per daug brendžio, – lyg atsiprašydama pasiteisino. – Jai per daug atsirišo liežuvis. Nemanote, kad ji viską supainiojo?

– Ne, – atsakė Kelsis. – Ji gana aiškiai nupasakojo tai, kas įvyko.

Mis Balstroud pasuko prie šoninių durų.

– Ar pro čia išėjo mis Džonson su mis Čedvik?

– Taip. Matote, tiesiai už šių durų takelis suka pro rododendrus ir baigiasi prie Sporto paviljono.

Inspektorius laikė rankoje ryškų deglą. Su mis Balstroud jiedu greitai pasiekė pastatą, kuriame dabar degė šviesos.

– Gražus pastatėlis, – tarė Kelsis, žiūrėdamas į jį.

– Jis mums brangiai atsiėjo, – paaiškino mis Balstroud. – Bet mes galime tai sau leisti, – pridūrė tyliai.

Pažvelgę pro atidarytas duris, jie pamatė nemažą kambarį. Čia stovėjo spintelės su užrašytais mergaičių vardais. Kambario gale buvo pora stovų su teniso raketėmis ir lakroso lazdomis. Šone durys vedė į persirengimo kabinas ir dušus. Prieš įeidamas, Kelsis luktelėjo. Du jo vyrai triūsė viduje. Fotografas ką tik buvo baigęs savo darbą. Kitas vyras, tas, kuris ieškojo pirštų atspaudų, pakėlė galvą ir tarė:

– Galite įeiti, sere. Viską sutvarkysime. Nebaigėme dar tik šio kampo.

Kelsis priėjo prie policijos seržanto, kuris pasilenkęs apžiūrinėjo lavoną. Šis pakėlė galvą.

– Į ją šovė maždaug iš keturių pėdų atstumo, – pasakė jis. – Kulka pervėrė širdį. Mirtis, matyt, užklupo iš karto.

– Taip. Kada?

– Sakyčiau, maždaug prieš valandą.

Kelsis linktelėjo. Jis atsigręžė ir nužvelgė aukštą mis Čedvik figūrą. Ji paniurusi stovėjo prie sienos tarsi sarginis šuo. Nusprendė, kad jai maždaug penkiasdešimt penkeri, pastebėjo aukštą kaktą, užsispyrusią išraišką, netvarkingus žilus plaukus. Neatrodė, kad ji būtų isterikė. Tokios mote-

rys sugeba atsiriboti nuo krizių, bet kasdieniniame gyvenime jos gali būti ir išsiblaškiusios.

– Mis Čedvik? – pasiteiravo jis.

– Taip.

– Jūs atėjote su mis Džonson ir užtikote lavoną?

– Taip. Jis gulėjo ten, kur ir dabar. Ji buvo negyva.

– Kada tai atsitiko?

– Pažiūrėjau į savo laikrodį, kai mis Džonson mane pažadino. Buvo be dešimties minučių pirma.

Kelsis linktelėjo. Tai atitiko laiką, kurį jam pasakė mis Džonson. Susimąstęs pažvelgė į negyvėlę. Jos šviesiai rausvi plaukai buvo trumpai kirpti. Veidas strazdanotas, smakras stipriai atsikišęs, ji buvo liesa, sportiškos figūros. Dėvėjo tvido sijoną ir platų tamsų megztinį. Avėjo tvirtus raštuotos odos batus su skylutėmis, bet be kojinių.

– Ginklo neradote? – paklausė Kelsis.

Vienas jo vyrų papurtė galvą.

– Jokio ženklo, sere.

– O deglo?

– Jis guli kampe.

– Ant jo likę atspaudai?

– Taip. Mirusios moters.

– Tada ji laikė rankose deglą, – susimąstęs tęsė Kelsis. – Ji atsinešė jį... kodėl? – pasiteiravo tiek savęs, tiek savo vyrų, tiek mis Balstroud su mis Čedvik. Pagaliau atsigręžė į pastarąją:

– Ką apie tai pasakysite?

Mis Čedvik papurtė galvą.

– Neįsivaizduoju. Gal ji čia ką nors paliko... Šią popietę ar vakare pamiršo, ir atėjo pasiimti. Bet juk vidurnaktį tokiais dalykais neužsiimsi.

– Jei ji taip pasielgė, vadinasi, kažkas buvo labai svarbaus, – pareiškė Kelsis.

Jis apsidairė. Rodos, visi daiktai stovėjo savo vietose, išskyrus rakečių stovą salės gale.Tarsi jį kažkas stipriai būtų pastūmęs į priekį. Kelios raketės voliojosi ant grindų.

– Matyt, – prabilo mis Čedvik, – ji pamatė šviesą, kaip vėliau ir mis Džonson, ir nuėjo pažiūrėti, kas tęn darosi. Tai įtikimiausia.

– Manau, jūs teisi, – pritarė Kelsis. – Beje, dar viena maža problemėlė. Ar ji čia eitų viena?

– Taip, – nedvejodama atsakė mis Čedvik.

– Mis Džonson nuėjo ir pažadino jus, – priminė jai Kelsis.

– Žinau, – atsakė mis Čedvik. – Būtent taip pasielgčiau ir aš, jei pamatyčiau šviesą. Pažadinčiau mis Balstroud, mis Vansitat ar dar ką nors. Bet mis Springer nebūtų to dariusi. Ji pasitiki savimi ir tikrai norėtų pati sučiupti nusikaltėlį.

– Dar vienas dalykas, – tęsė inspektorius. – Su mis Džonson išėjote pro šonines duris. Ar jos buvo užrakintos?

– Ne.

– Turbūt, jų neužrakino mis Springer?

– Galbūt, – pritarė mis Čedvik.

– Taigi, galime teigti, – tarė Kelsis, – jog mis Springer pamatė šviesą sporto salėje... Sporto paviljone, kaip jūs jį vadinate, ji nuėjo pažiūrėti, kas ten vyksta, ir kad tas, kas ten buvo, nušovė ją, – jis atsisuko į mis Balstroud, kuri nejudėdama stovėjo ant slenksčio. – Jums tai panašu į tiesą? – paklausė jis.

– Man visai nepanašu, – atšovė mis Balstroud. – Sutinku su pirmąja dalimi. Sakysime, mis Springer pamatė šviesą ir pati nuėjo pasižiūrėti, kas ten vyksta. Tai visai įmanoma. Bet kad tas asmuo, kurį ji ten užtiko, ją nušovė... Ne, netikiu. Jei kas nors ten buvo, ir neturėjo jokių reikalų, jam geriau būtų buvę sprukti iš ten ar mėginti pabėgti. Kodėl tas žmogus atėjo į šią vietą vidurnaktį su pistoletu? Tai keista. Keista! Juk čia nėra daiktų, kuriuos vertėtų vogti, juolab nėra nieko, dėl ko reikėtų žudyti.

– Manote, daug panašiau, jog mis Springer sutrukdė kažkam pasimatyti?

– Tai natūralus ir įtikinamas paaiškinimas, – linktelėjo mis Balstroud. – Bet tai nepaaiškina žmogžudystės fakto, ar ne? Mano mokykloje mergaitės nesinešioja pistoletų, ir tikrai neįtikėtina, kad koks nors jaunuolis, su kuriuo jos gali susitikinėti, turėtų ginklą.

Kelsis sutiko su šia prielaida.

– Galėtų turėti nebent spyruoklinį peilį. Bet yra ir kita išeitis, – tęsė jis. – Sakykime, kad mis Springer atėjo susitikti su vyru...

Mis Čedvik staiga sukikeno.

– O, ne, – pasakė ji. – Tik jau ne mis Springer.

– Tai nebūtinai turėjo būti meilužių pasimatymas, – sausai paaiškino inspektorius. – Spėju, kad žmogžudystė buvo tyčinė, kad kažkas norėjo nužudyti mis Springer, jie susitarė čia susitikti, ir tas žmogus ją nušovė.

9 SKYRIUS

Katė tarp balandžių

I

Dženiferės Satklif laiškas motinai:

Brangi mamyte,

Praėjusią naktį čia įvyko žmogžudystė. Nužudyta mis Springer, sporto mokytoja. Tai nutiko vidurnaktį, atvažiavo policininkai, šįryt jie visus tardė.

Mis Čedvik liepė mums niekam nieko nepasakoti, bet pamaniau, kad norėtum tai žinoti.

Myliu tave, Dženiferė.

II

Medoubenkas buvo pakankamai svarbi įstaiga, kad pritrauktų policijos viršininko dėmesį. Kol vyko tyrimas, mis Balstroud nesėdėjo sudėjusi rankų. Ji paskambino spaudos magnatui ir vidaus reikalų ministerijos sekretoriui, dviem savo draugams. Todėl žinios laikraščiuose buvo labai šykščios. Fizinio lavinimo mokytoja rasta negyva mokyklos sporto salėje. Ji nušauta, neaišku, ar tai nelaimingas atsitikimas. Daugelis straipsnių, aprašančių šį įvykį, tarsi atsiprašinėjo, lyg fizinio lavinimo mokytojos, kurios leidžiasi tokiomis aplinkybėmis nušaunamos, pačios būtų kaltos.

Ana Šeplend visą dieną buvo užsiėmusi, nes rašė laiškus tėvams. Mis Balstroud nešvaistė laiko, siūlydama mokinėms nutylėti įvykį. Ji žinojo, kad tai būtų tuščios pastangos. Tikrai reikia parašyti daugiau ar mažiau sukrečiančius laiškus susirūpinusiems tėvams ir globėjams. Ji norėjo, kad jos pačios pateikti tragedijos aprašymai pasiektų tėvus tuo pačiu metu.

Vėliau tą popietę ji sėdėjo slaptame pasitarime su misteriu Stounu, policijos viršininku, ir inspektoriumi Kelsiu. Policininkai buvo sukalbami ir stengėsi, kad spauda gautų kuo mažiau informacijos apie šį įvykį. Tai padėjo jiems ramiai tęsti apklausas be pašalinių kišimosi.

– Labai apgailestauju, mis Balstroud, man tikrai labai gaila, – pradėjo policijos viršininkas. – Manau, kad tai... na, kad tai jums bloga žinia.

– Taip, žmogžudystė pakenktų bet kuriai mokyklai, – atsakė mis Balstroud. – Nors nėra reikalo prie to apsistoti... Be abejonės, mes atlaikysime šią audrą, kaip atlaikydavome ir visas kitas. Tikiuosi, kad šį reikalą greitai išsiaiškinsite.

– O kodėl gi ne? – Stounas pažiūrėjo į Kelsį.

– Mums padėtų žinios apie jos praeitį, – pranešė Kelsis.

– Jūs taip manote? – šiurkščiai paklausė mis Balstroud.

– Per ją kas nors galėjo nukentėti, – spėjo Kelsis.

Mis Balstroud neatsakė.

– Manote, tai susiję su šia vieta? – pasiteiravo konsteblis.

– Taip mano inspektorius Kelsis, – pareiškė mis Balstroud. – Tikiuosi, jis nori mane apsaugoti.

– Manau, kad tai siejasi su Medoubenku, – lėtai prabilo inspektorius. – Juk mis Springer turėjo poilsio dienų kaip ir kitos darbuotojos. Ji galėjo susitikti su bet kuo, jei to siekė, bet kurioje jos pasirinktoje vietoje. Bet kam rinktis sporto salę vidurnaktį?

– Neprieštarausite, jei padarysime kratą mokyklos patalpose, mis Balstroud? – pasiteiravo policijos viršininkas.

– Visai ne. Manau, ieškosite pistoleto ar revolverio?

– Taip. Tai buvo mažutis užsienio gamybos pistoletas.

– Užsienietiškas, – susimąsčiusi pasakė mis Balstroud.

– Gal žinote, kas iš jūsų darbuotojų arba mokinių turi pistoletą?

– Tikrai nieko panašaus nežinau, – atsiliepė mis Balstroud. – Esu beveik tikra, kad nė viena mano mokinė jo neturi. Kai jos atvyksta, mes peržiūrime jų daiktus, ir jei toks daiktas būtų pastebėtas, sakyčiau, sukeltų didelį triukšmą. Bet prašau, inspektoriau Kelsi, elkitės, kaip norėsite. Mačiau, jūsų vyrai šiandien apieškojo sodą.

– Taip, – linktelėjo inspektorius ir tęsė: – Norėčiau pasikalbėti ir su kitais jūsų darbuotojais. Gal kas girdėjo kokią nors mis Springer pastabą, kuri leistų mums užsikabinti. Arba pastebėjo keistą jos elgesį.

Jis patylėjo ir pridūrė:

– Tą patį galiu pasakyti ir apie mokines.

– Planuoju šį vakarą po maldų kreiptis į mergaites, – pareiškė mis Balstroud. – Paklausiu, gal kuri nors iš jų turi kokių žinių, kurios sietųsi su mis Springer mirtimi, ir jei turi, tegu ateina pas mane ir pasako.

– Labai šauni mintis, – pagyrė ją policijos viršininkas.

– Bet įsidėmėkite, – įspėjo mis Balstroud, – kad kuri nors mergaitė, sureikšminusi save, išpūs kokį nors incidentą ar net jį sukurs. Mergaitės iškrečia įvairius pokštus, bet tikiuosi, kad jūs įpratęs prie tokių spektaklių.

– Mačiau jų, – linktelėjo inspektorius Kelsis. – Nagi, – pridūrė, – duokit man darbuotojų ir tarnų sąrašą.

III

– Apžiūrėjau visas paviljono spinteles, sere.

– Nieko neradai? – paklausė Kelsis.

– Ne, sere, nieko svarbaus. Kai kuriose yra keistų daikčiukų, bet jie su mūsų byla nesusiję.

– Jos nerakinamos?

– Ne, sere, jas galima užrakinti. Jose buvo raktai, bet visos neužrakintos.

Kelsis susimąstęs nužvelgė tuščias grindis. Teniso ir lakroso lazdos tvarkingai sukištos į stovus.

– Na, gerai, – atsiduso jis. – Dabar einu į namą, pasišnekėsiu su darbuotojais.

– Nemanote, kad tai vidaus darbelis, sere?

– Gal ir taip, – pritarė Kelsis. – Niekas neturi alibi, išskyrus tas dvi mokytojas, Čedvik su Džonson ir Džeinę, kuriai skaudėjo ausį. Teoriškai visi kiti gulėjo lovose ir miegojo, bet nėra žmogaus, kuris tai patvirtintų. Mergaitės gyvena atskiruose kambariuose, darbuotojai irgi. Tai natūralu. Bet kuris iš jų, įskaitant ir pačią mis Balstroud, galėjo išeiti ir ten susitikti su mis Springer, arba – nusekti jai iš paskos. Kai ją nušovė, žudikas galėjo tylutėliai nuslinkti pro krūmus prie šoninių durų ir, paskelbus aliarmą, gražiai atsigulti į lovytę. Keblumų kelia motyvas. Taip, – pakartojo Kelsis, – motyvas. Nebent kas nors vyko čia, ko dar nežinome. Antraip nežinau, už ko būtų galima užsikabinti?

Jis išėjo iš paviljono ir lėtai nužingsniavo namo link. Nors darbo valandos buvo pasibaigusios, senasis Brigsas, sodininkas, kapstėsi gėlių lysvėje ir atsitiesė, pro šalį einant inspektoriui.

– Dirbate viršvalandžius, – nusišypsojo inspektorius.

– A, – ištarė Brigsas. – Jaunikliai nežino, kas yra sodininkystė. Jie mano, kad pakanka ateiti aštuntą ir pranykti penktą. O reikia ištyrinėti oro sąlygas. Kai kada gali iš viso neateiti į sodą, bet būna dienų, kai reikia dirbti nuo septynių ryto iki aštuonių vakaro. Na, jei mėgsti savo sodą ir juo didžiuojiesi.

– Šiuo sodu jums tikrai reiktų didžiuotis, – pareiškė Kelsis. – Šiais laikais nemačiau geriau prižiūrėto sodo.

– Taip, šiais laikais, – pakartojo Brigsas. – Bet aš laimingas. Turiu jauną pagalbininką. Be to, dar porą berniūkščių, bet jie niekam tikę. Daugelis jų nemėgsta tokių darbų. Jie skuba į fabrikus arba su baltomis apykaklaitėmis triūsia įstaigose. Nenori teptis savo rankučių žeme. Kaip jau sakiau, aš laimingas. Turiu gerą vyrą, kuris man dirba. Pats atėjo ir pasisiūlė.

– Neseniai? – paklausė inspektorius Kelsis.

– Trimestro pradžioje, – atsakė Brigsas. – Jo vardas Adomas. Adomas Gudmenas.

– Nemanau, kad mačiau jį, – nustebo Kelsis.

– Jis pasiprašė poilsio dienos, – paaiškino Brigsas. – Daviau jam vieną dieną. Berods, šiandien nebus daug darbo, kai jūsų žmonės šmižinėja po visą sodą.

– Kas nors turėjo man apie jį papasakoti, – rūsčiai pasakė Kelsis.

– Kodėl turėjo papasakoti?

– Jo nėra mano sąraše, – paaiškino inspektorius. – Šiame dirbančių žmonių sąraše.

– Ką gi, jį galėsite pamatyti rytoj, misteri, – tarė Brigsas. – Tik nemanau, kad jis jums ką nors įdomaus papasakos.

– Niekada negali žinoti, – atšovė inspektorius.

Jaunas pagalbininkas, kuris pasisiūlė trimestro pradžioje? Kelsiui pasirodė, kad šiuo jaunuoliu verta susidomėti.

IV

Mergaitės išėjo į koridorių vakarinei maldai, paskui mis Balstroud, pakėlusi ranką, jas sustabdė.

– Noriu jums kai ką pasakyti. Kaip žinote, mis Springer praėjusią naktį nušauta Sporto paviljone. Jei kuri nors iš jūsų girdėjo ar ką nors matė praeitą savaitę, – kas susiję su mis Springer, bet ką, ką mis Springer galėjo pasakyti ar kas nors pasakė apie ją arba kas jums pasirodė reikšminga, – norėčiau žinoti. Šį vakarą jūs galite bet kada užeiti į mano svetainę.

– O, – mergaitėms išsiskirsčius, atsiduso Džulija Apdžon, – norėčiau, kad ką nors žinotume! Bet mes nieko nežinome, ar ne, Dženifere?

– Ne, – atsakė Dženiferė, – aišku, kad nežinome.

– Mis Springer visada atrodė paprasta, – liūdnai pasakė Džulija. – Per daug paprasta, kad būtų taip paslaptingai nužudyta.

– Nemanau, kad čia taip jau paslaptinga, – pareiškė Dženiferė. – Tiesiog įsilaužėlis.

– Kuris kėsinosi į mūsų teniso raketes, – sarkastiškai pasišaipė Džulija.

– Gal ją kas šantažavo, – spėliojo kita mergaitė.

– Kodėl? – paklausė Dženiferė.

Bet jokia priežastis nešovė joms į galvą.

V

Darbuotojų apklausą inspektorius Kelsis pradėjo nuo mis Vansitat. Graži moteris, pagalvojo, apžiūrėdamas ją nuo galvos iki kojų. Apie keturiasdešimt, o gal ir kiek daugiau metų; aukšta, gerai sudėta, pilki plaukai skoningai sušukuoti. Ji buvo išdidi ir šaltakraujiška, puikiai suvokianti savo vertę. Ji jam truputį priminė pačią mis Balstroud. Vis dėlto jis suvokė, kad mis Balstroud pasižymėjo viena ypatybe, kurios neturėjo mis Vansitat. Mis Balstroud buvo nenuspėjama. O mis Vansitat elgesį,matyt, visada buvo galima nuspėti.

Apklausa vyko kaip paprastai. Mis Vansitat nieko nematė, nieko nepastebėjo ir nieko negirdėjo. Mis Springer puikiai atlikdavo savo darbą. Taip, jos elgesys kartais būdavęs stačiokiškas, bet, jos manymu, ne per daug. Gal ji ir nebuvo patraukli asmenybė, bet juk patrauklumas nėra būtinas fizinio lavinimo mokytojos bruožas. Tiesą pasakius, geriau neturėti patrauklių mokytojų. Tada mergaitės prie jų neprisiriš. Nepasakiusi nieko vertingo, mis Vansitat pasišalino.

– Nematė nieko blogo, negirdėjo nieko blogo, negalvojo nieko blogo. Visai kaip beždžionė, – pareiškė talkinantis inspektoriui Kelsiui seržantas Persis Bondas.

Kelsis išsišiepė:

– Gal tu ir teisus, Persi.

– Mokytojos mane visada nervina, – pareiškė seržantas Bondas. – Mano laikais jos buvo siaubingos. Prisimenu, mokė viena pabaisa. Tokia išpuikusi ir manieringa, kad nieko nesuprasdavome, ko ji mus mokė.

Įėjo kita mokytoja, Eilina Rič. Vos pamatęs ją inspektorius Kelsis nutarė, kad ji bjauri kaip nuodėmė. Tik paskui suprato, kad ji dar ir patraukli. Jis pradėjo apklausą, tačiau jos atsakymai nebuvo tokie įprasti, kokių jis tikėjosi. Po žodžių: „Ne, aš nieko negirdėjau ir nepastebėjau, kad kas nors kalbėtų apie mis Springer arba kad ji būtų pasakiusi ką ypatingo", kitas Eilinos Rič atsakymas nebuvo toks, kokio jis laukė. Jis paklausė:

– Ar žinote, gal kas asmeniškai griežė ant jos dantį?

– O, ne, – skubiai atšovė Eilina Rič. – To negalėjo būti. Manau, tai buvo jos tragedija. Ji nebuvo tas žmogus, kurio kas nors galėtų nekęsti.

– Ką tai reikštų, mis Rič?

– Ji nebuvo toks žmogus, kurį kas nors norėtų sunaikinti. Tai, ką ji darė, matėsi iš pirmo žvilgsnio. Ji erzino žmones. Jie dažnai šiurkščiai su ja kalbėdavo, bet tai nieko nereiškė. Esu tikra, kad ją nužudė todėl, kad ji buvo ji.

– Nesupratau, mis Rič.

– Noriu pasakyti, kad, jei jūs plėštumėte banką, ji lengvai galėtų būti ta kasininke, kurią nušausite, bet tik todėl, kad ji kasininkė, o ne todėl, kad ji Greisė Springer. Niekas nemylėjo ar nekentė jos tiek, kad norėtų ja atsikratyti. Manau, ji tai nesąmoningai jautė ir todėl buvo tokia įkyri. Žinote, stengėsi rasti klaidų, vertė laikytis taisyklių, bandė sužinoti, ką blogai žmonės daro ir tai viešai visiems paskelbti.

– Šniukštinėjo?

– Ne, ne visai, – Eilina Rič susimąstė. – Ji nesėlintų iš pasalų ar panašiai. Bet jei sužinotų, kad kažkas vyksta, ko ji nesupranta, ryžtingai mėgintų prisikasti iki dugno. Ir ji iki jo prisikastų.

– Supratau, – jis valandėlę patylėjo. – Jūs nelabai ją mėgote, mis Rič?

– Nemanau, kad apie ją būčiau kada nors galvojusi. Ji buvo tik fizinio lavinimo mokytoja. O! Kaip baisu apie ką nors taip kalbėti! Tik... Tik! Beje, dar. Ji didžiavosi savo darbu, bet jis jai neteikė džiaugsmo. Ji nesidžiaugdavo, radusi mergaitę, kuri gerai žaidžia tenisą, ar gabią lengvajai atletikai. Ji nedžiūgavo ir netriumfavo.

Kelsis smalsiai nužvelgė ją. Kokia keista jauna moteris.

– Turbūt, pagalvojote ir apie daugelį kitų dalykų, mis Rič.

– Taip. Taip, manau, kad taip.

– Ar seniai jūs Medoubenke?

– Pusantrų metų.

– Ir niekada nebuvo iškilę jokių rūpesčių?

– Medoubenke? – išsigandusi paklausė ji.

– Taip.

– O, ne. Viskas gerai sekėsi iki šio trimestro.

Kelsis tuoj prikibo prie šio sakinio.

– O kas buvo blogai šį trimestrą? Juk kalbate ne apie žmogžudystę. Apie kitus dalykus...

– Aš ne... – ji užsikirto. – Taip, bet viskas labai miglota.

– Tęskite.

– Pastaruoju metu mis Balstroud nebuvo laiminga, – lėtai pradėjo Eilina. – Tai viena. Jūs to neatspėtumėte. Nemanau, kad dar kas nors tai pastebėjo. Bet aš mačiau. Ji – ne vienintelis nelaimingas žmogus. Bet juk ne tai turėjote galvoje? Tai tik žmonių jausmai. Jie išryškėja, kai per ilgai apie ką nors galvoji. Jūs klausėte, ar šį trimestrą kas nors buvo ne taip. Tiesa?

– Taip, – Kelsis susidomėjęs žiūrėjo į ją. – Na, ir ką pasakysite?

– Manau, kad čia kažkas negerai, – lėtai pradėjo Eilina Rič. – Tarsi tarp mūsų būtų žmogus, kuriam čia ne vieta.

Ji pažiūrėjo į jį, plačiai nusišypsojo ir pridūrė:

– Toks jausmas, lyg katė būtų įsisukusi tarp balandžių. Mes visi esame balandžiai, o katė – tarp mūsų. Bet mes jos nematome.

– Tai labai miglota, mis Rič.

– Iš tiesų, ar ne? Tai skamba gana idiotiškai. Pati suprantu. Norėjau pasakyti, kad čia buvo kažkas, kažkoks dalykėlis, kurį pastebėjau, bet nežinau, ką pastebėjau.

– Kažką ypatinga, kokius nors vieno žmogaus veiksmus?

– Ne, sakau jums, kad nežinau, kaip tai pavadinti. Galiu pasakyti, jog yra kažkas, ką pavadinčiau nedoru žmogumi. Tas žmogus, nežinau kuris, verčia mane jaustis nejaukiai. Ne tada, kai žiūriu į jį, bet kai jis žiūri į mane. O, kalbu baisiai neaiškiai. Šiaip ar taip, tai tik jausmas. Bet jums reikia ne to. Tai ne įkaltis.

– Taip, – patvirtino Kelsis, – tai ne įkaltis. Dar ne. Bet tai įdomu, ir, jei jūsų jausmai taps aiškesni, mielai jus išklausysiu.

Ji linktelėjo.

– Tai rimta? – paklausė. – Juk kai ką nužudė, o mes nežinome, kodėl. Žudikas gali būti už daugelio mylių nuo čia arba čia pat, mokykloje. Jei taip, tai šis pistoletas, revolveris ar kas tai būtų, irgi turi būti čia. Tai nėra labai maloni mintis, ar ne?

Ji linktelėjo galvą ir išėjo.

– Nemanai, kad ji kuoktelėjusi? – pasiteiravo seržantas Bondas.

– Ne, nemanau, – paprieštaravo Kelsis. – Manau, kad ji jautri. Žinai, ji iš tų žmonių, kurie iš anksto nuspėja sąmyšį, nors jo dar nėra. Jei ji būtų gimusi afrikiečių gentyje, būtų tapusi žyne ragana.

– Jos vaikštinėja ir mėgina užuosti blogį, ar ne? – paklausė seržantas Bondas.

– Taip, Persi, – patvirtino Kelsis. – Būtent tai ir mėginu daryti. Niekas neatėjo su konkrečiais faktais, tad aš pamėginsiu juos užuosti. Dabar pakalbėsime su prancūze.

10 SKYRIUS

Fantastiškas pasakojimas

Madmuazelei Blanš maždaug trisdešimt penkeri. Ji nepasidažiusi, tamsiai rudi plaukai sušukuoti tvarkingai, bet nemadingai. Paltukas ir sijonas griežto stiliaus.

Madmuazelė Blanš pranešė, kad tai jos pirmas trimestras Medoubenke. Ji nežino, ar norėtų pasilikti kitam trimestrui.

– Menkas malonumas dirbti mokykloje, kurioje vyksta žmogžudystės, – priekaištaudama pasakė ji. – Be to, rodos, name nėra signalizacijos, o tai pavojinga.

– Madmuazele Blanš, čia nėra vertingų daiktų, kurie pritrauktų vagis.

Madmuazelė Blanš truktelėjo pečiais.

– Iš kur jūs žinote? Kai kurių mergaičių labai turtingi tėvai. Jos turi vertingų daiktų. Tą tikriausiai žino ir vagys, kurie atslimpina čia, tikėdamiesi lengvo grobio.

– Jei mergaitė turėtų vertingų daiktų, ji nepaliktų jų sporto salėje.

– Iš kur jūs žinote? – paklausė madmuazelė. – Juk mergaitės ten turi spinteles, ar ne?

– Tik sporto reikmenims.

– Tebūnie taip. Tačiau mergaitė gali bet ką paslėpti sportiniame batelyje arba suvynioti į seną megztinį ar į šaliką.

– Ką paslėpti, madmuazele Blanš?

Bet ji neatsakė į šį klausimą.

– Net patys dosniausi tėvai, išleisdami savo dukteris į mokyklą, neduoda joms deimanto vėrinių, – pareiškė inspektorius.

Madmuazelė Blanš gūžtelėjo pečiais.

– Gal tai kitos vertės daiktas, pavyzdžiui, skarabėjus, ar dar kas nors, už ką kolekcionierius duotų daug pinigų. Vienos mergaitės tėvas yra archeologas.

– Žinote, madmuazele Blanš, nemanau, kad tai realu, – nusišypsojo Kelsis.

Ji gūžtelėjo pečiais.

– Ką gi, aš tik spėlioju.

– Ar dėstėte kitose Anglijos mokyklose, madmuazele Blanš?

– Prieš kurį laiką Anglijos šiaurėje. Bet daugiausia dirbau Šveicarijoje ir Prancūzijoje. Dar Vokietijoje. Į Angliją atvykau, norėdama patobulinti savo anglų kalbos žinias. Čia turiu draugę. Ji susirgo ir pranešė, jog galėčiau užimti jos vietą, nes mis Balstroud džiaugsis, taip greitai radusi kitą mokytoją. Todėl ir atvykau. Bet man nelabai čia patinka. Kaip jau sakiau, nemanau, kad pasiliksiu.

– Kodėl jums čia nepatinka? – neatlyžo Kelsis.

– Man nepatinka vietos, kur šaudo, – pareiškė madmuazelė Blanš. – Ir vaikai elgiasi nepagarbiai.

– Juk jos nebe vaikai, ar ne?

– Kai kurios elgiasi kaip vaikai, o kai kurioms duočiau dvidešimt penkerius metus. Čia yra visokių mergaičių. Joms per daug leidžiama. Man labiau patinka tradicinės mokyklos.

– Ar gerai pažinojote mis Springer?

– Visai jos nepažinojau. Ji klaikiai elgėsi, ir aš stengiausi kuo mažiau su ja bendrauti. Ji buvo visa kaulėta, strazdanota ir garsiai bjauriu balsu šūkaudavo. Atrodė tarsi anglų moters karikatūra. Dažnai su manimi grubiai elgdavosi, ir man tai visai nepatiko.

– Kada ji grubiai elgėsi?

– Jai nepatiko, kad aš ateinu į Sporto paviljoną. Jai tarsi atrodė, kad jis – jos nuosavybė. Nuėjau ten vieną dieną, nes man buvo įdomu. Anksčiau ten nesu buvusi, nes tai naujas pastatas. Jis labai gerai įrengtas ir suplanuotas, ir aš tiesiog dairiausi. Tada ateina mis Springer ir sako: „Ką jūs čia darote? Jums čia nedera būti". Ir ji visa tai sako man... man, mokyklos mokytojai! Ką, ji mano, kad aš mokinė?

– Taip, taip, esu tikras, kad tai labai jus suerzino, – ramino ją Kelsis.

– Ji elgėsi kaip kiaulė. Ypač, kai sušuko: „Neišsineškite rakto!" Ji mane įžeidė. Kai atidariau duris, raktas nukrito, ir aš jį pakėliau. Pamiršau jį padėti atgal, nes ji mane ėmė įžeidinėti. Paskui dar kažką šaukė man iš paskos, lyg manytų, jog ruošiuosi jį pavogti. Jos raktą nuo jos Sporto paviljono.

– Tai atrodo keistokai, ar ne? – paklausė Kelsis. – Turiu galvoje jos jausmus sporto salei. Tarsi tai būtų jos asmeninė nuosavybė, arba ji bijotų, jog žmonės suras tą, ką ji ten paslėpė, – jis nejučia nukreipė kalbą į šią pusę, bet Angelė Blanš tik nusijuokė.

– Ką nors ten slėpti? Ką jūs paslėptumėte tokioje vietoje? Manote, kad ji ten slėpė savo meilės laiškus? Esu tikra, joks vyras nėra jai parašęs nė vieno meilės laiško! Kitos mokytojos bent jau yra mandagios. Mis Čedvik senamadiška ir nuolat bruzda. Mis Vansitat labai miela, grande dame, simpatiška. Manau, kad mis Rič kvanktelėjusi, bet ji draugiška. Ir jaunosios mokytojos gana malonios.

Jie pateikė Angelei Blanš dar kelis nereikšmingus klausimus ir paleido ją.

– Jautruolė, – prunkštelėjo Bondas. – Visos prancūzės perdėm jautrios.

– Vis dėlto įdomu, – nutęsė Kelsis. – Mis Springer nepatiko, kai žmonės landžiojo į jos sporto salę... Sporto paviljoną... nežinau, kaip pavadinti tą pastatą. O kodėl?

– Gal ji manė, jog prancūzė ją šnipinėja, – spėliojo Bondas.

– Taip, bet kodėl ji taip manė? Jei nebijotų, kad Angelė Blanš ką nors sužinos, ar jai būtų svarbu, kad ši ją šnipinėja?

– Kas mums liko? – pridūrė jis.

– Dvi jaunesniosios mokytojos mis Bleik ir mis Roven bei mis Balstroud sekretorė.

Mis Bleik buvo jauna, nuoširdi ir linksma. Ji mokė botanikos ir fizikos. Nelabai turėjo kuo padėti. Ji nedaug bendravusi su mis Springer ir nežino, kodėl ši žuvo.

Mis Roven, turinti psichologijos laipsnį, žinoma, turėjo ką pasakyti. Visai įmanoma, jog mis Springer nusižudė.

Inspektorius Kelsis pakėlė antakius.

– Kodėl ji turėtų taip elgtis? Ar ji dėl ko nors guodėsi?

– Ji buvo agresyvi, – mis Roven linktelėjo į priekį ir energingai žvelgė pro storus akinius. – Labai agresyvi. Manau, jog tai svarbu. Savo šiurkštumu ji norėjo nuslėpti nepilnavertiškumo kompleksą.

– Tai, ką iki šiol girdėjau, – tarė inspektorius Kelsis, – man rodo, jog ji labai pasitikėjo savimi.

– Per daug pasitikėjo savimi, – niūriai pataisė mis Roven. – O keli dalykai, kuriuos ji pasakė, sustiprina mano teiginį.

– Pavyzdžiui?

– Ji užsiminė, kad žmonės „nėra tokie, kaip atrodo". Papasakojo, kad paskutinėje mokykloje, kurioje ji dirbo, ji „nuplėšė kažkam kaukę". Tačiau direktorė buvo iš anksto prieš ją nusistačiusi ir atsisakė klausytis to, ką ji išniukštinėjo. Dar kelios mokytojos irgi stojo prieš ją.

– Suprantate, ką tai reiškia, inspektoriau? – mis Roven vos nenukrito nuo kėdes, nes susijaudinusi per daug pasilenkė į priekį. Tamsių plaukų sruogos karojo jai ant veido. – Persekiojimo manijos pradžią.

Inspektorius Kelsis mandagiai pasakė, kad mis Roven spėliojimai gali būti ir teisingi, tačiau jis negalįs priimti savižudybės versijos, nebent mis Roven paaiškintų, kaip mis Springer sugebėjo nusišauti, esant mažiausiai keturių pėdų atstumui, ir dar pasistengti, kad pistoletas dingtų.

Mis Roven rūgščiai atrėžė, kad policija seniai nusistačiusi prieš psichologiją, ir užleido vietą Anai Šeplend.

– Ką gi, mis Šeplend, – inspektorius Kelsis nužvelgė tvarkingą, nedidelio ūgio figūrėlę, – kaip jūs nušviesite šį reikalą?

– Bijau, kad visiškai nieko negalėsiu pasakyti. Turiu savo kambarį ir nedažnai bendrauju su darbuotojomis. Visas šis reikalas tiesiog neįtikėtinas.

– Kodėl?

– Ką gi, pirmiausia neaišku, kodėl mis Springer reikėjo nušauti. Tarkime, kad kažkas įsilaužė į sporto salę, ir ji nuėjo pažiūrėti, kas ten darosi. Visa tai gerai, bet kas išdrįs laužtis į sporto salę?

– Gal berniukai, gal vietiniai jaunuoliai, kurie norėjo apsirūpinti kokia nors sporto įranga, ar norėjo iškrėsti išdaigą.

– Jei taip, manau, mis Springer būtų pasakiusi: „Nagi, ką jūs čia darote? Lauk iš čia!", ir jie išsinešdintų.

– Ar jums niekad neatrodė, kad mis Springer skiria pernelyg didelį dėmesį Sporto paviljonui?

– Dėmesį? – sumišusi pakartojo Ana Šeplend.

– Klausiu, ar ji laikė jį tarsi savo nuosavybe ir nemėgo, kad ten eitų kiti žmonės?

– Nieko apie tai nežinau. O kodėl ji turėtų taip elgtis? Juk tai tik mokyklos pastatų dalis.

– Jūs nieko nepastebėjote? Kai lankėtės ten, ji tam pritarė?

Ana Šeplend papurtė galvą.

– Lankiausi ten gal porą kartų. Neturiu laiko. Nunešiau ten žinutes mergaitėms nuo mis Balstroud. Tai viskas.

– Nežinojote, kad mis Springer uždraudė ten vaikščioti mis Blanš?

– Ne, nieko apie tai negirdėjau. O taip, madmuazelė Blanš vieną dieną buvo gerokai įtūžusi, bet ji pernelyg jautri. Ji kartą nuėjo į piešimo klasę ir įsižeidė tik todėl, kad jai kažką pasakė piešimo mokytoja. Na, madmuazelė Blanš nelabai užimta. Ji dėsto tik prancūzų, ir laiko turi per akis.

•

– Kaip manote, ar panašu, jog, nuėjusi į Sporto paviljoną, ji kišo nosį į spinteles?

– Į mergaičių spinteles? Ką gi, ji galėjo taip smagintis.

– Ar pati mis Springer ten turi spintelę?

– Taip, žinoma.

– Jei mis Springer būtų pagavusi mis Blanš, besirausiančią savo spintelėje, tikriausiai labai įširstų?

– Tikrai taip!

– Ar nieko nežinote apie asmeninį mis Springer gyvenimą?

– Nemanau, kad kas nors ką žinojo, – atsakė Ana. – Įdomu, ar ji išvis jį turėjo?

– Ar nėra daugiau atsitikimų, pavyzdžiui, susijusių su Sporto paviljonu, apie kuriuos nutylėjote?

– Na... – Ana dvejojo.

– Taip, mis Šeplend, papasakokite.

– Nors nieko čia ypatingo, – lėtai pradėjo Ana. – Pas mus dirba vienas sodininkas... Ne Brigsas, jaunesnysis. Vieną dieną jį pamačiau išeinantį iš Sporto paviljono, o jam ten visai nėra ką veikti.Gal jis ten tik buvo užklydęs, o gal norėjo nusimuilinti nuo darbo. Jam reikėjo įtempti teniso tinklą. Tikrai nemanau, kad tai svarbu.

– Vis dėlto jūs prisiminėte, – pagyrė ją Kelsis. – Kodėl?

– Manau... – ji suraukė kaktą. – Taip, todėl, kad jo elgesys buvo kiek keistokas. Akiplėšiškas. Ir... Jis purkštavo dėl visų čia mergaitėms išleidžiamų pinigų.

– Toks elgesys... Suprantu.

– Tikrai nemanau, kad tai svarbu.

– Turbūt ne, bet aš vis tiek prisiminsiu.

– Mes vaikštome ratais, – atsiduso Bondas, kai išėjo Ana. – Tas pat ir tas pat! Dėl Dievo, tikėkimės, kad nors iš tarnų šį tą sužinosime!

Bet ir iš tarnų jie sužinojo labai nedaug.

– Manęs neverta klausinėti, jaunuoli, – pasake virėja misis Gibons. – Pirma, negirdžiu, ką jūs sakote, antra, nič-nieko nežinau. Praėjusį vakarą nuėjau miegoti ir miegojau labai kietai. Visai negirdėjau jokio šurmulio. Niekas manęs

nepažadino ir nieko nepranešė, – įsižeidusi kalbėjo ji. – Viską sužinojau tik šįryt.

Kelsis pateikė kelis klausimus ir gavo nieko nevertus atsakymus.

Mis Springer – šio trimestro naujokė, ji ne taip mėgiama, kaip mis Džouns, kuri anksčiau čia dirbo. Mis Šeplend irgi nauja, bet ji maloni jauna ledi, madmuazelė Blanš tokia, kaip ir visos prancūzės – mano, kad kitos mokytojos prieš ją nusiteikusios ir leidžia jaunoms panelėms per pamokas elgtis su ja įžūliai.

– Nors ji ne iš rėksnių, – pripažino misis Gibons. – Kai kuriose mokyklose prancūzų mokytojos kažkaip siaubingai klykaudavo!

Dauguma namų tarnų ateina dienomis. Yra tik viena kambarinė, kuri čia nakvoja, bet ji irgi nieko negali pasakyti, nors ir viską girdi, ką jai kalbi. Ji taip pat pareiškė, kad nieko negali pasakyti, nes nieko nežino. Mis Springer elgėsi šiurkščiai. Ji nieko nežino nei apie Sporto paviljoną, nei apie tai, kas ten laikoma. Be to, ji niekada niekur nematė daikto, panašaus į pistoletą.

Šį negatyvios informacijos srautą nutraukė mis Balstroud.

– Inspektoriau Kelsi, viena mergaitė norėtų su jumis pasikalbėti, – pranešė ji.

Kelsis griežtai nužvelgė ją.

– Tikrai? Ar ji ką nors žino?

– Tuo aš abejoju, – atsakė mis Balstroud, – bet geriau pats su ja pasikalbėkite. Ji užsienietė. Princesė Šaista, emyro Ibrahimo dukterėčia. Rodos, ji linkusi pernelyg save sureikšminti. Suprantate?

Kelsis pritardamas linktelėjo. Kai mis Balstroud išėjo, pasirodė gležnutė, tamsi vidutinio ūgio mergaitė.

Ji nužvelgė juos kukliomis migdolo formos akimis.

– Jūs iš policijos?

– Taip, – nusišypsojo Kelsis, – mes iš policijos. Gal atsisėskite ir papasakokite mums apie mis Springer.

– Taip, aš jums papasakosiu.

Ji atsisėdo, pasilenkė į priekį ir tyliu balsu tarė:

– Yra žmonių, kurie stebi šią vietą. O, jie nepasirodo, bet jų yra!

Ji reikšmingai linktelėjo.

Inspektorius Kelsis pagalvojo, kad dabar jam aišku, ką kalbėjo mis Balstroud. Ši mergaitė viską dramatizavo ir tuo mėgavosi.

– Kodėl jie stebi mokyklą?

– Dėl manęs! Jie norėjo mane pagrobti.

To Kelsis nesitikėjo. Jis pakėlė antakius.

– Kam jiems jus grobti?

–Kad pareikalautų už mane išpirkos. Tada jie priverstų mano gimines sumokėti daug pinigų.

– E... na... galbūt... – suabejojo Kelsis. – Bet... e... jei taip, kaip su tuo siejasi mis Springer mirtis?

– Ji turbūt apie juos sužinojo, – paaiškino Šaista. – Tikriausiai ji jiems pasakė, kad kai ką nugirdo. Gal jiems grasino. Tada jie, matyt, pažadėjo sumokėti jai, jei ji tylės. Ji jais patikėjo. Nuėjo į Sporto paviljoną, kuriame, anot jų, bus sumokėti pinigai, ir jie tada ją nušovė.

– Bet juk mis Springer nebūtų ėmusi tų pinigų?

– Manote, kad labai jau smagu būti mokytoja... fizinio lavinimo mokytoja? – tyčiojosi Šaista. – O gal maloniau turėti pinigų, keliauti ir daryti ką nori? Ypač tokiai negražiai moteriai kaip mis Springer, į kurią vyrai net nežiūri! Gal ją pinigai traukė labiau nei kitus žmones?

– Na... e... – mikčiojo inspektorius Kelsis, -- net nežinau, ką pasakyti.

Anksčiau niekas nieko panašaus jam nekalbėjo.

– Tai... e... jūsų pačios mintis? – paklausė jis. – Mis Springer nieko jums nesakė?

– Mis Springer nesakydavo nieko, išskyrus: „Išsitieskite ir pasilenkite" bei „Greičiau" ir „Neištižkite", – suburbėjo Šaista.

– Taip... taip. Ar nemanote, kad susikūrėte pasakėlę apie pagrobimą?

Šaista smarkiai suirzo.

– Jūs išvis nieko nesuprantate! Mano pusbrolis buvo Ramato princas Alis Jusufas. Jį nužudė revoliucijos metu, tiksliau, skrendant iš revoliucijos. Užaugusi turėjau už jo ištekėti. Matote, koks aš svarbus asmuo. Gal čia atvyko komunistai? Gal jie nenorėjo manęs pagrobti, o troško tik nužudyti?

Inspektorius Kelsis ėmė dar mažiau ja tikėti.

– Tai gana nerealu, ar ne?

– Manote, tokių dalykų nepasitaiko? Pasitaiko. Komunistai labai nedori! Visi tai žino.

Kadangi jis vis dar abejojo, ji tęsė:

– Gal jie mano, kad aš žinau, kur yra brangakmeniai!

– Kokie brangakmeniai?

– Mano pusbrolis turėjo brangakmenių. Jų turėjo ir jo tėvas. Mano šeima visada turėjo brangakmenių atsargas. Suprantate, netikėtiems atvejams.

Ji kalbėjo labai išdidžiai.

Kelsis spoksojo į ją.

– Bet kaip visa tai susiję su jumis, su mis Springer?

– Aš jau sakiau! Gal jie mano, kad žinau, kur yra brangakmeniai. O gal tikėjosi – įkalins mane ir privers prabilti.

– Žinote, kur yra brangakmeniai?

– Ne, aišku, kad nežinau. Jie dingo per revoliuciją. Gal tie komunistai juos pagrobė. Bet vėlgi, gal ir ne.

– Kam jie priklauso?

– Kadangi mano pusbrolis miręs, jie priklauso man. Jo šeimoje nėra vyrų. Jo teta – mano motina – mirusi. Jis norėjo, kad jie priklausytų man. Jei jis būtų gyvas, ištekėčiau už jo.

– Toks buvo susitarimas?

– Turėčiau už jo ištekėti. Matote, jis mano pusbrolis.

– Ir gautumėte tuos brangakmenius, ištekėjusi už jo?

– Ne, gaučiau naujų. Iš Kartjerio Paryžiuje. Tie būtų ir toliau laikomi netikėtiems atvejams.

Inspektorius Kelsis sumirkčiojo, virškindamas informaciją apie šią Rytų draudimo netikėtiems atvejams schemą.

Susijaudinusi Šaista kalbėjo toliau:

– Manau, nutiko štai kas. Kas nors išvežė brangakmenius iš Ramato. Gal geras žmogus, o gal blogas. Geras žmogus atneštų juos man, ir pasakytų: „Jie priklauso tau", ir aš jį apdovanočiau.

Ji karališkai linktelėjo galvą, atlikdama savo vaidmenį.

„Kokia maža aktoriukė", – pagalvojo inspektorius.

– Jei tai būtų blogas žmogus, jis pasilaikytų brangakmenius sau ir juos parduotų. Arba ateitų pas mane ir pasakytų: „Ką man už tai duosi, jei tau juos atnešiu?" Ir jei bus verta, jis atneš juos, o jei ne, tai ne!

– Bet niekas su jumis ta tema nekalbėjo?

– Ne, – prisipažino Šaista.

Inspektorius Kelsis apsisprendė.

– Manau, – pasakė maloniai, – kad prikalbėjote daug nesąmonių.

Šaista piktai jį nužvelgė.

– Pasakiau, ką žinau, – rūgščiai suburbėjo.

– Taip... Tai labai miela, aš tai prisiminsiu.

Jis atsikėlė ir, atidaręs duris, išleido ją.

– Tūkstantis ir viena naktis, – pasakė grįžęs prie stalo. – Pagrobimai ir pasakiški brangakmeniai! Kas toliau?

11 SKYRIUS

Pasitarimas

Kai inspektorius Kelsis grįžo į nuovadą, budintis seržantas pranešė:

– Jūsų laukia Adomas Gudmenas, sere.

– Adomas Gudmenas? O, taip. Sodininkas.

Jaunuolis pagarbiai atsistojo. Jis buvo aukštas, tamsiaplaukis ir gražiai sudėtas. Mūvėjo dėmėtas velvetines kelnes, vos prilaikomas seno diržo, vilkėjo žydrus marškinėlius atviru kaklu.

– Girdėjau, norite mane pamatyti.

Jo balsas buvo šiurkštus ir, kaip daugelio šiuolaikinių jaunuolių, agresyvokas.

– Taip. Užeikime į mano kabinetą, – pasiūlė Kelsis.

– Nieko nežinau apie žmogžudystę, – niurzgėjo Adomas Gudmenas. – Nesu su ja susijęs. Praėjusią naktį praleidau namuose savo lovoje.

Kelsis linktelėjo. Jis atsisėdo prie savo stalo ir parodė jaunuoliui kėdę priešais save. Jaunas paprastai apsirengęs policininkas neįkyriai nusekė dviem vyrams iš paskos ir atsisėdo tolėliau.

– Nagi, – tarė Kelsis. – Jūs esate Gudmenas... – jis žvilgtelėjo į lapelį ant savo stalo. – Adomas Gudmenas.

– Teisingai, sere. Bet iš pradžių norėčiau jums šį tą parodyti.

Adomo elgesys pasikeitė. Dabar jis nebuvo nei suirzęs, nei agresyvus. Buvo ramus ir elgėsi pagarbiai. Išsitraukė kažką iš savo kišenės ir atkišo inspektoriui. Inspektorius Kelsis, studijuodamas tą lapelį, kilstelėjo antakius. Paskui pakėlė galvą.

– Man tavęs nereikės, Barbare, – pasake jis.

Diskretiškas jaunas policininkas atsistojo ir išėjo. Jis bandė nuslėpti nuostabą, bet jam tai nepavyko.

– Aha, – Kelsis susidomėjęs pažiūrėjo į Adomą. – Štai kas jūs esate? Po velnių, norėčiau žinoti, ką jūs...

– Darau mergaičių mokykloje? – užbaigė jaunuolis. Jo balsas vis dar buvo pagarbus, bet jis išsišiepė.

– Iš tiesų pirmą kartą turiu tokią užduotį. Ar aš nepanašus į sodininką?

– Šiose vietovėse tokių nebūna. Paprastai sodininkais dirba tikri senukai. Ar ką nors nutuokiate apie sodininkystę?

– Gana daug. Mano motina turėjo sodą. Ji užsiaugino sau gerą padėjėją.

– Kas iš tiesų vyksta Medoubenke... Kodėl čia pasirodėte?

– Mes nežinome, ar Medoubenke kas nors vyksta. Mano užduotis – viską atidžiai stebėti. Bent jau iki praėjusios nakties. Fizinio lavinimo mokytojos nužudymas neįeina į mokyklos dienotvarkę.

– Taip, – atsiduso inspektorius Kelsis. – Bet kas gali nutikti bet kur. Žinau. Bet aš pripažįstu, kad čia šiek tiek nukrypta nuo normos. Kas už viso to slypi?

Adomas paaiškino. Kelsis susidomėjęs klausėsi.

– Veltui apkaltinau tą mergaitę, – pasakė. – Bet pripažinkite, tai skamba labai fantastiškai. Brangakmeniai, verti tarp pusės milijono ir milijono svarų? Kam, sakėte, jie priklauso?

– Tai labai subtilus klausimas. Jei norėtumėte į jį atsakyti, reiktų įdarbinti šutvę tarptautinių advokatų, bet ir jie turbūt nesutartų. Galime ginčytis. Prieš tris mėnesius jie priklausė Jo Didenybei Ramato princui Aliui Jusufui. Bet dabar? Jei jie atsiras Ramate, juos pasisavins dabartinė Vyriausybė. Alis Jusufas galėjo patikėti juos kam nors. Tada daug kas priklauso nuo to, ar jo noras buvo įvykdytas, ir ar tai galima įrodyti. Jie gali priklausyti jo šeimai. Bet iš tikrųjų yra štai kaip: jei jūs ar aš netyčia pakeltume juos gatvėje ir įsidėtume į kišenę, tada jie priklausytų mums. Todėl abejoju, ar egzistuoja kokie nors teisiniai principai, kuriais va-

dovaujantis būtų galima tuos brangakmenius iš mūsų atimti. Aišku, galima pabandyti, tačiau painiava tarptautinėje teisėje tiesiog siaubinga...

– Norite pasakyti, kad tas, kas juos suras, ir bus savininkas? – paklausė inspektorius Kelsis. Ir nepritardamas papurtė galvą. – Nelabai gerai, – tarė rimtai.

– Ne, – pakartojo Adomas. – Tai nėra gerai. Be to, jų ieško ne vienas. Ir nė vienas iš jų nėra sąžiningas. Žinote, daug apie tai kalba. Tai gali būti gandas arba tiesa, bet daug kas sako, kad jie buvo išvežti iš Ramato prieš kratas. Yra tuzinas įvairiausių versijų, kaip tai buvo padaryta.

– Bet kodėl Medoubenkas? Dėl mažosios princesės Geruolės?

– Dėl princesės Šaistos, pirmos eilės Alio Jusufo pusseserės. Taip. Gal kas nors bandys jai perduoti gėrybes arba stengsis su ja susisiekti. Mūsų duomenimis, kaimynystėje šlaistosi kelios įtartinos žmogystos. Pavyzdžiui, mis Kolinski apsistojo „Grand Hotel". Tai gerai žinoma Tarptautinės visuomenės padugnių bendrijos narė, jei taip galima pasakyti. Jūs jai nieko negalėtumėte prikišti, ji visada laikosi įstatymų, yra gerbiama, tačiau puikiai surenka naudingą informaciją. Dar yra moteris, kuri šoko Ramato kabarete. Sako, kad ji dirba vienai užsienio vyriausybei. Kur ji dabar, mes nežinome, net nežinome, kaip ji atrodo, bet sklando gandai, kad ji gali būti čia. Rodos, viskas sukasi aplink Medoubenką. Ir praėjusią naktį nužudoma mis Springer.

Kelsis susimąstęs linktelėjo.

– Visiška maišatis, – apibendrino. Kurį laiką kovojo su savo jausmais, paskui atsiduso: – Tokius dalykus matau televizoriaus ekrane... nerealu... Štai ką manau... Iš tiesų, to negali būti. Tai nenormali įvykių eiga.

– Slaptieji agentai, plėšikavimas, prievarta, žmogžudystės, išdavystės, – sutiko Adomas. – Viskas absurdiška, bet egzistuoja ir ši gyvenimo pusė.

– Bet ne Medoubenke!– išsprūdo inspektoriui Kelsiui.

– Suprantu jūsų požiūrį, – atsiliepė Adomas. – Valdžios įžeidimas.

Kurį laiką buvo tylu, paskui inspektorius Kelsis pasiteiravo:

– Kaip manote, kas nutiko praėjusią naktį?

Adomas pagalvojo ir lėtai prabilo:

– Springer vidurnaktį buvo Sporto paviljone. Kodėl? Turime pradėti nuo čia. Nėra ko klausinėti savęs, kas ją nužudė, kol nesuvoksime, kodėl tokiu nakties metu ji buvo Sporto paviljone. Galime sakyti, kad, nepaisant jos nepriekaištingo ir sportiško gyvenimo būdo, ji miegojo prastai, atsikėlė, pažiūrėjo pro langą ir pamatė šviesą Sporto paviljone... Jos langas į tą pusę?

Kelsis linktelėjo.

– Būdama tvirta ir bebaimė moteris, ji nuėjo patyrinėti. Matyt, kažką išbaidė, kuris.., ką darė? Mes nežinome. Bet jis buvo pasiryžęs viskam, jei ją nušovė.

Kelsis vėl linktelėjo.

– Mes irgi taip manome, – pasakė. – Tačiau visą laiką nerimauju dėl paskutinio jūsų sakinio. Nenušaunate žmonių... Esate pasiruošęs tą padaryti tik tada, jei...

– Tik tada, jei ieškote svarbaus grobio? Sutinku! Ką gi, tai atvejis, kurį galėtume pavadinti Nekaltąja Springer – nušauta, atliekant savo pareigą. Bet yra ir kitas variantas. Springer, gavusi informaciją, įsidarbina Medoubenke arba ją čia paskiria jos bosai... Ji išlaukia nakties, įsmunka į Sporto paviljoną... Ir vėl tas pats klausimas – kodėl? Ją kažkas seka... ar jos laukia... Kažkas, kas turi pistoletą ir pasiruošęs jį panaudoti... Bet vėl... Kodėl? Kam? Faktiškai, kokia velniava vyksta tame Sporto paviljone? Tai ne tokia vieta, kurioje galėtum ką slėpti.

– Galiu jums pasakyti, ten nieko nebuvo paslėpta. Mes kruopščiai apžiūrėjome viską – ir mergaičių, ir mis Springer spinteles. Ten – tik įvairūs sporto reikmenys, ir visi savo vietose. Juk ten – naujas pastatas! Ten nebuvo nieko, kas primintų brangakmenius.

– Jei ten kas buvo, tai seniai pasiėme žudikas, – paaiškino Adomas. – O gal Sporto paviljonas buvo panaudotas kaip vieta pasimatymui – mis Springer ar kieno nors kito. Tokiems tikslams tai paranki vieta. Pakankamas atstumas nuo namo. Ne per toli. O jei pastebės, kad ten einate, atsakysite, jog matėte šviesą ir t. t., ir t.t. Sakykime, kad mis Springer išėjo su kuo nors susitikti... Kilo barnis, ir ją nušovė. Arba mis Springer pastebėjo žmogų, išeinantį iš namo, pasekė jį ir sučiupo kažką darant, ko ji neturėjo matyti ar girdėti.

– Nepažinojau jos, – įsiterpė Kelsis, – bet pasiklausęs, ką visi apie ją kalba, manau, kad ji buvo smalsi moteris.

– Turbūt tai realiausias paaiškinimas, – sutiko Adomas. – Smalsumas neša nelaimes.

– Bet jei tai buvo pasimatymas, tada... – Kelsis nutilo.

Adomas energingai linktelėjo.

– Taip. Rodos, mokykloje yra žmogus, tikrai nusipelnantis mūsų dėmesio. Tikra katė tarp balandžių.

– Katė tarp balandžių, – pakartojo Kelsis. – Viena mokytoja, mis Rič, šiandien pasakė kažką panašaus.

Jis valandėlę galvojo.

– Šį trimestrą atvyko trys naujos darbuotojos, – pagaliau pasakė. – Sekretorė Šeplend. Prancūzų kalbos mokytoja Blanš ir, žinoma, pati mis Springer. Ji negyva, todėl iškrito iš žaidimo. Jei yra katė tarp balandžių, sakyčiau, kad tai viena iš jų, – jis pažiūrėjo į Adomą. – Gal apie jas galvojote?

– Vieną dieną pamačiau madmuazelę Blanš išeinančią iš Sporto paviljono, – pagalvojęs tarė Adomas. – Ji žiūrėjo lyg nusikaltusi. It būtų padariusi kažką, ko nederėjo daryti. Vis dėlto manau, kad pasirinksiu antrąją. Šeplend. Ji šaltakraujė keistuolė ir labai protinga. Jūsų vietoje aš labiau pasidomėčiau jos praeitimi. Iš ko, po velnių, juokiatės?

Kelsis išsišiepė.

– Ji įtarė jus, – pasakė. – Sugavo jus, išeinantį iš Sporto paviljono, ir pamanė, kad jūsų elgesys kažkoks keistas!

– Na, tebūsiu prakeiktas!– pasipiktino Adomas. – Koks įžūlumas!

Inspektorius Kelsis toliau įsakmiai tęsė:

– Svarbiausia, kad mums labai rūpi Medoubenkas. Tai šauni mokykla. O mis Balstroud – šauni moteris. Kuo greičiau mes prisikasime iki dugno, tuo geriau bus mokyklai. Norime viską išsiaiškinti ir palaikyti švarią Medoubenko reputaciją.

Jis nutilo ir susimąstęs pažiūrėjo į Adomą.

– Manau, – pasakė, – reikėtų pasakyti mis Balstroud, kas jūs toks. Ji laikys liežuvį už dantų... Galite nesibaiminti.

Adomas valandžiukę pasvarstė, paskui linktelėjo galvą.

– Taip, – pasakė. – Manau, kad tokiomis aplinkybėmis tai daugmaž neišvengiama.

12 SKYRIUS

Naujos lempos už senas

I

Mis Balstroud turėjo dar vieną pranašumą prieš kitas moteris. Mokėjo klausytis.

Ji tylėdama klausėsi inspektoriaus Kelsio ir Adomo. Net antakių nepakėlė. Galiausiai ištarė vieną žodį:

– Nuostabu.

„Tai jūs nuostabi", – pagalvojo Adomas, bet to nepasakė garsiai.

– Na, – mis Balstroud ėjo tiesiai prie reikalo. – Ką turėčiau daryti?

Inspektorius Kelsis atsikrenkštė.

– Štai kas, – paaiškino jis. – Mes manome, kad jūs turite viską žinoti.

Mis Balstroud linktelėjo.

– Taip, – pritarė, – mokykla aš rūpinuosi labiausiai. Atsakau už savo mokinių ir kiek mažiau už savo darbuotojų saugumą. Dar noriu pridurti, kuo mažiau rašys apie mis Springer mirtį, tuo geriau man. Tai tikrai egoistinis požiūris, nors manau, kad mano mokykla svarbi daugeliui, ne tik man. Suvokiu, jog viešumas reikalingas jums, ir turėsite jo siekti. Bet ar taip?

– Ne, – atsakė inspektorius Kelsis. – Šiuo atveju kuo mažiau bus viešumo, tuo geriau. Tyrimas bus atidėtas, o mes leisime suprasti, kad manome, jog tai vietinės reikšmės byla. Ji susijusi su jaunais galvažudžiais arba mažamečiais nusikaltėliais, kaip dabar juos vadiname. Šiais laikais jų daugybė. Tiesa, paprastai jie kaunasi peiliais, bet kai kurie turi ir šautuvus. Mis Springer juos užklupo. Jie ją nušovė. Štai kaip tą norėčiau nušviesti... Tada galėsime ramiai dirbti. Daugiau žurnalistams nieko pranešti nereikėtų. Savaime aišku, Medoubenkas įžymus. O čia to-

kios naujienos. Bet kokia žmogžudystė Medoubenke taps karščiausia naujiena.

– Manau, galėsiu jums padėti, – ryžtingai įsiterpė mis Balstroud. – Turiu pažinčių aukštosiose sferose. – Ji nusišypsojo ir paminėjo kelias pavardes. – Užsienio reikalų ministerijos sekretoriaus, dviejų spaudos magnatų, archivyskupo ir Švietimo ministro. – Padarysiu, ką galėsiu, – ji pažiūrėjo į Adomą. – Ar sutinkate?

– Taip, – skubiai pritarė Adomas. – Mėgstame, kai reikalai tvarkomi tyliai ir ramiai.

– Jūs ir toliau dirbsite sodininku? – pasiteiravo mis Balstroud.

– Jei neprieštarausite. Atsidursiu tiksliai ten, kur noriu būti. Būsiu akylas stebėtojas.

Šįkart mis Balstroud pakėlė antakius. – Viliuosi, kad nesitikite daugiau žmogžudysčių?

– Ne, ne.

– Džiaugiuosi. Abejoju, ar kuri nors mokykla atlaikytų dvi žmogžudystes per vieną trimestrą.

Ji atsisuko į Kelsį.

– Tikiuosi, jūsų žmonės baigs darbuotis Sporto paviljone? Būtų blogai, jei negalėtume juo pasinaudoti.

– Baigėme. Manome, ten švaru. Nors ir nežinome, kodėl įvyko žmogždystė. Dabar ten nieko nėra, kas mums padėtų. Tiesiog Sporto paviljonas su įprastu inventoriumi.

– Mergaičių spintelėse nieko neradote?

Inspektorius Kelsis nusišypsojo.

– Na... šis bei tas... prancūziškos knygos kopija... Vadinasi „Candide"... su... e... iliustracijomis. Brangi knyga.

– A, – pasakė mis Balstroud. – Štai kur ji ją slepia! Manau, tai Žizelė d'Obre?

Kelsis pajuto dar didesnę pagarbą mis Balstroud.

– Jūs daug ką pastebite, mem, – pasakė.

– „Candide" jai žalos nepadarys, – tęsė mis Balstroud. – Tai klasika. Kai kurias pornografijos formas aš konfiskuoju. Dabar grįžtu prie pirmojo klausimo. Man palengvėjo,

kai sužinojau, jog šis mokyklos įvykis nebus skelbiamas. Ar mokykla gali jums kaip nors padėti? Arba aš?

– Kol kas ne. Tik noriu paklausti, ar šį trimestrą jums kas nors kėlė nerimą? Atsitikimas? Žmogus?

Mis Balstroud valandėlę patylėjo. Paskui lėtai ištarė:

– Atsakymas toks: aš nežinau.

Adomas skubiai pridūrė:

– Ar jautėte, kad kažkas negerai?

– Taip... Tik tiek. Kažkoks neaiškus jausmas. Negaliu besti pirštu į jokį žmogų ar įvykį... Nebent...

Akimirką patylėjusi, ji vėl prabilo:

– Jaučiu... tada jaučiau, kad kai ką pražiopsojau, ko nereikėjo pražiopsoti. Tuoj paaiškinsiu.

Ji trumpai nupasakojo mažutį incidentą su misis Apdžon bei netikėtą ledi Veronikos atvykimą.

Adomas susidomėjo.

– Išsiaiškinkime, mis Balstroud. Misis Apdžon, žvelgdama pro šį priekinį langą, už kurio matosi įvažiavimo aikštelė, kažką atpažino. Čia nieko keista. Turite daugiau nei šimtą mokinių, ir tikrai tikėtina, jog misis Apdžon pamatė kokį nors tėvą ar giminaitį, kurį ji pažinojo. Tačiau jūs tvirtai laikotės nuomonės, jog ji buvo priblokšta, atpažinusi tą asmenį. Aišku, tai buvo žmogus, kurio ji nesitikėjo pamatyti Medoubenke.

– Taip, būtent taip man ir pasirodė.

– Tada, žvelgdama pro priešingoje kambario pusėje esantį langą, pamatėte apgirtusią vienos mokinės motiną, ir ji visiškai atitraukė jūsų dėmesį nuo to, ką kalbėjo misis Apdžon?

Mis Balstroud linktelėjo.

– Ji šnekėjo kelias minutes?

– Taip.

– Kai vėl atkreipėte į ją dėmesį, ji kalbėjo apie šnipinėjimą, žvalgybinį darbą, kurį ji atliko per karą prieš ištekėdama?

– Taip.

– Visa tai gali būti susiję, – susimąstęs pareiškė Adomas. – Kažką ji pažinojo per karą. Jūsų mokinės motiną, tėvą arba giminaitį, o gal kurią nors jūsų darbuotoją.

– Vargu ar tai mano darbuotoja, – paprieštaravo mis Balstroud.

– Tai įmanoma.

– Geriau susisiekime su misis Apdžon, – pasiūlė Kelsis. – Kuo greičiau. Turite jos adresą, mis Balstroud?

– Žinoma. Bet manau, kad dabar ji užsienyje. Palaukite, tuoj sužinosiu.

Ji du kartus spustelėjo mygtuką ant stalo, paskui nekantriai nuėjo prie durų ir pašaukė praeinančią mergaitę.

– Paula, surask man Džuliją Apdžon.

– Taip, mis Balstroud.

– Geriau išeisiu prieš ateinant mergaitei, – pasiūlė Adomas. – Bus nenatūralu, jei dalyvausiu inspektoriaus apklausoje. Tarkime, jis pasišaukė mane, norėdamas pagąsdinti. Pasitenkinęs tuo, kad šiuo metu neturi man ką prikišti, liepia nešdintis.

– Dink iš čia ir prisimink, kad aš tave stebėsiu!– išsišiepęs suriaumojo Kelsis.

– Beje, – eidamas durų link, Adomas atsisuko į mis Balstroud, – jūs neprieštarausite, jei kiek pasilinksminsiu? Tarkime, susidraugausiu su kai kuriomis jūsų darbuotojomis?

– Su kuriomis?

– Na... Pavyzdžiui, su madmuazele Blanš?

– Madmuazele Blanš? Manote, kad ji?..

– Manau, kad jai čia nuobodu.

– A!– mis Balstroud veido išraiška buvo nuožmi. – Gal jūs ir teisus. Dar su kuo nors?

– Gerai apsidairysiu ir pamėginsiu susidraugauti ir su kitomis, – linksmai pranešė Adomas. – Jei sužinosite, kad kai kurios jūsų mergaitės sukvailėjo ir laksto į slaptus pasimatymus sode, prašau patikėti, kad mano ketinimai grynai sekliški... Jei yra toks žodis.

– Manote, kad mergaitės gali ką nors žinoti?

– Visi visada ką nors žino, – atsakė Adomas, – kartais net tai, ko jie nežino, kad žino.

– Gal ir teisybę sakote.

Pasigirdo beldimas į duris, ir mis Balstroud šūktelėjo:

– Užeikite!

Įbėgo uždususi Džulija Apdžon.

– Užeik, Džulija.

– Dabar gali eiti, Gudmenai, – suurzgė Kelsis. – Nešdinkis ir imkis darbo.

– Sakiau jums, kad nieko nežinau, – piktai atšovė Adomas ir, murmėdamas sau po nosimi, išėjo: – Gestapas įsisiautėjo.

– Atleiskite, kad tokia uždususi, – atsiprašė Džulija. – Bėgau visą kelią nuo teniso kortų.

– Viskas gerai. Tik norėjau paklausti tavo motinos adreso... Kaip galiu su ja susisiekti?

– O! Jūs turėsite parašyti laišką tetai Izabelei. Mama užsienyje.

– Turiu tavo tetos adresą. Bet man reikia pasikalbėti su tavo motina.

– Nežinau, kaip galėtumėte tą padaryti, – Džulija suraukė kaktą. – Mama išvažiavo į Anatoliją autobusu.

– Autobusu? – apstulbusi pakartojo mis Balstroud.

Džulija energingai linktelėjo.

– Jai tokie dalykai patinka, – paaiškino. – Be to, tai ir pigu. Truputėlį nepatogu, bet mamai tai nerūpi. Žodžiu, manau, kad ji atvyks į *Vaną** maždaug po trijų savaičių.

– Suprantu... Taip. Sakyk man, Džulija, ar tavo motina tau kada nors užsiminė, jog čia matė žmogų, kurį pažinojo dirbdama karo metu?

– Ne, mis Balstroud, nemanau. Ne, esu tikra, kad ji nieko nesakė.

– Tavo motina dirbo Žvalgyboje, ar ne?

---

* Miestas Turkijos rytuose (vert. past.)

– O, taip. Rodos, mamai šis darbas patiko. Bet manęs tai nejaudina. Ji niekada nieko nesprogdino. Jos nesugavo gestapininkai. Neplėšė jai nagų. Manau, ji dirbo Šveicarijoje... O gal Portugalijoje?

– Žinote, tos senos pasakėlės apie karą labai pabosta, – atsiprašydama pridūrė Džulija. – Bijau, kad niekada atidžiai jų nesiklausiau.

– Ką gi, ačiū tau, Džulija. Tai viskas.

– Iš tiesų!– purkštelėjo Balstroud, išėjus Džulijai. – Išvažiavo į Anatoliją autobusu! Tas vaikas viską pasakė taip, tarsi jos motina važiuotų 73–iuoju autobusu iš Maršalo gatvės į Snelgrouvą.

II

Dženiferė ėjo nuo teniso kortų, niūriai mostaguodama rakete. Ji buvo nusiminusi, kad šį rytą pridarė tiek daug klaidų. Aišku, šia rakete tikrai neatmuši stipraus perdavimo. Jai net pasirodė, jog pastaruoju metu ji nekontroliuoja savo žaidimo. Tačiau jos smūgis kita ranka tikrai patobulėjo. Padėjo Springer treniruotės. Dabar ji net gailisi, kad Springer nebegyva.

Dženiferei tenisas buvo rimtas užsiėmimas. Veikla, apie kurią ji daug svajojo.

– Atleiskite...

Dženiferė krūptelėjo ir pakėlė galvą.

Už kelių pėdų nuo jos stovėjo gražiai apsirengusi auksaplaukė moteris ilgu plokščiu ryšuliu po pažastimi.

Dženiferė susimąstė, kodėl, po galais, ji anksčiau nematė šios moters, einančios taku jos link. Ji net nepagalvojo, kad ta moteris gal slėpėsi už medžio ar už rododendrų krūmų.

Kalbėdama su nežymiu amerikietišku akcentu, moteris tarė:

– Gal pasakytum, kur rasti mergaitę... – ji žvilgtelėjo į popieriaus lapelį, – Dženiferę Satklif.

– Aš esu Dženiferė Satklif, – nustebusi pasakė mergaitė.

– Nejaugi! Kaip keista! Malonus sutapimas. Tokioje didžiulėje mokykloje kaip ši, ieškau vienos mergaitės ir užkalbinu būtent ją. O dar sako, kad tokių dalykų nebūna.

– Matyt, kartais nutinka, – be didesnio susidomėjimo tarė Dženiferė.

– Šiandien netoliese valgysiu priešpiečius su keliais draugais, – tęsė moteris, – o vakar kokteilių vakarėlyje užsiminiau, kad čia važiuoju, ir tavo teta... o gal krikštamotė? Mano atmintis tiesiog siaubinga. Ji man pasakė savo pavardę, o aš ją pamiršau. Bet, šiaip ar taip, ji manęs paklausė, ar negalėčiau užsukti čia ir perduoti tau naują teniso raketę. Ji sakė, kad jos prašei.

Dženiferės veidas nušvito. Juk tai – tikras stebuklas!

– Tai turbūt mano krikštamotė, misis Kembpel. Vadinu ją tetule Džina. Tai ne teta Rozamunda. Ji šykštuolė ir tik per Kalėdas duoda dešimt šilingų.

– Taip, dabar prisimenu. Jos pavardė buvo Kempbel.

Ji ištiesė ryšulį. Džulija nekantriai jį nutvėrė. Jis buvo nestipriai suvyniotas. Pamačiusi raketę, mergaitė džiugiai šūktelėjo.

– O, ji nuostabi! – šūkčiojo ji. – Tikrai gera. Seniai troškau naujos raketės. Negali žaisti gerai, kai neturi padorios raketės.

– Manau, kad taip.

– Labai jums dėkoju, kad ją atvežėte, – kalbėjo Dženiferė.

– O, nebuvo sunku. Tik prisipažinsiu, truputį drovėjausi. Čia tiek daug mergaičių. Beje, manęs prašė, kad parvežčiau tavo senąją raketę.

Ji pakėlė Dženiferės numestą raketę.

– Tavo teta... ne... krikštamotė sakė, kad ji perstyguos raketę. Juk to labai reikia.

– Nemanau, kad tą vertėtų daryti, – nekreipdama didesnio dėmesio į šiuos žodžius, atsakė Dženiferė.

Mosuodama rakete, ji vis dar tyrinėjo savo naująjį lobį.

– Papildoma raketė visada pravers, – pasakė naujoji draugė. – Dievulėliau, – ji žvilgtelėjo į laikrodį. – Labai vėlu. Man metas bėgti.

– Gal pakviesti taksi? Galėčiau paskambinti.

– Ne, dėkui, brangute. Mano mašina stovi už vartų. Palikau ją ten, nes nenorėjau sukinėtis siaurame kelyje. Sudiev. Buvo labai malonu su tavimi susipažinti. Tikiuosi, tau patiks raketė.

Ji nubėgo takučiu prie vartų.

– Labai jums dėkoju! – šūktelėjo pavymui Dženiferė.

Paskui džiūgaudama nuėjo ieškoti Džulijos.

– Žiūrėk! – mostelėjo rakete.

– Nieko sau! Iš kur gavai?

– Ją atsiuntė krikštamotė. Tetulė Džina. Ji nėra mano teta, bet aš ją taip vadinu. Siaubingai turtinga. Tikriausiai mama papasakojo jai apie mano zyzimą, kad noriu raketės. Ji pritrenkianti, ar ne? Reiks parašyti jai laišką ir padėkoti.

– Bus sunku! – nekaltai tarė Džulija.

– Žinai, retkarčiais žmonės kai ką ir pamiršta. Net tai, ką tikrai ruošėsi daryti. Klausyk, Šaista, – pridūrė ji, kai pastaroji mergaitė prisiartino prie jų, – aš turiu naują raketę. Argi ji ne puiki?

– Tikriausiai labai brangi, – Šaista pagarbiai nužvelgė raketę. – Norėčiau gerai žaisti tenisą.

– Tu niekada nepataikai į kamuoliuką.

– Aš niekada nežinau, kur lėks kamuoliukas, – neaiškiai sumurmėjo Šaista. – Prieš važiuodama namo, turiu nusipirkti tikrai gerus londoniškus teniso šortus. Arba tokį teniso sijonėlį, kokį dėvi Amerikos čempionė Ruta Elin. Manau, kad jis žavus. Tikriausiai įsigysiu ir tą, ir tą, – nujausdama būsimą malonumą, nusišypsojo ji.

– Šaista galvoja tik apie drabužius, – paniekinančiai vyptelėjo Džulija, eidama tolyn su savo drauge. – Kaip manai, ar mes kada nors būsime tokios?

– Tikriausiai, – niūriai atsiliepė Dženiferė. – Bus siaubingai nuobodu.

Jos įėjo į Sporto paviljoną, iš kurio neseniai išsikraustė policija. Dženiferė atsargiai įdėjo raketę į savo sieninę spintelę.

– Argi ji ne miela? – susižavėjusi varstė raketę žvilgsniu.

– Kaip su senąja?

– O, ji ją pasiėmė.

– Kas?

– Moteris, atnešusi šią raketę. Ji susitiko tetulę Džiną kokteilių vakarėlyje. Tetulė paprašė jos atvežti man šią raketę, nes ji šiandien čia vyko. Be to, pasakė, kad atvežtų ir senąją raketę, nes ją reikės perstyguoti.

– O, suprantu... – suraukė kaktą Džulija.

– Ko iš tavęs norėjo Bulius?

– Bulius? O, nieko ypatingo. Tik mamos adreso.Bet ji jo neturi, nes dabar važiuoja autobusu. Kažkur Turkijoje. Klausyk, Dženifere. Tavo raketės nereikėjo perstyguoti!

– Reikėjo, Džulija. Ji buvo tarsi kempinė.

– Žinau. Bet juk tai mano raketė. Noriu priminti, kad mes susikeitėme. Mano raketę reikėjo perstyguoti. Taviškė, ta, kurią turiu dabar, buvo perstyguota. Pati sakei, kad tavo motina, prieš tau išvykstant į užsienį, ją perstygavo.

– Taip, tas tiesa, – Dženiferė atrodė kiek išsigandusi. – Na, ką gi, manau, ta moteris... kad ir kas ji būtų... reikėjo paklausti jos vardo, bet aš buvau taip pakerėta... tiesiog pamanė, kad ją reikia perstyguoti.

– Bet tu minėjai, kad ji sakė, jog tavo tetulė Džina yra užsiminusi, jog ją reikia perstyguoti. O tavo tetulė Džina negalėjo pagalvoti, jog ją reikia perstyguoti, jei to daryti nebūtina.

– O, na... – Dženiferė nekantravo. – Manau... manau...

– Ką?

– Gal tetulė Džina pagalvojo, kad jei noriu naujos raketės, tai dėl to, kad senąją reikia perstyguoti. Šiaip ar taip, argi tai svarbu?

– Manau, nesvarbu, – lėtai atsakė Džulija. – Bet aš manau, kad tai keista, Dženifere. Tai tarsi... naujos lempos už senas. Žinai pasaką apie Aladiną?

Dženiferė sukikeno.

– Įsivaizduok, kad patrynus mano senąją raketę... turiu galvoje tavo senąją raketę, išlenda džinas! Jei patrintum lempą ir jis pasirodytų, ko iš jo paprašytum, Džulija?

– Daugybės dalykų, – pagauta ekstazės, išpyškino Džulija. – Magnetofono, vokiečių aviganio arba dogo, tūkstančio svarų, juodos satininės vakarinės suknelės ir... O! Daugybės kitų dalykų... O tu?

– Tikrai nežinau, – atsakė Dženiferė. – Dabar, kai turiu šią nuostabią raketę, man daugiau nieko nereikia.

13 SKYRIUS

Katastrofa

I

Trečiasis savaitgalis po trimestro pradžios buvo įprastas. Šį savaitgalį tėvams pirmą kartą leido išsivežti mokines. Todėl Medoubenkas beveik ištuštėjo.

Tą sekmadienį priešpiečiams mokykloje pasiliko tik dvidešimt mergaičių. Kai kurios darbuotojos turi laisvas dienas ir grįš vėlyvą sekmadienio vakarą arba pirmadienį, anksti ryte. Šiuo atveju ir pati mis Balstroud išvyko savaitgaliui. Tai buvo neįprasta, kadangi trimestro metu ji mokyklos nepalikdavo. Tačiau šįkart jos išvykimo priežastis buvo pateisinama. Velšemo kunigaikštienė ją pakvietė pasisvečiuoti Velsingtono abatijoje. Kunigaikštienė tai ypač pabrėžė, pridurdama, kad ten bus ir Henris Benksas. Henris Benksas – gubernatorių pirmininkas. Be to, svarbus pramonininkas ir vienas pirmųjų mokyklos rėmėjų. Todėl kvietimas beveik prilygo įsakymui. Mis Balstroud nebūtų paklususi įsakymui, jei pati to nenorėtų. Bet, kadangi taip jau nutiko, maloniai priėmė kvietimą. Ji visai nebuvo abejinga kunigaikštienėms, o Velšemo kunigaikštienė buvo įtakinga, jos pačios dukterys mokėsi Medoubenke. Be to, ji labai džiaugėsi suteikta galimybe pasikalbėti su Henriu Benksu apie mokyklos ateitį bei išreikšti savo nuomonę apie neseniai įvykusią tragediją.

Panaudojusi savo įtakingus ryšius, ji pasiekė, kad spauda mis Springer nužudymą Medoubenke nušviestų labai taktiškai. Tarsi tai būtų liūdna lemtis, o ne paslaptinga žmogžudystė. Taip susidarė įspūdis, kad gal kažkokie jauni galvažudžiai įsilaužė į Sporto paviljoną, o mis Springer mirtis buvo greičiau atsitiktinumas, o ne iš anksto suplanuota žmogžudystė. Buvo neaiškiai užsiminta, kad keli jaunuoliai buvo paprašyti ateiti į nuovadą ir „padėti policijai".

Pati mis Balstroud troško sušvelninti nemalonų įspūdį, kurį šie du įtakingi globėjai galėjo susidaryti apie mokyklą. Ji žinojo, kad jie norės aptarti ir paslėptą užuominą apie jos artėjantį atsistatydinimą. Ir kunigaikštienė, ir Henris Benksas trokšta įtikinti ją pasilikti. Mis Balstroud jautė, kad dabar pats laikas imtis girti Elinorą Vansitat, parodyti ją kaip puikų žmogų ir pasakyti, kad ji tęs Medoubenko tradicijas.

Šeštadienio rytą mis Balstroud buvo bebaigianti diktuoti Anai Šeplend, kai suskambo telefonas. Ana pakėlė ragelį.

– Tai emyras Ibrahimas, mis Balstroud. Jis atvyko į Kelridžą ir norėtų rytoj pasiimti Šaistą.

Mis Balstroud paėmė iš jos ragelį ir trumpai pasišnekėjo su emyro tarnu. Šaista bus pasiruošusi bet kuriuo metu sekmadienį nuo pusės dvylikos ryto, pasakė ji. Mergaitę reikia parvežti į mokyklą aštuntą vakaro.

Ji padėjo ragelį ir tarė:

– Norėčiau, kad nors kartais rytiečiai įspėtų mane iš anksto. Šaista rytoj turėjo išeiti su Žizele d'Obre. Dabar teks atšaukti. Ar mes pabaigėme visus laiškus?

– Taip, mis Balstroud.

– Gerai, tada galiu vykti ramia sąžine. Atspausdink juos ir išsiųsk, tada taip pat būsi laisva savaitgaliui. Man tavęs prireiks tik pirmadienį per priešpiečius.

– Ačiū, mis Balstroud.

– Pasilinksmink, mieloji.

–Taip ir padarysiu, – atsakė Ana.

– Su jaunu vyru?

– Na... taip, – Anos skruostai nuraudo. – Nėra nieko rimta.

– Tada turėtų būti. Jei ruošiesi ištekėti, ilgam neatidėliok.

– O, tai tik senas draugas. Nieko įdomaus.

– Įdomybės, – perspėjo mis Balstroud, – ne visada geras vedybinio gyvenimo pagrindas. Atsiųsk pas mane mis Čedvik, gerai?

Įturseno mis Čedvik.

– Čede, emyras Ibrahimas, Šaistos dėdė, rytoj ją pasiima. Jei jis atvyks pats, pasakyk jam, kad ji pažengė į priekį.

– Ji nelabai protinga, – pareiškė mis Čedvik.

– Intelekto atžvilgiu jos protas nebrandus, – pritarė mis Balstroud. – Bet kitais atžvilgiais jos mintys neįtikėtinai brandžios. Kartais, kai kalbuosi su ja, man atrodo, kad ji – dvidešimt penkerių metų amžiaus moteris. Tikriausiai taip yra todėl, kad jos gyvenimas labai sudėtingas. Paryžius, Teheranas, Kairas, Stambulas... Šioje šalyje mes per ilgai laikome savo atžalas vaikais. Manome, kad tai privalumas, kai sakome: „O, ji vis dar vaikas". O iš tikrųjų tai joks privalumas. Tai rimtas gyvenimo trūkumas.

– Ne visai sutinku su tavimi, brangioji, – tarė mis Čedvik. – Dabar eisiu ir pranešiu Šaistai apie jos dėdę. O tu važiuok savaitgaliui ir dėl nieko nesijaudink.

– O! Nesijaudinsiu, – atsakė mis Balstroud. – Juk tai puiki galimybė palikti Elinorą Vansitat, kad ji rūpintųsi mokykla ir pažiūrėti, kaip jai seksis. Kai abi būsite atsakingos, nieko blogo nenutiks.

– Tikiuosi, kad ne. Einu ieškoti Šaistos.

Šaista nustebo ir visai neapsidžiaugė, išgirdusi, kad jos dėdė atvažiavo į Londoną.

– Jis nori pasiimti mane rytoj? – suniurzgėjo. – Bet, mis Čedvik, juk turėjau išeiti su Žizele d'Obre ir jos mama.

– Tai padarysi kitą kartą.

– Bet man daug labiau patiktų eiti su Žizele, – piktai kalbėjo Šaista. – Man visai nesmagu su dėde. Jis kriuksi valgydamas ir yra labai kvailas.

– Negalima taip kalbėti. Tai nemandagu, – subarė ją mis Čedvik. – Tavo dėdė svečiuosis Anglijoje tik savaitę, ir savaime suprantama, jis nori tave matyti.

– Gal jis surado man naują jaunikį, – Šaistos veidas išsigiedrijo. – Jei taip, būtų smagu.

– Jei taip yra, jis, be abejo, tau praneš. Bet tu kol kas dar per jauna vedyboms. Pirmiau turi baigti mokslus.

– Mokytis nuobodu, – atsiduso Šaista.

II

Sekmadienio rytas išaušo šviesus ir giedras. Mis Šeplend išvyko šeštadienį netrukus po mis Balstroud. Mis Džonson, mis Rič ir mis Bleik išvažiavo sekmadienį ryte.

Mis Vansitat, mis Čedvik, mis Roven ir madmuazelė Blanš liko prižiūrėti mokyklos.

– Tikiuosi, mergaitės neprikalbės per daug, – tarė mis Čedvik. – Turiu galvoje vargšelę mis Springer.

– Tikėkimės, – atsiliepė Elinora Vansitat, – kad šis reikalas greitai pasimirš. Jei tėvai užsimins apie žmogžudystę, aš juos nuraminsiu. Geriausia elgtis ryžtingai, – pridūrė ji.

Dešimtą valandą mergaitės, lydimos mis Vansitat ir mis Čedvik, nuėjo į bažnyčią. Keturias katalikes Angelė Blanš nuvedė į greta esančius religinius namus.

Apie pusę vienuoliktos keliuku pradėjo važiuoti mašinos. Mis Vansitat, išdidi, mandagi ir šaltakraujiška, stovėjo koridoriuje. Ji šypsodamasi sutiko motinas, atiduodavo joms jų atžalas ir guviai atmesdavo bet kokius nepageidaujamus klausimus apie neseniai įvykusią tragediją.

– Siaubinga, – sakydavo ji, – bet, suprantate, mes čia apie tai nekalbame. Čia tiek jaunų mergyčių... tai jas sukrėstų.

Čedė irgi sutikinėjo seniai pažįstamus tėvus, aptarinėjo atostogų planus ir susižavėjusi kalbėjo apie jų dukteris.

– Manau, teta Izabelė galėjo atvažiuoti ir išsivežti mane, – tarė Džulija.

Jos su Dženifere stovėjo klasėje, prispaudusios nosis prie lango stiklo, ir stebėjo atvykstančius bei išvykstančius.

– Mama paims mane kitą savaitę, – atsiliepė Dženiferė. – Šį savaitgalį pas tėtį atvažiuoja kažkokie svarbūs žmonės, tad šiandien ji atvykti negalėjo.

– Žiūrėk, eina Šaista!– šūktelėjo Džulija. – Visa išsipusčiusi kelionei į Londoną. Oje! Tik pažiūrėk į jos kulniukų aukštį! Lažinuosi, senutei Džonson šie batai nepatiktų.

Vairuotojas su livrėja atidarė didžiulio „Kadilako" dureles. Šaista įlipo. Ją tuoj išsivežė.

– Jei norėsi, kitą savaitgalį galėsi važiuoti su manimi, – pasakė Dženiferė. – Sakiau mamai, kad turiu draugę, kurią noriu pakviesti į svečius.

– Norėčiau, – linktelėjo Džulija. – Tu tik pažiūrėk į Vansitat!

– Juk ji labai maloni, ar ne? – paklausė Dženiferė.

– Nežinau kodėl, bet mane ima juokas, – pareiškė Džulija. – Ji – tarsi mis Balstroud kopija, tik nelabai vykusi. Ji lyg karikatūra.

– Ten Pamelos motina, – parodė Dženiferė. – Ji atsivežė mažuosius berniukus. Nežinau, kaip jie sutilps į tą mažučiuką „Morris Minor".

– Jie rengiasi iškylauti, – tarė Džulija. – Tik pažvelk į krepšius.

– Ką veiksi šią popietę? – pasiteiravo Dženiferė. – Nemanau, kad rašysiu mamai dabar, jei po savaitės su ja susitiksiu.

– Tu tingi rašyti laiškus, Dženifere.

– Nesugalvoju, ką parašyti, – atkirto Dženiferė.

– O aš visada turiu ką pasakyti. Bet dabar nelabai turiu kam rašyti, – paniurusi pridūrė.

– Kaip tavo motina?

– Sakiau tau, ji autobusu išvažiavo į Anatoliją. Negali rašyti žmonėms, kurie ten vyksta autobusais. Bent jau negali rašyti visą laiką.

– O kur siunti, kai rašai?

– Į konsulatus. Be to, šen bei ten. Ji paliko man sąrašą. Pirmiau Stambulas, paskui Ankara ir dar kažkoks juokingas pavadinimas. Norėčiau žinoti, kodėl Buliui taip parūpo susisiekti su mano motina, – pridūrė ji. – Kai pasakiau, kur ji išvyko, atrodė nusiminusi.

– Juk ne dėl tavęs, – pareiškė Dženiferė. – Neiškrėtei nieko blogo, tiesa?

– Bent jau nieko apie tai nežinau. Gal ji norėjo papasakoti jai apie Springer.

– O kam? – nustebo Dženiferė. – Manyčiau, ji labai džiaugiasi, kad yra bent viena motina, kuri nežino apie Springer.

– Nori pasakyti, kad motinos gali pagalvoti, jog žudikas kėsinsis ir į jų dukteris?

– Nemanau, kad mama taip sukvailiotų, – atsakė Dženiferė. – Bet ji dėl to labai nerimavo.

– Jei paklaustum manęs, – susimąsčiusi prabilo Džulija, – atsakyčiau, kad apie Springer mums labai daug ko nepapasakojo.

– O ką nutylėjo?

– Manau, kad dedasi keisti dalykai. Kad ir atsiradusi tavo nauja teniso raketė.

– O, pamiršau tau pasakyti, – nutraukė ją Dženiferė. – Parašiau tetulei Džinai ir padėkojau, o šį rytą gavau iš jos laišką, jog ji labai džiaugiasi, kad turiu naują raketę, tačiau ji man jos nesiuntė.

– Sakiau tau, kad su ta rakete ne viskas gerai, – triumfuodama priminė Džulija. – O juk į tavo namus buvo įsilaužę, ar ne?

– Taip, bet vagis nieko nepaėmė.

– Tai dar įdomiau. Manau, kad greitai įvyks antra žmogžudystė.

– Na jau, Džulija, iš kur tą ištraukei?

– Knygose paprastai būna antra žmogžudystė, – paaiškino mergaitė. – Matai, Dženifere, manau, kad turi būti labai atsargi, nes kitaip nužudys tave.

– Mane? – nustebo Dženiferė. – Kodėl mane turėtų kas nors žudyti?

– Nes tu į visa tai įsipainiojai, – atsakė Džulija. – Turime kitą savaitę daugiau sužinoti iš tavo motinos, Dženifere. Gal Ramate jai kas perdavė slaptus dokumentus.

– Kokius slaptus dokumentus?

– Iš kur aš galiu žinoti. Pavyzdžiui, naujos atominės bombos planai ir formulės.

Dženiferė nepatikliai pažvelgė į ją.

III

Mis Vansitat su mis Čedvik sėdėjo mokytojų kambaryje, kai įėjo mis Roven ir pasakė:

– Kur Šaista? Niekur negaliu jos rasti. Jos ką tik atvažiavo paimti emyro mašina.

– Ką? – nustebo Čedė. – Čia turbūt kažkokia klaida. Emyro mašina atvažiavo beveik prieš valandą. Pati mačiau, kaip Šaista įlipo į ją ir išvažiavo. Ji išvyko viena pirmųjų.

Elinora Vansitat gūžtelėjo pečiais.

– Gal mašiną buvo užsakę dukart ar panašiai, – pasakė.

Ji pati išėjo į lauką ir priėjo prie vairuotojo.

– Čia turbūt kažkokia klaida, – pasakė ji. – Jaunoji ledi išvyko į Londoną beveik prieš valandą.

Vairuotojas atrodė nustebęs.

– Matyt, kažkas suklydo, madam, – pasakė. – Man buvo aiškiai nurodyta atvykti į Medoubenką paimti jaunosios ledi.

– Manau, kartais viskas susipainioja, – pritarė mis Vansitat.

Vairuotojas pritardamas linktelėjo:

– O, tai dažnai atsitinka. Žinutės priimamos telefonu, užrašomos ir pamirštamos. Bet mūsų firma klaidų nedaro. Aišku, tų džentelmenų iš Rytų nesupaisysi, jei galiu taip išsireikšti. Kartais jie keliauja su didžiule palyda ir duoda du ar tris įsakymus vietoj vieno. Tikiuosi, kad šiuo atveju taip ir atsitiko, – jis sumaniai apgręžė didžiulį automobilį ir nuvažiavo.

Mis Vansitat valandėlę stovėjo dvejodama, bet tuoj nusprendė, kad nėra ko nerimauti, ir patenkinta ėmė laukti popietės.

Po priešpiečių kelios likusios mergaitės rašė laiškus ar vaikštinėjo po sodą. Dar kelios žaidė tenisą ar plaukiojo baseine. Mis Vansitat nusinešė į kedro pavėsį parkerį ir užrašų knygelę. Kai pusę keturių suskambo telefonas, ragelį pakėlė mis Čedvik.

– Medoubenko mokykla? – prabilo jaunas mandagus anglas. – Ar čia mis Balstroud?

– Jos šiandien nebus. Su jumis kalba mis Čedvik.

– Aš dėl vienos jūsų mokinės. Skambinu iš Kleridžo, iš emyro Ibrahimo apartamentų.

– Ak, taip? Turite galvoje Šaistą?

– Taip. Emyras suirzo, kai negavo jokios žinutės.

– Žinutės? Kokios žinutės?

– Kurioje būtų pasakyta, jog Šaista negali atvykti, ar kad neatvyks.

– Neatvyks! Norite pasakyti, kad ji neatvažiavo?

– Ne, ne, aišku, kad ne. Ar ji išvyko iš Medoubenko?

– Taip. Šį rytą atvažiavo mašina... Manyčiau, apie pusę dvylikos ji išvažiavo.

– Keista, jos čia nėra... Geriau paskambinsiu į firmą, kuri parūpina emyrui mašinas.

– Dievulėliau, tikiuosi, jog neįvyko avarija.

– O, nekalbėkime apie tokius blogus dalykus, – linksmai atsakė jaunuolis. – Jei būtų įvykusi avarija, mes žinotume. Arba būtume sužinoję. Jūsų vietoje aš nesijaudinčiau.

Bet mis Čedvik jaudinosi.

– Visa tai labai keista, – tarė ji.

– Manau... – jaunuolis dvejojo.

– Taip? – paskatino jį mis Čedvik.

– Na, tokio dalyko nenorėčiau sakyti emyrui, bet jei tai liktų tarp mūsų... Ar nėra... hm... Na, kokio nors vaikinuko?

– Tikrai ne, – oriai atsakė mis Čedvik.

– Ne, ne, nemanau, kad turėtų būti, bet juk mergaitės tokios slapukės, ar ne? Nustebtumėte sužinojusi, su kokiais rūpesčiais kartais susiduriu.

– Galiu jus užtikrinti, – oriai pareiškė mis Čedvik, – tokie dalykai čia neįmanomi.

Bet argi neįmanomi? Juk mergaitės tokios nenuspėjamos?

Ji padėjo ragelį ir be didelio noro nuėjo ieškoti mis Vansitat. Nebuvo priežasčių tikėti, kad ši geriau įvertins situaciją, bet jautė, reikia su kuo nors pasitarti. Mis Vansitat iš karto pasakė:

– Antra mašina!

Jos susižvalgė.

– Kaip manai, – lėtai pradėjo Čedė, – gal mums reikėtų pranešti policijai?

– Tik ne policijai, – Elinorą Vansitat šokiravo šis jos pasiūlymas.

– Žinai, ji kalbėjo, kad kažkas nori ją pagrobti, – pasakė Čedė.

– Pagrobti? Nesąmonė!– atrėžė mis Vansitat.

– Tu nemanai... – neatlyžo mis Čedvik.

– Mis Balstroud paliko mane rūpintis mokykla, – pareiškė Elinora Vansitat, – ir aš tikrai to neleisiu. Mes nenorime turėti jokių reikalų su policija.

Mis Čedvik nepritardama žiūrėjo į ją. Pagalvojo, kad mis Vansitat elgiasi kvailai ir trumparegiškai. Ji grįžo į namą ir paskambino Velšemo kunigaikštienei. Nelaimei, visi buvo išėję.

14 SKYRIUS

Mis Čedvik nemiega

I

Mis Čedvik niekaip negalėjo užmigti. Ji vartėsi nuo vieno šono ant kito, mintyse skaičiavo avis ir vartojo kitus laiko patikrintus būdus, padedančius užmigti. Veltui.

Aštuntą valandą ryto, kai Šaista negrįžo ir iš jos nebuvo jokių žinių, mis Čedvik perėmė iniciatyvą ir paskambino inspektoriui Kelsiui. Jai palengvėjo, kai sužinojo, kad inspektorius rimtai nežiūri į šį reikalą. Jis užtikrino, kad ji tą bėdą gali palikti jam.Viską sužinos ir dėl tos avarijos. Pagaliau, susisieks su Londonu. Padarys viską, ką reikia. Gal pati mergaitė praleidinėja pamokas? Be to, patarė mis Čedvik kuo mažiau apie tai kalbėti mokykloje. Tegul visi mano, kad Šaista nakčiai pasiliko pas savo dėdę Kleridže.

– Jūs ar mis Balstroud tikrai nenorėtumėte daugiau viešumo, – pasakė Kelsis. – Nepanašu, kad ta mergaitė buvo pagrobta. Tad nesijaudinkite, mis Čedvik. Palikite tai mums.

Bet mis Čedvik jaudinosi.

Ji gulėjo lovoje ir negalėjo užmigti. Nuo galimo pagrobimo jos mintys vėl grįžo prie žmogžudystės.

Žmogžudystė Medoubenke. Tai siaubinga! Neįtikėtina! Medoubenke. Mis Čedvik mylėjo Medoubenką. Ji mylėjo jį gal net labiau negu mis Balstroud, nors ir savaip. Tai buvo toks rizikingas, narsus sumanymas. Ištikimai pritardama mis Balstroud, ji panikavo ne kartą. O jei nepasiseks. Juk jos turėjo tikrai nedaug kapitalo. Jei joms nepasiseks... jei rėmėjai pasitrauks... Mis Čedvik visada turėjo paruošusi daugybę „jeigu". Mis Balstroud patiko pavojai ir nuotykiai, o Čedė jų nemėgo. Kartais, susirūpinusi ir išsigandusi dėl Medoubenko, ji maldaudavo, kad reikalai būtų tvarkomi paprasčiau. Ji tikino, kad taip bus saugiau. Tačiau mis

Balstroud saugumas nedomino, ji mėgo rizikuoti. Ji turėjo savo būsimos mokyklos viziją, ir be baimės ją įgyvendino. Jos drąsa pasiteisino. Bet, vaje, kaip palengvėjo Čedei, kai sėkmė *fait accompli**. Kai Medoubenkas suklestėjo, gražiai suklestėjo, kaip žymi angliška įstaiga. Kaip tik tada jos meilė Medoubenkui išsiliejo pilna jėga. Abejonės, baimės, nerimas... Visa tai praėjo. Įsivyravo taika ir gerovė. Senutė maudėsi Medoubenko šlovės spinduliuose tarsi murkianti raina katė.

Ji labai nuliūdo, kai mis Balstroud pirmą sykį užsiminė, kad atsistatydins. Atsistatydinti dabar – kai viskas sutvarkyta? Kokia beprotybė! Mis Balstroud kalbėjo apie keliones, apie nuostabiausias pasaulio vieteles, kurias ji nori pamatyti. Čedė tuo visai nesižavėjo. Niekur nėra geriau, kaip Medoubenke! Jai rodėsi, kad niekas negali sugadinti Medoubenko gerovės... Tačiau dabar... Žmogžudystė!

Toks bjaurus smurtinis žodis... Tarsi audringas viesulas, atūžęs iš išorinio pasaulio. Žmogžudystė... Šį žodį mis Čedvik siejo tik su mažamečiais nusikaltėliais, kurie turi spyruoklinius peilius, arba su piktais gydytojais, nuodijančiais savo žmonas. Tačiau žmogžudystė čia... mokykloje... ir ne bet kokioje mokykloje... Medoubenke. Neįtikėtina.

Na, mis Springer... vargšelė mis Springer, aišku, tai ne jos kaltė... Bet kažkodėl Čedė jautė, kad ir ji buvo kalta. Ji nesilaikė Medoubenko tradicijų. Netaktiška moteris. Matyt, ji kažkaip prisišaukė žudiką. Mis Čedvik vartėsi, maigė savo pagalvę ir sau kalbėjo:

– Negaliu apie tai galvoti. Gal geriau atsikelsiu ir išgersiu aspirino. Paskui pamėginsiu suskaičiuoti iki penkiasdešimties...

Prieš suskaičiuojant iki penkiasdešimties, jos protas vėl ėmėsi to paties. Nerimas. Jaudulys. Ar visa tai... o gal ir pagrobimas... ar tai pateks į laikraščius? Ar tėvai, perskaitę straipsnį, skubės atsiimti savo dukteris?..

---

* Jas aplankė (pranc.)

Vargeli tu mano, ji turi nusiraminti ir eiti miegoti. Kiek valandų? Uždegė lemputę ir žvilgtelėjo į savo laikrodį... Tik be penkiolikos pirma. Kaip tik tuo metu ta vargšelė mis Springer... Ne, daugiau ji apie ją negalvos. Be to, kaip kvaila, kad mis Springer ten ėjo viena, dar ko nors nepažadinusi.

– Dieve brangus, – pasakė mis Čedvik. – Turiu išgerti aspirino.

Ji išlipo iš lovos ir nuėjo prie prausyklos. Prarijo dvi tabletes ir užsigėrė jas vandeniu. Grįždama atitraukė lango užuolaidą ir pažvelgė laukan. Lyg norėdama nusiraminti, kad, be abejo, šviesos vidurnaktį Sporto paviljone nebus.

Bet ji degė.

Čedė nedelsdama puolė veikti. Ji užsimovė batus, užsimetė storą paltą, pasičiupo elektrinį žibintuvėlį, išbėgo iš kambario, nulipo laiptais. Ji kaltino mis Springer, kad ši prieš išeidama nepasiėmė kito žmogaus, bet jai tokia mintis net į galvą nešovė. Ji norėjo kuo greičiau nusigauti iki paviljono ir sužinoti, kas tas įsibrovėlis. Sustojo pasiimti ginklo... gal ir nelabai gero, bet vis dėlto ginklo, ir tada išėjo pro šonines duris ir nuskubėjo takučiu pro krūmus. Ji duso, bet ryžtas neišgaravo. Pagaliau, pasiekusi duris, ji sulėtino žingsnį ir ėmė tyliai sėlinti į priekį. Durys buvo kiek pravertos. Ji stumtelėjo jas ir pažiūrėjo vidun...

II

Maždaug tuo metu, kai mis Čedvik kėlėsi iš lovos ieškoti aspirino, labai patraukliai atrodanti juoda šokių suknele Ana Šeplend sėdėjo prie staliuko „Le Nid Sauvage" restorane, valgė viščiuko krūtinėlę ir šypsojosi priešais save sėdinčiam jaunam vyrui. „Brangusis Denisas niekada nesikeičia, – galvojo Ana. – Kaip tik to negalėčiau pakęsti, jei ištekėčiau už jo. Jis toks brangutis". Tačiau garsiai pasakė:

– Denisai, kad žinotum, kaip smagu. Juk tai didžiulis pasikeitimas.

– Kaip sekasi naująjame darbe? – pasiteiravo Denisas.

– Na, žinai, man ten patinka.

– Nemanau, kad tu juo žavėtumeisi.

Ana nusijuokė.

– Sunku pasakyti, koks darbas labiausiai tiktų. Man patinka įvairovė, Denisai.

– Niekada nesuprasiu, kodėl atsisakei darbo pas senąjį serą Merviną Todhanterį.

– Daugiausia dėl paties sero Mervino Todhanterio. Tas dėmesys, kurį jis man rodė, pradėjo erzinti jo žmoną. O aš niekada neerzinu žmonų. Žinai, jos gali padaryti daug žalos.

– Pavydžios katės, – susikeikė Denisas.

– O ne, visai ne, – atšovė Ana. – Aš esu žmonų pusėje. Šiaip ar taip, ledi Todhanter man patiko labiau už senąjį Merviną. Kodėl tave stebina dabartinis mano darbas?

– Et, juk tai mokykla. Galiu pasakyti, kad tu visai nesi scholastė.

– Nepakęsčiau, jei reikėtų mokyti mokykloje. Jausčiausi kaip kalėjime. Apsupta daugybės moterų. Bet dirbti sekretore tokioje mokykloje kaip Medoubenkas gana smagu. O mis Balstroud unikali. Ji tikrai nepaprasta. Jos plieno pilkumo akys kiaurai perveria tave ir mato tavo slapčiausias mintis. Ji neleidžia apsileisti. O, nenorėčiau padaryti klaidos laiške, kuriuos jai spausdinu. Taip, ji tikrai nepaprasta.

– Norėčiau, kad tau nusibostų visi tie darbai, – atsiduso Denisas. – Žinai, Ana, pats laikas liautis linksmintis darbuojantis šen bei ten ir... ir įsikurti.

– Tu toks mielas, Denisai, – išsisuko Ana.

– Žinai, mums būtų smagu, – pareiškė Denisas.

– Turbūt, bet aš dar nepasiruošusi, – atsakė Ana. – Tu žinai, kad yra ir mano mamytė.

– Taip, aš... ruošiausi apie tai su tavimi šnektelėti.

– Apie mano mamytę? Ką norėjai pasakyti?

– Ana, tu žinai, jog manau, kad esi nuostabi. Susirandi įdomų darbą, tada meti jį ir grįžti namo pas ją.

– Ką gi, turiu taip daryti, kai ją ištinka tie baisūs priepuoliai.

– Žinau. Kaip jau sakiau, manau, kad esi nuostabi. Vis dėlto, žinai, yra vietų, šiais laikais jos labai geros... Kur žmonės, kaip tavo motina, šauniai prižiūrimi. Juk tai ne kokie bepročių namai.

– Bet tai nežmoniškai daug kainuoja, – pridūrė Ana.

– Ne, ne, nebūtinai. Pavyzdžiui, pagal Sveikatos Programą...

– Taip, matyt, vieną dieną teks tą padaryti, – karčiai atsakė Ana. – Bet dabar yra kam su ja gyventi ir ja rūpintis. Paprastai mama elgiasi gana protingai... O kai ji... nesielgia, tada galiu grįžti ir ištiesti jai pagalbos ranką.

– Ji... ji nėra... ji niekada...

– Nori pasakyti nešėlsta, Denisai? Tavo gera vaizduotė. Ne. Mano brangioji mamytė niekada nešėlsta. Jai tiesiog aptemsta protas. Ji pamiršta, kur ji yra, kas ji yra, ir nori eiti pasivaikščioti toli toli, ir tada ji gali įšokti į traukinį ar į autobusą ir kur nors išvažiuoti, ir... Na, matai, viskas labai sudėtinga. Kartais vienas žmogus tiesiog negali su tuo susidoroti. Bet ji laiminga, netgi tada, kai jai aptemsta protas. Kartais būna gana juokinga. Pamenu, kaip ji sakė: „Ana, brangioji, man tikrai labai nesmagu. Žinau, kad turėjau važiuoti į Tibetą, o aš sėdėjau tame viešbutyje Doveryje, nenutuokdama, kaip ten patekti. Tada pagalvojau: kodėl važiuoju į Tibetą? Ir pamaniau, kad geriau jau važiuosiu namo. Ir neprisimenu, kada išėjau iš namų. Labai trikdo, brangioji, kai negali prisiminti įvairių dalykų." Mama tikrai labai juokingai viską papasakojo. Noriu pasakyti, kad ji pati suvokia, jog tai linksma.

– Nepažįstu jos, – pradėjo Denisas.

– Neskatinu žmonių su ja bendrauti, – atrėžė Ana. – Manau, kad tiek galiu žmonėms padėti. Apsaugoti juos nuo... na, nuo smalsumo ir užuojautos.

– Tai ne smalsumas, Ana.

– Ne, nemanau, kad tu smalsauji. Bet tu jos gailėsiesi. Aš to nenoriu.

– Suprantu.

– Bet jei manai, kad man nepatinka kartais atsisakyti darbo ir grįžti namo tam tikram laikotarpiui, tai tu klysti, – pareiškė Ana. – Niekada nenorėjau panirti į darbą iki ausų. Net tada, kai jį pirmą kartą gavau,baigusi sekretorių kursus. Pamaniau, kad turiu būti tikrai gera darbuotoja. O jei tokia esi, gali pasirinkti vietas, kuriose dirbsi. Pamatai daug įdomaus. Šiuo metu stebiu mokyklos gyvenimą. Stebiu geriausią Anglijos mokyklą iš vidaus! Manau, liksiu čia maždaug pusantrų metų.

– Tu niekada nebuvai dalykiška, ar ne, Ana?

– Taip, – susimąsčiusi tarė ji, – nebuvau. Manau, kad esu iš tų žmonių, kurie yra stebėtojai. Tarsi radijo komentatoriai.

– Tu taip nutolai nuo manęs, – niūriai pareiškė Denisas. – Tau iš tiesų nerūpi nė vienas žmogus ir nė vienas daiktas.

– Matyt, kada nors parūps, – padrąsindama jį, tarė Ana.

– Daugmaž suprantu tave.

– Abejoju, – paprieštaravo Ana.

– Šiaip ar taip, nemanau, kad ištversi metus. Tave greit pradės pykinti nuo tų moterų, – pareiškė Denisas.

– Ten yra gražus sodininkas, – pasakė Ana ir nusijuokė, pamačiusi Deniso veido išraišką. – Pralinksmėk, aš tik noriu, kad tu pavyduliautum.

– Kokią ten mokytoją nužudė?

– A, tu apie tai, – Ana surimtėjo ir susimąstė.

– Tai keista, Denisai. Tikrai labai keista. Ji buvo fizinio lavinimo mokytoja. Manau, kad čia dar daug kas neaišku.

– Tik neįsivelk į kokius nemalonius reikalus.

– Lengva pasakyti. Niekada neturėjau progos atskleisti savo kaip seklės talentų. Manau, puikiai susidoročiau.

– Baik, Ana.

– Brangusis, nesiruošiu sekti pavojingų nusikaltėlių. Tiesiog... na, logiškai dedukuosiu. Kas ir kodėl. Dėl kokių priežasčių? Tą darysiu. Gavau tam tikrą informaciją, kuri gana įdomi.

– Ana!

– Nežvelk tokiomis skausmingomis akytėmis. Man tik atrodo, kad tai nelabai susiję dalykai, – susimąsčiusi pasakė Ana. – Supranti, pradžioje viskas taip šauniai klostėsi, o paskui viskas apvirto aukštyn kojom. Gal bus antra žmogžudystė, ir viskas paaiškės, – linksmai pridūrė.

Kaip tik tą akimirką mis Čedvik stumtelėjo Sporto paviljono duris.

15 SKYRIUS

Dar viena žmogžudystė

– Eime, – niūriai tarė inspektorius Kelsis, įėjęs į kambarį. – Dar viena.

– Kas dar viena? – Adomas atidžiai pažiūrėjo į jį.

– Dar viena žmogžudystė, – atsakė inspektorius Kelsis. Jis išėjo iš kambario su Adomu. Abu sėdėjo pastarojo kambaryje, gėrė alų ir aptarinėjo įvairias galimybes, kai Kelsį pakvietė prie telefono.

– Kas? – pasiteiravo Adomas, leisdamasis laiptais paskui inspektorių Kelsį.

– Dar viena mokytoja – mis Vansitat.

– Kur?

– Sporto paviljone.

– Vėl Sporto paviljonas? – nustebo Adomas. – Kas gi ten dedasi?

– Geriau šį kartą jūs apžiūrėkite jį, – pasiūlė inspektorius Kelsis. – Gal jūsų kratos metodai geresni už mūsiškius. Juk turi būti kažkas tame Sporto paviljone, nes kitaip kodėl ten visi nužudomi?

Jis įlipo į savo mašiną su Adomu.

– Tikiuosi, daktaras mus pralenks. Jam netoli eiti.

Įėjęs į ryškiai apšviestą Sporto paviljoną, Kelsis pagalvojo, kad sapnuoja tą patį košmarą. Vėl lavonas, vėl priklaupęs daktaras. Šis vėl atsistoja ant kojų.

– Nužudyta maždaug prieš pusvalandį, – pasakė jis. – Daugiausia prieš keturiasdešimt minučių.

– Kas ją rado?

– Mis Čedvik, – atsakė vienas jo vyrų.

– Tai ta senutė, ar ne?

– Taip. Ji pamatė šviesą, atėjo čia ir rado negyvėlę. Vargais negalais grįžo į namus, ir jai prasidėjo isterija. Paskambino ekonomė, mis Džonson.

– Gerai, – tarė Kelsis. – Kaip ji buvo nužudyta? Vėl nušauta?

Daktaras papurtė galvą.

– Ne. Šį kartą jai smogė per pakaušį. Gal smėlio maišu, o gal vėzdu.

Greta durų gulėjo golfo lazda su plienine galvute. Tik šįkart ji – ne savo vietoje.

– O kaip ši? – parodė Kelsis. – Ar ja galėjo jai trenkti?

Daktaras papurtė galvą.

– Tai neįmanoma. Ant jos nėra jokių pėdsakų. Ne, tai buvo smėlio maišas arba sunkus guminis vėzdas.

– Profesionalo darbas?

– Matyt, taip. Kad ir kas tai buvo, šį kartą jis nekėlė triukšmo. Prisėlino jai iš nugaros ir vožė per pakaušį. Ji parkrito į priekį ir turbūt net nepamatė, kas jai smogė.

– Ką ji veikė?

– Matyt, ji klūpojo, – atsakė daktaras. – Priešais šią spintelę.

Inspektorius priėjo prie jos.

– Kiek suprantu, ant jos durelių užrašytas mergaitės vardas, – tarė. – Šaista... nagi... Juk tai egiptietė, ar ne? Jos Didenybė princesė Šaista, – jis atsisuko į Adomą. – Matyt, viskas siejasi, ar ne? Luktelkite... juk šįvakar man pranešė, kad ši mergaitė dingo?

– Teisingai, sere, – atsakė seržantas. – Jos pasiimti atvažiavo automobilis, ir mokytojos pamanė, kad jį atsiuntė jos dėdė, apsistojęs Londone, Kleridže. Ji įlipo į jį ir nuvažiavo.

– Ar nėra pranešimų apie ją?

– Dar ne, sere. Šią žinią išsiuntinėjome po visą šalį. Skotlend Jardas taip pat tuo užsiima.

– Puikus paprastas būdas ką nors pagrobti, – pareiškė Adomas. – Jokios kovos, jokių riksmų. Tereikia žinoti, kad mergaitė laukia automobilio, apsimesti aukštos klasės vairuotoju bei atvykti anksčiau. Mergaitė nieko negalvodama

įlips vidun, ir galėsite ją vežtis, jai net neįtariant, kas vyksta.

– Niekur neradote paliktos mašinos? – paklausė Kelsis.

– Kol kas tokių žinių negavome, – paaiškino seržantas. – Kaip jau sakiau, to ėmėsi Skotlend Jardas ir Ypatingasis skyrius.

– Nemanau, kad jie išsivežtų ją iš šalies, – tarė inspektorius.

– Kam gi jiems ją grobti? – paklausė daktaras.

– Dievai žino, – niūriai suburbėjo Kelsis. – Ji man pasakė, kad bijosi būti pagrobiama, o aš maniau, kad ji tiesiog nori pasipuikuoti.

– Ir aš taip pamaniau, kai man papasakojote, – pripažino Adomas.

– Bėda ta, kad mums trūksta faktų. – tarė Kelsis. – Per daug neužbaigtų reikalų, – jis apsižvalgė. – Ką gi, rodos, mums čia daugiau nėra ką veikti. Imkitės įprastinių procedūrų – fotografuokite, paimkite pirštų atspaudus ir taip toliau. Geriau eisiu į namą.

Name jį pasitiko mis Džonson. Ji buvo sukrėsta, bet tvardėsi.

– Tai siaubinga, inspektoriau, – pasakė ji. – Nužudytos dvi mūsų mokytojos. Vargšelė mis Čedvik jaučiasi baisiai.

– Norėčiau ją pamatyti.

– Daktaras davė jai kažkokių vaistų, ir dabar ji daug ramesnė. Nuvesti jus pas ją?

– Taip, po poros minučių. Pasakykite man, kada paskutinį kartą matėte mis Vansitat.

– Šiandien jos nemačiau, – atsakė mis Džonson. – Buvau išvykusi. Grįžau prieš pat vienuolika ir nuėjau į savo kambarį miegoti.

– Ar kartais pro langą nepažiūrėjote į Sporto paviljoną?

– Ne. Tokia mintis man net į galvą netoptelėjo. Praleidau dieną su seserim, kurios seniai nemačiau. Išsimaudžiau, atsiguliau, paskaičiau knygą, išjungiau šviesą ir užmigau. Paskui įlėkė mirtinai išbalusi mis Čedvik. Tirtėjo kaip epušės lapas.

– O mis Vansitat šiandien čia buvo?

– Taip. Ji pavadavo direktorę. Mis Balstroud išvykusi.

– Kas dar čia buvo? Kalbu apie mokytojas.

Mis Džonson minutėlę pagalvojo.

– Mis Vansitat, mis Čedvik, prancūzų mokytoja madmuazelė Blanš, mis Roven.

– Suprantu. Ką gi, norėčiau, kad nuvestumėte mane pas mis Čedvik.

Mis Čedvik sėdėjo krėsle savo kambaryje. Nors naktis buvo šilta, ji buvo įjungusi vieną elektrinį šildytuvą ir apsivyniojusi pledu kelius. Čedė atsuko išblyškusį veidą į inspektorių Kelsį.

– Ji negyva? Ji tikrai negyva? Nėra šansų, kad ji... kad ji išgyvens?

Kelsis lėtai pasukiojo galvą.

– Tai siaubinga, o dar mis Balstroud išvykusi, – ji apsipylė ašaromis. – Tai sugriaus mokyklą. Tai sužlugdys Medoubenką. Aš to nepakelsiu... Tikrai to neištversiu.

Kelsis atsisėdo greta.

– Žinau, – pasakė užjausdamas, – žinau. Jūs siaubingai sukrėsta, bet noriu, kad būtumėte drąsi, mis Čedvik, ir papasakotumėte man viską, ką žinote. Kuo greičiau sužinosime, kas tai padarė, tuo mažiau rūpesčių ir viešumo sulauksite.

– Taip, taip, suprantu. Matote, aš... aš nuėjau miegoti anksti, nes pagalvojau, kad būtų puiku nors kartą išsimiegoti. Bet negalėjau užmigti. Aš jaudinausi.

– Jaudinotės dėl mokyklos?

– Taip. Ir kad dingo Šaista. Paskui ėmiau galvoti apie mis Springer ir apie tai, ar... ar jos nužudymas paveiks tėvus, ir ar jie norės, kad kitą trimestrą mergaitės toliau čia

mokytųsi. Buvau baisiai nusiminusi dėl mis Balstroud. Juk ji įkūrė šią mokyklą. Tai buvo tikrai puikus pasiekimas.

– Žinau. Tęskite... Jūs nerimavote ir negalėjote užmigti?

– Taip, skaičiavau avis... Paskui atsikėliau, išgėriau aspirino ir nejučia atitraukiau lango užuolaidą. Net nežinau, kodėl. Gal dėlto, kad galvojau apie mis Springer. Ir tada, suprantate, ten pamačiau... pamačiau šviesą.

– Kokią šviesą?

– Šokčiojančią. Taip, tai turėjo būti žibintas. Tokia šviesa, kokią jau anksčiau mačiau su mis Džonson.

– Ta pati šviesa, ar ne?

– Taip. Taip manau. Gal kiek silpnesnė, nors nežinau.

– Taip. O tada?

– Tada, – mis Čedvik balsas staiga suskardėjo, – nutariau, kad šį kartą aš pamatysiu, kas ten ir ką daro. Tad atsikėliau, apsivilkau paltą, apsiaviau batus ir išbėgau iš namų.

– Nepagalvojote, kad reiktų ką nors pasikviesti eiti kartu?

– Ne. Nepagalvojau. Matote, aš taip skubėjau, ir taip bijojau, kad tas žmogus... kad ir kas jis būtų... paspruks.

– Taip. Tęskite, mis Čedvik.

– Ėjau taip greitai, kiek tik galėjau. Priėjau prie durų ant pirštų galų, tad galėjau pažvelgti vidun, ir niekas nebūtų girdėjęs, kad ateinu. Durys buvo pravertos, ir aš jas labai silpnai stumtelėjau. Apsižvalgiau, ir... ir ten ją pamačiau. Ji gulėjo kniūbsčia, negyva...

Ji ėmė visa tirtėti.

– Taip, taip, mis Čedvik, viskas gerai. Beje, ten buvo golfo lazda. Ar jūs ją atsinešėte? O gal mis Vansitat?

– Golfo lazda? – neaiškiai sumurmėjo mis Čedvik. – Negaliu prisiminti... O taip, manau, kad pasiėmiau ją koridoriuje. Pasiėmiau su savimi, jei kartais... Na, jei prireiktų ją panaudoti. Kai pamačiau Elinorą, tikriausiai išmečiau ją iš rankų. Tada kažkaip grižau į namą ir susiradau mis

Džonson... Oi! Negaliu to ištverti. Neištversiu... Galas Medoubenkui...

Mis Čedvik balse pasigirdo isterijos gaidelės. Mis Džonson žengtelėjo į priekį.

– Bet kas, užtikęs du lavonus, bus labai sukrėstas, – pasakė mis Džonson. – Ypač tokio amžiaus žmogus. Tikiuosi, nenorite daugiau jos klausinėti, ar ne?

Inspektorius Kelsis papurtė galvą.

Lipdamas laiptais žemyn, nišoje jis pastebėjo krūvą senų smėlio maišų ir kibirų. Matyt, jie čia buvo užsilikę iš anksčiau, bet jam į galvą šovė mintis, kad mis Vansitat tikriausiai užvožė vėzdu ne profesionalas. Kažkas pastatė, kas nenorėjo rizikuoti šauti antrą kartą, ir kas tikriausiai atsikratė tokio įkalčio kaip pistoleto po pirmosios žmogžudystės, pasirūpino nekaltai atrodančiu, bet mirtinu ginklu... ir gal net paskui jį tvarkingai padėjo į vietą!

16 SKYRIUS

Sporto paviljono mįslė

I

„Aš kraujuoju, bet nenusilenksiu", – sumurmėjo Adomas.

Jis žvelgė į mis Balstroud. Dar niekada gyvenime taip nesižavėjo moterimi. Ji sėdėjo rami ir nejudėdama, o jos gyvenimo darbas dužo į šipulius.

Retkarčiais suskambėdavo telefonas, ir tėvai pranešdavo, kad pasiima dar vieną mokinę.

Pagaliau mis Balstroud apsisprendė. Atsiprašiusi policijos pareigūnų, ji pasikvietė Aną Šeplend ir padiktavo trumputį kreipimąsi. Mokykla bus uždaryta iki trimestro pabaigos. Tėvai, kurie negalės laikyti savo mergaičių namie, galės jas palikti jos priežiūrai ir pamokos vyks toliau.

– Ar turi tėvų pavardžių ir adresų sąrašą? Ir jų telefono numerius?

– Taip, mis Balstroud.

– Tada pradėk nuo telefono. Paskui patikrink, kad spausdintas perspėjimas pasiektų visus.

– Gerai, mis Balstroud.

Ana Šeplend sustojo prie durų. Ji išraudo ir kalbėjo greitai:

– Atleiskite man, mis Balstroud. Tai ne mano reikalas... bet ar mes nepaskubėjome? Noriu pasakyti... po pirmojo panikos priepuolio, kai žmonės gerai pagalvos... jie tikrai nenorės atsiimti mergaičių.

Mis Balstroud ją atidžiai nužvelgė.

– Manai, kad per lengvai pasiduodu?

Ana išraudo.

– Žinau... Manote, kad elgiuosi akiplėšiškai. Bet... bet... Na, taip ir manau.

– Tu – kovotoja, mano vaikeli, ir aš tuo džiaugiuosi. Bet tu klysti. Aš nepasiduodu. Remiuosi žiniomis apie žmogiškąją prigimtį. Skatink žmones atsiimti vaikus, versk juos tą daryti, ir jie ne taip to norės. Jie apgalvos priežastis, dėl kurių jų vaikai galėtų pasilikti. Na, blogiausiu atveju, jie leis vaikams atvažiuoti kitą trimestrą... Jei bus kitas trimestras, – paniurusi pridūrė.

Ji pažiūrėjo į inspektorių Kelsį.

– Čia užduotis jums, – pasakė. – Išaiškinkite tas žmogžudystes, sugaukite nusikaltėlį ir mes išsilaikysime.

Tai išgirdęs, inspektorius Kelsis neapsidžiaugė.

– Darome viską, ką galime, – atsiliepė.

Ana Šeplend išėjo.

– Kompetetinga mergaitė, – tarė mis Balstroud. – Ir ištikima.

Tai buvo tarsi trumpas nukrypimas nuo temos. Tada ji puolė.

– Jūs neįsivaizduojate, kas nužudė abi mokytojas Sporto paviljone? O turėtumėte numanyti. Be to, tas pagrobimas peržengia visas ribas. Čia jau aš kalta. Mergaitė kalbėjo, jog kažkas nori ją pagrobti. O aš maniau, – Dieve atleisk man, – kad ji tiesiog trokšta pasipuikuoti. Dabar manau, kad ji buvo teisi. Tai, turbūt, buvo užuomina, ar įspėjimas... – ji nebaigė sakinio ir paklausė: – Neturite apie ją jokių žinių?

– Dar ne. Bet nemanau, kad dėl to reiktų labai nerimauti. Pranešėme Kriminaliniam skyriui. Tuo užsiima ir Ypatingasis skyrius. Jie turėtų surasti ją per dvidešimt keturias valandas, vėliausiai po trisdešimt šešių. Gerai, kad čia sala. Įspėti visi uostai, oro uostai. Be to, visuose rajonuose yra stebėjimo punktai. Iš tiesų, lengva ką nors pagrobti, tačiau paslėpti žmogų sunku. Mes ją surasime.

– Viliuosi, rasite gyvą, – niūriai pasakė mis Balstroud. – Rodos, susidūrėme su žmogumi, kuris nelabai brangina žmogaus gyvybę.

– Jie negrobtų jos, jei norėtų su ja susidoroti, – atsakė Adomas. – Tai galėjo padaryti ir čia.

Jis pajuto, kad šie žodžiai buvo nelaiku ištarti. Mis Balstroud pervėrė jį žvilgsniu.

– Viliuosi, taip ir bus, – šiurkščiai pasakė.

Suskambo telefonas. Mis Balstroud pakėlė ragelį.

– Taip?

Ji perdavė ragelį inspektoriui Kelsiui.

– Čia jums.

Adomas su mis Balstroud stebėjo jį. Jis niurzgėdamas kažką užsirašė, paskui pasakė:

– Supratau. Alderton Prajors. Volšyras. Taip, mes bendradarbiausime. Taip. Puiku. Tada aš tęsiu čia.

Jis padėjo ragelį, valandėlę stovėjo paskendęs mintyse. Paskui apsižvalgė.

– Šį rytą Jo Didenybė gavo šantažuojantį laišką. Atspausdintas nauja „Korona" mašinėle. Pašto ženklas iš Portsmauto. Lažinuosi, tai apgavystė.

– Kur ir kaip? – paklausė Adomas.

– Kryžkelėje už dviejų mylių nuo Alderton Prajors. Ten viržynė. Voką su pinigais padėti po akmeniu priešais kelio ženklą antrą valandą nakties.

– Kiek?

– Dvidešimt tūkstančių, – jis palingavo galva. – Tai mėgėjo darbas.

– Ką ruošiatės daryti? – paklausė mis Balstroud.

Inspektorius Kelsis pažiūrėjo į ją. Tarsi būtų jį kas pamainęs. Jis vėl buvo oficialus.

– Aš už tai neatsakau, madam, – atsakė. – Mes turime savo metodų.

– Tikiuosi, jums pasiseks, – tarė mis Balstroud.

– Turėtų būti lengva, – įsiterpė Adomas.

– Mėgėjiška? – mis Balstroud pakartojo jų pavartotą žodį. – Įdomu...

Paskui šiurkščiai pridūrė:

– O kaip mano darbuotojai? Ką daryti su jais? Pasitikėti ar ne?

Kadangi inspektorius Kelsis dvejojo, ji tęsė:

– Bijote, kad jei pasakysite man, ką įtariate, aš, kalbėdamasi su jais, išsiduosiu? Jūs klystate. To nebus.

– Nemanau, kad taip padarytumėte, – pradėjo Kelsis. – Tačiau negaliu nuneigti mažiausios galimybės. Neatrodo, kad kuris iš jūsų darbuotojų galėtų būti tas žmogus, kurio ieškome. Na, bent jau kol jų visų nepatikrinome. Ypač didelį dėmesį skyrėme naujokėms – madmuazelei Blanš, mis Springer ir jūsų sekretorei, mis Šeplend. Mis Šeplend praeitis visiškai aiški. Ji – atsistatydinusio generolo duktė, dirbo tose vietose, kur ir sakė, ir jos buvę darbdaviai ją giria. Be to, praėjusiai nakčiai ji turi alibi. Kai buvo nužudyta mis Vansitat, mis Šeplend sėdėjo su misteriu Denisu Ratbounu naktiniame klube. Juos abu ten gana gerai pažįsta, o misteris Ratbounas – nuostabus žmogus. Madmuazelės Blanš praeitį irgi patikrinome. Ji dėstė mokykloje Anglijos šiaurėje, dviejose mokyklose Vokietijoje, ir ją apibūdino kaip puikaus charakterio žmogų. Mums sakė, kad ji pirmos klasės mokytoja.

– Tik mūsų standartams netinka, – sušnypštė mis Balstroud.

– Jos biografijos faktus taip pat patikrinome. O mis Springer – daug neaiškesnis asmuo. Ji dirbo ten, kur ir sakė, tačiau nieko nežinome apie tuos laikotarpius, kai ji nedirbdavo.

– Bet kadangi ji buvo nužudyta, – pridūrė inspektorius, – tai ją reabilituoja.

– Sutinku, – sausai patvirtino mis Balstroud, – ir mis Springer, ir mis Vansitat *hors de combat** būti įtariamosiomis. Kalbėkime protingai. Ar madmuazelė Blanš, nepaisant jos nepriekaištingos reputacijos, vis dar įtariama tik todėl, kad gyva?

---

* Netinka (pranc.)

– Ji galėjo nužudyti abu kartus. Praėjusią naktį ji buvo čia, pastate, – paaiškino Kelsis. – Sakė, kad nuėjo miegoti anksti, miegojo ir nieko negirdėjo, kol nepasigirdo triukšmas. Niekas negali įrodyti priešingai. Prieš ją nieko neturime. Bet mis Čedvik įrodinėja, kad ji slapūnė.

Mis Balstroud nekantriai mostelėjo ranka.

– Mis Čedvik prancūzų mokytojos visada atrodo slapukautojos. Ji prieš jas nusistačiusi. – Žvilgtelėjo į Adomą. – Ką jūs manote?

– Manau, ji smalsuolė, – lėtai pradėjo Adomas. – Tai natūralu. O gal ir šis tas daugiau. Kol kas neapsisprendžiu. Ji man nepanaši į žudikę, bet ką gali žinoti?

– Būtent, – pritarė Kelsis. – Tarp mūsų yra žudikas, negailestingas žudikas, kuris nužudė du kartus, bet labai sunku patikėti, kad tai mokyklos darbuotojas. Mis Džonson praėjusią naktį nakvojo pas savo seserį Laimstoune, ji pas jus dirba jau septynetą metų. Mis Čedvik čia dirba nuo pat pradžių. Šiaip ar taip, jų neįtariame mis Springer nužudymu. Mis Rič dirba pas jus daugiau nei metus ir praėjusią naktį nakvojo už dvidešimties mylių nuo čia „Olton Greidž" viešbutyje, mis Bleik Litlporte svečiavosi pas draugus, mis Roven dirba pas jus metus, jos praeitis švari. Nuoširdžiai galiu pasakyti, kad ir tarp jūsų tarnų žudikų nematau. Jie visi vietiniai...

Mis Balstroud maloniai linktelėjo.

– Visai sutinku su jūsų išvadomis. Nors tai nedaug ką pasako, ar ne? Tad... – ji nutilo ir kaltindama nužvelgė Adomą. – Tikrai atrodo... Kad tai turite būti jūs.

Jis apstulbęs išsižiojo.

– Esate čia, – tęsė ji. – Laisvai ateinate ir išeinate... Sugalvojote šaunią pasakėlę, kuri pateisina jūsų buvimą čia. Praeitis tvarkinga, bet, žinote, jūs galite žaisti dvigubą žaidimą.

Adomas atsitokėjo.

– Na jau, mis Balstroud, lenkiu galvą prieš jus, – susižavėjęs pasakė. – Jūs apie viską pagalvojate!

II

– Gerasis Dieve! – sukliko misis Satklif prie pusryčių stalo. – Henri!

Ji ką tik atsivertė laikraštį.

Sutuoktinius skyrė platus stalas, nes savaitgalio svečiai dar nepasirodė.

Misteris Satklifas buvo atsivertęs laikraštį ties finansų puslapiu ir, įsigilinęs į vertybinių popierių analizę, neatsiliepė.

– Henri!

Jį pasiekė garsus šūksnis. Jis išsigandęs pakėlė galvą.

– Kas atsitiko, Džoana?

– Kas atsitiko? Dar viena žmogžudystė! Medoubenke! Dženiferės mokykloje.

– Ką? Nagi, leisk pažiūrėti!

Nepaisydamas žmonos pastabos, kad ši žinia bus ir jo laikraštyje, misteris Satklifas pasilenkė per stalą ir išplėšė jį iš žmonos rankų.

– Mis Elinora Vansitat... Sporto paviljonas... Ta pati vieta, kur mis Springer, fizinio lavinimo mokytoja... Hm... Hm...

– Negaliu tuo patikėti! – aimanavo misis Satklif. – Medoubenkas. Tokia išskirtinė mokykla. Kilmingieji ir kiti...

Misteris Satklifas sulankstė laikraštį ir nusviedė jį ant stalo.

– Reikia padaryti štai ką, – pasakė. – Vyksti ten ir parsiveži Dženiferę.

– Manai, kad turėčiau ją atsiimti?

– Tą ir sakau.

– Nemanai, kad bus per daug drastiška? Po to, kai Rozamunda buvo tokia gera ir sugebėjo ją ten įkišti?

– Tu ne vienintelė atsiimsi savo dukrą. Tavo brangiajame Medoubenke netrukus atsiras daug tuščių vietų.

– O, Henri, tu taip manai?

– Taip. Ten vyksta labai negeri dalykai. Ką mes su ja darysime?

– Atiduosime į vidurinę mokyklą. Ten nebūna žmogžudysčių.

– O, Henri, bet gi pasitaiko. Negi neprisimeni? Buvo berniukas, kuris vienoje mokykloje nušovė gamtos mokytoją. Apie tai rašė praėjusios savaitės „Pasaulio žinios".

– Nežinau, kur eina Anglija, – atsiduso misteris Satklifas ir, piktai nusviedęs servetėlę ant stalo, išėjo iš kambario.

III

Adomas liko vienas Sporto paviljone... Mikliais pirštais apčiupinėjo visų spintelių daiktus. Nebuvo panašu, kad jis ką nors ras, ko nerado policija, bet juk niekada negali būti tikras. Kaip sakė Kelsis, visų departamentų metodai truputį skiriasi.

Kas gi sieja šį prabangų šiuolaikinį pastatą su staigiomis smurtinėmis mirtimis? Pasimatymo versiją reikia atmesti. Niekas neskirs pasimatymo antrą kartą toje pačioje vietoje, kurioje nužudytas žmogus. Vadinasi, ten yra kažkas, ko visi ieško. Vargu ar *cache** su brangakmeniais. Tai atrodė neįmanoma. Čia nėra slėptuvių ar netikrų stalčių. Spintelių turinys buvo apgailėtinai paprastas. Mergaitės turėjo paslapčių, bet tai mokyklos gyvenimo paslaptys. Aktorių nuotraukos, cigarečių pakeliai, pigios knygiūkštės. Jis vėl grįžo prie Šaistos spintelės. Mis Vansitat nužudė, klūpančią prie jos. Ką ji tikėjosi ten rasti? Ir ar rado? O gal jos žudikas tą daiktą ištraukė iš negyvėles rankos ir išsmuko iš pastato, vos nesusidurdamas su mis Čedvik?

Tokiu atveju nieko gero. Jei kas ir buvo, tai dingo.

---

* Slapta vieta (pranc.)

Žingsniai lauke pažadino jį iš susimąstymo. Kai Džulija Apdžon neryžtingai įėjo pro duris, jis stovėjo ir degėsi cigaretę kambario viduryje.

– Ko nors ieškote, mis? – paklausė Adomas.

– Norėjau sužinoti, ar galiu pasiimti savo teniso raketę.

– Kodėl gi ne, – atsakė Adomas. – Policijos konsteblis mane čia paliko, – pamelavo. – Dėl kažko nulėkė į nuovadą. Liepė stovėti, kol grįš.

– Pažiūrėti, ar jis grįš, – pasakė Džulija.

– Policijos konsteblis?

– Ne. Žudikas. Juk jie grįžta, ar ne? Grįžta į nusikaltimo vietą. Turi taip elgtis! Tai neįveikiamas potraukis.

– Gal jūs ir teisi, – atsakė Adomas. Jis pažiūrėjo į rakečių eiles stovuose. – Kuri jūsiškė?

– Po A raide, – tarė Džulija. – Dešinėje tolimiausia. Ant jų yra mūsų pavardės, – paaiškino ji, rodydama į užrašą, kai jis padavė raketę.

– Šio to mačiusi, – tarė Adomas. – Bet kadaise buvo gera raketė.

– Gal galiu paimti ir Dženiferės Satklif? – paprašė Džulija.

– Nauja, – susižavėjo Adomas, padavęs ją.

– Naujutėlė, – pritarė Džulija. – Ją tik vakar jai atsiuntė teta.

– Pasisekė mergaitei.

– Jai reikėjo naujos raketės. Ji puikiai žaidžia tenisą. Ištobulino smūgį kaire ranka. – Ji apsižvalgė. – Kaip manote, ar jis sugrįš?

– Kas? A, žudikas? Ne, nemanau. Tai būtų rizikinga, ar ne?

– Nemanote, kad žudikai jaučia, jog privalo grįžti?

– Nebent jei palieka ką nors, ką reikia paimti.

– Turite galvoje įkalčius? Norėčiau surasti įkaltį. Ar policija nors vieną rado?

– To jie man nepasakytų.

– Ne. Tikriausiai ne... Ar jūs domitės nusikaltimu?

Ji pažvelgė į jį. Jos žvilgsnį jis atlaikė. Ji dar visai vaikas. Jai turbūt tiek pat metų, kaip ir Šaistai, bet jos akyse nėra nieko, išskyrus susidomėjimą.

– Na... manau... tam tikra prasme mes visi domimės.

Džulija pritardama linktelėjo.

– Taip. Aš irgi taip manau... Prisigalvojau visokių versijų, bet dauguma iš jų labai nerealios. Nors tai ir gana smagu.

– Jūs nemėgote mis Vansitat?

– Nedaug apie ją galvojau. Ji buvo visai nieko. Truputi panaši į Bulių... mis Balstroud... bet ne tokia, kaip ji. Tarsi karikatūra. Nors gaila, kad ji žuvo.

Ji išėjo, nešdamasi abi raketes.

Adomas vėl ėmė dairytis po paviljoną.

– Po velnių, kas čia galėjo būti? – sumurmėjo.

IV

– O viešpatie, – Dženiferė neatmušė Džulijos smūgio. – Juk tai mama.

Dvi mergaitės atsisuko pažiūrėti į suplukusią misis Satklif, lydimą mis Rič.

– Vėl kils sąmyšis, – atsiduso Dženiferė. – Vis tos žmogžudystės. Tu laiminga, Džulija, kad tavo motina važinėja autobusu Kaukazo keliais.

– Dar yra teta Izabelė.

– Tetos taip nesirūpina. Sveika, mama, – pridūrė ji, kai priėjo misis Satklif.

– Tučtuojau eik ir susikrauk savo daiktus, Dženifere. Vešiuosi tave su savimi.

– Namo?

– Taip.

– Bet... juk ne visam laikui?

– Taip.

– Tu negali taip elgtis... tikrai... Aš jau puikiai žaidžiu tenisą. Tikriausiai laimėsiu vienetus, o mes su Džulija galime laimėti ir dvejetus, nors tikriausiai to nebus.

– Šiandien važiuoji su manimi namo.

– Kodėl?

– Neklausinėk.

– Turbūt todėl, kad nužudytos mis Springer ir mis Vansitat. Bet juk mergaičių niekas nežudo. Tikriausiai to ir nenori daryti. O Sporto dienos – po trijų savaičių. Manau, kad laimėsiu trišuolio rungtį, be to, gal ir barjerinį bėgimą.

– Nesiginčyk su manimi, Dženifere. Šiandien grįžti su manimi. To reikalauja tavo tėvas.

– Bet, mama...

Įnirtingai ginčydamasi Dženiferė nuėjo namo link su motina.

Staiga ji atšoko nuo jos ir grįžo į teniso aikštelę.

– Sudie, Džulija. Rodos, mama kaip reikiant įsisiautėjo. Turbūt, ir tėvelis. Juk tai šlykštu, ar ne? Sudie, aš tau rašysiu.

– Aš irgi tau rašysiu ir papasakosiu, kas čia vyksta.

– Tikiuosi, kad jie nenužudys Čedės. Geriau būtų madmuazelė Blanš, kaip tu manai?

– Taip. Be jos mes lengvai apsieitume. Klausyk, nepastebėjai, koks pajuodęs mis Rič veidas?

– Ji nė žodžio nepasakė. Įtūžusi, kad mama atvažiavo manęs išsivežti.

– Gal ji ją sulaikys. Juk ji labai valinga, ar ne? Ne tokia, kaip kiti.

– Ji man kažką primena, – tarė Dženiferė.

– Nemanau, kad ji ką nors primintų. Ji visada keičiasi.

– O, taip. Ji keičiasi. Turiu galvoje jos išvaizdą. Bet ta moteris, kurią pažinojau, buvo storulė.

– Neįsivaizduoju storos mis Rič.

– Dženifere! – šūktelėjo misis Satklif.

– Manau, kad tėvai įkyrūs, – piktai pasakė Dženiferė. – Vis nepagrįstai jaudinasi. Dėl niekų. Tikiuosi, kad tu laiminga, jog...

– Žinau. Jau sakei. Bet kaip tik šį akimirksnį norėčiau, kad mama būtų kur kas arčiau, ne Anatolijoje.

– Dženifere...

– Einu...

Džulija lėtai pasuko Sporto paviljono link. Jos žingsniai vis lėtėjo ir lėtėjo. Galiausiai ji sustojo. Stovėjo susiraukusi ir susimąsčiusi.

Suskambo varpas priešpiečiams, bet vargu, ar ji girdėjo. Ji spoksojo į raketę, kurią laikė rankoje. Žengė porą žingsnių takeliu, paskui atsisuko ir ryžtingai nužingsniavo namo link. Pro paradines duris ji įėjo į vidų, nors tai ir buvo draudžiama, tačiau taip ji išvengė susitikimo su kitomis mergaitėmis. Koridorius buvo tuščias. Ji užbėgo laiptais į savo kambarėlį, skubiai apsižvalgė, pakėlė lovos čiužinį, pakišo po juo raketę. Tada greitai susilygino plaukus ir neskubėdama nulipo laiptais žemyn į valgomąjį.

17 SKYRIUS

Aladino urvas

I

Tą vakarą mergaitės, baigusios vakarieniauti, išsiskirstė po miegamuosius tyliau nei paprastai. Pirma, jų buvo daug mažiau. Maždaug trisdešimt išvažiavo namo. Likusios į įvykius reagavo skirtingai. Kai kurios susijaudinusios kikeno ir nervingai drebėjo, dar kitos buvo ramios ir susimąsčiusios.

Džulija neskubėdama užkopė laiptais į viršų. Ji nuėjo į savo kambarį ir užsidarė duris. Stovėjo jo viduryje, klausydamasi šnabždesių, kikenimo, žingsnių ir linkėjimų gerai išsimiegoti. Pasidarė tylu... Na, beveik tylu. Tolumoje girdėjosi tylūs balsai, kažkas vaikščiojo į vonią ir iš jos.

Ant durų nebuvo spynos. Džulija pristūmė prie jų kėdę, o jos atlošą pakišo po rankena taip, kad durų nebūtų galima atidaryti. Šitaip nepastebėtas neįeis niekas. Bet tikriausiai niekas čia ir neužsuks. Mergaitėms buvo griežtai uždrausta vaikščioti vienai pas kitą, čia užeiti galėdavo tik mis Džonson, ir tai tik tada, jei kuri mergaičių susirgdavo.

Džulija priėjo prie savo lovos, pakėlė čiužinį ir pagrabaliojo po juo. Išsitraukė teniso raketę. Akimirką stovėjo, laikydama ją rankoje. Nieko nelaukdama, nutarė ją dabar apžiūrėti. Šviesa, sklindanti pro durų apačią, galėtų patraukti dėmesį tada, kai reikės išjungti visas lempas. Šviesą galima deginti iki pusės vienuoliktos, jei nori nusirengti ar paskaityti lovoje.

Ji stovėjo ir spoksojo į raketę. Argi galima ką nors paslėpti joje?

– Matyt, kad galima, – sušnibždėjo Džulija. – Galima. Įsilaužimas į Dženiferės namus, moteris, kuri papasakojo tą kvailą pasakėlę apie naują raketę...

„Tik Dženiferė galėtų tuo patikėti", pašaipiai pagalvojo Džulija.

Ne, tai buvo „naujos lempos už senas", kaip pasakoje apie Aladiną, ir tai reiškė, kad ši raketė kažkuo ypatinga. Dženiferė su Džulija niekada niekam neprasitarė, kad jos susikeitė raketėmis... Na, bent jau ji niekam nepasakojo.

O gal iš tiesų šios raketės visi ieškojo Sporto paviljone? Jei taip, tada – kodėl! Ji atidžiai ją apžiūrėjo. Raketė niekuo nesiskyrė nuo kitų. Tai buvo geros kokybės raketė, gerokai padėvėta, tačiau perstyguota. Dženiferė skundėsi, kad ji išbalansuota.

Tik teniso raketės kote galėtum ką nors paslėpti. Be abejo, jį galima panaudoti kaip slėptuvę. Tai skambėjo gana nerealiai, bet tai įmanoma. O jei į kotą kažkas įdėta, tai ir raketė išsibalansuoja.

Kotas aptrauktas oda. Užrašai ant jos seniai nusitrynę. Oda, be abejo, priklijuota. O jei ją nuplėšus? Džulija atsisėdo prie tualetinio stalelio ir ėmė ją lupti peiliuku. Pagaliau jai pavyko nuplėšti visą odą. Po ja – plonas medis. Bet čia kažkas ne taip. Matosi sudūrimas. Džulija įbedė peiliuką. Tačiau jo ašmenys linko. Nagų žirklutės, pasirodo, tiko labiau. Pagaliau jai pavyko praskėsti medį. Į akis krito sumaigyti raudoni ir mėlyni gumuliukai. Džulija atidžiau įsižiūrėjo. Plastilinas! Bet juk rakečių kotuose nebūna plastilino? Ji tvirtai suspaudė žirklutes ir ėmė jį krapštyti. Jis kažką dengė. Kažką panašaus į sagas ar akmenukus.

Ji dar energingiau kibo į plastiliną.

Staiga kažkas išriedėjo ant stalo... paskui dar kažkas. Visa krūva jai dar nematytų daikčiukų.

Džulija atšlijo ir žioptelėjo.

Ji negalėjo atitraukti akių...

Šviesa žybčiojo akmenukuose. Raudoni, žali, tamsiai mėlyni ir beprotiškai balti...

Tą akimirką Džulija tarsi subrendo. Ji jau nebebuvo vaikas. Ji tapo moterimi. Moterimi, žvelgiančia į brangakmenius...

Jos vaizduotė įsiliepsnojo. Aladino urvas... Margarita ir jos dėžutė su brangenybėmis... (Praėjusią savaitę Kovent Gardense jos matė „Faustą")... Lemtingi brangakmeniai... Vilties deimantas... Romantika... Ji pati su juoda aksomine suknele ir žibančiu vėriniu...

Džulija sėdėjo, rijo akimis tą lobį ir svajojo... Paimdavo akmenį į ranką, žvelgė, kaip ugninga šviesa slysta per jį tarsi upokšnis, lyg žibanti stebuklų ir džiaugsmo srovė.

Staiga kažkoks garsas ją gražino į tikrovę.

Ji sėdėjo, mėgindama blaiviai mąstyti ir nutarti, ko dabar imtis. Tas silpnas garsas ją išgąsdino. Ji sužėrė akmenis į krūvelę, nusinešė juos prie kriauklės, sudėjo į plastmasinį maišelį muilui, o ant viršaus užmetė savo kempinę bei nagų šepetėlį. Tada grįžo prie teniso raketės, sugrūdo atgal į ją plastiliną, uždėjo medinį viršelį ir pamėgino vėl apvilkti kotą oda. Viršuje ji rietėsi, bet jai pavyko suklijuoti ją siauromis pleistro juostelėmis.

Baigta. Raketė atrodė taip, kaip anksčiau, o svoris beveik nepasikeitė. Ji apžiūrėjo ją, paskui atsargiai padėjo ant kėdės.

Pažiūrėjo į savo gražiai paklotą ir jos laukiančią lovą. Nenusirengė. Atsisėdo ir ėmė klausytis. Kokie gi ten žingsniai aidi už durų?

Staiga ją apėmė baimė. Du žmonės jau nužudyti. Jei kas nors sužinos, ką ji rado, nužudys ir ją.

Kambaryje stovėjo sunki ąžuolinė komoda su stalčiais. Jai pavyko ją pristumti prie durų. Mergaitė gailėjosi, kad Medoubenke neįprasta rakinti durų. Ji priėjo prie lango ir jį užsklendė. Šalimais neaugo joks medis, joks vijoklis. Abejojo, ar kas nors galėtų užsliuogti šiuo keliu, bet tuoj nusprendė nepalikti ir tokios galimybės.

Žvilgtelėjo į mažutį laikroduką. Pusė vienuoliktos. Ji išjungė šviesą. Niekas nepastebės ko nors neįprasto. Truputį atitraukė lango užuolaidas. Švietė pilnatis, ir aiškiai matėsi durys. Ji prisėdo ant lovos krašto. Rankoje laikė sunkų batą.

– Jei kas nors mėgins įeiti, – šnibždėjo Džulija, – pilsiu į sieną iš visų jėgų. Marija King gyvena už sienos, ir kilęs triukšmas ją pažadins. Be to, rėksiu kiek tik leis gerklė. Tada, jei subėgs žmonės, pasakysiu, kad sapnavau košmarą. Jie bet kam gali pasivaidenti po tokių įvykių.

Ji vis dar sėdėjo. Bėgo laikas. Tada ji išgirdo... tylius žingsnius koridoriuje. Išgirdo, kaip jie sustojo prie jos durų. Ilgai buvo tylu, paskui lėtai pasisuko durų rankena.

Ar jau laikas klykti? Dar ne.

Kažkas stumtelėjo duris... vos vos, bet komoda jas sulaikė. Žmogus už durų, matyt, sutriko.

Vėl tyla... Paskui beldimas, labai tylus beldimas į duris.

Džulija sulaikė kvapą. Tyla, paskui vėl beldimas... bet vis dar tylus ir neaiškus.

„Aš miegu, – pagalvojo Džulija. – Miegu ir nieko negirdžiu".

Kas stovi už durų ir beldžiasi į jas vidury nakties? Jei tai žmogus, turintis teisę belstis, jis šūktelėtų, klebentų rankeną, keltų triukšmą. Bet šis žmogus tyli...

Ilgai sėdėjo Džulija. Beldimas nepasikartojo, rankena nejudėjo. Tačiau Džulija vis dar sėdėjo įsitempusi ir budri.

Taip ji prakiūtojo kelias valandas. Nepajuto, kaip ją suėmė miegas. Kai suskambo mokyklos varpas, ji gulėjo nepatogiai susirietusi kojūgalyje.

II

Po pusryčių mergaitės užlipo į viršų, pasiklojo lovas, nulipo žemyn į didįjį koridorių pasimelsti, paskui išsiskirstė po įvairias klases.

Po paskutinės pamokos, kai mergaitės lakstė į visas puses, Džulija įėjo į klasę, paskui pro šonines duris išsprūdo laukan, prisijungė prie grupės, vaikštančios aplink namą, nėrė už rododendro, dar kelis kartus pasislapstė už krūmų, kol pagaliau atsidūrė prie sienos, supančios mokyklą.

Čia augo liepa, kurios šakos beveik siekė žemę. Džulija lengvai užsiropštė į medį. Ji visada mokėjo tai daryti. Lapai visiškai paslėpė ją. Ji sėdėjo, retkarčiais užmesdama akį į laikrodį. Buvo įsitikinusi, kad kurį laiką jos niekas nepasiges. Juk dabar čia tokia betvarkė, trūksta dviejų mokytojų, ir daugiau nei pusė mergaičių išvažiavo namo. Tai reiškė, kad visos pamokos vyksta stichiškai, ir niekas, aišku, nepastebės Džulijos Apdžon iki priešpiečių, o tada...

Džulija vėl žvilgtelėjo į laikrodį, lengvai nusliuogė medžiu iki sienos, apžergė ją ir nušoko kitoje pusėje. Už šimto jardų buvo autobuso stotelė, autobusas turėjo atvažiuoti po kelių minučių. Kai jis atvyko, Džulija šūksniu jį sustabdė ir įlipo. Atsisėdusi užsidėjo fetrinę skrybėlaitę, kurią išsitraukė iš po medvilninio švarkelio. Jos plaukai buvo kiek išsitaršę. Išlipo stotyje, paskui persėdo į traukinį, judantį Londono kryptimi.

Jos kambaryje prie kriauklės gulėjo žinutė, skirta mis Balstroud.

„Brangioji mis Balstroud,

manęs niekas nepagrobė ir aš nepabėgau, tad nesijaudinkite. Grįšiu, kai tik galėsiu.

Nuoširdžiai jūsų, Džulija Apdžon".

III

228-ajame Vaithaus Menšenz name Džordžas, Erkiulio Puaro tarnas, atidarė duris ir kiek nustebęs žvilgtelėjo į mokinukę purvinu veidu.

– Norėčiau pamatyti mesjė Erkiulį Puaro.

Džordžas tylėdamas žiūrėjo į ją.

– Misteris Puaro nieko nepriima iš anksto nesusitarus, – pagaliau pasakė.

– Bijau, kad negalėsiu tiek laukti. Tikrai dabar turiu jį pamatyti. Kalbėsiu apie kelias žmogžudystes ir apiplėšimą. Tai skubu.

– Tuojau pasiteirausiu, – tarė Džordžas, – ar misteris Puaro jus priims.

Jis paliko ją koridoriuje ir nuėjo pasitarti su savo šeimininku.

– Sere, jauna ledi, skubiai nori jus matyti.

– Iš tiesų? – paklausė Erkiulis Puaro. – Bet kartais neįmanoma visko paskubinti.

– Taip jai ir pasakiau, sere.

– Kas ta jauna ledi?

– Sere, ji labiau primena mažą mergaitę.

– Maža mergaitė? Jauna ledi? Džordži, juk tai ne vienas ir tas pats.

– Bijau, kad nesupratote manęs, sere. Ji maža mokyklinio amžiaus mergaitė. Bet, nors jos švarkelis purvinas ir suplėšytas, ji, be abejonės, jauna ledi.

– Taiklus socialinis apibūdinimas.

– Ji nori su jumis pakalbėti dėl kelių žmogžudysčių ir apiplėšimo.

Puaro antakiai pakilo.

– Kelios žmogžudystės ir apiplėšimas. Originalu. Atvesk mažąją mergaitę... jaunąją ledi.

Truputį drovėdamasi, Džulija įėjo į kambarį. Ji kalbėjo mandagiai ir natūraliai.

– Laba diena, mesjė Puaro. Aš esu Džulija Apdžon. Manau, jūs pažįstate gerą mamytės draugę misis Samerheis. Praėjusią vasarą jūs svečiavomės pas ją, ir ji daug apie jus kalbėjo.

– Misis Samerheis... – Puaro mintimis nuklydo į kaimą, paskui užlipo į kalvą ir prisiminė jos viršuje esantį namą. Atmintyje iškilo žavus strazdanotas veidas, sofa su sulūžusiomis spyruoklėmis, daugybė šunų ir kitų dalykų, kartu ir malonių, ir nemielų.

– Morina Samerheis, – ištarė jis. – Ak, taip.

– Vadinu ją teta Morina, nors ji ir nėra mano teta. Ji pasakojo mums, koks esate nuostabus. Taip pat, kad išgelbėjote žmogų, kuris sėdėjo kalėjime ir buvo kaltinamas nu-

žudymu. Kai jau nebegalėjau suvokti, ką man daryti ir pas ką eiti, prisiminiau jus.

– Man didelė garbė, – rimtai pasakė Puaro.

Jis pastūmė jai kėdę.

– O dabar pasišnekėsime, – tarė. – Džordžas, mano tarnas, pranešė, kad norėjai pasitarti su manimi dėl apiplėšimo ir kelių žmogžudysčių... Vadinasi, buvo ne viena žmogžudystė?

– Taip, – atsakė Džulija. – Mis Springer ir mis Vansitat. Be to, dar pagrobė mergaitę, bet nemanau, kad tai mano reikalas.

– Tu sudominai mane, – įsiterpė Puaro. – Kur vyksta visos šios paslaptingos istorijos?

– Mano mokykloje... Medoubenke.

– Medoubenke!– šūktelėjo Puaro. – Aha, – jis ištiesė ranką ir paėmė sulankstytą laikraštį. Išskleidė ir, linkčiodamas galva, permetė akimis pirmąjį puslapį.

– Pradedu suprasti, – pasakė. – Dabar papasakok man, Džulija, viską nuo pradžios iki galo.

Džulija viską papasakojo. Tai buvo gana ilga ir išsami istorija, bet ji pasakojo aiškiai, nuolat sugrįždama prie tų faktų, kuriuos ji pamiršdavo.

Dabar ji kalbėjo apie praėjusią naktį, kai ėmė apžiūrinėti teniso raketę savo miegamajame.

– Matote, pamaniau, kad tai panašu į Aladiną... naujos lempos už senas... ir kad toje teniso raketėje turi kas nors būti.

– Ten kažkas buvo?

– Taip.

Be jokio suvaidinto kuklumo Džulija pasikėlė sijonėlį, atraitojo kelnaites beveik iki šlaunies ir parodė daiktą, kuris tarsi karštas kompresas, buvo pritvirtintas pleistru prie viršutinės jos kojos dalies.

Aikčiodama nuplėšė pleistrą ir išlaisvino „kompresą". Puaro pamatė paketėlį, suvyniotą į pilką plastmasinį maiše-

lį. Džulija jį išvyniojo ir tylėdama išpylė krūvelę žibančių brangakmenių ant stalo.

– *Nom d'un nom d'un nom!*[*] – persigandęs sužiopčiojo Puaro.

Jis paėmė juos, pavartė rankose.

– Nom d'un nom d'un nom! Betgi jie tikri! Nepadirbti!

Džulija linktelėjo.

– Manau, kad taip. Dėl jų žmonės nežudytų viens kito, jei jie būtų padirbti, ar ne? Kiek suprantu, žmonės žudomi būtent dėl šių!

Staiga, kaip atsitiko ir praėjusią naktį, vaiko akimis vėl pažvelgė moteris.

Puaro atidžiai pažiūrėjo į ją ir linktelėjo.

– Taip... tu supranti... Jie tave keri. Tau jie negali būti vien gražūs spalvoti žaisliukai... O gaila.

– Juk tai brangakmeniai! – apimta ekstazės, šūktelėjo Džulija.

– Sakai, juos radai teniso raketėje?

Džulija baigė pasakoti.

– Viską pasakei?

– Manau, kad taip. Gal kai kur kiek pagražinau. Esu linkusi tą daryti. O Dženiferė, mano geriausia draugė, elgiasi atvirkščiai. Ji pačius žaviausius nuotykius gali išpasakoti nuobodžiai, – ji vėl žvilgtelėjo į blyksinčią krūvelę. – Mesje Puaro, kam jie priklauso?

– Turbūt bus nelengva tą nustatyti. Bet jie nepriklauso nei tau, nei man. Dabar turime nuspręsti, ką darysime toliau.

Džulija nekantraudama žiūrėjo į jį.

– Tu palieki juos man? Gerai.

Erkiulis Puaro užsimerkė. Paskui staiga pravėrė akis ir, skubiai berdamas žodžius, tarė:

– Berods, tai atvejis, kai negaliu tupėti savo kėdėje, nors tą mėgstu. Visur turi būti sava tvarka ir savi metodai.

---

[*] Po velnių, po velnių! (pranc.)

Bet šioje istorijoje, kurią man papasakojai, jokios tvarkos ir metodų nėra. Taip yra todėl, kad čia susikerta daug skirtingų gijų. Jos visos susipina vienoje vietoje, Medoubenke. Skirtingi žmonės su skirtingais tikslais ir skirtingais interesais... visi atsiduria Medoubenke. Todėl aš irgi vykstu į Medoubenką. O dėl tavo... kur yra tavo motina?

– Mamytė išvažiavo autobusu į Anatoliją.

– Aha, tavo motina išvažiavo į Anatoliją. *Il ne manquait que ca!** Taip, kuo puikiausiai įsivaizduoju ją kaip misis Samerheis draugę! Sakyk, tau patiko pas ją svečiuotis?

– O taip, buvo labai smagu. Ji laiko keletą mielų šunų.

– Taip, jų šunis gerai pamenu.

– Jie tarsi pantomimoje šokinėja pro langus.

– Tu teisi! O maistas? Tau patiko maistas?

– Na, kartais valgiai būdavo keistoki, – pripažino Džulija.

– Iš tiesų keistoki.

– Bet teta Morina kepa skanutėlius omletus.

– Ji kepa skanutėlius omletus, – patenkintas pakartojo Puaro ir atsiduso.

– Tada Erkiulio Puaro gyvenimas turi prasmę, – pasakė jis. – Tai aš išmokiau tavo tetą Moriną kepti omletus. – Jis pakėlė telefono ragelį.

– Dabar paskambinsime tavo mokyklos direktorei, kad esi saugi, ir pranešiu jai, kad su tavimi atvykstu į Medoubenką.

– Ji žino, kad man nieko neatsitiko. Palikau raštelį, kad nesu pagrobta.

– Šiaip ar taip, bet su ja pakalbėsiu.

Po kurio laiko jį sujungė ir pranešė, kad mis Balstroud klauso.

– Aha, mis Balstroud? Vadinuosi Erkiulis Puaro. Pas mane sėdi jūsų mokinė Džulija Apdžon. Prašyčiau atsiųsti automobilį mūsų paimti. Be to, informuokite bylą tiriantį

---

* To dar betrūko! (pranc.)

policininką, kad paketas su brangenybėmis saugiai guli banke.

Jis padėjo ragelį ir pažvelgė į Džuliją.

– Ar norėtum *sirop**? – pasiūlė.

– Auksinio sirupo? – abejodama paklausė Džulija.

– Ne, vaisių sulčių sirupo. Juodųjų serbentų, aviečių, *groseille***... O gal raudonųjų serbentų?

Džulija nutarė paragauti raudonųjų serbentų sirupo.

– Bet juk brangakmeniai dar ne banke, – pasakė ji.

– Netrukus jie bus ten, – atsakė Puaro. – Būtų geriau, jei kiekvienas, kuris ką nors nugirs Medoubenke ar ką nors kam pasakys, manytų, jog tu daugiau jų neturi. O kad paimtum brangenybes iš banko, reikia laiko ir įrangos. Man labai nepatiktų, jei kas nutiktų tau, mano vaikeli. Turiu pripažinti, labai vertinu tavo drąsą ir išradingumą.

Džulija buvo patenkinta, bet susidrovėjusi.

---

* Sirupas (pranc.)

** Agrastų (pranc.)

18 SKYRIUS

Konsultacija

I

Erkiulis Puaro buvo iš anksto pasiruošęs paneigti nuomonę prieš pagyvenusius užsieniečius smailiais odiniais batais ir didžiuliais ūsais. Bet šįkart nustebo. Mis Balstroud jį pasitiko labai maloniai. Be to, ji viską apie jį žinojo.

– Mesjė Puaro, labai gražiai pasielgėte, kad greitai paskambinote ir mus nuraminote, – prabilo ji. – Žinai, Džulija, per priešpiečius tavęs nepasigedome, – pridūrė ji, atsisukdama į mergaitę. – Ši rytą išvyko tiek daug mergaičių, ir prie stalo buvo tiek tuščių vietų, kad manau, galėjo prapulti pusė mokinių, ir nekiltų jokio triukšmo. Mus visus dabar tiesiog slegia tokia neįprasta aplinka, – paaiškino ji Puaro. – Užtikrinu jus, nesame tokie apsileidę. Kai mums paskambinote, – tęsė ji, – nuėjau į Džulijos kambarį ir radau jos paliktą raštelį.

– Nenorėjau, kad pagalvotumėte, jog mane pagrobė, mis Balstroud, – paaiškino Džulija.

– Vertinu tokį tavo poelgį, bet, manau, galėjai man pasakyti, ką ruošiesi daryti, Džulija.

– Pamaniau, kad geriau nereikia, – pasakė Džulija ir nelauktai pridūrė: – „*Les oreilles ennemies nous ecoutent**".

– Rodos, madmuazelė Blanš nedaug tenuveikė, tobulindama tavo tartį, – šyptelėjo mis Balstroud. – Bet aš tavęs neplūstu, Džulija. – Ji atsigręžė į Puaro. – Dabar, jei leisite, norėčiau išgirsti, kas nutiko.

– Leisite? – pasiteiravo Erkiulis Puaro. Jis perėjo per kambarį, atidarė duris ir apsižvalgė. Paskui jas garsiai užtrenkė. Grįžo švytėdamas.

---

* Priešų ausys mus apsupo (pranc.)

– Mes vieni, – paslaptingai pasakė. – Galime tęsti.

Mis Balstroud pažiūrėjo į jį, paskui į duris, paskui vėl į Puaro. Jos antakiai pakilo. Jis ramiai atlaikė jos žvilgsnį. Labai lėtai mis Balstroud linktelėjo. Paskui pasakė:

– Nagi, Džulija, papasakok viską.

Džulija pradėjo. Apie pasikeitimą teniso raketėmis, apie paslaptingąją moterį. Ir pagaliau apie užtiktą lobį teniso raketėje. Mis Balstroud atsisuko į Puaro. Šis pritardamas linktelėjo.

– Madmuazelė Džulija teisingai viską papasakojo, – tarė jis. – Prisiėmiau atsakomybę už tai, ką ji man atnešė. Tie daiktai saugiai padėti banke. Manau, kad daugiau neteks laukti bjaurių įvykių.

– Suprantu, – tarė mis Balstroud. – Taip, suprantu... – ji valandėlę patylėjo, paskui pridūrė: – Kaip manote, ar protinga čia palikti Džuliją? Gal geriau, jei ji išvyktų pas savo tetą į Londoną?

– Prašau, leiskite man čia pasilikti, – ėmė maldauti Džulija.

– Tu čia laiminga? – pasiteiravo mis Balstroud.

– Myliu šią vietą, – atsakė Džulija. – Be to, čia vyksta tokie įdomūs dalykai.

– Tai nepriimtina Medoubenkui, – sausai atšovė mis Balstroud.

– Manau, kad čia Džulijai negresia joks pavojus, – tarė Erkiulis Puaro ir vėl pažiūrėjo į duris.

– Suprantu, – linktelėjo mis Balstroud.

– Vis dėlto reikia elgtis apdairiai, – tarė Puaro. – Tu moki elgtis apdairiai? – paklausė, įbedęs akis į Džuliją.

– Mesjė Puaro nori pasakyti, kad privalai laikyti liežuvį už dantų, – paaiškino mis Balstroud. – Apie tai nieko nekalbėk su kitomis mergaitėmis. Moki laikyti liežuvį už dantų?

– Taip, – užtikrino ją Džulija.

– O, tai būtų šauni istorija, ir draugės klausytųsi išsižiojusios, – prabilo Puaro. – Apie tai, ką vidurnaktį radai

savo teniso raketėje. Bet yra svarbių priežasčių, dėl kurių patarčiau tylėti.

– Suprantu, – atsakė Džulija.

– Ar galiu tavimi pasitikėti, Džulija? – paklausė mis Balstroud.

– Taip, galite, – užtikrino Džulija. – Duodu garbės žodį.

Mis Balstroud nusišypsojo.

– Tikiuosi, tavo motina netrukus grįš į namus, – pasakė.

– Mamytė? O, ir aš tikiuosi.

– Inspektorius Kelsis man pranešė, – tarė mis Balstroud, – kad jie stengiasi ją surasti. Deja, – pridūrė, – Anatolijos autobusai nesilaiko tvarkaraščių ir dažnai kur nors užtrunka.

– Ar galėsiu apie tai papasakoti mamai? – paklausė Džulija.

– Žinoma. Na, Džulija, štai ir viskas. Geriau dabar bėk iš čia.

Džulija pasišalino. Išeidama ji uždarė duris. Mis Balstroud griežtai pažvelgė į Puaro.

– Manau, teisingai jus supratau, – pasakė. – Ką tik, uždarydamas duris, jūs apsimetinėjote. Tyčia palikote jas praviras.

Puaro linktelėjo.

– Kad tai, apie ką mes kalbėjome, būtų nugirsta?

– Taip... Jei čia ir buvo kas nors, kas norėjo pasiklausyti. Šitaip apsaugojau tą mergytę... Noriu, kad pasklistų žinia, jog tai, ką ji rado, saugiai guli banke, ir ji to jau nebeturi.

Mis Balstroud kurį laiką žvelgė į jį, paskui tvirtai sučiaupė lūpas.

– Tai turi baigtis, – ištarė.

– Matote, – pasakė policijos viršininkas, – dabar pamėginkime sujungti savo versijas su turima informacija. Labai džiaugiamės, kad esate su mumis, mesjė Puaro, – pridūrė jis. – Inspektorius Kelsis gerai jus atsimena.

– Tai atsitiko prieš daugelį metų, – įsiterpė inspektorius Kelsis. – Tada bylą nagrinėjo vyresnysis inspektorius Varenderis. O aš buvau tik „žalias" seržantas, žinantis savo vietą.

– Džentelmeno, kurį mes patogumo dėlei pavadinome misteriu Adomu Gudmenu, jūs, mesjė Puaro, nepažįstate, bet manau, kad pažįstate jo... jo... e... viršininką. Ypatingasis skyrius, – pridūrė jis.

– Pulkininkas Paikevėjus? – susimąstęs pasiteiravo Erkiulis Puaro. – Ak, taip, senokai jį mačiau. Ar jis vis dar toks mieguistas? – paklausė Adomo.

Adomas nusijuokė.

– Matau, puikiai jį pažįstate, mesjė Puaro. Niekad nepastebėjau jo plačiai atsimerkusio. Kai pamatysiu, žinosiu, kad nors kartą jis nekreipia dėmesio į tai, kas vyksta.

– Žinai, mano drauge, tu, matyt, teisus. Gera pastaba.

– Na, – įsiterpė policijos viršininkas, – pereikime prie reikalo. Aš nepareikšiu savo nuomonės. Esu čia tik tam, kad paklausyčiau, ką žino ir mąsto vyrai, dirbantys su byla. Nors apie ją turbūt turėčiau pakalbėti pirmiausia, – jis atsisuko į Puaro. – Tarkime, kad maža mergaitė, mokinė, atėjo pas jus su gražia pasakėle apie kažką, ką ji rado tuščiame teniso raketės kote. Ji labai susijaudino, kad ten buvo spalvotų, padirbtų akmenukų kolekcija... gera imitacija, ar kažkas panašaus... Gal tai net pusiau brangūs akmenys, kurie dažnai atrodo taip pat patraukliai, kaip ir tikri. Šiaip ar taip, sakykime, kad tai kažkas, ką radęs vaikas labai susijaudintų. Ji netgi galėjo manyti, kad tie akmenys labai brangūs, nors iš tiesų taip nėra. Juk tai visai įmanoma, ar ne? – jis įsmeigė žvilgsnį į Erkiulį Puaro.

– Manau, kad taip, – atsakė Erkiulis Puaro.

– Gerai, – tęsė policijos viršininkas. – Kadangi žmogus, kuris atvežė šiuos... e... spalvotus akmenukus į mūsų šalį, net nenutuokė, kad jie yra, laikykime jį nekaltu ir nekelkime klausimo apie neteisėtą kontrabandą.

– Geriau pakalbėkime apie mūsų užsienio politiką, – tęsė jis. – Man leido suprasti, kad šiuo metu sprendžiami gana delikatūs klausimai. Kai reikalai siejasi su nafta ar mineraliniais ištekliais, mes turime tartis su vyriausybe. Nenorime, kad atsirastų kokių nemalonių problemų. Nuo spaudos negalime nuslėpti žmogžudystės, ir jokia žmogžudystė nuo jos nebuvo nuslėpta. Bet apie su jomis susijusius brangakmenius nebuvo kalbėta niekur. Todėl dabar reikia visomis išgalėmis to vengti.

– Sutinku, – pritarė Puaro. – Reikia pagalvoti apie galimas tarptautines komplikacijas.

– Būtent, – pabrėžė policijos viršininkas. – Manau, esu teisus, teigdamas, kad velionis Ramato valdovas buvo šios šalies draugas. Gal jis norėjo, kad jo nuosavybė būtų gerbiama ir išvežta į šią šalį. Kiek žinau, niekas dabar nežino, kaip viskas vyko. Jei naujoji Ramato vyriausybė paskelbs, jog tam tikra nuosavybė priklauso jiems, bus daug geriau, jei nieko nežinosime apie tokią nuosavybę mūsų šalyje. Atsisakyti padėti būtų netaktiška.

– Diplomatai niekada tiesiogiai neatsisako padėti, – paaiškino Erkiulis Puaro. – Užuot tai darę, jie pliurpia, kad šis reikalas susilauks didžiausio dėmesio, bet šiuo metu nieko aiškaus nežino apie mažutes santaupas, kurias galėjo turėti velionis Ramato valdovas. Jos vis dar gali būti Ramate, jas gali turėti ištikimas velionio princo Alio Jusufo draugas, be to, iš šalies jas galėjo išvežti pustuzinis žmonių arba jos gali būti paslėptos pačiame Ramato mieste, – jis gūžtelėjo pečiais. – Kaip yra iš tiesų, niekas nežino.

Policijos viršininkas garsiai atsiduso.

– Dėkoju jums, – pasakė. – Būtent tą ir turėjau galvoje. Mesjė Puaro, – tęsė jis, – jūs šioje šalyje bendraujate su labai aukštą padėtį užimančiais draugais. Jie jumis labai pa-

sitiki. Neoficialiai jie norėtų tuos daikčiukus palikti jums, jei neprieštaraujate.

– Neprieštarauju, – atsiliepė Puaro. – Palikime juos ten, kur yra. Geriau aptarkime svarbesnius dalykus, ar ne? – Jis nužvelgė juos. – O gal taip nemanote? Bet, galų gale, ko gi verti tie trys ketvirčiai milijono ar panaši suma, palyginus juos su žmogaus gyvybe?

– Jūs teisus, mesjė Puaro, – tarė policijos viršininkas.

– Jūs visada teisus, – pridūrė inspektorius Kelsis. – Mums reikia žudiko. Mielai išklausysime jūsų nuomonę, mesjė Puaro, – pridūrė, – nes mes čia tik spėliojame, o jūsų išvados – dažnai būna kur kas tikslesnės. Kol kas mūsų rankose – tik vilnonių siūlų raizgalynė.

– Puikiai pasakyta, – pagyrė Puaro. – Reikia paimti tuos susiraizgiusius siūlus ir ištraukti vienos spalvos siūlą, žmogžudžio spalvos. Teisingai?

– Teisingai.

– Tada, jei dar nenusibodo kartoti, papasakokite man viską, ką žinote.

Jis patogiai įsitaisė ir pasiruošė klausytis.

Jis klausėsi inspektoriaus Kelsio, paskui Adomo Gudmeno. Išklausė trumpą policijos viršininko išvadą. Tada atsilošė, užsimerkė ir lėtai linktelėjo.

– Dvi žmogžudystės, – pasakė, – įvykdytos toje pačioje vietoje ir maždaug tomis pačiomis aplinkybėmis. Vienas pagrobimas. Pagrobta mergaitė, kuri gali būti centrinė sąmokslo figūra. Pirmiausia įsitikinkime, kodėl ją pagrobė.

– Papasakosiu, ką ji man sakė, – pasisiūlė Kelsis.

Puaro išklausė jo pasakojimą.

– Juk tai nesąmonė, – pareiškė.

– Bet ją pagrobė. Tai faktas. Kodėl?

– Reikalavo išpirkos, – lėtai prabilo Kelsis, – bet...

– Manote, kad tai klastotė? Raštelį pasiuntė tik todėl, kad visi manytų, jog tai pagrobimas?

– Teisingai. Į susitikimą jie neatvyko.

– Vadinasi, Šaista pagrobta dėl kitos priežasties. Kokia ji?

– Gal jie nori priversti ją pasakyti, kur... e... paslėptos brangenybės? – nedrąsiai spėliojo Adomas.

Puaro papurtė galvą.

– Ji nežinojo, kur jos paslėptos, – priminė. – Tai aišku. Ne, turi būti kažkas...

Jo balsas nuslopo. Suraukęs kaktą, sėdėjo tylėdamas. Paskui atsitiesė ir paklausė.

– Jos keliai, – pasakė. – Ar kada nors žiūrėjai į jos kelius?

Adomas apstulbęs spoksojo į jį.

– Ne, – atsakė. – O kodėl turėčiau?

– Yra daug priežasčių, dėl kurių vyrai žiūri į mergaičių kelius, – rūsčiai tęsė Puaro. – Deja, tu nežiūrėjai.

– Negi jos keliai kitokie? Su randu? Ar kažkas panašaus? Nežinau. Daugiausia laiko jos mūvi kojines, o jų sijonėliai dengia kelius.

– Gal baseine? – pasiteiravo Puaro.

– Niekada nemačiau, kad ji ten eitų, – atsakė Adomas. – Matyt, jai ten per šalta. Ji pripratusi prie šilto klimato. Kur jūs sukate? Ten turi būti randas? Ar dar kas nors?

– Ne, ne, visai ne. Et, gaila.

Jis atsisuko į policijos viršininką.

– Jei leisite, susisieksiu su senu draugu, Ženevos prefektu. Manau, jis galės mums padėti.

– Gal kas nutiko, kai ji mokėsi Šveicarijos mokykloje?

– Taip, visko gali būti. Jūs leidžiate? Gerai. Turiu vieną mintelę, – jis patylėjo ir tęsė: – Beje, ar laikraščiuose nebuvo jokių žinučių apie pagrobimą?

– Emyras Ibrahimas pareikalavo, kad jų nebūtų.

– Bet gandų skyrelyje pastebėjau žinutę. Apie užsienietę, jauną ledi, kuri staiga išvyko iš mokyklos. Žurnalistas spėliojo, kad mezgasi romanas.

– Tai buvo mano idėja, – pasakė Adomas. – Man ji atrodė nebloga.

– Nuostabu. Dabar pereikime nuo pagrobimo prie rimtesnių dalykų. Žmogžudystė. Dvi žmogžudystės Medoubenke.

19 SKYRIUS

Konsultacijos tęsinys

I

– Dvi žmogžudystės Medoubenke, – susimąstęs pakartojo Puaro.

– Mes pateikėme jums faktus, – tarė Kelsis. – Jei turite kokių minčių...

– Kodėl Sporto paviljone? – paklausė Puaro. – Toks buvo jūsų klausimas, ar ne? – kreipėsi jis į Adomą. – Ką gi, dabar turime atsakymą. Todėl, kad Sporto paviljone buvo teniso raketė su brangakmeniais. Kažkas žinojo apie ją. Kas? Tai galėjo būti mis Springer. Sakėte, kad ji keistai elgėsi Sporto paviljone. Nemėgo, kai be jos leidimo vaikščiojo žmonės. Jų motyvai jai buvo įtartini. Ypač madmuazelės Blanš.

– Madmuazelė Blanš, – susimąstęs pakartojo Kelsis.

Erkiulis Puaro vėl kreipėsi į Adomą.

– Jūs nusprendėte, kad madmuazelės Blanš elgesys, susijęs su Sporto paviljonu, keistas?

– Ji teisinosi, – atsakė Adomas. – Per daug teisinosi.

Puaro linktelėjo.

– Būtent. Čia tikrai reikia pamąstyti. Viskas, ką mes žinome,- tai, kad mis Springer nužudyta Sporto paviljone pirmą valandą nakties, kai jai visai nederėjo ten būti.

Jis atsisuko į Kelsį.

– Kur dirbo mis Springer, prieš atvykdama į Medoubenką?

–Nežinome, – atsakė inspektorius. – Praėjusią vasarą ji paliko paskutinę savo darbovietę, – jis paminėjo įžymią mokyklą. – Kur ji buvo paskui, neaišku. Nebuvo priežasties domėtis, kol buvo gyva, – sausai pridūrė. – Ji neturi nei artimų giminaičių, nei draugų.

– Vadinasi, ji galėjo būti Ramate, – susimąstęs pratarė Puaro.

– Manau, kad per tuos neramumus ten buvo keletas mokyklos mokytojų, – tarė Adomas.

– Tada sakykime, kad ji ten buvo ir kažkaip sužinojo apie teniso raketę. Tarkime, kad, apsipratusi Medoubenke, ji kurį laiką palaukė ir vieną naktį nuėjo į Sporto paviljoną. Paėmė raketę ir jau ruošėsi išimti brangakmenius iš slėptuvės, kai... – jis patylėjo. – Kai kažkas jai sutrukdė. Kažkas, kas ją stebėjo? Sekė tą vakarą? Kad ir kas jis būtų, jis turėjo pistoletą ir ją nušovė, tačiau neturėjo laiko išlupti brangakmenius arba išsinešti raketę, nes žmonės, išgirdę šūvį, jau bėgo Sporto paviljono link.

Jis nutilo.

– Manote, kad taip nutiko? – paklausė policijos viršininkas.

– Nežinau, – atsakė Puaro. – Tai tik viena galimybė. Dar gali būti, kad žmogus su pistoletu ten atėjo pirmas, ir nustebo pamatęs mis Springer. Matyt, tai buvo žmogus, kurį mis Springer įtarinėjo. Jūs minėjote, kad ji buvo iš tų moterų, kurios šniukštinėja paslaptis.

– O kita moteris? – paklausė Adomas.

Puaro pažiūrėjo į jį, paskui lėtai atsigręžė į kitus du vyrus.

– Jūs nežinote, – tarė jis. – Ir aš nežinau. Gal tai buvo pašalinis?..

Kelsis papurtė galvą.

– Manau, kad ne. Mes labai atidžiai patikrinome atvykėlius. Netoliese apsistojo madam Kolinski, pažįstama Adomui. Bet ji negalėjo dalyvauti nė vienoje žmogžudystėje.

– Tada grįžkime į Medoubenką. Yra tik vienas būdas, kurį panaudoję sužinosime tiesą – eliminavimas.

Kelsis atsiduso.

– Taip, – pasakė, – to teks imtis. Su pirmąja žmogžudyste bus sunkiau. Beveik visi galėjo nužudyti mis Sprin-

ger. Išskyrus mis Džonson, mis Čedvik ir mergaitę, kuriai skaudėjo ausį. Tačiau antroji žmogžudystė susiaurina mūsų įtarimus. Mis Rič, mis Bleik ir mis Šeplend atkrenta. Mis Rič apsistojo „Olton Greindž" viešbutyje už dvidešimties mylių, mis Bleik buvo Litlporte, mis Šeplend sėdėjo naktiniame klube „Nid Sauvage" Londone su misteriu Denisu Ratbounu.

– Kiek supratau, mis Balstroud irgi buvo išvykusi?

Adomas išsišiepė. Inspektorius ir policijos viršininkas atrodė sukrėsti.

– Mis Balstroud, – rūsčiai pasakė inspektorius, – lankėsi pas Velšemo kunigaikštienę.

– Tada atmesime ir mis Balstroud, – rimtai pasakė Puaro. – Kas mums lieka?

– Dvi tarnaitės, kurios nakvoja name – misis Gibons ir mergaitė, Dorisė Hog. Nė vienos jų negaliu įtarti. Taigi, lieka mis Roven ir madmuazelė Blanš.

– Ir, aišku, mokinės.

– Juk jūs jų neįtariate? – išsigandęs paklausė Kelsis.

– Nuoširdžiai sakau, kad ne. Bet būkime tikslūs.

Kelsis neatkreipė dėmesio į šią pastabą. Jis tęsė:

– Mis Roven čia dirba daugiau nei metus. Jos reputacija nepriekaištinga. Prieš ją nieko negalime pasakyti.

– Tada pereikime prie madmuazelės Blanš. Čia ir baigiasi mūsų kelionė.

Įsivyravo tyla.

– Nėra įkalčių, – pareiškė Kelsis. – Jos kvalifikacija, rodos, nebloga.

– Taip ir turi būti, – atsakė Puaro.

– Ji šniukštinėtoja, – įsiterpė Adomas. – Bet toks žmogus nebūtinai turi būti žudikas.

– Palaukite, – pasakė Kelsis, – buvo kažkokių kalbų apie raktą. Pirmame pokalbyje su ja... aš pažiūrėsiu į užrašus... kalbėjome apie paviljono raktą, iškritusį iš durų. Ji pakėlė jį ir pamiršo padėti į vietą. Netyčia išsinešė jį ir Springer ją aprėkė.

– Jei kas nors norėjo eiti ten naktį ir ieškoti raketės, jis turėjo su savimi neštis raktą, – tarė Puaro. – Tam reikėtų jį būtinai pasiimti ar pasidaryti jo atspaudą.

– Tikrai, – pasakė Adomas. – Bet tokiu atveju ji niekada jums nebūtų pasakojusi, kas nutiko su raktu.

– Nebūtinai, – atšovė Kelsis. – Springer galėjo su kuo nors pasikalbėti apie tą raktą. Jei taip, galėjo pagalvoti, kad bus geriau apie jį užsiminti tarsi netyčia.

– Reikės prisiminti, – tarė Puaro.

– Nedaug ką sužinojome, – pasakė Kelsis ir niūriai dėbtelėjo į Puaro.

– Rodos, turime vieną galimybę, – tarė Puaro. – Jei mane tiksliai informavo, Džulijos Apdžon motina pirmą trimestro dieną kai ką atpažino. Ji nustebo, pamačiusi tą žmogų. Sprendžiu, kad tai buvo žmogus, susijęs su užsienio žvalgyba. Jei misis Apdžon tvirtai bes pirštu į madmuazelę, tada, manau, žinosime daugiau.

– Lengva pasakyti, sunku padaryti, – įsiterpė Kelsis. – Mėginome susisiekti su misis Apdžon, bet tai tikras galvos skausmas! Kai vaikas pasakė, jog ji važiuoja autobusu, maniau, kad turi galvoje turistinę kelionę pagal tvarkaraštį. Tačiau, pasirodo, viskas atvirkščiai. Ji, atrodo, važinėja vietiniais autobusais į tas vietas, kurios jai šauna į galvą! Ji nesitarė nei su Kuko, nei su kokia kita žinoma kelionių agentūra. Ji klajoja viena. Ką galime daryti su tokia moterimi? Ji gali būti bet kur. Anatolija didžiulė!

– Taip, bus sunku, – pritarė Puaro.

– Juk yra daugybė puikių turistinių kelionių, – įsižeidęs bambėjo inspektorius Kelsis. – Viskas daroma taip, kad jums būtų kuo patogiau, kad žinotumėte, kur sustosite ir ką pamatysite. Viskas nurodyta tiksliai ir žinote, kur esate.

– Bet tokios kelionės misis Apdžon netenkina.

– Taigi, patekome aklavietėn, – tęsė Kelsis. – Įstrigome! Ta prancūzė gali išeiti, kada tik panorės. Mes neturime jokių įkalčių, kad galėtume ją sulaikyti.

Puaro papurtė galvą.

– Ji to nepadarys.

– Negali būti tikras.

– Esu įsitikinęs. Jei nužudėte, stengsitės, kad niekas neatkreiptų į jus dėmesio. Madmuazelė Blanš liks čia iki trimestro pabaigos.

– Tikiuosi, jūs teisus.

– Aš tuo įsitikinęs. Prisiminkite, tas žmogus, kurį matė misis Apdžon, nežino, kad jį matė misis Apdžon. Kai tai išaiškės, jis bus apstulbęs.

Kelsis atsiduso.

– Jei tai viskas, kuo galėsime remtis...

– Yra ir kitų būdų. Pavyzdžiui, pokalbiai.

– Pokalbiai?

– Taip, jie būna labai naudingi. Anksčiau ar vėliau žmogus, kuris kažką slepia, pasako per daug.

– Išsiduoda? – skeptiškai paklausė policijos viršininkas.

– Tai nėra taip paprasta. Kai bandai kažką nuslėpti, stengiesi neišsiduoti. Bet tada pasakai per daug apie kitus dalykus. Be to, pokalbiai naudingi ir kita prasme. Nekalti žmonės, kurie kai ką žino, tačiau nesuvokia savo žinių svarbos. Ir tai man primena...

Jis atsistojo.

– Meldžiu man atleisti. Turiu eiti ir paklausti mis Balstroud, ar čia yra kas, mokantis piešti.

– Piešti?

– Piešti.

– Ką gi, – šyptelėjo Adomas, išėjus Puaro. – Pirmiau mergaičių keliai, dabar braižyba! Įdomu, kas toliau?

II

Mis Balstroud atsakinėjo į Puaro klausimus be jokios nuostabos.

– Mis Lori yra mūsų piešimo mokytoja, – pasakė trumpai. – Bet šiandien jos čia nėra. Ką norėtumėte, kad ji nupieštų? – maloniai paklausė, tarsi kalbėtų su vaiku.

– Veidus, – paaiškino Puaro.

– Mis Rič puikiai piešia žmones. Ypač išryškina jų veido bruožus.

– To man ir reikia.

Jis džiaugėsi, kad mis Balstroud neklausia, kam jam to reikia. Ji tik išėjo iš kambario ir grįžo su mis Rič.

Pasisveikinęs Puaro paklausė:

– Jūs galite piešti žmones? Greitai? Pieštuku?

Eilina Rič linktelėjo.

– Dažnai juos piešiu. Man patinka.

– Gerai. Tada prašau, nupieškite man velionę mis Springer.

– Bus sunku. Aš mažai ją pažinojau. Pamėginsiu, – ji primerkė akis ir ėmė skubiai piešti.

– *Bien*[*], – pasakė Puaro, paimdamas iš jos piešinį. – Dabar, jei galite, mis Balstroud, mis Roven, madmuazelę Blanš, ir... taip... sodininką Adomą.

Eilina Rič abejodama žvilgtelėjo į jį ir ėmėsi darbo. Jis palankiai įvertino rezultatą.

– Jūs gera dailininkė... labai gera. Keli brūkštelėjimai, o žmonės labai panašūs. Dabar paprašysiu nupiešti kai ką sunkesnio. Pavyzdžiui, mis Balstroud kitokia šukuosena. Pakeiskite jos antakių formą.

Eilina žiūrėjo į jį, matyt, galvodama, kad jis išprotėjo.

– Ne, – pasakė Puaro, – esu sveiko proto. Darau eksperimentą, ir tiek. Prašau padarykite tą, ką sakiau.

Po kelių akimirkų ji pasakė:

– Štai piešinys.

– Puiku. Dabar padarykite tą pat madmuazelei Blanš ir mis Roven.

Kai ji baigė, jis sudėjo greta tris piešinius.

---

[*] Gerai (pranc.)

– Dabar kai ką jums parodysiu, – pasakė. – Mis Balstroud, nepaisant atliktų pakeitimų, vis vien yra mis Balstroud. Bet pažiūrėkite į kitas dvi. Kadangi jų bruožai yra neigiami, jos nėra tokios ryškios asmenybės kaip mis Balstroud, atrodo kaip visai kiti žmonės, ar ne?

– Suprantu, ką turite galvoje, – pasakė Eilina Rič.

Ji žvelgė į jį, kol jis atsargiai vyniojo piešinius.

– Ką ruošiatės su jais daryti? – paklausė.

– Panaudoti, – atsakė Puaro.

20 SKYRIUS

Pokalbis

– Net... nežinau, ką sakyti, – tarė misis Satklif. – Tikrai nežinau, ką pasakyti...

Ji žvelgė į Erkiulį Puaro aiškiai pasišlykštėdama.

– Žinoma, Henrio nėra namie, – pasakė.

Šio sakinio reikšmė buvo kiek miglota, bet Erkiulis Puaro pagalvojo, kad jis žino, ką ji turi galvoje. Ji jautė, kad Henris su šiuo reikalu susitvarkytų. Jis dažnai tvarkė tarptautinius reikalus. Vis skraidė į Vidurio Rytų šalis, Ganą, Pietų Ameriką, Ženevą, o kartais, nors ir nedažnai, į Paryžių.

– Visas šis reikalas, – kalbėjo misis Satklif, – sukėlė tiek rūpesčių. Labai džiaugiausi, kad Dženiferė saugi, būdama su manimi namuose. Nors, turiu pasakyti, – pridūrė apmaudžiai, – ji tikrai moka erzinti. Po to, kai kilo toks sambrūzdis dėl kelionės į Medoubenką, ypač, kai ji pasakė, kad jai ten nepatiks, kad tai snobų mokykla ir ne tokia vieta, į kurią ji norėtų važiuoti, dabar ji visą dieną skundžiasi, kad pasiėmiau ją iš ten. Tai tikrai blogai.

– Be abejo, tai labai gera mokykla, – pasakė Erkiulis Puaro. – Daugelis žmonių pripažįsta, kad tai geriausia mokykla Anglijoje.

– Sakyčiau, buvo, – tarė misis Satklif.

– Ir vėl bus, – atšovė Erkiulis Puaro.

– Jūs taip manote? – misis Satklif abejodama žvelgė į jį. Jo simpatiškas elgesys vis labiau tirpdė jos priešiškumą. Motinos gyvenimo našta labiausiai palengvėja tada, kai ji kam nors pasipasakoja apie sunkumus, nusivylimus ir nesėkmes, susijusias su jos atžala. Lojalumas dažnai priverčia tylomis ištverti rūpesčius. Tačiau misis Satklif jautė, kad, kalbantis su tokiu užsieniečiu kaip Erkiulis Puaro, šis lojalumas netinka. Toks pokalbis visai nepanašus į dviejų motinų pašnekesį.

– Medoubenkas, – pasakė Erkiulis Puaro, – dabar išgyvena nesėkmingą laikotarpį.

Tai buvo geriausia, ką jis šiuo metu galėjo sugalvoti. Jautė, kad ši frazė neadekvati. Tai pabrėžė ir misis Satklif.

– Daugiau nei nesėkminga! – pareiškė ji. – Dvi žmogžudystės! Dar pagrobė ir mergaitę. Juk nesiųstumėte savo dukters į mokyklą, kurioje žudomos mokytojos.

Toks požiūris buvo protingas.

– Jei išaiškėtų, kad žudikas veikia vienas, ir kad jis suimtas, būtų visai kas kita, ar ne? – pasiteiravo Puaro.

– Manau, kad taip. Taip, – abejodama kalbėjo misis Satklif. – Turiu galvoje... turite galvoje... O, tas žudikas turbūt panašus į Džeką Skerdiką ar tą kitą vyrą... Kas jis toks? Jis žudė Devonšyre. Krimas? Neilas Krimas. Tas, kuris žudė nelaimingas moteris. Manau, šis žudikas tiesiog žudo mokytojas! Jei jį įkištumėte į kalėjimą, viliuosi, kad pakartumėte. Juk leidžiama įvykdyti tik vieną žmogžudystę, ar ne? Ką aš kalbu? O, jei jį pagautų, tada būtų kas kita, ar ne?

– Tikiuosi, – atsakė Erkiulis Puaro.

– Bet dar neišaiškintas pagrobimas, – priminė misis Satklif. – Juk nenorėtumėte siųsti savo dukters į mokyklą, kurioje ją gali pagrobti, ar ne?

– Tikrai ne, madam. Matau, jūs daug galvojote apie tai. Ir esate teisi.

Misis Satklif jautėsi pamaloninta. Niekas jai to nėra sakęs. Henris jai vis bumbėdavo: „Kodėl nori ją siųsti į tą Medoubenką?“, o Dženiferė šiaušėsi ir nesileido į kalbas.

– Aš mąsčiau apie tai, – pasakė ji. – Daug mąsčiau.

– Tada nesijaudinkite dėl pagrobimo, madam. *Entre nous**, jei galiu jumis pasitikėti, šį tą pasakysiu apie princesę Šaistą... Atrodo, jos niekas nepagrobė... Labiau įtariu, kad čia meilės romanas...

---

* Tarp mūsų (pranc.)

– Norite pasakyti, kad ta bjauri mergiotė pabėgo, norėdama ištekėti?

– Mano lūpos surakintos, – tarė Erkiulis Puaro. – Suprantat, nenorim, kad kiltų skandalas. Tai turi likti entre nous. Žinau, kad nieko nepasakosite.

– Aišku, kad ne, – nekaltai nuleido misis Satklif. Ji pažiūrėjo į policijos viršininko laišką, kurį jai atvežė Puaro. – Ne visai suprantu, kas esate, mesjė... e... Puaro. Jūs privatus seklys?

– Esu konsultantas, – išdidžiai pareiškė Erkiulis Puaro.

Misis Satklif juo ėmė dar labiau pasitikėti.

– Apie ką norite pasikalbėti su Dženifere? – pasiteiravo ji.

– Noriu sužinoti, kaip ji įsivaizduoja šį reikalą, – pasakė Puaro. – Ar ji pastabi, a?

– Bijau, kad ne, – tarė misis Satklif. – Ji nėra pastabus vaikas. Tik labai dalykiška.

– Tai daug geriau, nei išradinėti įvykius, kurių niekada nebuvo, – atsiliepė Puaro.

– O, Dženiferė to niekada nepadarytų, – įsitikinusi pasakė misis Satklif. Ji atsikėlė, priėjo prie lango ir šūktelėjo: – Dženifere!

– Norėčiau, – pasakė ji, – kad pamėgintumėte įkalti Dženiferei į galvą, jog aš su tėvu linkime jai tik gero.

Dženiferė susiraukusi įėjo į kambarį ir labai įtariai nužvelgė Erkiulį Puaro.

– Kaip laikotės? – pasiteiravo Puaro. – Esu labai senas Džulijos Apdžon draugas. Ji atvyko į Londoną ir susirado mane.

– Džulija važiavo į Londoną? – nustebo Dženiferė. – Kodėl?

– Jai reikėjo mano patarimo, – paaiškino Erkiulis Puaro.

Dženiferė nepatikėjo.

– Ir aš padėjau, – tęsė Puaro. – Dabar ji vėl Medoubenke, – pridūrė.

– Vadinasi, teta Izabelė jos neišsivežė, – Dženiferė suirzusi pažiūrėjo į savo motiną.

Puaro žvilgtelėjo į misis Satklif. Dėl kažkokios priežasties,- gal todėl, kad ji tuo metu, kai atvyko Puaro, skaičiavo skalbinius, o gal ir dėl kitų priežasčių,- ji atsikėlė ir išėjo iš kambario.

– Tie įvykiai visus sukėlė ant kojų, – kalbėjo Dženiferė. – Visas tas sąmyšis! Sakiau mamai, kad tai kvaila. Juk nė vienos mokinės nenužudė.

– Gal įtariate, kas galėtų būti žudikas? – paklausė Puaro.

Dženiferė papurtė galvą.

– Gal koks beprotis? – spėjo ji. – Manau, mis Balstroud dabar teks kviestis naujų mokytojų, – pridūrė susimąsčiusi.

– Matyt, taip ir bus, – pritarė Puaro. – Domiuosi, madmuazele Dženifere, moterimi, kuri atėjo ir pasiūlė jums naują raketę. Vietoj senosios. Prisimenate?

– Manau, kad prisimenu, – prunkštelėjo Dženiferė. – Taip ir nesužinojau, kas man ją atsiuntė. Tai buvo ne tetulė Džina.

– Kaip atrodė ta moteris? – pasiteiravo Puaro.

– Kuri atnešė raketę? –Tarsi galvodama, Dženiferė prisimerkė. – Na, net nežinau. Manau, vilkėjo puošnią suknelę su gobtuvu. Mėlyną. Ir dėvėjo skrybėlaitę apdribusiais kraštais.

– Taip? – pasakė Puaro. – Tiksliau, mane labiau domina ne jos drabužiai, bet veidas.

– Manau, buvo smarkiai išsidažiusi, – neaiškiai sumurmėjo Dženiferė. – Sakyčiau, kaip kaime, pernelyg ryškiai. Šviesiaplaukė. Manau, ji buvo amerikietė.

– Ar matėte ją anksčiau? – paklausė Puaro.

– Ne, – atsakė Dženiferė. – Nemanau, kad ji čia gyvena. Sakė, kad atvyko į popietės ar kokteilių vakarėlį.

Puaro susimąstęs žvelgė į ją. Jį sudomino mintis, kad ji tikėjo viskuo, ką jai sakė.

– Bet ji galėjo meluoti? – švelniai papriekaištavo.

– Ne, nemanau, kad melavo.

– Jūs įsitikinusi, kad anksčiau jos nematėte? Pavyzdžiui, ar ji negalėjo būti persirengusi mokinė? O gal persirengusi mokytoja?

– Persirengusi? – sutriko Dženiferė.

Puaro padėjo priešais ją Eilinos Rič nupieštą madmuazelę Blanš.

– Gal tai buvo ši moteris, ar ne?

Dženiferė abejodama žvilgtelėjo į piešinį.

– Truputį į ją panaši... bet nemanau, kad tai ji.

Puaro susimąstęs linktelėjo.

Rodos, Dženiferė nepažino, jog tai madmuazelės Blanš portretas.

– Matote, – tęsė Dženiferė, – aš į ją beveik nežiūrėjau. Ji buvo amerikietė, nepažįstama, tada ji ir pasiūlė man raketę...

Aišku, Dženiferė tuoj įsmeigė akis į savo naująjį lobį ir nieko aplink nepastebėjo.

– Suprantu, – tarė Puaro. – Ar sutikote Medoubenke žmogų, kurį buvote mačiusi Ramate?

– Ramate? – Dženiferė susimąstė. – O ne... Bent jau... Aš taip nemanau.

Puaro pastebėjo, kad ji kiek abejoja.

– Nesate tuo tikra, madmuazele Dženifere?

– Na, – Dženiferė susirūpinusi pasitrynė kaktą, – visada sutinki žmones, kurie kažką primena. Tačiau negali prisiminti, ką jie jums primena. Kartais matote žmones, kuriuos buvote sutikę, bet neprisimenate, kas jie tokie. O jie sako jums: „Jūs manęs nepamenate", ir tai labai nemalonu, nes iš tiesų taip yra. Noriu pasakyti, jūs tarsi pažįstate tą veidą, tačiau neprisimenate jų vardų bei vietų, kur buvote susitikę.

– Tai tiesa, – pritarė Puaro. – Taip, tai tiesa. Dažnai tai patiriame, – jis valandėlę patylėjo, paskui, tarsi ragindamas, tęsė: – Turbūt pažinote princesę Šaistą, kai ją pamatėte Ramate.

– O, ar ji buvo Ramate?

– Labai į tai panašu, – tarė Puaro. – Juk ji valdovų giminaitė. Tad galėjote ją ten matyti?

– Nemanau, kad mačiau, – raukėsi Dženiferė. – Šiaip ar taip, ji ten nevaikščiotų nepridengtu veidu, ar ne? Ten visos moterys su šydais bei panašiais apdangalais. Nors manau, Paryžiuje ar Kaire jos juos nusiima. Ir, aišku, Londone, – pridūrė.

– Vadinasi, nemanai, kad Medoubenke matei žmogų, kurį buvai sutikusi anksčiau?

– Ne, esu tikra, nemačiau. Žinoma, daug žmonių atrodo panašiai, juos galėjau sutikti bet kur. Tačiau, jei kas nors turėtų tokį keistą veidą kaip mis Rič, jį tikrai pastebėčiau.

– Manote, kad anksčiau esate mačiusi mis Rič?

– Iš tiesų nemačiau. Tai turėjo būti moteris, panaši į ją. Bet ji buvo daug storesnė už mis Rič.

– Daug storesnė, – susimąstęs pakartojo Puaro.

– Negaliu įsivaizduoti storos mis Rič, – sukikeno Dženiferė. – Ji siaubingai plona. Be to, mis Rič negalėjo lankytis Ramate, ji praėjusį trimestrą sirgo ir buvo išvykusi.

– O kitos mergaitės? – neatlyžo Puaro. – Ar anksčiau kurias nors iš jų matėte?

– Tik tas, kurias pažinojau, – atsakė Dženiferė. – Pažinojau pora. Pagaliau, žinote, ten buvau tik tris savaites ir tikrai iš išvaizdos nepažinčiau nė pusės ten esančių žmonių. Jei rytoj juos sutikčiau, daugelio nepažinčiau.

–.Turėtumėte būti pastabesnė, – griežtai pasakė Puaro.

– Negali visko pastebėti, – užprotestavo Dženiferė. – Jei Medoubenkas išsilaikys, norėčiau ten grįžti, – tęsė ji. – Gal galėsite įkalbėti mamą. Nors, manau, kad viską stabdo

tėtė. Kaime gyventi siaubinga. Neturiu jokios galimybės žaisti teniso.

– Pažadu, padarysiu viską, ką galiu, – pasakė Puaro.

21 SKYRIUS

Išpainiojamas siūlų kamuolys

I

– Noriu pasikalbėti su tavimi, Eilina, – tarė mis Balstroud.

Eilina Rič nusekė įkandin į jos svetainę. Medoubenke buvo keistai ramu. Maždaug dvidešimt penkios mokinės vis dar buvo čia. Tai tos mokinės, kurių tėvams buvo arba sunku, arba nepatogu jas pasiimti. Panikos sukeltas triukšmas atslūgo. Visi jautė – kitą trimestrą viskas paaiškės. Mis Balstroud, uždarydama mokyklą, elgėsi protingai.

Neišvyko nė vienas darbuotojas. Mis Džonson šeimininkavo suirzusi. Dienos, kai beveik nėra ką veikti, jai nepatiko. Mis Čedvik atrodė susenusi, ir, lyg apimta liūdesio komos, susirūpinusi slampinėjo šen bei ten. Ji buvo kur kas labiau sukrėsta nei mis Balstroud. Šiai iš tiesų pavyko be ypatingų pastangų išlikti savimi. Ji nesutriko, nebuvo įsitempusi ar išsekusi. Dvi jaunesniosios mokytojos buvo nusiteikusios dykinėti. Jos maudėsi baseine, rašė ilgus laiškus draugams ir giminaičiams, atsisiųsdino papildomos literatūros, kurią studijavo. Ana Šeplend turėjo daug laisvo laiko, ir, atrodė, jai tai patinka. Ji dažnai vaikščiojo į sodą ir gana netikėtai ėmėsi sodininkavimo. Tai, kad jai labiau patiko Adomo nei senojo Brigso patarimai, turbūt nebuvo antgamtiškas fenomenas.

– Taip, mis Balstroud? – pasakė Eilina Rič.

– Norėjau su tavimi pasikalbėti, – pasakė mis Balstroud. – Ar ši mokykla išliks, ar ne, nežinau. Labai sunku nuspėti, ką jaus žmonės, nes visų jausmai skirtingi. Bet rezultatas bus toks: tas, kuris jausis stipriausiai, paveiks likusius. Tad arba Medoubenkui galas...

– Ne, – įsiterpė Eilina Rič, – ne galas. – Ji treptelėjo koja, o kelios plaukų sruogos išsprūdo iš kuodo. – Neturite to leisti, – pasakė. – Tai būtų nuodėmė... nusikaltimas.

– Kalbi labai tvirtai, – pasakė mis Balstroud.

– Mano jausmai pastovūs. Yra tikrai daug nieko vertų dalykų, bet Medoubenkas labai vertingas. Toks jis man atrodė nuo tos akimirkos, kai atvykau.

– Tu kovotoja, – tarė mis Balstroud. – Man patinka kovotojos, ir užtikrinu tave, kad nepasiduosiu. Aš kovosiu. Žinai, kai viskas pernelyg lengva ir gerai, man darosi... nežinau, kaip tiksliai išsireikšti... nuobodu? Per daug ramu? Bet dabar man nenuobodu, ir aš kovosiu iš paskutiniųjų ir iki paskutinio penso. Noriu pasakyti tau štai ką: jei Medoubenkas atsilaikys, ar būsi mano partnerė?

– Aš? – įsispoksojo į ją Eilina Rič. – Aš?

– Taip, mano brangioji, – pasakė mis Balstroud. – Tu.

– Negalėčiau, – paprieštaravo Eilina Rič. – Nepakankamai išmanau. Esu per daug jauna. Neturiu patirties, tų žinių, kurių norite.

– Palik tai man. Žinau, ko noriu, – atšovė mis Balstroud. – Ir įsidėmėk, kad šiuo metu tai nėra geras pasiūlymas. Tikriausiai tau geriau sektųsi kur nors kitur. Tačiau noriu tau pasakyti, kad jau prieš mis Vansitat žūtį nusprendžiau: tu esi tas žmogus, kuris turėtų vadovauti šiai mokyklai.

– Jūs tada taip galvojote? – Eilina Rič žiūrėjo į ją. – Bet aš maniau... mes visi manėme... kad mis Vansitat...

– Nesitariau su mis Vansitat, – pareiškė mis Balstroud. – Prisipažįstu, galvojau ir apie ją. Net pastaruosius dvejus metus. Bet vis kažkodėl susilaikydavau. Turbūt, visi manė, kad ji bus mano įpėdinė. Ir ji pati, matyt, to tikėjosi. Bet neseniai persigalvojau. Ir nusprendžiau: ji ne ta, kurios noriu.

– Bet ji visapusiškai tiko, – prabilo Eilina Rič. – Ji elgėsi taip, kaip jūs, ir tęstų jūsų idėjas.

– Taip, – pritarė mis Balstroud, – būtent tai ir blogai. Negalima laikytis įsikibus praeities. Kai kurios tradicijos yra geros, bet jų neturi būti per daug. Mokykla skirta šiandienos vaikams. Bet ne vaikams prieš penkiasdešimt ar trisdešimt metų. Yra keletas mokyklų, kurioms tradicijos svarbiau už viską, bet Medoubenkas – ne iš jų. Tai ne sena mokykla. Tai vienos moters, jei galiu taip sakyti, kūrinys. Mano. Aš išbandžiau kai kurias idėjas, stengiausi jas kuo geriau įgyvendinti, nors kartais tekdavo jas pakeisti, kai jos neduodavo rezultatų. Tai nebuvo tradicinė mokykla, bet ji nesididžiavo, kad būtų neįprasta. Tai mokykla, kuri bando paimti geriausia iš praeities ir iš ateities, tačiau jai svarbiausia – dabartis. Štai kaip buvo, štai kaip turi būti. Ją privalo valdyti žmogus, turintis idėjų... šiuolaikiškų idėjų. Reikia išlaikyti protingus praeities dalykus ir mokėti nuspėti ateitį. Tau tiek pat metų, kiek buvo man, kai pradėjau čia dirbti, bet tu turi tai, ko aš neturiu. Berods, Biblijoje parašyta: seni vyrai sapnuoja sapnus, jauni vyrai sapnuoja vizijas. Mums čia nereikia sapnų, mums reikia vizijų. Tikiu, tu turi vizijų, todėl aš nusprendžiau, kad tinki tu, o ne Elinora Vansitat.

– Tai būtų nuostabu, – atsiduso Eilina Rič. – Nuostabu. Tai man patiktų labiau už viską pasaulyje.

Mis Balstroud kiek nustebino jos žodžiai, bet ji to neparodė. Tik tuoj pritarė Eilinos žodžiams.

– Taip, – pasakė, – tai būtų nuostabu. Bet argi dabar nėra nuostabu? Na, manau, aš suprantu.

– Ne, ne, visai ne tai turėjau galvoje, – įsiterpė Eilina Rič. – Visai ne tai. Aš... aš nenoriu leistis į smulkmenas, bet jei jūs... būtumėte manęs paprašiusi, pakalbėjusi su manimi šią savaitę ar prieš dvi savaites, būčiau iš karto pasakiusi, kad negaliu, kad tai neįmanoma. Vienintelė priežastis, kodėl tai... kodėl dabar tai gali būti įmanoma, yra ši... Na, kadangi tai kovos atvejis. Ar galiu... ar galiu visa tai apgalvoti, mis Balstroud? Nežinau, ką dabar pasakyti.

– Žinoma, – vis dar nustebusi atsakė mis Balstroud. Ji pagalvojo, kad žmonių niekada neperprasi iki galo.

II

– Štai vėl eina pasišiaušusi Rič, – tarė Ana Šeplend, atsitiesusi nuo gėlių lysvės. – Jei ji nesusitvarko su plaukais, kodėl neapsikirpus trumpai? Negaliu to suprasti. Juk jos galva graži, ir ji atrodytų geriau.

– Turėtum jai tai pasakyti, – pareiškė Adomas.

– Mes dar ne tokios artimos, – atkirto Ana Šeplend. – Kaip manai, ar ši vieta išsilaikys?

– Sunku atsakyti į šį klausimą, – nutęsė Adomas. – Kas aš toks, kad galėčiau spręsti?

– Galėtum spręsti taip kaip ir kiti, – pareiškė Ana Šeplend. – Žinai, ji gali išlikti. Senasis Bulius, kaip ją vadina mergaitės, žino, ką daro. Tėvų hipnozės seansas tęsiasi. Kada prasidėjo trimestras... tik prieš mėnesį? O atrodo, praėjo metai. Džiaugsiuosi, kai jis pasibaigs.

– Ar grįši, jei mokykla tęs veiklą?

– Ne, – pabrėžė Ana, – tikrai ne. Šiam gyvenimui man mokyklų pakaks. Negaliu gyventi tarp daugybės moterų. Pasakysiu nuoširdžiai, man nepatinka žmogžudystės. Tai toks dalykas, apie kurį smagu skaityti laikraštyje. Be to, mėgstu įsitaisyti lovoje su kokiu nors detektyviniu romanu. Tačiau tikrovėje viskas ne taip šaunu. Manau, – susimąsčiusi pridūrė Ana, – kai, trimestrui pasibaigus, išvyksiu, ištekėsiu už Deniso ir įsikursiu.

– Denisas? – paklausė Adomas. – Apie jį man kalbėjai, ar ne? Kiek pamenu, jis darbo reikalais važinėja į Birmą, Malaiziją, Singapūrą, Japoniją ir panašias vietas. Jei už jo ištekėsi, nelabai įsikursi, ar ne?

Ana staiga nusijuokė.

– Ne, tikriausiai ne. Ne fizine, ne geografine prasme.

– Manau, galėtum rasti geresnį už Denisą, – tarė Adomas.

– Ar man peršiesi? – šyptelėjo Ana.

– Tikrai ne, – atšovė Adomas. – Tu ambicinga mergiotė, tau nepatiktų ištekėti už kuklaus sodininko.

– Aš svajojau ištekėti už kriminalisto, – pasakė Ana.

– Aš ne kriminalistas, – atsakė Adomas.

– Ne, ne, žinoma, ne, – pasišaipė Ana. – Kalbėkime subtiliai. Tu ne kriminalistas. Šaista nepagrobta, o šis sodelis žavingas. Na, jis visai mielas, – pridūrė apsižvalgiusi. – Vis dėlto, – patylėjusi tęsė, – visai nesuprantu, kodėl Šaista turėjo važiuoti į Ženevą. Kokie ten gandai sklando? Kaip ji ten pateko? Jūs, žmonės, tikrai apsileidę, jei leidote ją išvežti iš šalies.

– Mano lūpos surakintos, – tarė Adomas.

– Nemanau, kad tu ką nors apie tai išmanai, – pareiškė Ana.

– Prisipažinsiu, turime dėkoti mesjė Erkiuliui Puaro už šią žavią mintį.

– Ką, tam juokingam žmogučiui, kuris parvežė Džuliją ir atvyko pasimatyti su mis Balstroud?

– Taip. Jis save vadina sekliu konsultantu, – paaiškino Adomas.

– Manau, kad jis buvęs seklys, – atsakė Ana.

– Tikrai nesuprantu, ką jis sumanė, – tęsė Adomas. – Jis netgi nuvažiavo pas mano motiną... O gal ten buvo jo draugas?

– Pas tavo motiną? – pasiteiravo Ana. – Kodėl?

– Nežinau. Matyt, kad jis labai domisi motinomis. Beje, jis nuvažiavo ir pas Dženiferės motiną.

– O pas mis Rič motiną, ir pas Čedės buvo?

– Matyt, mis Rič neturi motinos, – pasakė Adomas. – Tada tikrai būtų ją aplankęs.

– Mis Čedvik turi motiną Čeltenheme, ji man pasakojo, – tarė Ana, – bet manau, kad jai maždaug aštuoniasdešimt. Vargšelė mis Čedvik pati atrodo kaip aštuoniasdešimties. Žiūrėk, ji ateina pas mus pasikalbėti.

Adomas pakėlė galvą.

– Taip, – pritarė jis, – per praėjusią savaitę ji smarkiai paseno.

– Todėl, kad ji iš tiesų myli mokyklą, – paaiškino Ana. – Jai tai visas gyvenimas. Ir mintis, kad ji ritasi žemyn, ją žlugdo.

Mis Čedvik tikrai atrodė susenusi. Kur kas senesnė negu trimestro pradžioje. Dabar ji vaikščiojo lėtai, nelakstė ir nebruzdėjo. Vilkdama kojas žeme, ji priėjo prie jų.

– Gal galėtumėte ateiti pas mis Balstroud, – pasakė ji Adomui. – Ji nori pakalbėti apie sodą.

– Reikės persirengti, – pasakė Adomas. Jis padėjo įrankius ant žemės ir nuėjo į pašiūrę.

Ana su mis Čedvik pasuko namo link.

– Čia labai ramu, – apsižvalgiusi tarė Ana. – Tarsi tuščias teatro pastatas, – pridūrė susimąsčiusi, – kai darbuotojai, dirbantys kasoje, nueina į salę ir bando vaizduoti auditoriją.

– Tai baisu, – pasakė mis Čedvik. – Baisu! Baisu pagalvoti, kad Medoubenkas iki to nusirito. Negaliu to ištverti. Nemiegu naktimis. Tai griuvėsiai. O tiek metų dirbta, kurta kažką tikrai gražaus.

– Viską galima atstatyti, – linksmai šyptelėjo Ana. – Žinote, žmonės negali pasigirti gera atmintimi.

– Bet ji ne tokia ir bloga, – niūriai atšovė mis Čedvik.

Ana tylėjo. Širdyje pritarė jai.

III

Madmuazelė Blanš išėjo iš klasės, kurioje dėstė prancūzų literatūrą.

Ji žvilgtelėjo į savo laikroduką. Taip, laiko tam, ką ji ruošėsi daryti, tikrai pakaks. Kai tiek nedaug mokinių, visada viskam pakanka laiko.

Užlipo į savo kambarį ir užsidėjo skrybėlaitę. Ji nevaikščiodavo vienplaukė. Patenkinta save apžiūrėjo veidro-

dyje. Jokio individualumo! Bet tai ir privalumas! Pati sau nusišypsojo. Jai buvo lengva pasinaudoti sesers rekomendacijomis. Netgi nuotraukos pase nereikėjo keisti. Būtų gaila nepasinaudoti puikiomis rekomendacijomis, kai Angelė mirusi. Angelei tikrai patiko mokyti. O jai – buvo nepakeliama nuobodybė. Tačiau alga didelė. Ji tiek neuždirbtų. Be to, reikalai susiklostė neįtikėtinai šauniai. Ateitis bus visai puiki. Taip, visai puiki. Pilkoji madmuazelė Blanš pasikeis. Visa tai ji matė vaizduotėje. Rivjera. Ji gražiai pasipuošusi, išsidažiusi. Šiame pasaulyje reikia tik pinigų. O, taip, ateitis tikrai bus labai puiki. Verta buvo atvykti į šią šlykščią anglišką mokyklėlę.

Ji paėmė rankinuką, išėjo iš kambario ir nužingsniavo koridoriumi. Pastebėjo klūpančią moterį su skuduru. Nauja padėjėja. Aišku, policijos šnipė. Kokie jie buki... Mano, niekas nesusivoks!

Paniekinamai šypsodamasi, ji išėjo iš namo ir keliuku nukaukšėjo prie paradinių vartų. Autobuso stotelė kaip tik priešais. Ji stovėjo ir laukė. Autobusas atvažiuos po kelių sekundžių.

Ramiame kaimo kelyje stoviniavo dar keletas žmonių. Šalia jų mašina, vyras kelia variklio dangtį. Prie tvoros priremtas dviratis. Dar vienas vyras irgi laukia autobuso.

Vienas iš trijų, be abejonės, ją seks. Tai turėtų būti atlikta meistriškai, slapta. Ji visai susigyveno su šia mintimi, ir ji jos nejaudino. Ji leis savo „šešėliui" pažiūrėti, kur ji važiuos ir ką darys.

Atvažiavo autobusas. Ji įlipo. Maždaug po ketvirčio valandos išlipo ties pagrindine miesto aikšte. Ji nesivargino žiūrėti sau už nugaros. Nuėjo ten, kur didžiulės universalinės parduotuvės vitrinose buvo išdėliotos naujos suknelės. Prikandusi lūpą, pagalvojo, kad jos varganos ir tinka tik kaimiečiams. Tačiau stovėjo ir apsimetinėjo, kad žvelgia į jas susižavėjusi.

Pagaliau įėjo į vidų, nusipirko keletą paprastų daikčiukų, nusileido į pirmą aukštą. Užsuko į moterų poilsio kam-

barį. Čia stovėjo rašomasis stalas, kelios lengvos kėdutės, buvo telefono kabina. Ji įėjo į vidų, sumetė monetas, surinko numerį ir laukė, kol atsiliepė balsas.

Patenkinta linktelėjo, paspaudė mygtuką ir prabilo:

– Tai Mezona Blanš. Tu supranti mane? Mezona Blanš. Turiu pakalbėti apie pinigus. Jų reikia iki rytojaus vakaro. Rytoj vakare. Įmokėti į Mezonos Blanš sąskaitą Nacionaliniame Kredito banke Londone, Ledberio poskyryje sumą, kurią tau pasakysiu.

Ji įvardijo sumą.

– Jei pinigai nebus įmokėti, aš būtinai pranešiu valdžiai tai, ką mačiau dvyliktosios naktį. Rekomenduoju atkreipti dėmesį į mis Springer. Turi kiek daugiau nei dvidešimt keturias valandas.

Ji padėjo ragelį ir išėjo į poilsio kambarį. Ką tik čia buvo atėjusi moteris. Gal dar viena pirkėja, o gal ir ne. Bet jei ne, tai jau per vėlu ką nors išgirsti.

Madmuazelė Blanš atsigėrė tualete, paskui išėjo ir pasimatavo porą marškinėlių, bet jų nenusipirko; šypsodamasi vėl atsidūrė gatvėje. Žvilgtelėjo į knygyno vitriną, paskui įlipo į autobusą, važiuojantį atgal į Medoubenką.

Eidama takučiu, vis dar šypsojosi. Ji puikiai susitvarkė. Suma, kurios reikalavo, nėra didelė. Ją greitai įmanoma surinkti. Viskas bus gerai. Žinoma, ateityje ji pareikalaus daugiau...

Taip, tai bus puikus pajamų šaltinis. Sąžinės priekaištai jos nekankino. Nemanė, kad reikia pranešti policijai tą, ką ji žino ir matė. Ta Springer buvo šlykšti moteris, grubi, *mal elevée**. Jai nereikėjo kištis į tą reikalą. Na, ji gavo, ko nusipelnė.

Madmuazelė Blanš kurį laiką pastovėjo prie baseino. Pastebėjo nardančią Eiliną Ryč. Paskui atėjo ir Ana Šeplend. Ji šauniai nušoko nuo tramplino. Merginos kvatojo ir taškėsi.

---

* Blogai išauklėta (pranc.)

Suskambo varpas, ir madmuazelė Blanš pasuko į mažylių klasę. Mergaitės buvo neatidžios ir plepios, bet madmuazelė Blanš to nepastebėjo. Greitai ji visiems laikams atsikratys mokytojos darbo.

Ji nuėjo į kambarį persirengti vakarienei. Miglotai suvokė, kad numetė savo paltą kampe ant kėdės, o juk paprastai jį pakabindavo.

Stebėdama savo veidą veidrodyje, ji pasilenkė į priekį. Pasiėmė pudrą, lūpdažį...

Judesys buvo toks staigus, kad ją apėmė šokas. Begarsis! Profesionalus. Rodos, paltas pašoko nuo kėdės ir puolė prie jos. Netrukus už madmuazelės Blanš nugaros pakilo ranka su smėlio maišu ir, kai ji pravėrė lūpas klyksmui, maišas sunkiai nusileido ant jos galvos.

Nutikimas Anatolijoje

Misis Apdžon sėdėjo šalikelėje ir žiūrėjo į gilų tarpeklį. Ji kalbėjo pusiau prancūziškai, pusiau gestų kalba su stambia ir solidžiai atrodančia turke, kuri pasakojo jai apie savo persileidimą taip smulkiai, kiek tik buvo įmanoma. Ji aiškino, kad turi devynis vaikus. Aštuoni berniukai, o penkis kartus persileido. Rodės, kad persileidimai ją džiugino ne mažiau, kaip ir gimdymai.

– O jūs? – ji draugiškai bakstelėjo misis Apdžon į šoną. *Combien?.. Garcons?.. Filles?... Combien?** – ji iškėlė rankas, pasiruošusi rodyti pirštais.

– *Une fille***, – tarė misis Apdžon.

– *Et garcons?****

Matydama, kad jos, ko gero, turkė nebegerbs, misis Apdžon, pajutusi tautinio pasididžiavimo antplūdį, nutarė melagingai prisiekti. Ji iškėlė penkis dešiniosios rankos pirštus.

– *Cinq*****, – pasakė.

– *Cinq garcons? Tres bien!******

Turkė pagarbiai linktelėjo. Ji pridūrė, kad jei tik jos pusseserė, kuri tikrai gerai kalba prancūziškai, būtų čia, jos pabendrautų viena su kita daug geriau. Tada ji užbaigė pasakojimą apie paskutinį savo persileidimą.

Likusieji keleiviai sėdėjo netoli jų, valgė maisto likučius iš krepšių. Autobusas neatrodė tinkamas naudojimui. Jis buvo priremtas prie uolos iškyšos. Vairuotojas su kitu vyru apžiūrinėjo variklį. Misis Apdžon visai nenutuokė,

---

* Kiek? Berniukų? Mergaičių? Kiek? (pranc.)

** Viena dukra (pranc.)

*** O berniukų? (pranc.)

**** Penki. (pranc.)

***** Penki berniukai? Labai gerai! (pranc.)

kiek dabar valandų. Potvyniai užblokavo du kelius, reikėjo daryti *detours**, ir jie kartą įstrigo septynioms valandoms, kol upės brasta nuseko. Ankara nuo čia nėra toli. Tai viskas, ką ji žinojo. Ji klausėsi nuoširdaus ir energingo savo draugės pasakojimo.

Jos mintis nutraukė staiga pasigirdęs balsas.

– Manau, jūs esate misis Apdžon, – išgirdo.

Misis Apdžon pakėlė galvą. Netoliese stovėjo automobilis. Vyras, stovintis šalia, aišku, išlipo iš jo. Jo balsas ir veidas rodė, kad jis tikras britas. Buvo apsirengęs tvarkingu pilkos flanelės kostiumu.

– Gerasis Dieve, – šūktelėjo misis Apdžon. – Daktaras Livingstonas?

– Gali ir taip atrodyti, – maloniai nusišypsojo nepažįstamasis. – Mano pavardė Atkinsonas. Esu iš Ankaros konsulato. Tris dienas mėginome jus surasti, tačiau keliai buvo atkirsti.

– Norėjote mane surasti? Kodėl?

Misis Apdžon staiga pašoko ant kojų. Visas keliautojos linksmumas pranyko. Dabar ji buvo tik motina.

– Džulija? – paklausė griežtai. – Ar kas nutiko Džulijai?

– Ne, ne, – nuramino ją misteris Atkinsonas. – Džulijai viskas gerai. Mes visai ne dėl to ieškome jūsų. Medoubenke buvo rūpesčių, ir norime, kad kuo greičiau grįžtumėte į namus. Aš parvešiu jus į Ankarą, ir maždaug po valandos išskrisite lėktuvu.

Misis Apdžon išsižiojo, paskui susičiaupė.

–Nuimkite mano krepšį nuo autobuso viršaus, – pasakė. – Jis tamsus.

Ji atsisuko, paspaudė ranką turkei bendrakeleivei, pasakė: „Atsiprašau, turiu važiuoti namo“, draugiškai pamojavo likusiems keleiviams, šūktelėjo turkiškai „iki pasimatymo“ ir tylėdama nusekė paskui misterį Atkinsoną.

---

* Apylankas (pranc.)

Jam, kaip ir daugeliui kitų žmonių, pasirodė, kad misis Apdžon yra protinga moteris.

23 SKYRIUS
Kortos atverstos

I

Vienoje mažesnėje klasėje mis Balstroud apžiūrinėjo susirinkusius žmones. Čia buvo visos darbuotojos: mis Čedvik, mis Džonson, mis Rič ir dvi jaunesniosios mokytojos. Ana Šeplend sėdėjo su užrašų knygele ir pieštuku, jei mis Balstroud panorės, kad ji stenografuotų. Šalia mis Balstroud sėdėjo inspektorius Kelsis, už jo – Erkiulis Puaro. Adomas Gudmenas atsisėdo ant nuošaliau stovinčios kėdės tarp darbuotojų ir atsakingų asmenų, kaip jis juos vadino. Mis Balstroud atsistojo ir pradėjo kalbėti ryžtingu, dalykišku tonu:

– Manau, kad jūs visi, kaip mano darbuotojai ir žmonės, susidomėję mokyklos ateitimi, turite žinoti, ką išaiškino tyrimas. Inspektorius Kelsis man pateikė keletą faktų. Mesjė Erkiulis Puaro, kuris turi daugybę tarptautinių ryšių, sulaukė vertingos paramos iš Šveicarijos, ir pats apie tai papasakos. Mes dar nebaigėme tyrimo, tačiau paaiškėjo kai kurie mažesni klausimėliai, ir manau, kad jums bus įdomu žinoti, kokia padėtis dabar.

Mis Balstroud pažiūrėjo į inspektorių Kelsį. Šis atsistojo.

– Oficialiai, – pasakė, – negaliu atskleisti tos informacijos, kurią žinau. Galiu jus tik užtikrinti, kad mes pasistūmėjome į priekį ir pradedame nutuokti, kas atsakingas už šiuos tris nusikaltimus. Daugiau nieko nepasakosiu. Mano draugas, mesjė Erkiulis Puaro, kurio nevaržo oficialus slaptumas, ir kuris laisvai gali atskleisti savo idėjas, pateiks jums kai kurią informaciją, kurią gauti jis pats padėjo. Esu tikras, kad visi esate ištikimi Medoubenkui bei mis Balstroud ir neišplepėsite išgirstų dalykų, apie kuriuos ruošiasi

kalbėti mesjė Puaro. Visuomenė apie juos neturi žinoti. Kuo mažiau bus gandų ir spėlionių, tuo geriau, todėl paprašysiu nutylėti faktus, kuriuos šiandien išgirsite. Ar viskas aišku?

– Žinoma, – pirmoji pabrėžė mis Čedvik. – Žinoma, kad esame ištikimos Medoubenkui. Aš to tikiuosi.

– Natūralu, – pritarė mis Džonson.

– O, taip, – šūktelėjo dvi jaunesniosios mokytojos.

– Sutinku, – tarė Eilina Rič.

– Tada, mesjė Puaro...

Erkiulis Puaro atsistojo, nusišypsojo klausytojams ir pasiraitė ūsus. Dvi jaunesniosios mokytojos staiga ruošėsi sukikenti ir, sučiaupusios lūpas, nusisuko viena nuo kitos.

– Šis laikotarpis jums visoms buvo sunkus ir neramus, – pradėjo Puaro. – Aš tą suprantu. Žinoma, mis Balstroud atlaikė didžiausią smūgį, bet kentėjote jūs visos. Pirmiausia praradote tris savo koleges, iš kurių viena čia dirbo tikrai ilgai. Kalbu apie mis Vansitat. Žinoma, mis Springer su madmuazele Blanš buvo naujokės, tačiau neabejoju, kad jų mirtys smarkiai jus sukrėtė, ir jūs sielvartavote. Tikriausiai nuogąstavote ir dėl savęs, nes galėjo atrodyti, jog paskelbtas kažkoks kraujo kerštas Medoubenko mokyklos mokytojoms. Tačiau mes su inspektoriumi Kelsiu galime jus užtikrinti, kad taip nėra. Medoubenkas dėl kelių atsitiktinių sutapimų tapo visokių nepageidaujamų žmonių susidomėjimo centru. Sakykime, kad atsirado katė tarp balandžių. Buvo trys žmogžudystės bei pagrobtas vaikas. Pirmiausia aptarsiu pagrobimą, nes sunkiausia buvo šioje byloje išaiškinti pašalinius nutikimus, kurie, nors ir nusikaltėliški, užtemdė svarbiausią dalyką – žiaurų ir ryžtingą žudiką, esantį tarp jūsų.

Jis išsitraukė nuotrauką iš kišenės.

– Pirmiau parodysiu jums šią fotografiją.

Kelsis ją paėmė, perdavė mis Balstroud, ši – savo darbuotojoms. Ją grąžino Puaro. Jis pažiūrėjo į jų veidus. Jie buvo bereikšmiai.

– Ar pažįstate šią mergaitę?

Visi papurtė galvas.

– O turėtumėte, – tarė Puaro. – Šią nuotrauką gavau iš Ženevos. Joje – princesė Šaista.

– Bet tai visai ne Šaista! – suriko mis Čedvik.

– Būtent, – pasakė Puaro. – Visas šis reikalas prasidėjo Ramate, kur, kaip jūs žinote, maždaug prieš tris mėnesius įvyko revoliucinis *coup d'etat*[*]. Valdovas, princas Alis Jusufas, mėgino pabėgti, išskristi su savo asmeniniu pilotu. Tačiau jų lėktuvas sudužo kalnuose į šiaurę nuo Ramato, ir jo ilgai niekas nerado. O kai rado, pamatė, kad dingo vertingi daikčiukai, kuriuos princas Alis visada nešiojosi su savimi. Jų niekas neaptiko nuolaužose. Pasklido gandai, kad jie atvežti į šią šalį. Kelios žmonių grupės troško surasti šiuos vertingus daiktus. Jie atkreipė dėmesį į vienintelę išlikusią princo Alio Jusufo giminaitę, jo pirmos eilės pusseserę, mergaitę, kuri tuo metu mokėsi Šveicarijoje. Rodės, kad brangenybės, saugiai išvežtos iš Ramato, bus perduotos princesei Šaistai arba jos giminėms ir globėjams. Vieni agentai turėjo stebėti jos dėdę, emyrą Ibrahimą, kiti – pačią princesę. Buvo žinoma, kad ji šį trimestrą atvyks mokytis į Medoubenką. Todėl visai natūralu: kam nors čia įsidarbinti ir atidžiai stebėti visus, kurie prieis prie princesės, skaityti jos laiškus, klausytis telefono žinučių. Tačiau jiems į galvą šovė paprastesnė idėja. Jie pagrobė Šaistą ir vietoj jos nusiuntė į mokyklą vieną iš saviškių kaip princesę. Tai galėjo baigtis sėkmingai, nes emyras Ibrahimas gyveno Egipte ir nesiruošė vykti į Angliją iki vasaros pabaigos. Pati mis Balstroud nematė mergaitės, visi reikalai buvo tvarkomi per ambasadą Londone.

– Planas buvo paprastas. Tikroji Šaista išvyko iš Šveicarijos, lydima Londono ambasados atstovo. Bent taip visi manė. Iš tikrųjų ambasadai buvo pranešta, kad mergaitę į Londoną palydės Šveicarijos mokyklos darbuotoja. Tikroji

---

[*] Valstybės perversmas (red. past.)

Šaista buvo nuvežta į šveicariško stiliaus vasarnamį, kur gyveno iki šiol, o į Londoną atvažiavo visai kita mergaitė, ją ten pasitiko ambasados atstovas ir atvežė į šią mokyklą. Aišku, „pavaduotoja" buvo daug vyresnė nei tikroji Šaista. Kadangi rytietės mergaitės atrodo labiau subrendusios nei tokio amžiaus anglės, agentai pasirinko jauną prancūzę aktorę, kuri ir atliko mokinės vaidmenį.

– Paklausiau, – susimąstęs tęsė Puaro, – ar kas nors pastebėjo Šaistos kelius. Keliai puikiai parodo amžių. Dvidešimt trijų ar ketverių metų moters keliai niekada nebus panašūs į keturiolikmetės ar penkiolikmetės kelius. Deja, niekas jos kelių nematė.

– Planas nebuvo toks sėkmingas, kaip jie tikėjosi. Niekas nemėgino susisiekti su Šaista, nebuvo jokių laiškų ar telefono skambučių, laikui bėgant, nekantrumas didėjo. Emyras Ibrahimas galėjo į Angliją atvažiuoti anksčiau, nei buvo pranešęs. Jis neskelbdavo savo planų iš anksto. Kiek suprantu, vieną vakarą jis galėdavo pasakyti: „Rytoj važiuoju į Londoną", ir ryte ten išvykti.

– Netikroji Šaista bijojo, kad bet kuriuo metu gali atvažiuoti žmogus, pažįstantis tikrąją princesę. Ji ypač išsigando žmogžudystės ir po pokalbio su inspektoriumi Kelsiu ėmė ruoštis pagrobimui. Nors jokio pagrobimo nebuvo. Kai tik ji sužinojo, kad jos dėdė ruošiasi kitą rytą ją pasiimti, perdavė trumpą žinutę telefonu, ir maždaug pusvalandžiu anksčiau už tikrąjį automobilį į Medoubenką atvažiavo įspūdinga mašina su padirbtais diplomatinio korpuso numeriais. Taip Šaista buvo oficialiai „pagrobta". O iš tiesų ją nuvežė automobiliu į pirmą didesnį miestą ir paleido.

Erkiulis Puaro patylėjo, paskui tęsė:

– Kaip matote, tai buvo tik fokusininko triukas. Graži apgaulė. Jūs įsidėmite pagrobimą čia,Anglijoje, ir niekam nekyla mintis, kad tikrasis pagrobimas įvyko prieš tris savaites Šveicarijoje.

Iš tiesų Puaro norėjo pasakyti, kad niekam, išskyrus jį patį, tai nešovė į galvą, bet tai būtų nemandagu!

– Dabar pereisime prie rimtesnių dalykų nei pagrobimas, – kalbėjo jis. – Aptarsime žmogžudystes.

– Žinoma, netikroji Šaista galėjo nužudyti mis Springer, bet ji negalėjo nužudyti mis Vansitat arba madmuazelės Blanš. Ką nors žudyti ji neturėjo jokių motyvų, to iš jos niekas nereikalavo. Jai tiesiog reikėjo gauti vertingąjį paketėlį, jei, o tai atrodė įmanoma, jį jai atneš; arba daugiau sužinoti apie jį.

– Grįžkime į Ramatą, kur viskas ir prasidėjo. Ten kalbama, kad princas Alis Jusufas perdavė tą vertingą ryšulėlį Bobui Rolinsonui, asmeniniam pilotui, o šis jį išsiuntė į Angliją. Tą dieną Rolinsonas nuėjo į Ramato viešbutį, kuriame gyveno jo sesuo misis Satklif su dukra Dženifere. Misis Satklif su Dženifere viešbutyje nebuvo, Bobas Rolinsonas nuėjo į jų kambarį ir ten prabuvo beveik dvidešimt minučių. Tokiomis aplinkybėmis tai ilgas laiko tarpas. Aišku, per tiek laiko jis galėjo parašyti ilgą laišką seseriai. Bet to jis nepadarė. Paliko tik trumpą raštelį, kurį gali parašyti per porą minučių.

– Tada kelios skirtingos grupės padarė išvadas, kad, būdamas tame kambaryje, jis tuos daiktus padėjo tarp savo sesers daiktų, o ji parsivežė juos į Angliją. Dabar panagrinėkime dvi skirtingas versijas. Viena suinteresuotų žmonių grupė (o gal ir daugiau) nutarė, kad misis Satklif parsivežė tą ryšulėlį į Angliją, todėl į jos namą kaime įsilaužė, jį nuodugniai apieškojo. Tai rodo, kad žmogus, ieškojęs tų daiktų, nežinojo, kur tiksliai jie paslėpti. Žinojo tik tiek, kad jie yra kažkur pas misis Satklif.

– Bet dar kažkas labai tiksliai žinojo, kur paslėptas tas ryšulėlis, todėl, manau, nepakenks, jei jums pasakysiu, kad Bobas Rolinsonas jį paslėpė teniso raketės kote. Pirmiau išgremžė jį, paskui vėl meistriškai sudėjo jį iš gabalėlių taip, kad vargu ar pasakysi, kas paslėpta.

– Teniso raketė priklausė misis Satklif dukteriai Dženiferei. Žmogus, tiksliai žinojęs, kur yra slėptuvė, vieną naktį nuėjo į Sporto paviljoną. Jis iš anksto buvo pasidaręs raktą. Naktį, kai visi miegojo, mis Springer pro langą pamatė žiburio šviesą Sporto paviljone ir nuėjo pažiūrėti, kas ten darosi. Ji buvo tvirta, stambi jauna moteris, ir neabejojo, kad susidoros su bet kuo, ką ten ras. Tuo metu žmogus tikriausiai apžiūrinėjo teniso raketes, norėdamas rasti tą, kurios jam reikėjo. Kai jį aptiko ir atpažino mis Springer, jis nedvejojo... Žudikas nušovė mis Springer. Jis turėjo veikti greitai. Šūvį išgirdo, artinosi žmonės. Bet kokia kaina žudikas turėjo išbėgti iš Sporto paviljono nepastebėtas. Raketę kuriam laikui teko palikti ten...

– Po kelių dienų jis pabandė veikti kitaip. Nepažįstama moteris, amerikietė, ant kelio patykojo Dženiferę Satklif, grįžtančią iš teniso aikštelės, ir papasakojo jai apie giminaitę, kuri atsiuntė jai naują teniso raketę. Nieko neįtardama, Dženiferė patikėjo jos pasakojimu ir apsidžiaugusi atidavė raketę, kurią nešėsi, už naują, žymiai brangesnę, kurią atvežė nepažįstamoji. Tačiau moteris amerikietišku akcentu nieko nežinojo, kad prieš kelias dienas Dženiferė Satklif susikeitė raketėmis su Džulija Apdžon, todėl ji su savimi išsinešė senąją Džulijos Apdžon raketę, nors ant jos buvo užrašytas Dženiferės vardas.

– Dabar priartėjome prie antrosios tragedijos. Dėl kažkokios nežinomos priežasties, tikriausiai susijusios su Šaistos pagrobimu, kuris įvyko tą popietę, mis Vansitat pasiėmė žibintą ir, kai visi sugulė, pasuko į Sporto paviljoną. Kažkas ją ten nusekė, vožė jai vėzdu ar smėlio maišu per galvą tuo metu, kai ji klupinėjo prie Šaistos spintelės. Nusikaltimas vėl buvo atskleistas beveik iš karto. Mis Čedvik pamatė šviesą Sporto paviljone ir nuskubėjo ten.

– Policija dar kartą atvyko į Sporto paviljoną. Žudikui vėl sutrukdė ieškoti ir apžiūrėti ten esančias teniso raketes. Bet dabar Džulija Apdžon, protingas vaikas, viską apgalvojo ir padarė logišką išvadą, kad raketė, kurią ji turi, ir kuri

iš pradžių priklausė Dženiferei, yra kažkuo svarbi. Ji pati ją apžiūrėjo, įsitikino, kad jos spėlionės pagrįstos, ir raketės turinį atvežė man.

– Dabar brangenybės yra saugios ir neturėtų mums daugiau rūpėti, – pridūrė Erkiulis Puaro.

Jis patylėjo ir tęsė:

– Lieka aptarti trečiąją tragediją.

– Mes niekada nesužinosime, ką žinojo ar įtarė madmuazelė Blanš. Tą naktį, kai buvo nužudyta mis Springer, ji galėjo matyti žmogų, išeinantį iš namo. Kad ir ką ji žinojo ar įtarė, suprato, kas yra žudikas. Tas žinias ji pasilaikė sau. Matyt, mainais ruošėsi gauti pinigų už tai, kad tylės.

– Nėra nieko pavojingesnio kaip šantažuoti žmogų, kuris gal nužudė jau du kartus, – jausmingai pareiškė Puaro. – Madmuazelė Blanš gal ir ėmėsi atsargumo priemonių, tačiau jų nepakako. Ji susitiko su žudiku ir jis ją nužudė.

Jis vėl nutilo.

– Tad, – pasakė, nužvelgdamas visus, –jums papasakojau šią visą istoriją.

Visi žiūrėjo į jį. Dabar jų veidai, kuriuose anksčiau švietė susidomėjimas, nuostaba, susijaudinimas, atrodė tarsi sustingę. Rodės, kad žmonės bijo atskleisti savo jausmus. Erkiulis Puaro jiems linktelėjo.

– Taip, – pasakė, – žinau, kaip jaučiatės. Štai kodėl mes su inspektoriumi Kelsiu ir Adomu Gudmenu atlikome tyrimą. Matote, turime žinoti, ar dar yra katė tarp balandžių! Suprantate, ką turiu galvoje? Ar čia dar yra žmogus su kauke?

Klausytojai suvirpėjo ir nematiomis pamėgino nužvelgti šalia esančius žmones, lyg baimintųsi tai daryti atvirai.

– Esu laimingas, kad jūs visi esate tikrai tie, kuo ir prisistatėte, – tarė Puaro. – Pavyzdžiui, mis Čedvik tikrai yra mis Čedvik, ir tai nekelia jokių abejonių, nes ji čia dirba nuo pat Medoubenko įkūrimo! Mis Džonson taip pat yra mis Džonson. Mis Rič yra mis Rič. Mis Šeplend yra mis

Šeplend. Mis Roven su mis Bleik yra mis Roven ir mis Bleik, – Puaro pasuko galvą. – O Adomas Gudmenas, kuris dirba šiame sode, jei ir nėra tiksliai Adomas Gudmenas, bet kokiu atveju yra tas žmogus, kurio pavardė nurodyta jo rekomendacijose. Tad kas mums lieka? Turime ieškoti ne žmogaus su kauke, kuris apsimetinėja kažkuo kitu, bet žmogaus, kuris yra žudikas.

Kambaryje įsiviešpatavo tyla. Ore tvyrojo grėsmės nuojauta.

Puaro tęsė:

– Pirmiausia mums reikėjo rasti žmogų, kuris prieš tris mėnesius buvo Ramate. Sužinoti, kad gėrybes, paslėptas teniso raketėje, buvo galima aptikti tik vienu būdu. Kažkas turėjo matyti, kaip jas ten paslėpė Bobas Rolinsonas. Tai taip paprasta. Tad kas iš čia esančių prieš tris mėnesius buvo Ramate? Mis Čedvik buvo čia, mis Džonson – taip pat, – jis pažvelgė į dvi jaunesniąsias mokytojas. – Mis Roven su mis Bleik irgi buvo čia.

– Bet mis Rič... mis Rič praėjusį trimestrą čia nebuvo, ar ne? – bedė jis pirštu.

– Aš... ne. Aš sirgau, – ji kalbėjo nesustodama. – Buvau išvykusi visam trimestrui.

– To mes nežinojome, – tarė Erkiulis Puaro, – kol prieš kelias dienas kai kas atsitiktinai apie tai užsiminė. Apklausiama policijos, jūs tik pasakėte, kad Medoubenke dirbate pusantrų metų. Tai tiesa. Tačiau praėjusį trimestrą buvote išvykusi. Galėjote lankytis Ramate... Manau, kad ten buvote. Būkite atsargi. Žinote, mes galime patikrinti jūsų pasą.

Kurį laiką buvo tylu, paskui Eilina Rič pakėlė galvą.

– Taip, – pasakė ji. – Buvau Ramate. O kodėl ne?

– Kodėl važiavote į jį, mis Rič?

– Jau žinote. Aš sirgau. Man patarė pailsėti, išvykti į užsienį. Parašiau mis Balstroud ir paaiškinau, kad nedirbsiu vieną trimestrą. Ji mane suprato.

– Teisingai, – pritarė mis Balstroud. – Ji pridėjo daktaro liudijimą, kad mis Rič elgtųsi neprotingai, jei grįžtų mokyti iki praėjusio trimestro pabaigos.

– Tad... jūs išvažiavote į Ramatą? – pasiteiravo Erkiulis Puaro.

– O kodėl neturėčiau važiuoti? – atkirto Eilina Rič. Jos balsas truputį virpėjo. – Mokytojams siūlomos nuolaidos. Norėjau pailsėti. Pasilepinti saulėje. Išvykau į Ramatą. Gyvenau ten du mėnesius. O kodėl gi ne? Kodėl ne, klausiu?

– Niekada neminėjote, kad per revoliuciją buvote Ramate.

– O kodėl turėčiau? Ką visa tai turi bendra? Sakau jums, kad nieko nenužudžiau. Nė vienos nenužudžiau.

– Žinote, jus atpažino, – tęsė Erkiulis Puaro. – Tiesa, miglotai. Panelė Dženiferė kalbėjo labai neaiškiai. Sakė,tarsi jus mačiusi Ramate, bet suabejojo ar ten jūs, nes, ji užsiminė, kad ta moteris, kurią matė, buvo stora, ne liesa, – jis palinko į priekį ir akimis įsisiurbė į Eilinos Rič veidą.

– Ką galite pasakyti, mis Rič?

Ji apsidairė.

– Žinau, ką norite padaryti!– suriko ji. – Bandote įteigti, kad žudė visai ne slaptasis agentas ar panašus žmogus. Kad tai tiesiog kažkas, kas atsitiktinai ten buvo, kažkas, kas atsitiktinai matė, kaip tas lobis slepiamas teniso raketėje. Kad tai moteris, kuri suvokė, jog vaikas vyksta į Medoubenką, ir kad ji galės iš jo pasiimti tą paslėptą daiktą. Bet sakau jums, tai melas!

– Manau, kad taip ir nutiko. Taip, – pasakė Puaro. – Kažkas pamatė, kaip slepiami brangakmeniai, ir jį tuoj pat užvaldė troškimas juos pasisavinti!

– Sakau jums, tai melas. Aš nieko nemačiau...

– Inspektoriau Kelsi, – atsisuko į jį Puaro.

Inspektorius Kelsis linktelėjo, priėjo prie durų ir jas atidarė. Į kambarį įėjo misis Apdžon.

II

– Kaip gyvuojate, mis Balstroud? – misis Apdžon atrodė sumišusi. – Atsiprašau, kad taip netvarkingai atrodau, bet vakar buvau netoli Ankaros, ką tik parskridau. Viskas taip baisiai susijaukė, neturėjau laiko net susitvarkyti.

– Tai nesvarbu, – tarė Erkiulis Puaro. – Norėjome kai ko jūsų paklausti.

– Misis Apdžon, – kreipėsi į ją Kelsis, – kai atvežėte savo dukrą į mokyklą, būdama mis Balstroud svetainėje, jūs pažvelgėte pro langą... pro tą langą, už kurio vingiuoja pagrindinis keliukas, ir nustebusi šūktelėjote, tarsi būtumėte kažką atpažinusi? Taip buvo, ar ne?

Misis Apdžon įbedė į jį akis.

– Kai buvau mis Balstroud svetainėje? Žiūrėjau... O, taip, žinoma! Taip, kai ką pamačiau.

– Nustebote, pamačiusi tą žmogų?

– Na, aš... Matote, tai buvo prieš daugelį metų.

– Turite galvoje dienas, kai, baigiantis karui, dirbote Žvalgyboje?

– Taip. Tai buvo maždaug prieš penkiolika metų. Žinoma, ji atrodė daug vyresnė, bet ją iš karto atpažinau. Ir svarsčiau, ką, po galais, ji čia daro?

– Misis Apdžon, gal apsidairytumėte ir pasakytumėte man, ar dabar šiame kambaryje matote tą moterį?

– Taip, žinoma, – šūktelėjo misis Apdžon. – Vos tik įėjusi, ją pamačiau. Štai ji.

Ji bedė pirštu. Inspektorius Kelsis veikė žaibiškai, neatsiliko ir Adomas, bet jie nespėjo. Ana Šeplend pašoko nuo kėdės. Rankoje ji laikė mažutį pistoletą, kurį nukreipė tiesiai į misis Apdžon. Mis Balstroud buvo greitesnė už abu vyrus, ji skubiai puolė į priekį. Bet už visus greičiausia buvo mis Čedvik. Ji pabandė uždengti ne misis Apdžon, bet tą moterį, kuri stovėjo tarp Anos Šeplend ir misis Apdžon.

– Ne, tu neišdrįsi!– sukliko Čedė ir apkabino mis Balstroud kaip tik tą akimirką, kai mažutis pistoletas iššovė.

Mis Čedvik susvirduliavo ir lėtai sudribo ant grindų. Prie jos pripuolė mis Džonson. Adamas su Kelsiu laikė Aną Šeplend. Ji kovojo kaip laukinė katė, bet jie išplėšė iš jos rankų pistoletą.

– Tada man pasakė, kad ji žudikė, – uždususi kalbėjo misis Apdžon. – Tuomet ji buvo jauna. Viena iš pavojingiausių jų agenčių. Jos slapyvardis buvo Anželika.

– Meluoji, kale! – Ana Šeplend tiesiog išspjovė žodžius.

– Ji sako teisybę, – atšovė Erkiulis Puaro. – Jūs pavojinga. Iki šiol jūsų niekas neįtarė. Visus darbus, prisidengusi savo tikrąja pavarde, atlikdavote puikiai, efektyviai... Bet visi jie buvo skirti vienam tikslui – jūs rinkote informaciją. Dirbote Naftos kompanijoje, pas archeologą, kuris kažką kasinėjo, pas aktorę, kurią globojo įžymus politikas. Dirbti agente pradėjote, kai jums sukako septyniolika. Tarnavote įvairiems šeimininkams. Jūsų paslaugos buvo labai vertinamos, už jas gerai mokėjo. Daugelį pavedimų atlikdavote savo tikruoju vardu, bet buvo ir užduočių, kurias vykdydavote, prisidengusi kitomis pavardėmis. Neva vykdavote namo pas savo motiną.

– Bet aš įtariu, mis Šeplend, kad pagyvenusi moteris, kurią aplankiau ir kuri gyvena mažame kaimelyje, prižiūrima slaugės, yra psichinė ligonė ir jai pasimaišęs protas, nėra jūsų motina. Jūs teisinotės, kad jai reikia padėti, kai jums tekdavo mesti darbą ar pasiaiškinti draugams. Šią žiemą jūs tris mėnesius praleidote su savo „motina", kurią, atseit, ištiko priepuolis. Iš tiesų jūs tuo metu išvykote į Ramatą. Ne kaip Ana Šeplend, bet kaip Anželika de Toredo, ispanė, o gal ispaniško kraujo kabareto šokėja. Jūs apsigyvenote gretimame kambaryje šalia misis Satklif, ir kažkaip pastebėjote, kaip Bobas Rolinsonas slepia brangakmenius raketėje. Jos pasiimti negalėjote, nes staiga prasidėjo britų evakuacija, bet perskaitėte etiketes ant jų lagaminų, todėl buvo leng-

va viską išsiaiškinti. Gauti sekretorės vietą Medoubenke nebuvo sunku. Aš kai ką iššniukštinėjau. Jūs pakankamai daug pinigų sumokėjote buvusiai mis Balstroud sekretorei, kad ši, skųsdamasi nerviniu išsekimu, atsisakytų vietos. Taip sukūrėte įtikinamą pasakėlę, kad turite parašyti seriją straipsnių apie šios mergaičių mokyklos gyvenimą.

– Tai atrodė labai paprasta, ar ne? Jei dings vaiko raketė, kas iš to? Dar paprasčiau nueiti naktį į Sporto paviljoną ir išsitraukti brangakmenius. Bet jūs neįvertinote mis Springer. Gal ji matė, kaip apžiūrinėjate raketes. O gal tiesiog pabudo tą naktį. Ji pasekė jus, ir jūs ten ją nušovėte. Vėliau madmuazelė Blanš mėgino jus šantažuoti, ją taip pat nužudėte. Juk jums įprasta žudyti, ar ne?

Jis nutilo. Inspektorius Kelsis monotonišku oficialiu balsu perspėjo sulaikytąją.

Ji nesiklausė. Atsisukusi į Erkiulį Puaro, ji pažėrė tokią keiksmažodžių papliūpą, kad išgąsdino visus, esančius kambaryje.

– Fjūt! – švilptelėjo Adomas, kai Kelsis ją išvedė. – O aš maniau, kad ji miela mergytė!

Mis Džonson klūpojo šalia mis Čedvik.

– Bijau, kad ji sunkiai sužeista, – pranešė. – Geriau jos nejudinkime, kol ateis daktaras.

24 SKYRIUS

Puaro aiškina

I

Misis Apdžon vaikštinėjo Medoubenko mokyklos koridoriais, pamiršusi ką tik patirtus nuotykius. Šią akimirką ji buvo tik motina, ieškanti savo atžalos. Surado mergaitę ištuštėjusioje klasėje. Džulija sėdėjo, pasilenkusi prie stalo, ir, iškišusi liežuvį, stengėsi parašyti kuo geresnį rašinį.

Ji pakėlė galvą ir plačiai išplėtė akis. Skubiai perbėgo per kambarį ir apkabino savo motiną.

– Mamyte!

Tada susigėdusi, atsitraukė ir paprastu, vaikišku balseliu prabilo:

– Ar ne per anksti grįžai, mama?

– Parskridau iš Ankaros, – lyg atsiprašinėdama paaiškino misis Apdžon.

– Ak, – ištarė Džulija. – Džiaugiuosi, kad sugrįžai.

– Taip, ir aš labai džiaugiuosi, – atsiliepė misis Apdžon.

Abi sutrikusios susižvalgė.

– Ką čia darai? – misis Apdžon priėjo arčiau.

– Rašau rašinį mis Rič, – pasakė Džulija. – Ji tikrai parenka jaudinančias temas.

– O kokia ši? – misis Apdžon pasilenkusi žvilgtelėjo į lapą.

Tema buvo užrašyta lapo viršuje. Po ja Džulija parašė kokias dešimt eilučių savo nelygia, išsikraipiusia rašysena.

– „Kontrastiški Makbeto ir ledi Makbet požiūriai į žmogžudystę", – garsiai perskaitė misis Apdžon.

– Na, – abejodama tarė ji, – nepasakysiu, kad ši tema neįdomi!

Ji perskaitė dukters rašinio pradžią. „Makbetui, – rašė Džulija, – patiko mintis apie žmogžudystę, jis apie ją daug

mąstė, bet jam reikėjo postūmio, kad imtųsi veiksmo. Kartą pradėjęs, jis pamėgo žudyti žmones, daugiau nejautė baimės ir nedvejojo. Ledi Makbet tiesiog buvo ambicinga ir godi. Ji manė, kad jai nesvarbu, ką darys, jei pasieks tai, ko trokšta. Bet, vos tai atlikusi, ji suvokė, kad jai tai visai nepatinka".

– Tavo kalba nėra labai sklandi, – pasakė misis Apdžon. – Manau, reikėtų ją kiek patobulinti, bet mintys tikrai neblogos.

II

Inspektorius Kelsis kalbėjo tarsi priekaištaudamas.

– Pavydžiu jums, Puaro, – pasakė. – Galite kalbėti ir daryti viską, ko negalime mes. Pripažįstu, viskas buvo puikiai surežisuota. Ji atsipalaidavo, pamanė, kad užsipulsime Rič ir tada, staiga pamačiusi misis Apdžon, pasimetė. Dėkui Dievui, kad ji, nušovusi Springer, pasilaikė tą ginkliuką. Jei kulkos atitiks...

– Taip ir bus, *mon ami*[*], taip ir bus, – nuramino jį Puaro.

– Tada galėsime ją apkaltinti nužudžius Springer. Ir pasikėsinus į mis Čedvik. Bet klausykite, Puaro, niekaip nesuprantu, kaip ji galėjo nužudyti mis Vansitat. Tai fiziškai neįmanoma. Ji turi geležinį alibi... Nebent jaunasis Ratbounas ir visi „Nid Sauvage" darbuotojai ją dengia.

Puaro papurtė galvą.

– O, ne, – pasakė. – Jos alibi puikus. Ji nužudė mis Springer ir madmuazelę Blanš. Bet mis Vansitat... – jis akimirką dvejojo, stebėdamas mis Balstroud, kuri sėdėjo ir klausėsi jų. – Mis Vansitat nužudė mis Čedvik.

– Mis Čedvik? – šūktelėjo kartu mis Balstroud ir Kelsis.

Puaro linktelėjo.

---

[*] Mano drauge (pranc.)

– Tuo esu tikras.

– Bet... kodėl?

– Manau, – pasakė Puaro, – mis Čedvik per daug mylėjo Medoubenką... – jis pažvelgė į mis Balstroud.

– Suprantu... – ištarė mis Balstroud. – Taip, taip, suprantu... Turėjau žinoti. – Ji patylėjo. – Norite pasakyti, kad ji?..

– Ji pradėjo šį reikalą su jumis, ir laikė Medoubenką tarsi judviejų abiejų bendra avantiūra.

– Kažkuria prasme taip ir buvo, – sutiko mis Balstroud.

– Taip taip, – pritarė Puaro. – Bet tai siejosi tik finansiniu aspektu. Kai pradėjote kalbėti, kad ruošiatės atsistatydinti, mis Čedvik nutarė, jog ji taps direktore.

– Bet ji per sena, – paprieštaravo mis Balstroud.

– Taip, – atsakė Puaro. – Ji per sena, ir netinka būti direktore. Bet ji pati taip negalvojo. Ji manė, kad kai jūs išeisite, ji tikrai taps Medoubenko direktore. Ir staiga sužinojo, kad taip nebus. Kad jūs galvojate apie kitus žmones, kad mąstote apie Elinorą Vansitat. O ji mylėjo Medoubenką. Ji mylėjo Mokyklą, bet nemėgo Elinoros Vansitat. Manau, galiausiai ji ėmė jos nekęsti.

– Taip galėjo būti, – įsiterpė mis Balstroud. – Taip, Elinora Vansitat buvo... kaip čia pasakius? Ji visada jautėsi pranašesnė už kitus, labai patenkinta savimi. O jei esi pavydus, sunku tai pakęsti. Juk tai turėjote galvoje, ar ne? Čedė pavydėjo.

– Taip, – atsakė Puaro. – Ji pavydėjo Medoubenkui, ji pavydėjo Elinorai Vansitat. Ji negalėjo pakęsti minties apie Mokyklą ir mis Vansitat kartu. O gal tada jūsų elgesys leido jai manyti, kad jūs nusileisite?

– Aš persigalvojau, – paaiškino mis Balstroud. – Bet ne taip, kaip tikėjosi Čedė. Galvojau apie jaunesnį žmogų negu mis Vansitat... Tada pasakiau: „Ne, ji per jauna..." Pamenu, kad tuo metu pas mane buvo Čedė.

– Ir ji pagalvojo, kad kalbate apie mis Vansitat, – tarė Puaro. – Kai pasakėte, kad mis Vansitat per jauna, ji džiugiai pritarė. Ji manė, kad jos patirtis, jos išmintis yra daug svarbesni dalykai. Bet tada grįžote prie ankstesnio sprendimo. Pasirinkote Elinorą Vansitat kaip tinkamą žmogų ir tą savaitgalį jai leidote jus pavaduoti. Manau, kad nutiko štai kas. Tą sekmadienio naktį mis Čedvik negalėjo užmigti, ji atsikėlė ir pamatė šviesą skvošo aikštelėje. Ir nuėjo ten taip, kaip ir sakė. Su savimi ji pasiėmė ne golfo lazdą. Paėmė vieną smėlio maišą iš krūvos koridoriuje. Ten ji buvo pasiruošusi susidoroti su įsilaužėliu, su kažkuo, kas antrą kartą įlindo į Sporto paviljoną. Smėlio maišas buvo skirtas gynybai, jei ją kas pultų. Ir ką ji rado? Elinorą Vansitat, kuri atsiklaupusi žiūrėjo į spintelę, ir pagalvojo štai ką... Matote, kaip puikiai sugebu įlisti į kitų žmonių kailį, – pabrėždamas pasakė Puaro. – Ji pagalvojo: „Jei būčiau plėšikas, įsilaužėlis, prieičiau prie jos ir iš už nugaros smogčiau jai". Tada, kai ši mintis šovė jai į galvą, ne visai suprasdama, ką daro, ji pakėlė smėlio maišą ir smogė. Taip Elinora Vansitat jai pasitraukė iš kelio. Manau, tada ji išsigando, suvokusi, ką padarė. Ją ėmė graužti sąžinė... nes mis Čedvik nėra žudikė. Ją buvo užvaldęs pavydas, ji jautėsi tarsi jo apsėsta. Daugeliui iš mūsų taip nutinka. Ją apsėdo meilė Medoubenkui. Dabar, kai Elinora Vansitat buvo negyva, ji patikėjo, kad liks Medoubenko direktore. Todėl ir neprisipažino. Ji papasakojo istoriją policijai tiksliai taip, kaip ir buvo, tačiau nutylėjo vieną svarbų faktą – kad smogė būtent ji. Bet kai jos paklausėme apie golfo lazdą, kurią tikriausiai ten nusinešė mis Vansitat, mis Čedvik skubiai pridūrė, kad ji ją ten nusinešė. Ji nenorėjo, kad mes net akimirksniui pagalvotume, jog ji galėjo neštis smėlio maišą.

– Kodėl Ana Šeplend irgi smėlio maišu nužudė madmuazelę Blanš? – paklausė mis Balstroud.

– Matyt, ji negalėjo rizikuoti ir šaudyti mokyklos pastate, antra, ji – labai gudri jauna moteris. Norėjo susieti tą trečiąją žmogžudystę su antrąja, kuriai turi alibi.

– Nesuprantu, ką Elinora Vansitat veikė Sporto paviljone, – pareiškė mis Balstroud.

– Pamėginkime atspėti. Turbūt ją daug labiau sukrėtė Šaistos dingimas, nei atrodė iš pažiūros. Ji nusiminė taip, kaip ir mis Čedvik. O gal jautėsi dar blogiau, nes jūs palikote ją rūpintis mokykla... O tuo metu pagrobiamas vaikas!

– Taip, už *facade** slėpėsi silpnumas, – susimąsčiusi pasakė mis Balstroud. – Kartais tai įtardavau.

– Manau, kad ji taip pat negalėjo užmigti. Ir tylutėliai nuėjo į Sporto paviljoną, norėdama apžiūrėti Šaistos spintelę. Matyt, tikėjosi, kad ten ras kokią nors užuominą apie jos dingimą.

– Rodos, viską galite paaiškinti, mesje Puaro.

– Tai jo specialybė, – pagiežingai atkirto inspektorius Kelsis.

– Kodėl prašėte, kad Eilina Rič nupieštų kai kuriuos mano darbuotojus?

– Norėjau ištirti, kaip Dženiferė sugeba pažinti veidus. Patenkintas pamačiau, kad ji labiau rūpinasi savo pačios reikalais, o prašalaičius nužvelgia tik prabėgšmomis, bet puikiai įsidėmi tik neįprastas jų išvaizdos detales. Ji neatpažino madmuazelės Blanš kitokia šukuosena. Vadinasi, ji tikrai neatpažintų Anos Šeplend, jūsų sekretorės, kurią retai matydavo iš arti.

– Manote, kad moteris su rakete buvo Ana Šeplend?

– Taip. Visą darbą atliko viena moteris. Pamenate, tą dieną jūs paskambinote jai, kad ji perduotų Džulijai žinutę. Kadangi niekas nekėlė ragelio, jūs pasiuntėte mergaitę surasti Džuliją. Ana buvo įpratusi greitai persirengti. Šviesių plaukų perukas, antakiams pieštuku suteikiama kita forma, prašmatni suknelė ir skrybėlaitė. Iš savo darbo vietos ji dingo tik dvidešimčiai minučių. Iš mis Rič darbų pamačiau, kaip lengva moteriai pakeisti savo išvaizdą.

---

* Pažodžiui – *išorinė pastato pusė* (pranc.), čia – *išorė* (leid. past.)

– Mis Rič... Įdomu... – susimąstė mis Balstroud.

Puaro žvilgtelėjo į inspektorių Kelsį, šis pasakė, kad jam laikas eiti.

– Mis Rič? – vėl paklausė mis Balstroud.

– Pakvieskite ją, – pasiūlė Puaro. – Taip bus geriausia.

Įėjo Eilina Rič. Jos veidas buvo išblyškęs, ji elgėsi kiek įžūliai.

– Norite žinoti, ką dariau Ramate? – kreipėsi ji į mis Balstroud.

– Manau, kad nutuokiu, – atsakė ši.

– Taip, – atsiduso Puaro. – Vaikai šiais laikais daug nutuokia apie gyvenimą, bet jų žvilgsnis dažnai išlieka nekaltas.

Jis irgi pridūrė, kad jam laikas eiti, ir išnyko.

– Juk buvo taip, ar ne? – šaižiu, dalykišku balsu paklausė mis Balstroud. – Dženiferė tiesiog pasakė, kad buvai stora. Ji nesuvokė, kad mato nėščią moterį.

– Taip, – tarė Eilina Rič. – Taip ir buvo. Aš laukiausi. Nenorėjau atsisakyti šio darbo. Visą rudenį man gerai sekėsi, bet paskui ėmė ryškėti. Gavau daktaro liudijimą, kad negaliu mokyti, ir apsimečiau, kad sergu. Išvykau į užsienį, į nuošalią vietelę, maniau, kad ten manęs niekas nepažins. Grįžau į šią šalį... Vaikas gimė... negyvas. Šį trimestrą grįžau ir tikėjausi, kad niekas niekada nesužinos... Dabar suprantate, kodėl sakiau, kad turėčiau atsisakyti pasiūlymo bendradarbiauti? Bet dabar, kai mokyklą ištiko tokia nelaimė, pamaniau, kad vis dėlto galėsiu priimti šį pasiūlymą.

Ji patylėjo ir dalykišku balsu pridūrė:

– Norite, kad išvykčiau dabar? Ar palaukti trimestro galo?

– Liksi iki trimestro galo, – pareiškė mis Balstroud. – O jei bus naujas trimestras, ko vis dar tikiuosi, tu grįši.

– Grįšiu? – nustebo Eilina Rič. – Norite pasakyti, vis dar jums tinku?

– Žinoma, tinki, – atsakė mis Balstroud. – Juk nieko nenužudei, tiesa? Neišprotėjai dėl brangakmenių ir nepla-

navai žmogžudysčių, kad juos pasigvieštum? Pasakysiu tau, ką padarei. Tikriausiai per ilgai neigei savo instinktus. Buvo vyras, pamilai jį ir pastojai. Manau, negalėjai ištekėti.

– Nebuvo jokių kalbų apie vedybas, – tarė Eilina Rič. – žinojau. Nereikia jo kaltinti.

– Tada viskas gerai, – pasakė mis Balstroud. – Turėjai romaną ir vaikelį. Ar norėjai to vaiko?

– Taip, – atsakė Eilina Rič. – Aš jo norėjau.

– Tad štai kaip, – prabilo mis Balstroud. – Dabar kai ką tau pasakysiu. Manau, kad, nepaisant to meilės romano, tavo tikrasis pašaukimas – mokyti. Tavo profesija tau svarbesnė nei normalus moters gyvenimas su vyru ir vaikais.

– O taip, – atsiduso Eilina Rič. – Tuo įsitikinau. Supratau. Būtent tuo noriu rimtai užsiimti... tai tikroji mano gyvenimo aistra.

– Tada nebūk kvaila, – supeikė ją mis Balstroud. – Siūlau tau labai gerą dalyką. Na, jei viskas klosis šauniai. Mes keletą metų dirbsime dviese, kad sugrąžintume Medoubenko šlovę. Tavo idėjos, kaip tai padaryti, skiriasi nuo maniškių. Aš susipažinsiu su tavo idėjom. Kai kurias panaudosiu. Manau, norėtum, kad Medoubenkas būtų kitoks?

– Šiek tiek, – atsakė Eilina Rič. – Aš neapsimetinėsiu. Norėčiau, kad būtų priimamos mergaitės, kurios tikrai nori mokytis.

– Aha, suprantu, – atsiliepė mis Balstroud. – Tau nepatinka snobizmas, ar ne?

– Taip. Man rodosi, jis viską gadina.

– Tu nesuvoki, – pradėjo mis Balstroud, – kad norėdama gauti tas mergaites, kurių nori, turi elgtis snobiškai. Nors to snobizmo nedaug. Kelios užsienietės iš karališkųjų šeimų, kelios garsios pavardės, ir visi kvaili šios bei kitų šalių tėvai užsimano, kad jų mergaitės atvyktų į Medoubenką. Verčiasi per galvas, kad jų atžalai būtų leista mokytis Medoubenke. Ir kokie rezultatai? Ilgiausias laukiančiųjų sąrašas. Aš pasižiūriu į mergaites ir pasirenku jas! Supranti, pasirenku savo mergaites. Pasirenku jas labai atidžiai: kai

kurias dėl charakterio, kai kurias dėl proto, kai kurias dėl grynai akademiško intelekto. Kai kurias dėl to, kad jos neturėjo galimybių, bet yra gabios ir tobulos. Tu jauna, Eilina. Turi daug idealų... Tau rūpi mokymas ir jo etinė pusė. Tavo vizijos teisingos. Bet jei nori, kad pasisektų, privalai būti ir gera prekybininkė. Idėjos... Jas reikia mokėti parduoti. Mūsų laukia daug svarbių darbų, jei norėsime atstatyti Medoubenką. Teks pasikalbėti su keliais žmonėmis, su ankstesnėmis mokinėmis, įbauginti jas, maldauti jų, įkalbinėti, kad jos čia atsiųstų savo dukteris. Tada ateis ir kiti. Leisk man krėsti savo triukus, ir tada galėsi elgtis kaip nori. Medoubenkas tęs savo veiklą, ir tai bus šauni mokykla.

– Tai bus šauniausia mokykla Anglijoje!– entuziastingai sušuko Eilina Rič.

– Gerai, – pasakė mis Balstroud. – Be to, Eilina, noriu, kad gražiai apsikirptum plaukus. Rodos, nesusitvarkai su šiuo kuodu. O dabar, – pridūrė pasikeitusiu balsu, – turiu eiti pas Čedę.

Ji įėjo ir priėjo prie lovos. Mis Čedvik buvo išblyškusi ir gulėjo labai ramiai. Atrodė, kad visas kraujas jai nuslūgo nuo veido, o gyvenimas – irgi traukiasi. Šalia sėdėjo policininkas su užrašų knygele, mis Džonson – priešais jį. Ji pažvelgė į mis Balstroud ir švelniai palingavo galva.

– Sveika, Čede, – tarė mis Balstroud. Ji paėmė jos suglebusią ranką. Mis Čedvik atsimerkė.

– Noriu tau pasakyti, – sušnibždėjo. – Elinora... tai buvau... tai buvau aš.

– Taip, brangioji, žinau, – atsakė mis Balstroud.

– Pavydas, – kalbėjo Čedė. – Aš norėjau...

– Žinau.

Mis Čedvik skruostais lėtai ritosi ašaros.

– Tai siaubinga... aš nenorėjau... Nežinau, kaip galėjau taip padaryti!

– Negalvok apie tai, – ramino ją mis Balstroud.

– Bet aš negaliu... tu niekada... Aš niekada sau neatleisiu...

– Klausyk, brangioji. Tu išgelbėjai man gyvybę, juk žinai. Mano ir tos puikios moters, misis Apdžon, gyvybes. O tai jau kažkas, ar ne?

– Aš norėčiau, – tarė mis Čedvik, – atiduoti savo gyvybę už jus abi. Tada viskas bus gerai...

Apgailestaudama mis Balstroud žiūrėjo į ją. Mis Čedvik giliai įkvėpė, nusišypsojo. Jos galva nusviro ant šono, ji mirė...

– Tu atidavei savo gyvybę, brangioji, – švelniai pasakė mis Balstroud. – Tikiuosi, kad tai suvoki... dabar.

25 SKYRIUS

Palikimas

I

– Pas jus atėjo misteris Robinsonas, sere.

– A! – šūktelėjo Erkiulis Puaro. Jis ištiesė ranką ir pakėlė laišką nuo stalo. Susimąstęs perskaitė.

Pasakė:

– Atvesk jį, Džordži.

Laiške buvo tik kelios eilutės:

Brangus Puaro,

Netrukus pas tave gali užsukti misteris Robinsonas. Tu turbūt apie jį kai ką žinai. Tai ryški figūra finansiniuose sluoksniuose. Tokių žmonių reikia mūsų pasauliui... Tai tiesiog rekomendacija, jei tu sudvejotum. Aišku, ir aš tai pabrėžiu, mes visai nenutuokiame apie reikalą, kurį jis nori su tavimi aptarti...

Cha cha! Ir tikriausiai cho cho!

Visada tavo, Efraimas Paikevėjus

Puaro padėjo laišką ir atsistojo. Į kambarį įėjo misteris Robinsonas. Jis nusilenkė, paspaudė jam ranką, parodė kėdę.

Misteris Robinsonas atsisėdo, išsitraukė nosinę ir nusišluostė savo didžiulį pageltusį veidą. Pasakė, kad diena šilta.

– Tikiuosi, nevaikščiojote tokiame karštyje?

Rodos, Puaro išgąsdino tokia mintis. Jis nejučia palietė ūsus. Jie nekarojo.

Misteris Robinsonas irgi atrodė išsigandęs.

– Ne, ne, tikrai ne. Atvažiavau savo „Rolsu". Bet tie siaubingi transporto kamščiai... Kartais įstringu kokiam pusvalandžiui.

Puaro užjausdamas linktelėjo.

Po kelių pasakytų sakinių įsivyravo tyla.

– Buvo įdomu išgirsti, kad jūs rūpinotės mergaičių mokyklos reikalais. Aišku, girdėjau įvairių dalykų, bet daugelis jų – melas.

– A, tai! – šūktelėjo Puaro.

Jis atsilošė kėdėje.

– Medoubenkas, – susimąstęs ištarė misteris Robinsonas. – Viena svarbiausių Anglijos mokyklų.

– Tai šauni mokykla.

– Yra? Ar buvo?

– Tikiuosi, kad yra.

– Aš irgi tikiuosi, – pasakė misteris Robinsonas. – Bijau, kad padėtis pavojinga. Ką gi, reikės pasistengti. Nedidukė finansinė parama padės ištverti nepageidaujamą depresijos laikotarpį. Reikės atidžiai pasirinkti kelias naujas mokines. Žinote, aš įtakingas žmogus Europoje.

– Aš irgi mėginau tartis su kai kuriais žmonėmis. Gal mums pavyks sutvarkyti. Laimei, žmonių atmintis trumpa.

– To visi tikimės. Bet turime pripažinti, kad ten nutikę įvykiai galėjo smarkiai sukrėsti mylinčias mamules ir tėvukus. Fizinio lavinimo mokytoja, prancūzų kalbos mokytoja ir dar viena mokytoja – visos nužudytos.

– Jūs teisus.

– Girdėjau gandus, – pasakė misteris Robinsonas, – kad nelaiminga jauna moteris nuo jaunystės sirgo mokytojų baime. Mokykloje jos vaikystė nebuvo laiminga. Psichiatrai sukurps šaunią ligos istoriją. Arba bent jau mėgins paskelbti riboto pakaltinamumo nuosprendį.

– Matyt, jie taip ir darys, – tarė Puaro. – Atleiskite, bet tikiuosi, jog jiems nepavyks.

– Visiškai su jumis sutinku. Ji – šaltakraujiškiausia žudikė. Tačiau jie daug pasieks, kai kalbės apie jos puikų charakterį, sekretorės darbą pas įvairius žinomus žmones, jos veiklą karo metu... Manau, ji buvo gana reikšminga – kontržvalgyba...

Už paskutiniųjų jo žodžių slypėjo kažkokia užuomina.

– Manau, ji buvo labai aktyvi, – pasakė, kapodamas žodžius. – Tokia jauna, bet beveik tobula, ir labai naudinga abiems pusėms. Tai buvo jos pašaukimas, ir jai reikėjo tuo užsiimti. Bet suprantu jos troškimą žaisti vienai ir laimėti didelį prizą. Labai didelį prizą, – pridūrė švelniai.

Puaro linktelėjo.

Misteris Robinsonas pasilenkė į priekį.

– Kur jie, mesjė Puaro?

– Manau, kad žinote.

– Na, tiesą sakant, taip. Bankai – naudingos įstaigos, ar ne?

Puaro nusišypsojo.

– Mielas žmogau, juk mums nebūtina žaisti slėpynių? Ką ruošiatės su jais daryti?

– Aš laukiau.

– Ko laukėte?

– Tarkime, pasiūlymo.

– Taip... suprantu.

– Jūs suprantate, kad jie man nepriklauso. Norėčiau atiduoti juos žmogui, kuriam jie skirti. Bet tai, jei teisingai suprantu, nėra taip paprasta.

– Vyriausybės nuolat patenka į sunkią padėtį, – tarė misteris Robinsonas. – Taip sakant, jos visada yra pažeidžiamos. Nafta, plienas, uranas, kobaltas ir kitos medžiagos... Šie reikalai su užsienio vyriausybėmis aptariami labai delikačiai. Reikia pasakyti, kad Jos Didenybės vyriausybė ir t.t. ir t.t. neturi jokios informacijos šiuo klausimu.

– Bet aš negaliu ilgai laikyti tų daikčiukų savo banke.

– Būtent. Todėl atėjau pasiūlyti: atiduokite juos man.

– Ak, – aiktelėjo Puaro. – Kodėl?

– Pateiksiu jums kelias priežastis. Tie brangakmeniai... Laimei, kalbame neoficialiai ir galime daiktus vadinti tikraisiais vardais. Taip, jie priklausė velioniui princui Aliui Jusufui.

– Aš suprantu.

– Jo Didenybė perdavė juos eskadrono vadui Robertui Rolinsonui su kai kuriais nurodymais. Jis turėjo išvežti juos iš Ramato ir perduoti man.

– Ar galite tai įrodyti?

– Žinoma.

Misteris Robinsonas išsitraukė iš kišenės ilgą voką. Išėmė keletą lapų ir padėjo ant stalo priešais Puaro.

Puaro pasilenkė ir atidžiai juos išstudijavo.

– Rodos, viskas taip, kaip sakėte.

– Tada?..

– Neprieštarausite, jei pateiksiu jums klausimą?

– Visai ne.

– Kokia jums iš to nauda?

Misteris Robinsonas atrodė nustebęs.

– Mielas žmogau. Aišku, kad gausiu pinigų. Daug pinigų.

Puaro susimąstęs žiūrėjo į jį.

– Tai labai senas amatas, – paaiškino misteris Robinsonas, – ir pelningas. Mūsų – daug, platus tinklas visame pasaulyje. Esame tarsi aranžuotojai. Dirbame karaliams, prezidentams, politikams... Bendraujame vieni su kitais ir prisiminkite štai ką: mes ištikimi. Mūsų uždarbis didelis, bet mes sąžiningi. Mūsų paslaugos brangios, tačiau jų apsimoka prašyti.

– Suprantu, – tarė Puaro. – *Eh bien!** Sutinku išpildyti jūsų prašymą.

– Užtikrinu jus, kad jūsų sprendimas patiks visiems, – misteris Robinsonas prabėgšmomis žvilgtelėjo į pulkininko Paikevėjaus laišką, gulintį prie dešiniosios Puaro rankos.

– Minutėlę. Esu žmogus. Ir smalsus. Ką darysite su tais brangakmeniais?

Misteris Robinsonas pažiūrėjo į jį. Jo didžiulį pageltusį veidą nušvietė šypsena. Jis pasilenkė į priekį.

– Aš jums papasakosiu.

---

* Na, gerai! (pranc.)

Ir jis papasakojo.

II

Vaikai žaidė gatvėje. Jų triukšmingi šūksniai aidėjo ore. Misteris Robinsonas, sunkiai išlipdamas iš savo „Rolso", atsitrenkė į vieną pribėgusį vaikiščią.

Jis švelniai atstūmė jį ir įsispoksojo į namo numerį.

15 numeris. Viskas gerai. Jis pravėrė vartelius ir trimis laipteliais palypėjo prie paradinių durų. Ant langų pastebėjo tvarkingas baltas užuolaidas ir švariai nuvalytą belstuką. Nereikšmingas namukas nereikšmingoje Londono gatvelėje buvo gerai prižiūrimas.

Atsidarė durys. Žaviai atrodanti maždaug dvidešimt penkerių metų mergina pasveikino jį šypsodamasi.

– Misteris Robinsonas? Užeikite.

Ji nusivedė jį į mažą svetainę. Televizorius, užuolaidos su karaliaus Jokūbo I laikų motyvais, pianinas prie sienos. Ji mūvėjo tamsų sijoną ir vilkėjo pilką megztinį.

– Išgersite arbatos? Užkaičiau arbatinuką.

– Dėkoju, bet atsisakysiu. Niekada negeriu arbatos. Be to, ilgai neužtruksiu. Turėjau atvežti jums tai, apie ką rašiau.

– Nuo Alio?

– Taip.

– Nėra... negali būti... jokios vilties? Noriu pasakyti... tiesa... kad jis žuvo? Negali būti jokios klaidos?

– Bijau, kad negali, – švelniai atsakė misteris Robinsonas.

– Ne, ne, aš taip ir maniau. Šiaip ar taip, niekada nesitikėjau... Kai jis čia grįžo, tikrai nemaniau, kad dar kada nors jį pamatysiu. Nenoriu teigti, jog maniau, kad jį nužudys ir kad ten įvyks revoliucija. Tiesiog... na, žinote, jam būtų reikėję valdyti, atlikti savo pareigas, daryti tai, ko iš jo buvo tikimasi. Vesti savo tautos moterį...

Misteris Robinsonas išsitraukė ryšulėlį ir padėjo ant stalo.

– Prašau, išvyniokite jį.

Jos pirštai truputį drebėjo... Pagaliau ji nuėmė paskutinį popieriaus lakštą...

Giliai įkvėpė.

Raudoni, mėlyni, žali, balti, žaiburiuojantys ugnelėmis, pavertę pilką kambarėlį Aladino urvu...

Misteris Robinsonas stebėjo ją. Jis matė daug moterų, žvelgiančių į brangakmenius...

Pagaliau ji užsikirsdama tarė:

– Ar jie... jie negali būti... tikri?

– Jie tikri.

– Bet tada jie verti... jie verti...

Ji to nesugebėjo įsivaizduoti.

Misteris Robinsonas linktelėjo.

– Jei norėsite juos parduoti, gausite mažiausiai pusę milijono svarų.

– Ne... ne, tai neįmanoma.

Staiga ji čiupo juos ir ėmė vartyti drebančiais pirštais.

– Bijau, – pasakė. – Jie mane baugina. Ką man su jais daryti?

Atsilapojo durys, ir įbėgo mažas berniukas.

– Mama, aš atėmiau tanką iš Bilio. Jis...

Jis nutilo ir įbedė akis į misterį Robinsoną.

Alyvų spalvos oda, tamsūs plaukai.

Jo motina pasakė:

– Eik į virtuvę, Alenai, tavo arbata paruošta. Ten pienas, biskvitai ir truputis imbierinių meduolių.

– O, jėga! – jis triukšmingai išbėgo iš kambario.

– Pavadinote jį Alenu? – paklausė misteris Robinsonas.

Ji paraudo.

– Jis labiausiai priminė Alį. Negalėjau jo pavadinti Aliu – jam, kaimynams ir kitiems būtų sunku ištarti.

Jos veidas vėl apsiniaukė.

– Ką man daryti?

– Pirmiausia, ar turite savo vestuvių liudijimą? Man reikia įsitikinti, kad esate tas žmogus, kuriuo prisistatėte.

Ji akimirką žiūrėjo į jį, paskui priėjo prie mažo staliuko. Iš vieno stalčiaus išėmė voką, ištraukė iš jo lapą ir padavė jam.

– Hm... taip... Edmonstou metrikų knyga... Alis Jusufas, studentas... Alisa Kalder, netekėjusi moteris... Taip, viskas gerai.

– O, aišku, tai legalu... na, kiek tai įmanoma. Niekada niekas nesuprato, kas jis toks. Žinote, čia tiek daug tų užsieniečių musulmonų studentų. Žinojome, kad tai tikrai nieko nereiškia. Jis – musulmonas ir galėjo turėti daugiau nei vieną žmoną, bet jis suvokė, kad turės grįžti. Mes apie tai kalbėjome. Bet, matote, aš laukiausi Aleno, ir jis pasakė, kad taip jam bus geriau... Mes susituokėme šioje šalyje, taip Alenas turėjo būti santuokinis vaikas. Tai buvo geriausia, ką jis galėjo dėl manęs padaryti. Žinote, jis tikrai mane mylėjo. Tikrai.

– Taip, – tarė misteris Robinsonas. – Esu tikras, kad taip ir buvo.

Jis skubiai tęsė:

– Tarkime, kad viską pavedate tvarkyti man. Aš pasirūpinsiu, kad šie akmenys būtų parduoti. Be to, duosiu jums advokato, tikrai gero ir patikimo teisininko, adresą. Manau, jis patars jums įsigyti vertybinių popierių. Be to, iškils ir kitų rūpesčių – sūnaus mokslai ir jūsų naujas gyvenimas. Jums reikės socialinio patarėjo. Būsite labai turtinga moteris, ir visi rinkos rykliai, sukčiai bei visi kiti vaikysis jus. Jūsų gyvenimas nebus lengvas, išskyrus materialinę pusę. Turtingų žmonių gyvenimas niekada nėra lengvas. Žinote, mačiau daugelį, kuriuos buvo apnikusios tokios iliuzijos. Tačiau jūs esate tvirto charakterio. Manau, kad jums pavyks. Jūsų berniukas bus laimingesnis vyras nei buvo jo tėvas.

Jis patylėjo.

– Jūs sutinkate?

– Taip. Paimkite juos, – ji stumtelėjo akmenis jam, paskui staiga pridūrė: – Ta mokinė... ta, kuri juos rado... norėčiau jai duoti vieną akmenį... kurį... kaip manote, kokia spalva jai patiktų?

Misteris Robinsonas susimąstė.

– Manau, smaragdas – paslaptingos žalios spalvos. Jūs šauniai sugalvojote. Ji labai susijaudins.

Jis atsistojo.

– Žinote, mano paslaugos jums kainuos, – pranešė misteris Robinsonas. – Ir gana daug. Bet aš jūsų neapgaudinėsiu.

Ji pažvelgė į jį iš padilbų.

– Nemanau, kad taip pasielgtumėte. Man reikia žmogaus, kuris pažįsta verslo pasaulį, nes aš nieko neišmanau.

– Atrodote labai nuovoki moteris, jei galiu taip sakyti. Taigi, ar man juos pasiimti? Ar bent vieno nenorite pasilikti?

Jis smalsiai stebėjo ją, staigias susijaudinimo žiežirbas, alkanas godžias akis... ir staiga jaudulys nuslopo.

– Ne, – pasakė Alisa. – Nepasiliksiu nė vieno, – ji išraudo. – Turbūt elgiuosi neprotingai... Nepasiliksiu nė vieno rubino ar smaragdo kaip atminimo dovanos. Bet supraskite, jis ir aš... Jis buvo musulmonas, tačiau mes skaitėme ištraukas iš Biblijos. Mes perskaitėme tą ištrauką – apie moterį, kurios negalėjai nupirkti už jokius rubinus. Tad... neturėsiu jokių brangakmenių. Geriau neturėsiu...

– Nepaprasta moteris, – sušnibždėjo misteris Robinsonas, eidamas takučiu prie jo laukiančio „Rolso".

– Nepaprasta moteris... – pakartojo.

TOS PAČIOS AUTORĖS

ABC žudikai
Bertramo viešbutyje
Blogis po saule
Didysis ketvertas
Drambliai gali prisiminti
Dilema Polensos kurorte
Drevė
Erkiulio Puaro darbai
Erkiulio Puaro Kalėdos
Helouvyno vakarėlis
Hikori Dikori Dok
Ir tada ten nieko nebuvo
Įdūrimas į nykštį
Jie atvyko į Bagdadą
Jie daro tai su veidrodžiais
Judantis pirštas
Kalėdų pudingas
Kaminų paslaptis
Karibų paslaptis
Katė tarp balandžių
Keleivis į Frankfurtą
4.50 iš Pedingtono
Kibirkščiuojantis cianidas
Kodėl jie nepaklausė Evans
Kol dar šviesu
Kortos ant stalo
Kreivasis namas
Kvailasis liudininkas
Laikrodžiai
Lavonas bibliotekoje
Likimo vartai
Link nulio
Listerdeilo paslaptis
Lordo Edžvero mirtis
Miegantis žudikas
Mirtį nešantis šuo
Mirtis debesyse
Mirtis ant Nilo
N ar M?
Nekaltojo kankinimas
Nemezidė
Nesibaigianti naktis
Nežinomas tikslas
Numirėlio pokštas
Nusikaltimo bendrininkai
Palšas žirgas
Paskelbta žmogžudystė
Paskui ateina mirtis
Paskutinės ponios Marpl bylos
Paslaptinga afera Stailse
Paslaptingasis misteris Kvinas
Pavojus Endhauze
Penki maži paršiukai
Perskilęs veidrodis
Pilna kišenė rugių
Pirmosios Puaro bylos
Po laidotuvių
Ponios Maginti mirtis
Potvynio nunešti
Rodžerio Ekroido nužudymas
Septynių diskų paslaptis
Sitafordo paslaptis
Slaptasis priešininkas
Susitikimas su mirtimi
Tamsusis kiparisas
Tiria Parkeris Painas
Tiria Erkiulis Puaro
Trečioji mergina
Trijų veiksmų tragedija
Trylika uždavinių
Užuolaidos: paskutinė Puaro byla
Viens, du, užsek man batus
Vyras rudu kostiumu
Žydrojo traukinio paslaptis
Žmogžudysčių grandis
Žmogžudystė golfo lauke
Žmogžudystė klebonijoje
Žmogžudystė Mesopotamijoje
Žmogžudystė Miūjyje
Žmogžudystė Rytų eksprese
Žudyti lengva

Mary Westmacott slapyvardžiu:
Dukters duktė
Nebuvęs pavasarį
Našta
Milžino duona
Rožė ir medis
Nebaigtas portretas

Agatha Christie Mallowan:
Ateik, pasakyk man, kaip tu gyveni
Betliejaus žvaigždė

Autobiografija
Agata Kristi: Autobiografija

AGATA KRISTI

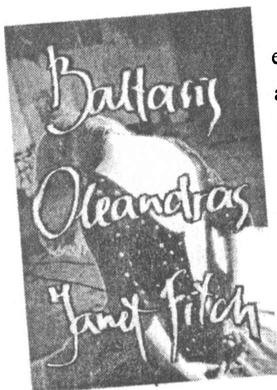
Agata Kristi (Agatha Christie) dar vadinama nusikaltimų karaliene. Pasaulyje parduota daugiau nei milijardas jos knygų anglų kalba ir dar milijardas – kitomis keturiasdešimt keturiomis kalbomis. Jos knygų išleista nepaprastai daug, didesni tik Biblijos ir Šekspyro tiražai. Ji yra beveik aštuoniasdešimties detektyvinių romanų ir apsakymų rinkinių, devyniolikos pjesių ir šešių romanų, pasirašytų Merės Vestmekot (Mary Westmacott) slapyvardžiu, autorė.

Agata Kristi gimė Torkvėjuje. Jos pirmasis romanas „Paslaptinga afera Stailse" buvo parašytas baigiantis Pirmajam pasauliniam karui, kurio metu ji tarnavo medicinos sesele. Tada ji ir sukūrė Erkiulį Puaro, žemaūgį belgų seklį, kuriam buvo lemta tapti populiariausiu detektyvinių romanų sekliu po Šerloko Holmso. Romanas buvo išleistas 1920 m. „Bodley Head" leidyklos.

Iki 1926 m. Agata Kristi kasmet išleisdavo po vieną knygą. 1926 m. ji parašė savo šedevrą „Rodžerio Ekroido nužudymas". Tai buvo pirmoji jos knyga, kurią išleido „Harper Collins" leidykla. Nuo tada prasidėjo autorės ir šios leidyklos bendradarbiavimas, kuris truko ištisus penkiasdešimt metų. Ši leidykla išleido per septyniasdešimt Agatos Kristi knygų. „Rodžerio Ekroido nužudymas" buvo pirmoji inscenizuota Agatos Kristi knyga. Spektaklis buvo ilgai rodomas Vest Endo scenoje ir vadinosi „Alibi". A. Kristi įžymiausia pjesė „Pelėkautai" yra ilgiausiai vaidinamas spektaklis teatro istorijoje.

1971 m. Agata Kristi apdovanota Britų imperijos ordinu. Paskutinės jos knygos buvo: „Užuolaidos: paskutinė Puaro byla" (1975 m.) ir „Miegantis žudikas" (1976 m.). Abi knygos tapo perkamiausiomis. Agata Kristi taip pat parašė keturis nebeletristinius darbus, tarp jų – autobiografiją ir puikų kūrinį „Ateik, pasakyk man, kaip tu gyveni" apie ekspedicijas, kuriose ji daug kartų dalyvavo su savo vyru archeologu seru Maksu Melovanu.

„Baltasis Oleandras“
Janet Fitch

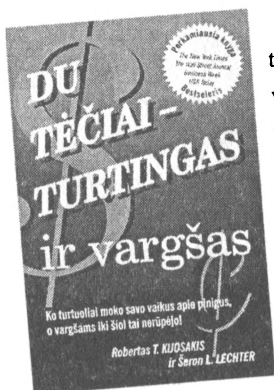
Astrida yra vienintelė puikios poetės duktė. Jos motina Ingrida mergaitę augina viena. Ši moteris savo stulbinamu grožiu baugina vyrus ir jais manipuliuoja. Astrida dievina savo mamą ir brangina savo gyvenimą, kupiną ritualų ir paslapčių. Tačiau šiai idilei lemta sudužti: Astridos motina susižavi vienu vyriškiu, bet šis po kiek laiko ją atstumia. Negalėdama susitaikyti su pralaimėjimu, Ingrida nužudo mylimąjį ir yra pasmerkiama kalėti.

„Baltasis Oleandras“ – nepamirštama istorija apie Astridos kelionę po globėjų namus ir jos pastangas rasti savo vietą bet kokiomis aplinkybėmis. Kiekvieni namai – lyg atskira visata, kurioje galioja savi įstatymai. Namai, kuriuose reikia mokytis vis naujų gyvenimo pamokų. Astrida siekia patirti, kas laukia jos svetimame ir abejingame pasaulyje, ir ryžtingai, neprarasdama humoro jausmo stengiasi įveikti vienatvę ir skurdą.

Atkakli ir nepalenkiama, savita ir švelni Astrida – vienas labiausiai įsimenančių moderniosios literatūros personažų. „Baltasis Oleandras“ – nepamirštama istorija apie motinų ir dukterų santykius apskritai, bundantį seksualumą, gelbėjančią meno galią ir nesulaikomą besiformuojančios asmenybės jėgą. Autorė, debiutavusi šiuo nepaprastai subtiliu ir įdomiu romanu, neabejotinai yra viena talentingiausių šiuolaikinės JAV literatūros kūrėjų.

Pagal šią knygą Holivude baigiamas kurti vaidybinis filmas. Pagrindinius vaidmenis atlieka garsios aktorės Michelle Pfeiffer ir Renée Zellweger.

DU TĖČIAI – TURTINGAS IR VARGŠAS

Knygoje pateikiami autoriaus patarimai, galintys visiškai pakeisti jūsų vaikų finansinę ateitį. Jis sako, kad neverta vaikams kalti į galvą, kad svarbiausia gyvenime gerais pažymiais baigti mokyklą, įgyti kuo geresnį išsilavinimą ir susirasti patikimą darbą. Pats R. Kijosakis, išėjęs į pensiją keturiasdešimt septynerių, sukaupęs milijoninius turtus, sako: „skirtumą tarp turtingųjų ir vargšų daugiausia lemia tai, ko vaikai mokomi apie pinigus. Žmogus gali būti labai išsilavinęs, padaryti puikią profesinę karjerą, tačiau visiškai nieko neišmanyti apie finansus“.

Robertas Kijosakis teigia, kad nėra auksinės taisyklės, kaip greitai praturtėti. Jis įsitikinęs, kad mokykla turėtų pasirūpinti vaikų finansiniu išprusimu ir juos išmokyti, kaip elgtis su pinigais. Bet, kol mokyklos programos nepasikeitė, šis vaidmuo tenka tėvams, o daugeliui jų visų pirma patiems reikia daugiau sužinoti apie finansus.

R. Kijosakio, kurį žmonės vadina milijonierių mokytoju, knyga yra daugiau nei pradžiamokslis tiems, kurie nori patys kurti savo finansinę ateitį, taip pat skirta milijonams žmonių, kuriuos slegia skolos ir finansiniai rūpesčiai.

„Du tėčiai – turtingas ir vargšas“ pradžią galite skaityti:

www.knyguprekyba.lt

Leidykla SIROKAS pristato
naujas detektyvines serijas paaugliams!

◇◇

Paslaptingos istorijos mergaitėms

Nensės Driū nuotykiai

Karolina Kynė

➪ Nežinomybės akimirkos...

➪ Neduodantys ramybės galvosūkiai...

➪ Geriausiems pasaulyje sekliams –
paaugliams nėra neįveikiamų užduočių!

Kartu su Nense ir jos draugais
dalyvaukite jaudinančiuose nuotykiuose bei intrigose.

◇◇

Nauja detektyvinių istorijų serija

Hardžių berniukai

Franklin W. Dixon

➪ Sunkiai išaiškinamos paslaptys...

➪ Gudriai suplanuoti nusikaltimai...

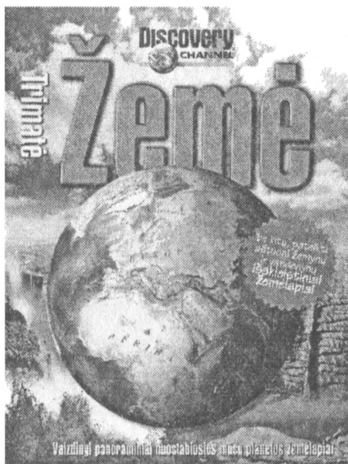
➪ Nepaprastai veiklūs broliai sekliai!

Prisidėkite prie Franko ir Džo Hardžių
ir dalyvaukite jų kovos bei įtampos kupinuose nuotykiuose.

◇◇

Ieškokite knygynuose naujos detektyvinės istorijos.

Trimatė Žemė

Pažvelkite į sniegu padengtus kalnus, bekraštes prerijas, vingiuojančias upes ir giliavandenius vandenynų lovius taip, kaip iki šiol dar nežiūrėjote. Vaizdingi trimačio vaizdo žemėlapiai, vaizduojantys tam tikrą Žemės paviršių, parodys jums mūsų planetą iš netikėtų padėčių, tarsi į ją žvelgtumėt skriedami erdvėje. Šie unikalūs žemėlapiai yra aprašyti, o šalia pateikta kita informacija, stulbinančios nuotraukos ir aiškios diagramos.

Taip pat supažindinama su žemėlapiais ir Žemės žemėlapių sudarymu, aprašomos jėgos, veikiančios planetos viduje, pateikiamas žodynėlis ir rodyklė. Ši nuostabi knyga – puiki moksleivio, rašančio darbą, pagalbininkė ar "kabinetinio" keliautojo vadovė.

Autorius Sean Connolly (Šonas Konolis) parašė 24 mokslo populiarinimo knygas įvairiausia tematika: nuo anabolinių steroidų iki Vincento van Gogho. Jis labai domisi gamtos pasauliu ir jos stebuklais mėgsta pasidalyti su jaunaisiais skaitytojais, ypač savo trimis mokyklinio amžiaus vaikais.

1996 m. išrinktas Karališkosios Škotijos geografų draugijos (the Royal Scottish Geopraphical Society) direktoriumi, konsultantas dr. David Munro (Deividas Munro) yra žinyno "Oxford Directory of the World" redaktorius ir leidinių "Times Atlas of the World" konsultantas. Jo kelionių įspūdžiai ir mokslo darbai publikuojami daugelyje leidinių, skelbiami radijo laidose.

amazon.com

Robert Spector

Interneto bendrovės
suformavo naują požiūrį į verslą –
augti bet kokia kaina, nepaisant pelno,
ir užimti kuo platesnę rinką,
kol dar joje neįsitvirtino konkurentai.
Tokia mąstysena pagrįsta veikla
gavo pavadinimą
SPARTI PLĖTRA.

Robertas Reidas,
„Interneto architektai"

Amazon.com interneto svetainėje Džefas Bezosas įgyvendino tai, ko pasaulis dar nebuvo matęs. Jis įkūrė pačią populiariausią interneto parduotuvę ir tapo vienu turtingiausių pasaulio žmonių.

Tačiau, nepaisant didžiulės sėkmės ir visų žiniasklaidos liaupsių, užkulisinė *Amazon.com* istorija dar niekuomet nebuvo viešinta. Esant tokiam nežabotam *Amazon.com* bumui, žurnalistas ir perkamiausių knygų autorius Robertas Spekteris pateikia mums lengvai skaitomą ir naudingos informacijos prisodrintą pasakojimą apie kompanijos įkūrimą, jos triukšmingą nūdieną ir nenuspėjamą ateitį.

„DĖMESIO! Vos perskaitę pirmąją pastraipą, jūs negalėsite padėti šios knygos į šalį, kol neperskaitysite paskutinės eilutės. Faktiškai tai dvi knygos vienoje: žavinga vieno įdomiausių mūsų laikų revoliucionierių istorija ir specialisto parašytas elektroninio verslo pasaulio vadovas. Jūsų investicijos į šią knygą atsipirks tučtuojau!"

***David Siegel**, garsios knygos*
„Futurize Your Enterprise" autorius

Christie, Agatha
CH 525 Katė tarp balandžių / Agatha Christie. – Vilnius: Sirokas, 2002. – 231[9] p.
ISBN 9986-833-27-2

UDK 820-3

AGATA KRISTI

KATĖ TARP BALANDŽIŲ

Dailininkė *Daiva STAŠKEVIČIENĖ*

Maketavo *Danielius SAMULEVIČ*

2002 05 17. 7,6 leidyb. apsk. l. Užsakymas 182.
Išleido UAB „Sirokas“, LT - 2055 Vilnius
Spausdino Standartų spaustuvė,
S. Dariaus ir S. Girėno g. 39, LT - 2038 Vilnius

Vieną vėlyvą vakarą, kai mokykloje visi jau miega, dvi mokytojos pastebi paslaptingai žybčiojančią šviesą sporto paviljone. Ten, tarp lakroso lazdų, jos randa nemėgstamos fizinio lavinimo mokytojos lavoną. Kulka jai pataikiusi tiesiai į širdį.

Mokyklą apima panika, kai „katė" puola dar kartą. Deja, mokinė Džulija Apdžon žino per daug. Tiesą sakant, ji supranta: jeigu jai nepadės Erkiulis Puaro, ji bus kita auka.

Kas sieja mergaičių mokyklą Anglijoje su Artimųjų Rytų revoliucija?Agata Kristi vėl atlieka gudrų manevrą sukurdama genialias intrigas.

ISBN 9986-833-27-2

„Nepaprastas malonumas"
Daily Express